COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO,

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

Tomo XL.

BARCELONA:

EN LA IMPRENTA DEL ARCHIVO.

1876.

COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO,

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

TOMO XL.

DP
124
A15
t.40

LIBRARY
JUL 20 1961
UNIVERSITY OF TORONTO

763307

GREMIOS Y COFRADIAS

DE LA ANTIGUA CORONA DE ARAGON.

PUBLICADO DE REAL ÓRDEN

POR

D. MANUEL DE BOFARULL Y DE SARTORIO,

Archivero de la Corona de Aragon.

BARCELONA.

EN LA IMPRENTA DEL ARCHIVO.

1876.

PRÓLOGO.

El espíritu de asociacion es de todas épocas, sin mas diferencia que en unas es espontáneo y necesario y en otras procurado ú obligado.

La diferencia que observamos, si bien puede ser de aplicacion general, se comprenderá que la consignamos aqui aplicándola particular y principalmente al asunto de que es objeto el presente volúmen, á *los Gremios y Cofradias.*

Bajo estos nombres, han existido, desde muchos siglos, asociaciones de individuos de diversas clases, cuyo fin ha sido hermanarse para mutua proteccion, para unir las voluntades individuales transformándolas en una voluntad

comun, para el sosten de una idea, fomento de un arte o industria o la práctica de determinadas costumbres; y aun cuando el nombre con que respectivamente se haya distinguido cada asociacion no sea ninguno de los dos indicados, el que figure será cuando menos sinónimo de los mismos, y de todos modos igual, en el fondo y por su esencia, a qualquier otro que se adopte, con tal que por él se revele el propósito de los asociados y el fin á que aspiren.

Sin esfuerzo de erudicion puede recordarse la existencia, en tiempo de los Romanos, de sociedades formadas por individuos de una misma profesion ú oficio, pero prescindiendo de este antecedente lejano, y de si se prosiguió, con mas o menos asiduidad, y al amparo de una proteccion suprema ó mediana, tan útil costumbre en los siglos que corren desde aquella dominacion á la Edad media, podemos sentar que en esta fueron conocidos en diversos paises de Europa, y muy notablemente en los Estados que constituian la antigua Corona de Aragon. cofradías, hermandades, congregaciones, sociedades, cuerpos &(que con todos estos nombres y otros mas se apellidaron,) agrupaciones de individuos de unas mismas ó de diversas aunque determinadas clases, varones y hembras, al objeto de obrar conformes, para el bien general, sujetándose, con tal intento, á ciertos estatutos ú ordenaciones que entre sí convenian, ó que aceptaban impuestos por una autoridad suprema y con carácter de privilegio, con los quales se prescribian las reglas de conducta asi de la agrupacion en conjunto, como de cada uno de los individuos que la formaban.

Exponiendo la serie de documentos de esta clase que existen en el rico depósito diplomático que tantos elementos proporciona para la coleccion de que forma parte este volúmen, podrán manifestarse claramente el curso de la institucion á que nos referimos, los preludios que de la misma se pueden conjeturar, la verdadera época de su renacimiento, su desarrollo, sus modificaciones y alteraciones, las causas que en diversos períodos pueden haberla motivado, y por último sus transformaciones definitivas de un carácter mas marcado y distinto del que ostentaron en un principio, todo lo que, por lo mismo que resulta del órden de los documentos expuestos, debemos aqui advertir y explicar préviamente, para que el lector, con menos esfuerzo, pueda hacerse cargo de la importancia de aquellos, y reconocer la verdad de cuanto dejamos consignado en el mismo órden gradual con que se han distribuido y colocado.

Como primeros documentos conocidos y existentes, nó primeros expedídos de esta clase, pues hemos de atenernos á lo que da de sí la antigua cancilleria Regia desde que se constituyó y formuló registros para conservar testimonios de las disposiciones Soberanas, deben ser considerados, naturalmente, los que ocupan las primeras páginas del presente volúmen. De su contenido se desprende que á mediados del siglo XIII° se establecian cofradías, y á alguna hasta se le daba facultad para adquirir ó comprar bienes, mas por las referencias que se hacen en los privilegios, se ve que no empezaba entonces la costumbre, pues habian existido las mismas de que aquellos tratan y

otras diversas en tiempos anteriores, como que, respecto de algunas, su constitucion era solo renovacion, o mejor, reaparicion, pues habian sido extinguidas. Queda, con esto, solamente la duda de cuando empezó la costumbre, pero, aun no pudiendo dudar de que habia existido en tiempos anteriores, ocurre otra duda mas trascendental, cual es la que obligará al lector á hacer la siguiente pregunta ¿porqué cesaron las cofradías, puesto que el fin que se propone cada una al establecerse no puede ser mas útil, sobre todo considerado moralmente? No hay necesidad de adivinar, interpretar ni deducir, cuando el motivo de la renovacion, al recordar la anterior existencia, descubre en cierto modo la causa de extincion: el documento n.º III nos revela que «habia contenda et discordia entre los confrades de la confradria de Santo Spirito de la una parte e los confradres de Sant Frances de la otra (año 1292)» ; el de n.º XVII, correspondiente ya al primer tercio del siglo inmediato (año 1329), aunque refiriéndose á un solo Estado de los que dependian de la Corona Aragonesa, consigna quien fue el Rey que anuló las antiguas concesiones y la razon que á ello le indujo: *Verumtamen quia ex congregationibus et conventiculis hominum non nunquam monapolia et illicita emergunt consilia que illicitis actibus ausum prebunt serenissimus dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi reprovavit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sanccione;* y el de n.º XXIII, entre otros varios (tambien del mismo año 1329), haciendo igual re-

ferencia á la disposicion del rey don Jaime, aunque en diferentes términos, expresa que obró así el monarca *propter confratrum abussum aut alias rationalibus causis inductus.*

Grave, pues, fué el motivo de la extincion, y cuando á pesar de ella vinieron renovaciones ó nuevos establecimientos, que van siendo cada año mas numerosos durante el siglo XIV, desarrollándose la costumbre sucesivamente en grande escala, mas que deducir la necesidad de fomentar la antigua institucion, necesidad reconocida en todos tiempos, hemos de comprender que no la protegerian los sucesores de Don Jaime sin conjurar el peligro que dió antes pie para extinguirla, esto es, que no permitirian establecer nuevas cofradías sin tener la seguridad de que no se reprodujeran los escándalos de otros dias; y por ello, estudiando las ordenaciones y estatutos de esta época en adelante, podrá comprenderse no menos que en los mismos se hagan prevenciones saludables para evitar faltas de pago, de liquidaciones y de aplicaciones de fondos, para que se mantenga el espíritu de fraternidad en todos los actos asi festivos como funerarios (llegándose, en èpocas mas adelantadas, hasta á recomendar la intervencion de determinados cofrades en las fiestas de desposorios y bodas,) y finalmente, y esto es lo prevenido con mas eficacia, para alejar todo motivo de riñas, disputas y odios, en términos que se faculta a los mayorales, cuando su autoridad no basta á conseguirlo, para que apelen al veguer de la comarca y á otros oficiales Reales, que deberán coadyuvar al propósito de aquellos, con tal de mantener paz y concordia.

Aun en los tiempos en que las ordenaciones presentan este carácter, generalmente la institucion tiene solo carácter piadoso, como en épocas mas antiguas, esto es, hacer celebrar misas y sufragios por los cofrades difuntos, obligar la asistencia á los funerales á los cofrades, verificar una gran fiesta religiosa el dia del santo patron de la cofradía, y aparte de esto, coincidiendo con la fiesta y como parte de la misma, asistir á una comida, á la que deberán ser convidados, alternando con los cofrades, los frailes de la órden en cuya iglesia ó convento la funcion se celebrase.

Esta forma ó carácter circunscrito de las ordenaciones ó estatutos se mantiene por largo espacio en el siglo XIV, que es cuando revive con mas calor la aficion á renovar cofradías extinguidas o abandonadas, á modificar estatutos bajo el sistema de la nueva planta, y sobre todo á crearlas ó fundarlas de nuevo, rara vez de individuos de dos ó tres oficios distintos, pero generalmente de un solo oficio, arte ó profesion. En las indicadas prevenciones, para mantener el espíritu de hermandad, que, por lo que acabamos de observar, puede tambien ir fomentado el espíritu de cuerpo, ya que los hermanados son todos de un oficio, asoma alguna por la que puede empezarse á descubrir quizá el carácter que luego van tomando los gremios, cual es la de prohibir el trabajo á los cofrades, obligándoles á cerrar la tienda de su oficio el dia de la muerte de un asociado de su misma cofradía y por consiguiente de su clase. Si esta prevencion significa poco, no se tarda, empero, en asomar otra que da ya mas resueltamente

nuevo carácter á las asociaciones de cofrades, y es la regla por la qual se han de guiar los que son maestros en algun arte ú oficio cuando toman ó despachan dicipulos ó aprendices, regla que no tarda en ir acompañada de otras mas notables, expresivas y numerosas que atañen exclusivamente á la parte del oficio á que pertenecen los cofrades de una misma asociacion, tanto que, por ellas, en las ordenaciones o estatutos viene á parar la parte piadosa, antes casi exclusiva, en secundaria; y no se circunscriben tales reglas á lo que pudiéramos llamar policia de los asociados como individuos de una determinada clase, sino que se extiende hasta á las prácticas de fabricacion, á evitar todo fraude en los genéros fabricados, y á los medios para hacer adelantar el arte en el pais. Como ejemplo, entre otras ordenaciones, pueden examinarse las de n.º LIII, de los pelaires de Barcelona, fechadas á 9 de agosto de 1383, en las que se da una idea tan exacta como curiosa de la antigua fabricacion de paños, de sus clases, extension de sus piezas, requisitos que se habian de cumplir antes de sacarlas á la venta pública, y otros mil detalles, que no puede olvidar quien intente ocuparse de la marcha industrial de estos paises desde tan apartados siglos.

Cuando toman este carácter las ordenaciones de las cofradías, cuando por mas que lleven este nombre se reconoce que sus asociados, de un mismo oficio, van á un fin que toca principalmente al fomento y desarrollo del arte ú oficio que ejercen, sin olvidar ni descuidar por esto el primitivo y exclusivo fin que en los anteriores

tiempos les hermanaba, ¿quién podrá dudar que las llamadas cofradías son ya verdaderos gremios, por mas que no lleven todavia este nombre como en tiempos mas cercanos, atendido el significado originario de la palabra, el objeto de la institucion, ya mas ampliado por revelar una manifiesta proteccion á las artes y oficios, y por último la definicion y acepcion que dan á la misma palabra las autoridades académicas en sus Diccionarios?

La substitucion de la voz gremio á la antigua y exclusiva de cofradía la alcanzáramos bien pronto si se continuara hasta tiempos modernos la documentacion referente á la materia de que es objeto este volúmen (lo que podrá verificarse en otro volúmen análogo, mas tarde, que será continuacion del presente;) y damos esta advertencia solo en justificacion del título que le hemos dado, y para que no se crea que se han de tomar como dos secciones distintas los gremios y cofradías.

Aparte del interes histórico que ofrece el contenido del presente volúmen, tiene otro filológico muy especial, pues no siendo sus documentos rigurosamente cancillerescos, sino de redaccion particular, rústica y descuidada por espontanea, é imitando fórmulas mas antiguas é incultas, de procedencia igual, asoma en ellos el verdadero lenguaje hablado, y hasta se deduce á veces la especial pronunciacion de la comarca donde se ha redactado el escrito; y á esta causa sin duda obedecen tambien la desigualdad con que se escribe á veces un mismo nombre, la inconstancia ortográfica, la omision de ciertas letras en determinadas desinencias, donde en rigor gramatical debieran

figurar para que no se confunda la palabra, como, por ejemplo, la *t* final en los gerundios de los verbos catalanes, y otras faltas, vulgarismos, idiotismos y distracciones, que no nos hemos atrevido á enmendar, para no desvirtuar en cierto modo la índole especial del documento, y para que resalte, al publicarse, con su verdadero carácter y fisonomía.

I.

Registro 13, fol. 165.

Ad laudem- . . . vobis universis confratribus confratrie Sancte Marie predicatorum Çesarauguste dictam vestram confratriam ad honorem predicte beate Marie Virginis matris Dei ita quod salva nostra fidelitate et salvo in omnibus jure nostro vos congregetis et congregare vos possitis in unum cum campaneta et sine campaneta ad comendandum dictam confratriam et ad sepelliendum deffunctos confratres vestros et etiam super aliis negociis dicte confratrie expediendis et possitis facere constitutiones et stabilimenta quascumque super facto dicte confratrie facere volueritis inter vos dum tamen ipsas vel ipsa cum consilio prioris fratrum predicatorum domus Cesarauguste faciatis et nos ipsa vel ipsas rata habebimus atque firma. Mandantes Çalmedine juratis et universis aliis hominibus Cesarauguste quod contra hanc gratiam quam vobis facimus non veniant nec aliquem venire permitant immo ipsam observent et faciant ab omnibus inviolabiliter observari. Datum Calatajubi kalendas Madii anno Domini MCCLX quinto.

II.

Reg. 15, fol. 182.

Per nos et nostros damus et concedimus universis Confratribus Confratrie Venatorum Calatajubi presentibus et futuris imperpetuum ut loca illa sita in termino Calatajubi de quibus unum vocatur Armantos et illud vocatur Penela et continetur ad invicem habeant pro deffesa sua sicut affrontant simul et semita que vadit de Luezo al cabezo que dicitur Villanova sicut itur inde ad sumum del cabezo de Roman et sicut itur de dicto cabezo de Roman ad Turrem Penela et ab ipsa turri ad fontem Dominici Escudero et ab ipsa fonte ad Rostro de la Louza que est ultra rivum Cervere et sicut vadit semita ab ipso Rostro ad Canizareyo et de Canizareyo ad Turrem de lalmorla et sicut itur ab ipsa turri ad turrem sitam in Cabezelo del Campo et inde ad Sanctum Michaelem de Campo et sicut itur inde apud Talajam de Rocafort et exit ad cabecium majorem de Rocafort et sicut itur de Cordillera usque ad Sumum Vallis de Mor de Çuella et de Vallo inferius usque ad domos. Damus inquam et concedimus confratribus confratrie predicte presentibus

et futuris imperpetuum ut loca superius affrontata sicut aque fluunt sive vertunt habeant pro deffesa sua ita quod possint ibi venari quandocumque et quocienscumque voluerint libere et sine impedimento alterius persone et nullus de nostri gracia confidens sit ausus venari ibi aliquo tempore nisi illi qui confratres fuerint confratrie predicte tantum. Mandamus etiam et statuimus imperpetuum quod nullus in termino ville Calatujubi vel aldearum suarum a carniprivio Quadragesime Paschatis Resurreccionis Domini usque ad primam diem mensis augusti annuatim sit ausus venari lepores conillos perdices nec cucurnices nisi ad venandam aves tantum nec in aliquo tempore capere perdices cum recce nec ova perdicium vel cucurnicum accipere vel levare de nidis. Quicumque autem contra predicta in aliquo venerit iram et indignacionem nostram et penam triginta solidorum se noverit incursurum. Quamquidem penam volumus esse confratrum confratrie predicte ad suas omnimodas voluntates. Mandantes nichilominus justicie et juratis Calatajubi presentibus et futuris quod predicta omnia observent semper et faciant observari et non contraveniant aliqua racione. Datum in Calatajubo kalendas junii anno Domini M.º CC.º LX.º quarto.

III.

Reg. 94. fol. 146 v.to

Sea manifesto a todos que como sobre alcunos stablimentos feytos por la nniversitat de Saragoça sobre tener et observar paç et justicia en la ciutat de Saragoça fuesa contenda et discordia entre los confradres de la confradria de Santo Spirito de la una parte e los confradres de Sant Françes de la otra finalment por ben de paz et concordia los procuradores de las sobrèditas confradrias de Sant Spirito et Sant Françes por si e por aquelos de qui eran procuradores comprometieron en nos don Ja. por la gracia de Dieu etcetera axi que todo aquello que nos pronunciaremos sobre las avanditas cosas observaran et tenran por firme de jus pena de tres mil moravadis doro segund como esto en el compromes feyto sobre esto por mano de Gil de Jacha scrivano nuestro mas plenerament es atenido. On nos don Ja. por la gracia de Dieus Rey sobredito pronunciamos por el poder dado a nos por el dito compromes et de jus la pena contenida en aquel que aquestas cosas deios scritas se sigan es asaber que en los malefiçios que han seydo feytos de dos annos primeros pasados aca entro adaquest present dia en los que daqui

adalant se faran entro a Pascua de Resurreccion primera vinent es asaber en furtos roperias taylamiento darboles et de muertas feytas et por fer escondidament dintro en ell dito tiempo en la ciudad o en sos terminos los quales al çalmedina son denunciados. El qual çalmedina con los jurados puedan saber verdat si quiere por testimonio o por presumpcion o por presumpciones de omnes o de mulieres que no sean infames. Empero si los testimonios eran parçonerios del maleficio ja sia que fuesen enfames sean creydos si donchs non eran assecurados que no tuviessen pena daquel crimen et trobada verdad en la forma que es dito los desfamados contra qui las cosas sobreditas trobadas seran sean luego pressos. En presencia de Çalmedina et de los jurados et de los conseyleros de la çiudat sea publicado lo que contra ellos trobado sera e si por la vida o fama en que ellos an seido o son et por lo que contra ellos en la forma que es dito trobado sera con conseylo de los sobreditos jurados et conseyleros reservados los bienes a los succesores si donchs no era casu que los bienes deviessen seer confiscados. E si luego non poran seer presos sean çitados segund el fuero ali don cominalment mas costumnaren vivir et si venran a la tercera citacion sean luego pressos et sea enantado contra ellos segund que es dito et si no pareçeran a la tercera citacion sean avidos por confessos del maleficio et sea enantado contra ellos por diffinitiva sentencia ben assi como si fuessen presentes et el maleficio oviessen confessado la qual sentencia sea levada a secucion en todo tiempo que los ditos

malfeytores poran seer trobados et recabados por la çiutat et entretando que los malfeytores absentes seran los jurados emparen los bienes dellos et liuren aquelos al puent de la çiudat el qual los espleyte tan et tan longament entro que los ditos malfeytores seran parecidos en judicio et sera exseguido lo que contra ellos en la forma de sus dita jutgado sera salvo empero el dreyto de la muller et qual que era justicia sera delos feyta tornen los bienes a los herederos si doncs no era tal caso que los bienes devan seer confiscados. E todas las sobreditas cosas et cada unas sean feytas sienes de contestacion de lit et sienes toda otra solempnidat de judicio. Item que al Çalmedina et a los jurados sean assignados por la confraria de Sant Sperit XV. omnes buenos et savios por conseyleros et por la confraria de Sant Françes otros XV. de conseylo de los quales tan solament el Çalmedina et los jurados cada uno en su officio puedan sobre aquestas cosas enantar segund que a ellos milor visto sera a fer. E qualquier cosa que por los ditos officiales cada uno en su officio de conseylo de los ditos conseyleros o de la major partida dellos sobre aquestas cosas feyto sera segund los stablimentos aya valor et firmesa assi como si por todo el consello concelalment fuesse feyto los ditos conseleros empero puedan seer mudados del consello quando et quantas vegadas a cada una confraria ben visto sera. Esto fo feyto en Saragoça XIII. kalendas de ginero anno Domini MCCXC secundu. Testimonios fueron desto don Johan Çapata justicia de Aragon et don Berenguer de Rosanes et en testimonio de las quales

cosas sobreditas nos don Ja. Rey sobredito esta present carta mandamos sayellar con nuestro sayello pendent. Et fuit clausum per Egidium de Jacca.

IV.

Reg. 196, fol. 215.

Noverint universi etc. pro parte fabrorum et miniscalcorum et argenteriorum civitatis Valencie fuit humiliter suplicatum quod cum ipsi ad honorem Dei et gloriose virginis Marie matris eius et beati Aloy salva fidelitate nostra et salvis nobis et civitati Valencie juribus universis intendant facere confratriam et racione confratie ipsius infra scripta capitula ordinare dignaremur Confratriam ipsam et capitula de benignitate Regia confirmare. Quorum capitulorum series sic se habet. Primerament stablim dehim et ordinam eser observat et en neguna cosa no trencat entre nos cascun an per tots temps en la festa de Sent Aloy sien elets quatre prohomens dels dits nostres mesters. Los quals si alcuna contenço o rancor o mala voluntat sera entre nos tractem de be composicio et pau entre nos. Item stablim et ordenam en remey de nostres amics en esguardament de pietat que una vegada en cas-

cun an de la festa del benaventurat Sent Aloy proveescam la taula et el covent dels frares de Sent Agusti de Valencia. Item stablim et ordenam que en lo dit dia que la dita provisio se fara ans del menjar sien corregits et amonestats que si alcu de nos de nostre mester lo qual en semps ab altre del dit nostre mester aura barailla o malvolença o hodi que en continent sia tractada et feyta pau et concordia entraquells salvant dret del senyor Rey si hy sera et que amor et be volença sia entrels en per tots temps et si negu a aço contradira sia gitat de nostra confradria. Item stablim et ordenam que en la mort dalcu de nos totç los ferrers menescalchs et argenters sien al soterrar daquell qui mort sera et porten cascun un ciri de mija liura qui crem et que negu no port ni soterre lo dit deffunct sino aquells qui seran dels dits mesters nostres. Item stablim et ordenam que si per aventura alcun ferrer menescalch o argenter mora et no aura bens temporals dels quals no puscha soterrar que sia feyta a ell la messio del soterrar de comu de tots los dits ferrers menescalchs et argenters. Item stablim et ordenam que si per ventura alcun ferrer menescalch et argenter era malalt que dos prohomens dels dits mesters en cascuna nit lo deja vetlar entro sia mort ho guarit et si por ventura era freyturos de bens temporals de que nos pogues fer sos obs que li sia feyta messio del cumu de tots los dits ferrers menescalchs et argenters entro que sia mort et guarit. Item stablim et ordenam que si per ventura alcun ferrer menescalch o argenter cahiya en captivitat en poder de Crestians

o de Sarrayns e no avia tans de bens dels quals se pogues traure de captivitat que li sia feyta ajuda a pagar la sua reenço de comu de tots les dits ferrers menescalchs et orgenters a coneguda dels et dels dits quatre prohomens qui per ells seran stablitç en majorals. Item stablim et ordenam que per tots temps sia tenguda et provehida per los dits menescals en la Esglea de Sent Agusti de Valencia una lantea la qual crem nit et dia devant laltar del dit bonaventuros Sent Aloy a honor de nostre Senyor Jhesu Christ et de nostra dona Sancta Maria mara sua et del bonaventurat Sent Aloy. Item stablim et ordenam empertots temps que cant alcu dels ditz menescals entrara en la dita confraria et volra esser personer dels benificis spirituals daquella que la entrada sia tengut de donar duos solidos de reyals los quals sien de la almoyna. Item stablim et ordenam en per tots temps que en la fi de cascu dels ditz menescals sien tenguts jaquir a la dita confraria aquell qui morra quinque solidos de reals los qual sien de la almoyna. Item stablim et ordenam en per totz temps que cascu dels ditz menescals qni seran confrares de la dita confraria sia tengut de donar cascun dia de disapte un diner per a la lantea et per a les candelles et ciri a mantenir et per a les altres necessitats que sièn mestér a la almoyna de la dita confraria. Lo qual diner cullen et prenen ho cullir façen los majorals de la dita confraria qui seran elets en aquell an per majorals. Item stablim et ordenam que cant alcu dels dits menescals morra en aquell dia que fenira cascun dels ditz confrares sien

tengutz dir per anima del dit deffunt X pater nostres et per VIII dies apres de la sua mort cascun dia V pater nostres et asso en perill de lurs animes. Item stablim et ordenam que si alcu dels ditz confrares defallira que no sia al soterrar daquell confrare que morra sia tengut de pagar mija liura de cera. La qual sia a serviy de laltar del bonaventurat Sent Aloy si donchs justa excusacio no mora (*sic*) mostrar et si pagar no la volra que sia gitat de la dita confraria. Item stablim et ordenam que cant alcu frare del orde de Sent Agusti morra que sien tenguts tots los confrares de venir ab los ciris de sus ditz cremant entro que sia soterrat. Item stablim et ordenam que neguna cosa daquestas que damunt es dit no pusquen esser feytes sens consell del prior de Sent Augusti del covent de Valencia ab quatre frares dels mes ancians. Unde nos Jacobus Dei gracia Rex predictus ipsa suplicacione benigne admissa confratriam et capitula supradicta salva fidelitate nostra et salvis etiam nobis et civitati predictis juribus universis auctoritatem presencium confirmamus dum de nostre beneplacito fuerit voluntatis. Mandantes per presentem cartam nostram procuratori Regni Valencie nec non universis aliis oficialibus et subditis nostris Regni ejusdem quod predictam confirmacionem nostram firmam habeant et observent et faciant inviolabiliter observari ut superius continetur et non contraveniant nec aliquem contravenire permitant aliqua ratione quam diu nobis placuerit ut est dictum. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram fieri et nostro sigillo pendenti

jussimus comuniri. Datum Valencie VI. idus madii anno Domini MCCXC octavo.— P. Martini mandato R. Caprerii.

V.

Reg. 198, fol. 395.

Pro deffesia venatorum Calatajubi etc.

Noverint universi etc. coram nobis Jacobo etc. comparuerunt procuratores confratrum confratrie Sancti Silvestri venatorum Calatajubi et exhibuerunt duo privilegia per illustrissimum dominum Regem Jacobum bone memorie avum nostrum eisdem venatoribus indulta et concessa. In quorum altero dictus dominus Rex per se et suos dedit et concessit eisdem in perpetuum quedam loca sita in termino Calatajubi de quibus unum vocatur Armantos et aliud vocatur Penela pro defesa eorum cum afrontacionibus contentis in dicto privilegio. In altero idem dominus Rex per se et suos dedit et concessit eisdem venatoribus pro defesa venacionis de portu scilicet primo sicut itur per sendam vallis de Bonquer inferius usque ad pontem de Guermeda. Et sicut fluit rivus Xalonis usque ad illum locum ubi rivus de Asina mortua cadit in rivum Xalonis usque ad sumum serre et sicut vertunt aque de

Serrera usque vallem de Luycort et Escaravallosa. Ita quod infra afrontaciones in dictis privilegiis contentas possent ipsi et non aliquis alius venari Lepores Cirogrillos Perdices Cucurnices et aliam venacionem qualem quaudocumque et quocienscumque vellent. Et qui contra predicta veniret incurreret penam XXX solidorum jaccensium quam dictis confratribus solvant. Et nobis humiliter suplicarunt ut dicta privilegia dictis confratribus venatorum laudare aprobare et confirmare de benignitate Regia dignaremur. Unde nos Jacobus Dei gratia Rex predictus eorum supplicationibus benigne admissis per nos et nostros privilegia predicta et omnia et singula in eis contenta laudamus approbamus et certa scientia comfirmamus pro ut privilegiis ipsis hactenus usi sunt. Mandantes per presens privilegium nostrum universis et singulis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod presentem laudacionem aprobacionem et confirmacionem nostram firmam habeant et observent et faciant ab omnibus ut continetur superius inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permitant aliqua ratione. Datum Valencie IIII. kalendas Decembris anno predicto. (1301.) — Signum ✠ Jacobi etc. — Testes sunt. — P. Episcopus Valencie.—Jacobus Petri.—Gundisalvus Eximini Darenoso. —Bernardus de Crudiliis.—Gondisalvus Garcie consiliarius dominl Regis. — Fuit clausum per P. Martin.

VI.

Reg. 203, fol. 134.

Nos Jacobus Dei gratia Rex Aragonum etc. Ad honorem Dei et beate Virginis Marie ejus genitricis et Sancti Lazari domus infirmorum Valencie in quorum honorem a nobis hec indulgeri petuntur. Concedimus vobis universis bataders et brunateriis civitatis Valencie presentibus et futuris quod inter vos sine impedimento cujuscumqne persone possitis ordinare et facere confratriam et in ipsa singulis annis ex vobis eligere duos probos homines officiorum vestrorum aut plures qui possint ordinare de comuni concilio vel majoris partis ex vobis secundum infrascripta ea que ad utilitatem et bonum statum officiorum vestrorum et singulorum ex vobis cedere dinoscantur. Ita tamen quod nulla facere vel ordinare presumant que in dampnum vel diminucionem dominacionis vel jurium aut officialium nostrorum seu etiam publice utilitatis civitatis Valencie possent vergere aliqua racione set hiis solis infrascriptis contenti existant nisi a nobis aliud imposterum vos obtinere contingat. Concedimus inquam vobis quod si discordia fuerit suscitata inter vos vel aliquos vestrorum seu aliquos ex vobis et alios qui

non sint de societate vestra quod possitis ipsos discordantes seu inimicos vel inimiciciam inter se facturam sperantes vestris interpossitis curis consiliis tractatibus et ortationibus pacificare ad invicem et aptare. Item quod possitis semel in septimana si vobis expedire videbitur congregari omnes in simul vel decem ex vobis tantum quandocumque et quocienscumque vobis vissum fuerit expedire pro tractandis et ordinandis inter vos licitis et honestis. Item quod semel in anno de comunibus expensis vestre societatis in quibus singuli vestri contribuant possitis si volueritis procurare dictam domum Sancti Lazari Valencie et vos iidem in domo ipsorum infirmorum ad comunes expensas simul possitis comedere illa die. Item quod inter vos possitis quolibet anno aliquam collectam de comuni assensu vestre societatis vel majoris partis eiusdem imponere et lavare convertendam in pios usus videlicet in subsidium sustentacionis aliquorum pauperum verecundorum de officiis vestris et in cereis portandis per vos vel aliquos ex vobis ad funera deffunctorum et in alios pios usus. Alia quippe ordinamenta sive stabilimenta vel colligaciones sen confederaciones juratas nisi super predictis vel aliis que pietatem vel helemosinam tantum respiciant nullatenus sine nostra licencia facere presumatis. Hanc autem graciam et concessionem facimus vobis quamdiu de nostra voluntatis beneplacito fuerit duraturam. Mandantes bajulis justiciis et universis aliis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod hanc nostram concessionem firmam habeant et observent et faciant in-

violabiliter observari dum nobis placuerit ut superius continetur. Datum Valencie V. kalendas aprilis anno Domini MCCC sexto.

Bernardus Maiore mandato Regis facto per P. de Monello.

VII.

Reg. 203, fol. 137.

Nos Jacobus etc. Ad honorem Dei et beate virginis Marie eius genitricis et beati Petri martiris ac conventus domus fratrum predicatorum Valencie in quorum honorem a nobis hec indulgeri petuntur. Concedimus vobis universis et singulis ad catholicam fidem conversis in civitate Valencie habitantibus cujuscumque artis seu condicionis existatis presentibus et futuris quod inter vos sine impedimento cuiuscumque persone possitis ordinare et facere confratriam et in ipsa singulis annis ex vobis eligere duos probos homines officiorum vestrorum aut plures qui possint ordinare de comuni consilio vel maioris partis ex vobis secundum infrascripta ea que ad utilitatem et bonum statum officiorum vestrorum et singulorum ex vobis cedere dinoscantur. Ita tamen quod nulla facere vel ordinare presumant que in dampnum vel diminucionem dominacionis vel jurium aut officialium nostro-

rum seu etiam publice utilitatis civitatis Valencie possent vergere aliqua ratione. Set hiis solis infrascriptis contenti existant nisi a nobis aliud in posterum vos obtinere contingat. Concedimus inquam vobis quod si discordia fuerit suscitata inter vos vel aliquos vestrum seu aliquos ex vobis et alios qui non sint de societate vestra possitis ipsos discordantes seu inimicos vel inimiciciam inter se facturam sperantes vestris interpositis curis conciliis tractatibus et ortacionibus pacificare ad invicem et aptare. Item quod possitis semel in septimana si vobis expedire videbitur congregari omnes in simul vel decem ex vobis tantum quandocumque et quocienscumque vobis visum fuerit expedire pro tractandis et ordinandis inter vos licitis et honestis. Item quod semel in anno de comunibus expensis vestre societatis in quibus singuli vestrum contribuant possitis si volueritis procurare conventum fratrum predicatorum Valencie et vos iidem comuniter cum dicto conventu in domo ipsorum fratrum ad comunes expensas simul possitis comedere illa die. Item quod inter vos possitis quolibet anno aliquam collectam de comuni assensu vestre societatis vel majoris partis ejusdem imponere et levare convertendam in pios usus videlicet in subsidium sustentacionis aliquorum pauperum verecundorum de officiis vestris et in cereis portandis per vos vel aliquos ex vobis ad funera deffunctorum et in alios pios usus. Alia quippe ordinamenta sive stabilimenta vel colligaciones aut confederaciones juratas nisi super predictis vel aliis que pietatem vel elemosi-

nam tantum respiciant nullatenus sine nostra licencia facere presumatis. Hanc autem graciam et concessionem facimus vobis quamdiu de nostre voluntatis beneplacito fuerit duraturam. Mandantes procuratoribus baiulis justiciis et universis aliis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod hanc nostram concessionem firmam habeant et observent et faciant inviolabiliter observari dum nobis placuerit ut superius continetur. Datum Valencie nonas aprilis anno predicto. (1306). — G. Augustini mandato regis facto per P. de Monello.

VIII.

Reg. 203, fol. 150.

Nos Jacobus Dei gratia Rex Aragonum etc. Ad honorem Dei et beate virginis Marie eius genitricis domus fratrum Carmelitarum civitatis Valencie in quorum honorem a nobis hec indulgeri petuntur. Concedimus vobis universis molendinariis Valencie et termini sui presentibus et futuris quod inter vos sine impedimento cuiuscumque persone possitis ordinare et facere confratriam et in ipsa singulis annis ex vobis eligere duos probos homines officii vestri aut plures

qui possint ordinare de comuni consilio vel majoris partis ex vobis secundum infrascripta ea que ad utilitatem et bonum statum officii vestri et singulorum ex vobis cedere dinoscantur. Ita tamen quod nulla facere vel ordinare presumant que in dampnum vel diminucionem dominacionis vel jurium aut officialium nostrorum seu etiam publice utilitatis dicte civitatis Valencie possent vergere aliqua racione set hiis solis infrascriptis contenti existant nisi a nobis aliud imposterum vos obtinere contingat. Concedimus inquam vobis quod si discordia fuerit suscitata inter vos vel aliquos vestrum seu aliquos ex vobis et alios qui non sint de societate vestra quod possitis ipsos discordantes seu inimicos vel inimiciciam inter se facturam sperantes vestris interpositis curis consiliis tractatibus et ortacionibus pacificare ad invicem et aptare. Item quod possitis semel in septimana si vobis expedire videbitur congregari omnes in simul vel decem ex vobis tantum quandocumque et quocienscumque vobis visum fuerit expedire pro tractandis et ordinandis inter vos licitis et honestis. Item quod semel in anno de comunibus expensis vestre societatis in quibus singuli vestrum contribuant possitis si volueritis procurare conventum fratrum Carmelitarum Valencie. Et vos idem comuniter in dicto conventu in domo ipsorum fratrum ad comunes expensas simul possitis comedere illa die. Item quod inter vos possitis quolibet anno aliquam collectam de comuni assensu vestre societatis vel maioris partis eiusdem imponere et lavare convertendam in pios usus videlicet in subsidium susten-

tacionis aliquorum pauperum verecundorum de oficio vestro et in cereis portandis per vos vel aliquos ex vobis ad funera deffunctorum et in alios pios usus. Alia quippe ordinamenta sive stabilimenta vel colligaciones vel confederaciones juratas nisi super predictis vel aliis que pietatem vel helemosinam tantum respiciant nullatenus sine nostra licencia facere presumatis. Hanc autem graciam et concessionem facimus vobis quamdiu de nostre voluntatis beneplacito fuerit duraturam. Mandantes bajulis justiciis et universis aliis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod hanc nostram concessionem firmam habeant et observent et faciant inviolabiliter observari dum nobis placuerit ut superius continetur. Datum Valencie XV. kalendas Madii anno millesimo CCC sexto.

Bernardus Maiore mandato Regis facto per P. de Monello.

IX.

Reg. 203, fol. 153.

Nos Jacobus etc. Ad honorem Dei et beate Virginis Marie eius Genitricis et Sancti Guillermi domus fratrum sancte Trinitatis civitatis Valencie in quorum

honorem a nobis hec indulgeri petuntur. Concedimus vobis universis calafatis civitatis Valencie presentibus et futuris quod inter vos sine impedimento cuiuscumque persone possitis ordinare et facere confratriam et in ipsa singulis annis ex vobis eligere duos probos homines officii vestri aut plures qui possint ordinare de comuni consilio vel majoris partis ex vobis secundum infrascripta ea que ad utilitatem et bonum statum officii vestri et singulorum ex vobis cedere dinoscantur. Ita tamen quod nulla facere vel ordinare presumant que in dampnacionem vel diminucionem dominacionis et jurium aut officialium nostrorum seu etiam publice utilitatis dicte civitatis Valencie possent vergere aliqua ratione. Set hiis solis infrascriptis contenti existant nisi a nobis aliud in posterum vos obtinere contingat. Concedimus inquam vobis quod si discordia fuerit suscitata inter vos vel aliquos vestrum seu aliquos ex vobis et alios qui non sint de societate vestra possitis ipsos discordantes seu inimicos vel inimiciciam inter se facturam sperantes vestris interpositis curis consiliis tractatibus et ortacionibus pacificare ad invicem et aptare. Item quod possitis semel in septimana si vobis expedire videbitur congregari omnes in simul vel decem ex vobis tantum quandocumque et quocienscumque vobis visum fuerit expedire pro tractandis et ordinandis inter vos licitis et honestis. Item quod semel in anno de comunibus expensis vestre societatis in quibus singuli vestrum contribuant possitis si volueritis procurare conventum fratrum Sancte Trinitatis Valencie. Et vos idem comu-

niter in dicto conventu in domo ipsorum fratrum ad comunes expensas simul possitis comedere illa die. Item quod inter vos possitis quolibet anno aliquam collectam de comuni assensu vestre societatis vel majoris partis eiusdem imponere et levare convertendam in pios usus videlicet in subsidium sustentacionis aliquorum pauperum verecundorum de officio vestro et in cereis portandis per vos vel aliquos ex vobis ad funera deffunctorum et in alios pios usus. Alia quippe ordinamenta sive stabilimenta vel colligaciones seu confederaciones juratas nisi super predictis vel aliis que pietatem vel helemosinam tantum respiciant nullatenus sine nostra licencia facere presumatis. Hanc autem graciam et concessionem facimus vobis quamdiu de nostre voluntatis beneplacito fuerit duraturam. Mandantes baiulis justiciis et universis aliis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod hanc nostram concessionem firmam habeant et observent et faciant inviolabiliter observari dum nobis placuerit ut superius continetur. Datum Valencie XV. kalendas Madii anno Domini MCCC et sexto.—Bernardus Majoris mandato Regis facto per P. de Monello.

X.

Reg. 205, fol. 147 v.to

Nos Jacobus etc. Ad humilem supplicacionem pro parte prioris et conventus monasterii fratrum heremitarum ordinis beati Augustini siti et constructi in ravallo ville Algezire nobis factam concedimus et plenam facultatem et licenciam damus universitati hominum de Algezira et cuilibet ipsorum quod possint si voluerint habere coafratriam cum fratribus monasterii supradicti in qua sint et esse possint usque ad centum personas que possint agere et tractare cum fratribus ipsis que ad pias causas spectare noscantur ipsis tamen confratribus non facientibus neque tractantibus vel consencientibus aliqua que jurediccioni vel dominacioni nostre aut etiam comuni utilitati habitancium dicte ville de Algezira vel Regni Valencie seu katedrali vel parrochiali ecclesie eorundem vel juribus nostris seu ipsarum ecclesiarum aut habitancium vel comunis eorum quovis modo dampnosa vel perjudicialia videantur. Mandamus itaque procuratori Regni Valentie nec non justicie Algezire et universis aliis officialibus et subditis nostris presenti-

bus et futuris quod hujusmodi concessionem nostram firmam habeant et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Hanc vero licenciam nostram durare volumus tantum dum nostre fuerit beneplacito voluntatis. Datum Xative XII. kalendas marcii anno Domini MCCC septimo. — P. Luppeti ex peticione provisa.

XI.

Reg. 208, fol. 94.

Noverint universi. Quod coram nobis Jacobo Dei gratia Rege Aragonum etc. Comparuerunt procuratores confratrum confratrie generalis vocate de Sant Spirit Calatajubi et exhibuerunt quandam cartam ipsius confratrie quam examinari fecimus in curia nostra per dilectos consiliarios nostros Gondissalvum Garssie Dominicum Garsie de Chauri Tirasone Archidiaconum et Stephanum de Alfajarino judicem curie nostre. Supplicantes nobis humiliter et juxta correccionem per eos de dicta carta et examinacionem factas de mandato nostro confirmare dictis confratribus de benignitate regia dignaremur. Tenor autem dicte carte correcte et examinate sequitur sub hac forma. En el nombre de

Dios et de Santa Maria su madre et a honor del Senyor Sancti Spiritus. Nos confradres de la confradria de Sant Spiritus femos nuestros establimientos et ordinamientos salva la fe del Senyor Rey e de sus fillos et del conçello de Calatayud. En la primera estableçemos que seamos todos plegados a la voç del pregonador el que noy fuere peche una libra de cera. Item estableçemos que si muriere algun confradre que lo vayamos todos a velar si muriere ante de las Roldas et qui falleçiere peche una libra de cera. Et confradre que con candela encendida no fuere al soterrar peche una libra de cera. Et todo confradre que fuere clamado del pebostre ho del almosnero a levar a la ecclesia ho a soterrar et non lo fiziere peyte una libra de cera. Et el confradre que finare de V. solidos a la confradria et entre hi su fillo et al sayon XII dineros. Encara estableçemos que cada confradre que demos sendos dineros al almosna el dia del sitio por los confradres finados. Encara estableçemos una lampada que arda todas las noches del mundo delant el altar de Sant Spiritus et que demos sendos dineros por a olio. Encara estableçemos que negun confradre no faule en capillo si la carta non tuviere en la mano el que desfallixiere peyte una libra de cera. Et qai echare la carta yrosament peche V. solidos. Et si negun confradre se saliesse de la confradria por mala voluntat o por qualquiere manera sino el dia del sitio peche V. solidos. Estableçemos que fagamos sitio cada anno VIII dias antes de Sant Martin ho VIII dias despues de Sant Martin. Item estableçemos que qualquiere con-

fradre que logara la bestia de su confradre quel pague el logero a su voluntat et si pagar non lo quisiere clamesse a los pebostres et los pebostres faganlo pagar et si por los pebostes pagar non lo quiere que lo veden luego los pebostres et despues que sea vedado qualquiere confradre que fuere con aquell vedado peche V. solidos. Et qualquiere confradre que non pagare el dia quel dieren los pebostres peche diner dinero cada dia de calonia tro a XXX dias et de los XXX dias adelant quen sea echado a todas las calonias del dinero dinero que sean todas por al almosna. Encara estableçemos que si algun confradre logare bestia o bestias por a huebos del vedado cubiertament peche una libra de cera que sea por al almosna. Encara estableçemos que si algun confradre non supiesse que aquell confradre vedado era et fiziesse su lavor quel hora lo supiesse que luego send venga et venido se por esta razon los mayordomos de la confradria quel paguen su loguero. Et si alguno de los confradres gelo dixies aquell dia que arasse ho fiziesse otra qualquiere lavor et venir no send quisiesse de la lavor del vedado provando gelo con un confradre ho con dos homnes buenos peche una libra de çera por al almosna. Encara estableçemos que si algun confradre viniesse a pobreza o enfermas por qualquiere malautia ho jaguiesse en carçel ho en preson et non se pudiesse sostener de lo suyo que aya de comun tres solidos et quel demos sendos dineros quiscun confradre entro que sane o muera. Et si muere et non oviere de quel fagan sus huebos que aya los tres solidos del comun et sendos dineros

de quiscun confradre tro que sea enterrado. Encara estableçemos que si algun confradre finasse a una jornada de Calatayud que vayamos los confradres por alli ho aquellos confradres que el capillo vera por bien. Encara que si negun confradre fuere eslito por los pebostres et noy quisiere seer peche una libra de cera. Encara establimos que qualquiere confradre que tovient portiello por conçejo o fuere comandero o mesagero o casare que de dos solidos a la confradria. Encara estableçemos que qualquiere o qualesquiere confradres que clamaren los pebrostes por servir o por a otro qualquiere negocio que sea a pro de lá confradria e yr no hi quisiere peche una libra de cera. El qui revelare pendra al sayon peche un libra de cera. Et si a los pebostres V solidos. Establimos que en quiscun sitio aya el espital de la casa de Sant Spiritus de Calatayud una puesta. Encara establimos que ningun confradre que fuere contra los pebostres ellos demandando el pro del capello que peche V solidos. Item todo confradre que entre en esta confradia que de XXX sueldos. Encara estableçemos que por el sitio quando contaren los pebostres et los almosneros que puedan comer con los serviciales V solidos. Encara estableçemos que todo confradre que no aya muger velada et tenga varragana que coma su pan peche dos solidos al sitio por al almosna. Item estableçemos que los pebostres et el almosnero puedan soltar sendos confradres por qualquiere negocio. Encara establimos que todos los clerigos de la confradria que digan sendas misas otro dia del sitio por las animas

de los confradres finados en el altar del Senyor Sant Spiritus en Santa Maria. El clerigo que desfalleçiere que de un quartal de trigo por al almosna et si fuere evangelistero que faga dezir una missa et si non peyte un quartal de trigo. Encara estableçemos que los pebostres ni el almosnero no sean osados de jutgar omes de fuera de la confradria ni a aquellos sino en los casos sobredichos. Item estableçemos que qualquiere confradre ques lexare vedar XXX dias que vayan a ell los pebostres con dos confradres et lo amonesten que pague et si non quisiere pagar que lo radan de la carta et lo echen de la confradria. Item encara estableçemos que si negun confradre fuere escomulgado quel dia del comer que non coma con los confradres. Unde nos Jacobus Dei gratia Rex predictus attendentes predicta esse ad servicium Dei et non in diminucionem jurediccionis nostre set ad bonum et tranquillum statum ville Calatajubi statuta predicta confirmamus quamdiu nobis placuerit prout superius continetur. Et si ultra predicta statuta in jurediccionis nostre diminucionem vel officialium Calatajubi predicti confratres vel prepositi eorundem aliqui acceptante presumpserint eos incurrere volumus penam appositam in constitucione vel foro per nos edito in generali curia Darocensi. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram fieri et nostro sigillo comuni pendenti jussimus comuniri. Mandantes procuratori suprajunctariis merinis bajulis justiciis juratis et universis et singulis aliis officialibus nostris presentibus et futuris quod predictam confirmacionem nostram prout conti-

netur superius firmam habeant et observent et faciant inviolabiliter observari. Dattum Çuffarie XVI. kalendas januarii anno Domini MCCC undecimo.— P. Martin mandato regis facto per archidiaconum Tirasone vidit Gondissalvus Garssie.

XII.

Reg. 217, fol. 211.

Nos Jacobus etc. Licet nuper ad tollendas rancores scandali et pericula que in villa Tarrege exoriri poterant racione confratriarum in dicta villa stabilitarum predictas confratrias per alias literas nostras duxerimus revocandas. Tamen quia ex ordinacione inferius subscripta nuncque nobis oblata pro parte universitatis hominum dicte ville super nova confratria quam facere intendunt invenimus multa pia opera ad servicium Dei remedium et salutem animarum confratrum ejusdem confratrie et animarum omnium fidelium deffunctorum in dicta villa Tarrege subsequi posse et fieri incessanter. Volentes jamdictis piis operibus nostrum favorem benevolum impartiri ut divina operante gracia continuum suscipiant incrementum. Idcirco ad instanciam et humilem suplicacionem dictorum homi-

num universitatis ville Tarrege et ad salutem anime nostre. Concedimus graciose quod in dicta villa Tarrege de novo fiat et de cetero sit et ese possit confratria sancti Antonii sub forma tamen inferius comprehensa qua confratres qui in ea fuerint liberi usi possint non obstante jamdicta revocacione nostra. Eamque de presenti et ex certa sciencia ordinamus. Tenor autem ordinacionis confratrie jamdicte est talis. En nom de Jhesu Christ salvador et redemptor de tot lomanal linatge et de la Sancta Trinitat et de la verge gloriosa nostra dona Sancta Maria et de tots los sants et santes de Deu. Especialment a honor et a gloria del benaventurat sant Antoni et de las animes de tots feel deffunts e dels confrares et confrareses que seran e son estats de la confraria de Sant Antoni sia ordonada la coufraria del benavyrat Sent Antoni en la forma ques segueix. Primerament que laltar de Sent Antoni qui es en la capela de la vila de Tarrega sia poder de la dita confraria damunt dita et que en cascun any en la festa del benavyrat Sent Antoni sien elets IIII. prohomens confrares de la confraria damunt dita en capitans a reger et a governar los bens et les altres necessaries a la dita confraria. Item que tot pobre de Jhesu Christ sia que jague en lospital de Sent Antoni o en altre loc de la vila de Tarrega que los capitans o un dels si malalt sera laja a visitar en sa malaltia et a proveer a aquel en sa malaltia. Item que si morra dins lospital de la dita vila quels confrares lagen a cubrir axi com a els se pertany et li fasen dir missa et cascun confrare et confraresa que hi vaja ab son ciri

cremant. E cascun confrare et confraresa diga per anima daquel L pater nostres dins nou dies o do a menjar a 1 pobre per anima daquel qui mort sera. E cascu ciri que aja mija libra. Item que una vegada en lany tan solament los confrares de la dita confraria pusquen tenir capitol per elegir IIII capitans a la dita confraria en lo dia de Sent Antoni. E que en aquel capitol no sia tractat de negunes altres coses sino solament de la eleccio del dits IIII capitans e que cascun confrare et confraresa do lo dia de Sent Antoni cada any VI diners en almoyna et en ajuda dels pobres de Jhesu Christ a cobrir et a vestir et a altres necessitats de la dita confraria. Item que cascun confrare et confraresa com entrara en la dita confraria do et pach XII diners a obs de la almoyna desusdita et que apres son opte leix a la confraria de sos bens mobles aquells que li plaura. Item que si negun confrare o confraresa sera malalte dins la vila de Tarrega que los capitans de sus dits sien tenguts que aquel vajen visitar et siu . . obs que li façen almoyna dels bens de la confraria et quel vetlen si ops y sera. Item que la crida que denunciara la mort dels confrares et de las confraresses que passats seran daquesta vida crit e diga en aquesta manera. Confrares et confraresses de Deu et Madona Sancta Maria et de monsenyer Sent Antoni et dels pobres de Jhesu Crist tuyt siats a la mort de vostre confrare et confraressa. Item quel Senyor Rey et la senyora Reina et los senyors infants per tots temps sien acuylits e participadors en misses et en almoynes et en tots bens que la confraria fara. Item quels con-

frares nels capitans que ara son ne per temps seran no puxen comptar ne dar ne jaquir negun sensal ne renda ne neguna propietat ho dret de cosa seent a ops de la dita confraria dins la vila de Tarrega ne dins son terme ne dins altres lochs del Senyor Rey ne que per ell se tenguen si donchs nou fayen a ops de crexer la capela de Sent Antoni ho a fer espital o a ciminteri ab voluntat del senyor Rey et no en altra manera no puxen encara fer negunas altres constitucions o establimens sino ab voluntat et consentiment del Senyor Rey. Mandantes per presentem cartam nostram procuratoribus vicariis baiulis aliisque officialibus nostris presentibus et futuris quod concessionem nostram et ordinacionem nostram observent cum inde fuerint requisiti et faciant inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permitant aliqua causa vel racione. In cuius rei testimonium presentem cartam fieri nostroque sigillo appendicio jussimus comuniri. Datum Terrachone XII. kalendas Decembris anno Domini MCCCXIX.— B. de Fonte mandato Regis facto per Dal. de Pontonibus in curia et postea per . . . —Signum ✠ Jacobi Dei gratia etc. predicti qui hec laudamus et firmamus. — Testes sunt. — Infans Alfonsus Comes Urgelli et vicecomes Agerensis. — R. Fulconis vicecomes Cardone. —Otho de Montechateno. — G. de Angularia et Arnaldus de Azlor. — Fuit clausum per Bernardum de Fonte scriptorem domini Regis.

XIII.

Reg. 222, fol. 30 vt°.

Jacobus etc. Dilecto suo Eximino P. de Salanova justicie Aragonis etc. Cum pro parte notariorum civitatis Gesarauguste fuerit expositum coram nobis quod ipsi dubitantes an confratria eorum per forum editum per nos in generali curia Aragonis existeret revocata nec ne cessassent ab eo tempore citra ab usu eorum que in capitulis seu carta confratrie fuerant ordinata. Et nunc fuerit nobis humiliter supplicatum ut cum in foro predicto de ipsa confratria mencio nulla fiat nec per verba ejusdem fori videatur ut asseritur dictam confratriam existere revocatam nec in ordinacione ipsius sint aliqua capitula que cedant in diminucionem jurediccionis nostre ac publice utilitatis jacturam quibus de causis alie confratrie in foro contente fuerunt revocate dignaremur eis concedere quod ipsi possent confratriam predictam reducere et ea uti prout antea utebantur nosque ambigamus similiter si confratria ipsa per dictum forum fuerit revocata nec ne. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus visis capitulis et attentis usibus dicte confratrie ac habito

diligenti consilio cum peritis super premissis nobis supplicatis mitatis nobis significandum si absque lesione fori predicti quod dicta confratria reducatur concedere valeamus nos ex inde perfecte et distincte per nostram literam informando. Datum Ilerde VI. kalendas junii anno Domini MCCCXX secundo. — Egidius Petri mandato regis.

XIIII.

Reg. 322, fol. 1.

A honor et a gloria et a lahor de la Sancta Trinitat et de la Verge gloriosa nostra dona Sancta Maria et de tota la Cort celestial et special invocacio del Sant Spirit et a exaltacio de la Sancta Fe catholica et a impugnacio et detriment de la malvada secta de Mahomet a suplicacio dels prohomens de la Ciutat de Barcelona es ordenada la confraria dejus escrita per lo molt alt princep et Senyor en Jacme per la gracia de Deu Rey Darago ab conseyl del honrat pare en Christ en Guillem per la divinal providencia Archabisbe de Tarragona et daltres prelats de la terra et de partida de Richs homens de Cathalunya qui eren presents ab lo senyor Rey et dels prohomens de la Ciutat de Barcelona en la qual se tracta es ordona per lo dit Senyor

Rey la confraria dejus dita per be et per salut de les animes dels feels qui en aquesta confraria esser volran e a esquivar les ontes et els greuges et els dampnatges quels dits enemichs de la Fe Catholica han assajats et fets en les partides del dit Senyor Rey Darago de poch de temps a ença. E assajarien et farien majors sino son refrenats per los feels.

La forma de la confraria es aquesta ques segueix.

Primerament quel Senyor Rey Darago dessus dit et els seus successors per ço com en la sua terra ha haut començament la dita confraria sia cap et major et confrare de la Confraria desus dita. E que la dita confraria dur de III anys a avant aytant com al dit senyor Rey et als seus successors sera be vist. E com a ell et als seus fos semblant dels dits III anys a avant que nos seguis be de la dita confraria a coneguda sua que sia revocada a son manament. Axi empero que en poder del dit Senyor Rey ne dels seus no venguen en tot ne en partida los diners de la dita confraria ne aquels puguen esser convertits en lurs usus ne la armada daquen faedora sino tan solament segons que dit es a impugnacio dels Enamichs de la fe.

Item que sien elets una ho dues persones de les Eclesiastiques et altra persona ho dues dels Richs homens et una ho dues persones dels cavallers et una ho dues persones dels ciutadans de tots los sobredits qui en aquesta confraria esser volran ab conseyl de les quals lo Senyor Rey ordon cap ho caps de la armada quis fara de ço qui sera donat a la dita confraria lo qual cap o caps pugue lo SenyorRey ab conseyl dels demunt

dits remoure et mudar segons quels sera be vist a be de la dita armada.

Item quel Senyor Rey ab conseyl dels damunt dits ordon la dita confraria et la armada daquella faedora. E ordonen tots los altres fets daquella armada.

Item quels dits conseylers per si ordonen en ma de qui vendran los diners damunt dits e per qui seran cullits et despeses et quels conservadors et distribuidors en poder dels quals vendran los dits diners ffassen sagrament et homenatge al senyor Rey reebent per los confrares quels dits diners ho partida dels no sien convertits en als sino a impugnacio dels enemichs de la fe ho en cas de disolucio daquella confraria en redempcio de catius segons que dejus es escrit.

Item que al Senyor Archabisbe et bisbes et abats et priors et als altres prelats et persones Ecclesiastiques placia que sien en la dita confraria et hi done de lurs bens temporals et induguen los clergues de lurs bisbats et lurs homens ques meten en la dita confraria et quey donen del lur.

Item que sia placer del dit senyor Archabisbe et dels prelats que donen a favor de la confraria aytantes indulgencias com pusquen. E cascun dels dits prelats apellen senet en lo qual amonesten et induguen lurs clergues de donar certes misses et ab certa cosa de lurs bens temporals et quels dits clergues induguen lurs parrochians et parrochianes que sien en la dita confraria et hi donen de ço de lur ols declaren quants beneficis consegueixen per aquesta raho. E a cascun dels dits clergues sia donat translat en lo senet de les dites indulgencies

et misses per que puxen publicar a lurs parrochians.

Item que les persones religioses frares menors et preycadors et altres mendicans sien requests que fassen adjutori de cert nombre de misses als ben feytors de la dita confraria et en lurs predicacions et en confessions et en lurs conseylls induguen les gens quey donen del lur et hi sien.

Item que sia sabuda la voluntat de cascun daquells ho daquelles qui a honor de Deu volran donar a la dita confraria. E que tantost ço que cascun dira que dar hi vulla sia escrit per los scrivans de la dita confraria. Sia entes empero que cadaun sia en la confraria aytant de temps com se vulla. E quen pusque exir tota hora que li placia salu que aja a pagar ço que hi haura promes.

Item que tot ço que guany la dita armada venga en ma dels conservadors et distribuidors de sus dits de la dita confraria. E si per algun cas se disolvia la dita confraria ho per manament del Senyor Rey ho dels seus ho per altra raho so que sobras a la dita confraria sia distribuit per los conservadors et distribuidors de sus dits de consell et voluntat dels consellers de la confraria en redempcio de catius et specialment daquells de la confraria si hi havia ço que Deus no vulla qui fossen catius.

Item que si algun confrare part ço que haura offert de donar a la confraria volra armar per si ho ab altres galea o galees ho leny ho lenys de LXXX rems a ensus que aja sa part de ço que la armada guanyara per sou et per liura axi empero quo aja a seguir con-

serva de la dita armada de la confraria et estar a manament et obediencia del capita de la armada. E semblantment si algun confrare Rich hom o cavaller ho ciutada o altre volra manar homens a cavall en la dita armada a son cost et a sa messio oltra asso que haura offert a la confraria aja sa part del guany que fara la confraria segons que lin vendra per sou et per liura axi que aja estar a manament et obediencia del capita de la armada.

Item vol lo senyor Rey per servey de Deu et per endreçament de la confraria que dins los III anys de sus dits no faça pau ne treua ab algu sarrahi del mon si donchs de conseyll dels consellers de la confraria no ho feya ab algu o ab alguns per aventage de Christians et per dan dels sarrahins. (año 1315.)

XV.

Reg. 475, fol. 60.

Nos Alfonsus etc. Visis quibusdam capitulis super confratria ad servicium et honorem Domini nostri Jhesuchristi et beatissime gloriose Virginis Marie matris ejus ac beati Lodovici episcopi et confessoris ordinis fratrum minorum facta sive statuta per notarios civitatis Cesarauguste quorum tenores tales esse nos-

cuntur. In nomine sancte trinitatis et individue unitatis patris et filii et spiritus sancti amen. Hec est carta confratrie scriptorum sive notariorum juratorum civitatis Cesarauguste facta ad honorem sancti spiritus qui in nomine domini congregatos facit unum cor et animam unam in domino et unanimes in gaudio et concorditer habitare juxta psalmistam qui dicit ecce quam bonum et quam jocundum habitare fratres in unum. Idcirco predicti scriptores sive notarii sancti spiritus consilio inspirati cor unum et animam unam hinc in domino cupientes ad domum ffratrum minorum Cesarauguste convenerunt scilicet VIII. idus januarii anno Domini MCCCXX octavo et eorundem fratrum capitulum intraverunt qui congregato fratrum minorum conventu a fratre Sanccio de Ayerbio tunc guardiano et a toto conventu instanter et humiliter postularunt ut ipsos bonorum suorum spetialium participes facerent et consortes insuper ibidem suum laudabile propositum expresserunt videlicet quod confratriam suam volebant ad honorem et invocacionem beati Lodovici ordinis fratrum minorum perpetuo et inviolabiliter instituere tam pro se quam pro omnibus successoribus in officio scribanie ut non solum haberent fratres supradicti conventus tanquam confratres et socios set quasi patres et correctores ad dirigendum et corrigendum siquid in ipsa confratria et etiam in confratribus et in ipso officio notarie indecens videretur. Predictusque ffguardianus totusque conventus voluntarie et liberaliter concesserunt quod venerabiles scriptores petebant humiliter et instanter recipientes eos in

confratres suos et beati Lodovici tam ipsos presentes quam etiam suos imposterum successores unientes eos suo monasterio perpetuo vinculo karitatis. Eisdem insuper scriptoribus et omnibus aliis confratribus presentibus et futuris huius confratrie scriptorum que est ad honorem et invocacionem beati Lodovici ex promissione inmutabili unanimiter instituta concedentes tam in vita quam in morte participacionem in omnibus bonis videlicet missis oracionibus jejuniis abstinenciis vigiliis laboribus predicacionibus confessionibus ceterisque huiusmodi que per fratres conventus Cesarauguste fieri dederit actor bonorum omnium Dei filius dominus Jhesuchristus. Ordinantes michilominus quod cum aliquis confrater huius confratrie beati Lodovici migraverit ab hac luce majorales confratrie confratris sui obitum denuncient guardiano fratrum minorum domus Cesarauguste vel sui tenenti locum ibidem et tunc ipse guardianus vel tenens locum animam deffuncti confratris devote in capitulo suo ffratrum oracionibus recomendet et faciat pro eo oraciones fieri spetiales. Instituta est igitur hec confratria scriptorum juratorum civitatis Cesarauguste predicte in conventu ffratrum minorum Cesarauguste a scriptoribus qui tunc temporis erant in officio notarie quam confratriam constituerunt tam pro se quam etiam pro suis successoribus in ipso officio perpetuo et inmutabiliter ad honorem domini nostri Jhesu Christi et gloriose beate Marie Virginis matris ejus et spetialiter ad honorem et invocacionem beati Lodovici nec non aliorum sanctorum anno die et loco prefixis in salutem animarum

suarum et parentum suorum et omnium fidelium tam vivorum quam etiam deffunctorum salva tamen semper et ubique fidelitate reverencia et jurediccione illustrissimi domini Regis et totius populi Cesarauguste confratriam hanc constituerunt et statuta bona atque utilia unanimiter ediderunt per que sciant quam concorditer inter se debeant vivere et in officio suo quam fideliter se habere. In primis statuimus quod in omnibus capitulis nostris generalibus scilicet quandocumque comederet in confratria statim in sequenti die ad domum ffratruum minorum omnes confratres simul conveniant et ibi missam pro defunctis confratribus celebretur. Post missam vero intrent capitulum et antequam aliud ibi tractent si aliquis confrater vel aliquis frater de conventu Cesarauguste decesserit illo anno eorum obitus coram confratribus nuncietur et fiat pro defuncto fratre conventus fratrum minorum quicquid pro confratre nostro defuncto constituerimus faciendum. Post quam vero obitus confratrum et fratrum coram omnibus in capitulo fuerit recitatus et oratio pro eis facta fuerit statim inmediate legatur hec carta et ordinacio confratrie tota usque ad finem ne de hac tam sancta et utili ordinacione per oblivionem aliquid necligatur que cum tota usque in finem perlecta fuerit tunc tractent inter se siquid ad utilitatem et promocionem confratrie et etiam correccionem confratrum fuerit pertractandum. Item statuimus quod si aliquis confrater hujus tam venerabilis confratrie in pecato mortali fuerit manifeste corrigatur secreto a maioralibus confratrie qui si se pro eis non emendaverit tunc

publice coram omnibus in nostro capitulo corrigatur Si autem nec sic vitam suam voluerit emendare tunc tanquam maledictus et reprobus et indignus de hac tam sancta et reverenda confratria ac societate nostra quousque se correxerit expellatur. Si vero postea vitam suam emendaverit et in capitulo misericordiam petierit ad nostram confratriam et societatem misericorditer admittatur. Item statuimus siquidem ut per singulos menses prima dominiea mensis omnes confratres ubi maiorales concordaverint ad capitulum conveniant ad confratrie negocia pertractanda et excessus confratrum debite corrigendos et siquis confratrum ad capitulum venire neglexerit si sanus et in civitate fuerit et nuncium maioralis audierit per se vel per alium cui nuncius ipse dixerit persolvat majoralibus ad opus confratrie mediam libram cere nisi justam excusacionis causam habuerit ut est dictum. Item si aliquis confrater in civitate infirmus fuerit alii confratres eum visitent et de salute anime sue illi consulant et si non habeat unde vivat confratres provideant ei in necessariis suis. Si aliquis confrater obierit et tam pauper fuerit quod de suo non possit sepeliri de confratria sepeliatur et audito precone omnes confratres ad vigiliam veniant sequenti autem die omnes confratres cum illo eant ad ecclesiam et ipsi confratres eum defferant et omnes in manibus cereos teneant donec corpus fuerit traditum sepulture. Interim dum missa celebrabitur singuli singulos donent denarios qui in pane pauperibus dividantur. Generaliter statuimus ut unusquisque confratrum in suo obitu dimittat quin-

que solidos jaccenses confratrie. Quilibet confrater a maioralibus pro culpa sua pignoratus aut pignorari jussus pignus pigneratori pacienter dimittat. Si vero rebellis extiterit et dare pignus noluerit pignoranti dabit quinque solidos confratrie. Item statuimus siquidem quod omni tempore comedant omnes insimul bis in anno. Ita tamen quod semper una vice in Quadragesima et alia in adventu vel secundum pro maioralibus videatur et in qualibet comestione donent singulos denarios ad opus pauperum omnes confratres quos donent maiorales pauperibus in comestione. Et si aliquis intrare voluerit in hac sancta confratria et societate veniat in capitulo et si omnibus confratribus vel maiori et saniori parti placuerit recipiant eum in confratrem et donet viginti solidos jaccenses confratrie. Tamen confratres possint introitum ipsius confratrie augmentare si eis expediens videatur. Item statuimus similiter quod quilibet confrater teneatur consulere confratri suo in officio scribanie si ab aliquo confratre fuerit requisitus. Item quod una die in qualibet septimana anni omnes confratres bono mane teneantur ire ad ecclesiam beati Francisci et ibi in altari beati Lodovici faciant missam celebrari ad honorem beate Marie Virginis que est principium totius boni et officium faciant confratres et teneant dare singulos denarios pro cereis manutenendis. Item cum omnes confratres divites esse non possint quod confratria de comuni emat unum pannum purpureum qui ponatur supra corpus confratris defuncti et faciant duos cereos sive brandones qui defferantur ante crucem cum corpus confratris difunc-

ti portetur ad sepelliendum. Ideo ad dictorum notariorum humilis supplicacionis instanciam laudamus approbamus confirmamus atque ratifficamus confratriam et capitula supradicta nec non contenta in eis salvis tamen semper nobis et nostris fidelitate reverencia et jurediccione ac dominio nostri et successorum nostrorum in omnibus sicut decet. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri jussimus et nostro sigillo appendicio comuniri. Datum Cesarauguste pridie Idus madii anno Domini MCCCXX octavo. — Berengarius de Rajadello mandato Regis facto pro Vicecancellario.

XVI.

Reg. 476, fol. 230 v.°

Nos Alfonsus etc. Visis quibusdam capitulis super confratria ad servicium et honorem domini nostri Jhesuchristi et beatissime gloriose Virginis Marie matris ejus ac beati Lodovici episcopi et confessoris ordinis fratrum minorum facta sive statuta per notarios civitatis Osce quorum tenores tales esse noscuntur. In nomine Sancte Trinitatis et individue unitatis patris et filii et Spiritus Sancti amen. Hec est carta confra-

trie scriptorum sive notariorum juratorum civitatis Osce facta ad honorem Sancti Spiritus qui in nomine domini congregatos facit unum cor et animam unam in domino et unanimes in gaudio et concorditer habitare juxta salmistam qui dicitur ecce quam bonum et quam jocundum habitare fratres in unum. Idcirco predicti scriptores sive notarii Sancti Spiritus consilio inspirati cor unum et animam unam habere in domino cupientes ad domum fratrum minorum domus Osce convenerunt scilicet die dominica II. nonas septembris anno Domini MCCCXXVIII et eorundem fratrum capitulum intervenerunt qui congregato fratrum minorum conventu a venerabilibus fratre Sancio Luppi de Aierbio custode Cesarauguste et fratre Nicholao de la Naya tunc Gardiano Osce et toto conventu instanter et humiliter postularunt ut ipsos bonorum suorum spiritualium participes facerent et consortes et insuper ibidem suum laudabilem propositum expresseret videlicet quod confratriam suam volebant ad honorem et invocacionem beati Lodovici ordinis fratrum minorum perpetuo et inviolabiliter instituere tam pro se quam pro omnibus successoribus in officio scribanie ut non solum haberent fratres supradicti conventus tanquam confratres et socios set quasi patres et correctores ad dirigendum et corrigendum si quid in ipsa confratria et etiam in confratribus et in ipso officio notarie indecens videretur. Predicti vero custos et gardianus totusque conventus voluntarie et liberaliter concesserunt quod venerabiles scriptores petebant humiliter et instanter recipientes eos in confrates suos et beati Ledovici tam

ipsos presentes quam etiam suos in posterum successores unientes eos suo monasterio perpetuo vinculo caritatis eisdem insuper scriptoribus et omnibus aliis confratribus presentibus et futuris hujus confratrie scriptorum que est ad honorem et invocacionem beati Lodovici ex promisione inmutabili unanimiter instituta concedentes tam in vita quam in morte participacionem in omnibus bonis videlicet missis oracionibus jejuniis abstinenciis vigiliis laboribus predicationibus çonfesionibus ceterisque hujusmodi que per confratres conventus Osce fieri dederit actor bonorum omnium Dei filius dominus Jhesu Christus. Ordinantes nichilominus quod cum aliquis confrater hujus confratrie beati Lodovici migraverit ab hac luce majorales confratrie confratis sui obitum denuncient guardiano fratrum minorum domus Osce vel sui tenenti locum ibidem et tunc ipse gardianus vel tenens locum animam defuncti confratris devoto in capitulo suo fratrum orationibus recomendet et faciat pro eo orationes fieri spetiales. Instituta est igitur hec confratria scriptorum juratorum civitatis Osce predicte in conventu fratrum minorum Osce a scriptoribus qui tunc temporis erant in officio notarie quam confratriam constituerunt tam pro se quam etiam pro suis successoribus in ipso officio perpetuo et inmutabiliter ad honorem domini nostri Jhesuchristi et gloriose beate Marie Virginis matris eius et spetialiter ad honorem et invocacionem beati Lodovici nec non aliorum sanctorum anno die et loco prefixis in salutem animarum suarum et parentum suorum et omnium fidelium tam

vivorum quam etiam defunctorum salva tamen semper ubique fidelitate reverencia et jurediccione illustrissimi domini Regis et tocius populi civitatis Osce confratriam hanc constituerunt et statuta bona atque utilia unanimiter ediderunt per que sciant tam concorditer inter se debeant vivire in offitio suo quam fideliter se habere. In primis statuimus quod in omnibus capitulis nostris generalibus scilicet quandocumque comedetur in confratria statim in sequenti die ad domum fratrum minorum omnes confratres conveniant similiter et ibi missa pro dsfunctis confratribus celebretur post missam vero intrent capitulum et antequam aliud ibi tractent si aliquis confrater vel aliquis frater de conventu Osce decesserit illo anno eorum obitus coram confratribus nuncietur et fiat pro defuncto fratre conventus fratrum minorum quicquid pro confratribus nostris defunctis constituerimus faciendum. Postquam vero obitus confratrum et fratrum coram omnibus in capitulo fuerit recitatus et oratio pro eis facta fuerit statim inmediate legatur hec et ordinacio confratrie tota usque ad finem ne de hac tam sancta et utili ordinatione per oblivionem aliquid negligatur que cum tota usque ad finem perlecta fuerit tunc tractent inter se si quid ad utilitatem et promocionem confratrie et etiam ad correccionem confratrum fuerit pertractandum. Item statuimus quod si aliquis confrater huius tam venerabilis confratrie in pecato mortali fuerit manifeste corrigatur secreto a majoralibus confratrie qui si se pro eis non emendaverit tunc publice coram omnibus in nostro capitulo corrigatur si

autem nec sic vitam suam voluerit emendare tunc tanquam maledictus et reprobus et indignus de hac sancta et reverenda confratria ac societate nostra quousque se correxerit expellatur si vero postea vitam suam enmendaverit et in capitulo misericordiam pecierit ad nostram confratriam et societatem misericorditer admitatur. Item statuimus siquidem ut per singulos menses prima dominica mensis omnes confratres ubi majorales concordaverint ad capitula conveniant ad confratrie negocia pertractanda et excessus confratrum debite corrigendos et si quis confratruu ad capitulum venire neglexerit si sanus in civitate fuerit et nuncium majoralis audierit per se vel per alium nuncius ipse dixerit persolvat majoralibus ad opus confratrie mediam libram cere nisi justam excusacionis causam habuerit ut est dictum. Item statuimus quod si aliquis confrater in dicta civitate infirmus fuerit alii confratres ipsum visitent et de salute anime sue illi consulant et si non habet unde vivat confratres provideant ei in necesariis suis. Si aliquis autem confrater hobierit et tam pauper fuerit qnod de suo non posset sepelliire de confratria sepelliatur et audito precone omnes confratres ad vigiliam veniant sequenti autem die omnes confratres cum illo eant ad ecclesiam. Et ipsi confratres eum deferant et omnes in manibus cereos teneant donec corpus fuerit traditum sepulture. Interim dum missa celebrabitur singuli singulos donent denarios qui in pane pauperibus dividantur. Item generaliter statuimus qued unusquisque confrater in suo obitu dimitat V. solidos jaccenses confratrie. Quilibet confra-

ter a maioralibus pro culpa sua pignoratus aut pignorari jussus pignus pignoratori pacienter dimitat si vero rebellis extiterit et dare pignus noluerit pignoranti dabit V. solidos confratrie. Item statuimus siquidem quod omni tempore comedant omnes in simul semel in anno in festivitate beati Lodovici. Item statuimus quod si aliquis intrare voluerit in hac sancta confratria et societate veniat in capitulo et si omnibus confratribus vel maiori et saniori parti placuerit recipiant eum in confratrem et donet viginti solidos jaccenses confratrie. Tamen confratres possint introitum ipsius confratrie augmentare si eis expedire videatur. Item statuimus similiter quod quilibet confrater teneatur consulere confratri suo in officio scribanie si ab aliquo confratre fuerit requisitus. Item statuimus quod una die in qualibet septimana omnes confratres bone mane teneatur ire ad ecclesiam beati Francisci et ibi in altari beati Lodovici faciant missam celebrari ad honorem baate Marie Virginis que est principium tocius boni et oficium faciant confratres et teneantur dare singulos denarios pro cereis manutenendis. Item cum omnes confratres divites esse non possint statuimus quod confratria de comuni emat unum pannnm purpureum qui ponatur super corpus confratris defuncti et faciant duos cereos sive brandones qui defferantur ante crucem cum corpus confratris defuncti portetur ad sepelliendum. Ideo ad dictorum notariorum humilis suplicacionis instanciam laudamus aprobamus confirmamus atque ratificamus confratriam et capitula supradicta nec non contenta in eis salvis tamen sem-

per nobis et nostris fidelitate et reverencia et juredicione ac dominio nostri et successorum nostrorum in omnibus sicut decet. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri jussimus et nostro sigillo appendicio roborari. Datum Barchinone IIII. nonas octobris anno Domini Millessimo CCCXXVIII.— Guillermus de Villa mandato Regis facto per R. D. ca. domini Infantis Petri.—Signum ✠ Alfonsi Dei gratia Regis Aragonum Valentie Sardinie et Corsice ac comitis Barchinone. — Testes sunt. — Infans Petrus Rippacurcie et Impuriarum comes frater dicti domini Regis. — Infans Raymundus Berengarii comes montanearum de Pradis frater dicti domini Regis. — Reverendus Petrus Cesarauguste Archiepiscopus domini Regis cancellarius. — Otho de Montechateno. — Guillermus de Cervilione. — Fuit clausum per Guillermum de Villa scriptorem dicti domini Regis.

XVII.

Reg. 479, fol. 167.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus etc. Sedula meditacione pensantes quod licet tempore Illustrium principum Domini Jacobi abavi et domini Petri

avi et domini Alfonsi patrui nostrorum dive recordationis Regum Aragonum plures in civitate Valencie confratrie de eorum auctoritate atque consensu fuissent comuniter institute. Verumtamen quia ex congregationibus et conventiculis hominum non nunquam monapolia et illicita emergunt consilia que illicitis actibus ausum prebunt serenissimus dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi reprobavit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sanccione inter quas confratriam olim per sutores seu çapaterios dicte civitatis editam et multo tempore observatam noscitur sustulisse. Quia tamen nunc per vos proceres nunc sutores seu Çapaterios civitatis pretacte nobis extitit supplicatum ut cum ad laudem Dei et Beati Francisci Regalis corone servicium et reipublice comodum intendatis subannexis capitulis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eidem interponere dignaremur. Nos visis ipsis capitulis nobis oblatis continentie subsequentis. Primerament que tot confrare cascun dissapte don mealla et la peccunia que daquen exira sia convertida a tenir una lantea ardent continuament de nit et de dia denant laltar del benaventurat Sent Francesch et semblantment altra lantea denant laltar de la benaventurada Sancta Maria del Puig et sien comprades candeles de cera que arden et cremen a les misses quis cantaran continuament en los altars de la Esgleya de Sent Francesch et cascun ayn sien comprats IIII ciris de pes de doblena lliura los

quals sien posats en laltar lo dia de Sent Francesch a reverencia del qual arden et cremen et que sien comprades aytants parells de çabates com los frares de sent Francesch auran necessaries a calsar dementre celebraran et si alcuna cosa de la dita peccunia sobrera aquella sia donada per amor de Deu a alcun confrare o a muller o a fills daquell que sia vengut a fretura sens la sua culpa et no sia convertida en negunes altres coses. Item si alcun confrare sera detengut de malaltia los majorals de la confraria per esguardament de pietat et per caritat del proisme visiten aquell et en la visitacio donen obra ab acabament que aquell reeba los sagraments de la Sancta Esgleya a salut et a remey de la sua anima et si per aventura aquell molt de temps estara malalt et les companyes de casa no podien sustentar lo trebayl de dia et vetlar de nuyt et no aura companyes o parents quil trebayl soportassen quels majorals fassen manament a certs confrares que de nit vetlen et pensen del confrare. E si esdevendra que aquell confrare de nit pas daquesta vida que X confrares vetlen lo cors et si aquell no aura bens temporals de que sia feyta la sepultura quels majorals de la Confraria compren et paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la dita sepultura. Item cascun confrare tinga un ciri de una libra de cera lo qual port creman com lo cors portaran de son alberch o casa tro a la Ecclesia on deura esser soterrat et cremen tro que la absolucio sia feyta per lo prevere ans de la missa o de vespres et feyta la dita absolutio apaguen los dits ciris et com la missa o vespres seran dites et lo

prevere comensara les oracions de la absolucio encenguen los dits ciris los quals porten creman tro los cors sia soterrat et cascun confrare diga per anima del confrare defunt C vegades la oracio del pater noster et do I diner als majorals et aquella peccunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi per la sepultura feyta o faedora a confrares qui no hagen facultats temporals com encara a confrares qui son venguts a inopia no per lur culpa et aquell qui no sera al soterrar de son confrare pus appellat sera per lo missatge dels maiorals que pach I libra de cera si donchs no es absent de la Ciutat o malalt o altra justa escusacio no mostrara la qual libra de cera sia convertida en la almoyna dels ciris ques posen en laltar de Sent Francesch et les candeles que cremen en lo dit altar dementre celebren les misses. Item si alcun confrare morra fora la ciutat dins espay de V legues quels maiorals de la confraria vagen o trameten a aquell loch on lo confrare sera finat et aquell sia aportat a son alberch et apres soterrat en sa parrochia on se sera lexat et fassen li lofici segons que damunt es declarat et si aquell no aura bens de que pach les messions del aportar et de la sepultura sia pagat de la almovna de la confraria. Item si alcun confrare per sos peccats o desastre cativara et aquell bonament la reemço pagar no pora cascun confrare per amor de deu et esguardament de pietat do II solidos en aiuda de la reemço daquell. Item si alcun demanara o requerra que sia reebut en la confraria los maiorals ab alcuns prohomens que a els sera viares certifiquen se bona-

ment de la fama condicio et conversacio daquell et si atrobaran aquell esser sufficient no guardada riquea mas bon estament de sa persona sia reebut en confrare pagant V solidos a la almoyna en la entrada et V solidos a la fi si bens aura et si alcun confrare apres que sera reebut en la confraria en la qual alcun temps hage èstat et perseverat bonament et apres per sos peccats o folia caura en peccat publich que aquell sia amonestat per lo Guardia dels Frares menors ques tolga daquell peccat et si daço per la dita amonestacio corriger nos volra quels maiorals amonesten aquell privadament I o II o III vegades ques pertescan del dit peccat et aquell axi amonestat corriger nos volra que en aytal cas sia posat en Capitol et per tuyt sia remogut de la confraria a bon eximpli daquells que ben persevereran et a terror daquells qui semblant peccat volrien asaiar de fer. Item quels maiorals manen Capitol quels confrares sa pleguen en la casa de Sent Francesch et aqui ordonen lo dia que volran fer pietança als frares de la dita casa o altres coses necessaries per la almoyna de la confraria feedores en lo qual Capitol pusquen ordonar et eligir cascun ayn maiorals. Item que tots los confrares que en aquell ayn seran passats daquesta vida sien meses et posats en escrit a memoria lo qual escrit los maiorals mostren lo dia de la pietança al custodi dels frares menors si present sera et en absencia daquell al guardia per tal quels frares fassen commemoracio per animes daquels. Item quels maiorals del ayn passat reten compte et raho en presencia dalcuns prohomens confrares als maiorals qui elets seran

per tal que sia cert que la peccunia per aquells reebuda sia convertida en les coses meritories en los damunt dits capitols contengudes et per tal que per alcun no haia opportunitat o avinantea de retenirse alcuna cosa de la almoyna de la confraria et si per comte sera atrobat que aquells hagen a tornar aquella peccunia sia convertida en les almoynes dessus declarades et no en alcnnes altres coses et axis seguesca duns en altres. Idcirco vestris super hoc supplicationibus inclinati cum contenta in dictis capitulis videantur bona elemosine et opera caritatis inducere. Et ex eis nullum imposterum presumatur dampnum malum aut dispendiosum periculum inminere. Cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia ac nostra libera et spontanea voluntate dicte confratrie nostrum prestamus assensum et autoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandantes procuratori eiusve vices gerenti justiciis baiulis et aliis officialibus nostris Regni Valencie presentibus et futuris et eorum locatenentibus quatenus huiusmodi confratriam per nos vobis ut est dictum esse concessam ac approbatam per vos institui camque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis fieri jussimus sigillo nostro appendicio comunitam. Datum Valencie VI. kalendas septembris anno Domini MCCCXXIX. — Berengarius Sal mandato Regis facto per dominum Cancellarium.

XVIII.

Reg. 479, fol. 173.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus etc. Sedula meditacione pensantes quod licet tempore Illustrium Principum domini Jocobi abavi et domini Petri avi et domini Alfonsi patrui nostrorum recordationis inclite Regum Aragonum plures in civitate Valencie confratrie de eorum auctoritate atque consensu fuissent comuniter institute. Verumtamen qnia ex congregationibus et conventiculis hominum non nunquam monapolia et illicita emergunt consilia que illicitis actibus ausum prebunt serenissimus dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur sancti Jacobi reprobavit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sanccione inter quas confratriam olim pro paylerios dicte civitatis editam el multo tempore observatam noscitur sustulisse. Quia tamen nunc per vos proceres nunc paylerios civitatis pretacte nobis extitit supplicatum ut cum ad laudem Dei et beati Francisci Regalis corone servicium et eorum reipublice comodum intendatis super capi-

tulis sub annexis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eidem interponere dignaremur. Nos visis ipsis capitulis nobis oblatis continencie subsequentis. Primerament que tot confrare cascun dissapte dou mealla et la peccunia que daquen exira sia convertida a tenir una lantea ardent continuament de nit et de dia denant laltar del benaventurat sent Francesch e cascun ayn sien comprats II ciris de II libres cascun los quals sien posats en laltar lo dia de Sent Francesch a reverencia del qual arden et cremen et si alcuna cosa de la peccunia sobrera aquella sia donada per amor de Deu a alcun confrare o a muller o a fills daquell qui sia veugut a fretura sens culpa sua et no sia convertida en alcunes altres coses. Item que si alcun confrare sera detengut de malaltia los maiorals de la confraria per esguardament de pietat e per caritat del proisme visiten aquell et'en la visitacio donen obra ab acabament que aquell reeba los sagraments de la Sancta Esgleya a salut e remey de la sua anima et si per aventura aquell molt de temps estara malalt et les companyes de casa no podian sostentar lo trebayl de dia et vetlar de nit o no haura companyes o parents quil trebayl reportassen quels maiorals fassen manament a certs confrares que de nit vetlen et pensen del confrare. E sis esdevendra que aquell confrare de nit pas desta vida que X confrares vetlen lo cors et si aquell no haura bens temporals de que sia feyta la sepultura quels maiorals de la confraria compren et paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la sepultura. Item cascun confrare tinga I ciri de mige

libra de cera lo qual port creman com lo cors portaran de son alberch o casa tro a lesgleya on deura esser soterrat e crem tro la absolucio sia feyta por lo prevera ans de la missa o de vespres. E feyta la dita absolutio apaguen los dits ciris. E com la missa o vespres seran dites e lo prevera comensara las oracions de la absolucio encenguen los dits ciris los quals porten creman tro los cors sia soterrat et cascun confrare diga per anima del confrare defunt C vegades la oracio del pater noster et do I diner als maiorals et aquella peccunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi per la sepultura feyta o faedora a confrares que no hagen facultats temporals com encara a confrares que sian venguts a inopia no per lur culpa. Item si algun confrare morra fora la ciutat dins espay de V legues quels maiorals de la confraria vagen o trameten a aquell loch on lo confrare sera finat e aquell sia portat en son alberch e apres soterrat en la parrochia o esgleya on se pora lexar e fassen li loffici segons que demunt es declarat. E si aquell no haura bens de que pach les messions del apportar e de la sepultura sia pagat de la almoyna de la confraria. Item si algun confrare por sos peccats o desastre cativara e aquell bonament la reenço pagar no pora cascun confrare per amor de Deu e esguardament de pietat do en aiuda de la reenço daquell II solidos. Item si algu demanara o requerra que sia rebut en la confraria los maiorals ab alguns prohomens que a ells ben vist sera certifiquense bonament de la fama condicio e conversacio. daquell. E si atrobaran aquell esser suficient no guar-

dada riquea mas bon estament de sa persona sia reebut en confrare pagant V solidos a la almoyna en la entrada e V solidos a la fi si bens haura. E si algun confrare apres que sera reebut en la confraria en la qual algun temps haia estat e perseverat bonament e apres per sos peccats o folia caura en peccat publich que aquell sia amonestat per lo guardia dels frares menors ques tolga daquell peccat. E si daço per la dita amonestacio corriger nos volra quels maiorals amonesten aquell privadament I o II o III vegades ques pertesca del dit peccat e aquell axi amonestat corriger nos volra que en aytal cas sia posat en capitol et per tuyt sia remogut de la confraria a bon exempli daquells que be perseveraran et a terror daquells qui semblant peccat volrien assajar de fer. Item quels maiorals manen capitol quels confrares sapleguen en la casa de Sent Francesch e aqui ordonen lo dia que volran fer pietança als frares de la dita casa o altres coses necesaries per la almoyna de la confraria faedores e en lo qual capitol puxen ordonar e elegir cascun ayn maiorals. E si per ventura algun sera rebel de no venir visitar los malalts o a soterrar los morts o altres bons ordonaments paguen I libra de cera per laltar de sent Francesch. Item que tots los confrares qui en aquell ayn seran passats desta vida sien meses e posats en scrit a memoria lo qual scrit los maiorals mostren lo dia de la pietança al custodi dels frares menors si present sera e en absencia daquell al guardia per tal quels frares fassen conmemoracio per animes daquells e en lo dia de la pietança sia feyt aniversari et

conmemoracio general per los confrares defunts en lo dit convent al qual sien tots los confrares ab lur cris axi com si fos cors de confrare per lo qual aniversari sia dat al convent dels frares a la taula de la sobredita almoyna X solidos. Item quels maiorals del ayn passat reten compte e rao en presencia dalguns prohomens confrares als maiorals qui elets seran per tal que sia cert que la peccunia per aquells reebuda sia convertida en les coses necesaries en los damunt dits capitols contengudes e per tal que algun no haia opportunitat o avinentea de retenir se alguna cosa de la almoyna de la confraria et si per compte sera atrobat que aquells agen a tornar aquella peccunia sia convertida en les almoynes de sus declarades e no en negunes altres coses e exis seguescha de uns en altres Idcirco vestris super hoc supplicationibus inclinat cum contenta in dictis capitulis videantur bona elemosine et opera caritatis inducere et ex eis nullum in posterum presumatur dampnum malum aut dispendiosum periculum inminere. Cum presenti carta nostra gratis ex certa sciencia ac nostra libera et spontanea voluntate dicte confratrie nostrum prestamus assensum et auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandantes procuratori eiusque vices gerentibus justiciis baiulis et aliis officialibus nostris Regni Valencie presentibus et futuris et eorum locatenentibus quatenus hujusmodi confratriam per nos vobis ut est dictum concessam et approbatam per vos institui eamque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. In cuius rei etc. Datum Valencie pridie kalendas Sep-

tembris anno Domini MCCCXXIX. — Berengarius Sal mandato Regis facto per Dominum Cancellarium.

XIX.

Reg. 479, fol. 178.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus Dei gratia etc. Sedula meditatione pensantes quod licet tempore illustrium principum Domini Jacobi abavi et Domini Petri avi et Domini Alfonsi patrui nostrorum recordationis inclite Regum Aragonum plures in civitate Valencie confratrie de eorum auctoritate atque consensu fuissent comuniter institute. Verumtamen quia ex congregacionibus et conventiculis hominum nonnunquam monopolia et illicita emergunt consilia que illicitis actibus ausum prebunt serenissimus Dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi reprobabit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sancione inter quas confratriam olim per sartores dicte civitatis editam et multo tempore observatam noscitur sustulise. Quia tamen nunc per vos proceres nunc sartores civitatis pretacte nobis ex-

titit supplicatum ut cum ad laudem Dei et beati Antonii Regalis corone servicium et eorum rei publice comodum intendatis super capitulis subannexis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eidem interponere dignaremur. Nos visis capitulis nobis oblatis continencie subsequentis. Primerament que tot confrare cascun dissapte don mealla et la peccunia que daquen exira sia convertida a tenir una lantea ardent continuament de nit et de dia denant laltar del benaventurat sent Antoni instituit en la casa dels frares menors de Valencia et sien comprades candeles de cera que arden et cremen a les misses quis canteran continuamenten los altars de la Esgleya de Sent Francesch et cascun ayn sien comprats IIII ciris de pes de doblena libra los quals sien posats en laltar lo dia de sent Antoni en reverencia del qual arden et cremen. E si alcuna cosa de la dita peccunia sobrera aquella sia donada per amor de Deu a alcun confrare o a muller o a fills daquell que sia vengut a fretura sens la sua culpa et nò sia convertida en negunes altres coses. Item si alcun confrare sera detengut de malaltia los majorals de la confraria per esguardament de pietat et per caritat de prohisme visiten aquell e en la visitacio donen obra ab acabament que aquell reebe los sagraments de la Sancta Esgleya a salut et a remey de la sua anima et si per aventura aquell molt de temps estara malalt et les companyes de casa no podien sustentar lo trebayl de dia et vetlar de nit o no haura companyes et parents quil trebayl reportassen quels maiorals fassen manament a certs confrares que de nit

vetlen et pensen del confrare. E si esdevendra que aquell confrare de nit pas daquesta vida que X confrares vetlen lo cors et si aquell no haura bens temporals de que sia feyta la sepultura quels maiorals de la confraria compren e paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la dita sepultura. Item cascun confrare tinga un ciri de I libra lo qual port creman com lo cors portaran de son alberch o casa tro a la Ecclesia on deura esser soterrat et cremen tro que la absolucio sia feyta per lo prevere ans de la missa o do vespres et feyta la dita absolucio apaguen los dits ciris et com la missa o vespres seran dites et lo prevere comensara les oracions de la absolucio encenguen los dits ciris los qual porten creman tro lo cors sia soterrat et cascun confrare diga per anima del confrare C vegades la oracio del pater noster et do I diner als majorals et aquella pecunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi per la sepultura feyta o faedora a confrares que no agen facultats temporals com encara a confrares qui son venguts a inopia no per lur culpa e aquell qui no sera al soterrar de son confrare pus appellat sera per lo missatge dels maiorals que pach I libra de cera si donchs no es absent de la ciutat o malalt o altra justa excusacio no mostrara la qual libra de cera sia convertida en la almoyna del ciris que posen en laltar de Sent Antoni et altres candeles que cremen en lo dit altar dementre celebren les misses. Item si alcun confrare morra fora la ciutat dins espay de V legues quels maiorals de la confraria vagen o trameten a aquell loch on lo confrare sera finat

et aquell sia aportat a son alberch et apres soterrat en sa parrochia on se sera lexat et fassen li lofici segons que damunt es declarat et si aquell no haura bens de que pach les messions del aportar et de la sepultura sia pagat de la almoyna de la confraria. Item si alcun confrare per sos peccats o desastre cativara et aquell bonament la reemço pagar no pora cascun confrare per amor de Deu et esguardament de pietat do II solidos en aiuda de la reemço daquell. Item si alcun demanara o requerra que sia reebut en la confraria los maiorals ab alcuns prohomens que a ells sera viares certifiquen se bonament de la fama conditio et conversacio daquell et si atroberan aquell esser suficient no guardada riquea mas bon estament de sa persona sia reebut en confrare pagant V solidos a la almoyna en la entrada et V solidos a la fi si bens haura et si alcun confrare apres que sera reebut en la confraria en la qual alcun temps haia estat et perseverat bonament et apres per sos peccats o folia caura en peccat public que aquell sia amonestat per la guardia dels Frares menors ques tolga daquell peccat et si daço per la dita amonestacio corriger nos volra quels maiorals amonesten aquell privadament 1 o 2 o 3 vegades ques pertesca del dit peccat et aquell axi amonestat corriger nos volra que en aytal cas sia posat en capitol et per tuyt sia remogut de la confraria a bon eximpli daquells que be persevereran et a terror daquells qui semblant peccat volrien asaiar de fer. Item quels maiorals manen capitol quels confrares sa pleguen en la casa de Sent Francesch et aqui ordonen lo dia que volran fer

pietança als frares de la dita casa o altres coses necessaries per la almoyna de la confraria faedores en lo qual capitol pusquen ordonar et eligir cascun ayn maiorals. Item que tots los confrares que en aquell ayn seran passats daquesta vida sien meses et posats en escrit a memoria lo qual escrit los maiorals mostren lo dia de la pietança al custodi del frares menors si present sera et en absenciá daquell al guardia per tal quels frares fassen conmemoracio per animes daquells. Item quels maiorals del ayn passat reten compte e raho en presencia dalcuns prohomens confrares els maiorals qui elets seran per tal que sia cert que la peccunia per aquells reebuda sia convertida en les coses meritories en los damunt dits capitols contengudes et per tal que alcun no haia opportunitat o avinantea de retenirse alcuna cosa de la almoyna de la confraria et si per compte sera atrobat que aquells hagen a tornar aquella peccunia sia convertida en les almoynes dessus declarades et no en alcunes altres coses et axis seguesca duns en altres. Id circo vestris super hoc suplicationibus inclinati cum contenta in dictis capitulis videantur Elemosine et opera karitatis inducere et ex eis nullum imposterum presumatur dampnum malum aut dispendiosum periculum inminere. Cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia et nostra libera et spontanea voluntate dicte confratrie nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandantes procuratori eiusve vices gerenti justiciis baiulis et aliis officialibus nostris Regni Valencie presentibus et futuris et eorum locatenenti-

bus quatenus huiusmodi confratriam per nos vobis ut est dictum concessam et approbatam per vos institui eamque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis fieri jussimus sigillo nostro appendicio comunitam. Datum Valencie pridie nonas septembris anno Domini MCCCXX nono.— Berengarius Sal mandato Regis facto per R. D.

Similis carta confirmationis confratrie fuit facta fusteriis civitatis Valencie et sub eadem data. — Idem.

XX.

Reg. 479, fol. 189.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus etc. Attendentes quod per vos proceres curritores civitatis Valencie nobis extitit cum reverencia supplicatum ut cum ad laudem Dei et altaris beate Katerine constructi in Ecclesia domus fratrum minorum civitatis Valencie Regalis corone servicium et reipublice comodum intendatis subannexis capitulis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eisdem interponere dignaremur. Nos visis ipsis capitulis nobis oblatis continencie subsequentis. Primerament que

tot confrare cascun dissapte don mealla et la peccunia aquesta sia convertida a tenir una lantea ardent de nit et dia continuament denant laltar de la benaventurada Sancta Caterina dins la Esgleya de Sant Francesch e si alguna cosa daquesta peccunia sobrara aquella sia donada per amor de Deu a alcun confrare o a muller o a fills daquells que sien venguts a fretura sens lur culpa et no sia convertida en algunes altres coses. Item si alcun confrare sera detengut de malaltia los maiorals de la confraria per esguardament de pietat et per caritat de proisme visiten aquell et en la visitacio donen obra ab acabament que aquell reeba los sagraments de Sancta Esgleya a salut et a remey de la sua anima. E si per ventura aquell molt de temps estara malalt et les companyes de casa no podien sustentar lo treball de dia e vetlar de nit o no haura companyes o parents qui el treball reportassen quels maiorals fassen manament a certs confrares que de nits vetlen et pensen del confrare. E si sesdevendra que aquell confrare de nit pas daquesta vida que VI confrares vetlen lo cors. E si aquell no haura bens temporals de que sia feta la sepultura quels maiorals de la confraria compren et paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la sepultura. Item que cascun confrare tinga I ciri de mija libra de cera lo qual port creman com lo cors treuran de son alberch o casa tro a la Esgleya hon deura esser soterrat. E cremen tro la absolucio sia feyta per lo prevera ans de la missa o de les vespres. E feyta la dita absolucio los dits ciris apaguen e com la missa o vespres seran dites et lo preve-

ra comensara las oracions de la absolucio ensenguen los dits ciris los quals porten creman tro los cors sia soterrat e aço axi mateix sia fet per la muller de cascun confrare. E cascun confrare diga per anima del confrare defunt o de la muller daquell com sia defunta C vegades la oracio del pater noster e do I diner als maiorals cascun confrare e aquella peccunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi en la sepultura feyta o faedora a confrares qui no hagen facultats temporals com encara a confrares qui son venguts a inopia no per lur culpa. E aquell qui no sera al soterrar de son confrare et de la muller daquell pus appellat sera per los missatges dels maiorals que pach I libra de cera si donchs no es absent de la ciutat o malalt o altra justa escusacio no mostrara la qual libra de cera sia convertida en la almoyna una partida et laltra partida en los ciris ques posen en laltar de sancta Caterina lo dia de la sua festa ço es assaber en la Esgleya de Sent Francesch. Item si alcun confrare morra fora la ciutat dins espay de V legues quels maiorals de la confraria vagen e trameten a aquell loch hon lo confraro sera finat e aquell sia portat a son alberch e apres soterrat en la parroquia hon se sera lexat et fassen loffici segons que damunt es declarat. E si aquell no haura bens de que pach les messions del aportar et de la sepultura sie pagat de la almoyna de la confraria. Item si alcun confrare per sos pecats o desastre cativara et aquell bonament la reenço pagar no porra quescun confrare per amor de Deu et en esguardament de pietat do en aiuda de la reenço da-

quell li solidos. Item si alcun requerra o demanara que sia rebut en la confraria los maiorals ab alcuns prohomens que a ells sera ben vist certifiquen se bonament de la fama condicio et conversacio daquell. E si atrobaran aquell esser sufficient no guardada riquea mas bon estament de sa persona sia rebut en confrare pagant V solidos a la almoyna en lantrada et V solidos a la fi si bens haura. E si alcun confrare apres que sera reebut en la confraria en la qual alcun temps haya estat et perseverat bonament et apres per sos peccats o follia caura en pecat public o viura en ulteri que aquell sie amonestat per lo guardia dels frares menors ques tolga daquell peccat et si daço per la dita amonestacio corriger nos volra quels maiorals amonesten aquell privadament I o II o III vegades ques pertesca del dit pecat et aquell axi amonestat corriger nos volra que en aytal cas sie posat en capitol et per tuyt sie remogut de la confraria a bon aximpli daquells qui be perseveraran et a terror daquells qui semblant peccat volrien asseyar de fer. Item que les mullers del confrares com alcun confrare o confraressa passara daquesta vida vagen a la sepultura del confrare et de la confraressa ab I ciri de miya libre de cera creman e que diga C vegades la oracio del pater noster per anima del confrare daffunt o de la confraressa deffuncta et aço faça com avinent li sera. E altra imprimia no li sia feta. Item que tots los confrares que en aquell ayn seran passats daquesta vida sien meses et posats en escrit a memoria lo qual escrit los maiorals mostren lo die de la pietança al custodi dels frares menors si pre-

sent sera et en absencia daquell al guardia per tal quels frares façen commemoracio per animas daquells. Item quels maiorals del ayn passat reten compte et raho en presencia de alcuns prohomens confrares als maiorals qui elets seran per tal que sia cert que la peccunia per aquell reebuda sie convertida en les coses meritories en los damunt dits capitols contengudes. E per tal que alcun no haya oportunitat o avinentea de retenirse alcuna cosa de la almoyna de la confraria. E si per compte sera trobat que aquells hayen a tornar aquella peccunia sie convertida en les almoynes desus declarades et no en algunes altres coses o axis seguesca duns en altres. Idcirco vestris super hoc suplicacionibus inclinati cum contenta in dictis capitulis videantur bona elemosine et opera caritatis inducere et ex eis nullum imposterum presumatur dampnum malum aut dispendiosum periculum inminere cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia ac ex nostra libera et spontanea voluntate dicte confratrie nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem regiam impendimus et decretum. Mandantes procuratori eiusque vices gerenti justiciis baiulis et aliis officialibus nostris Regni Valencie presentibus et futuris et eorum loca tenentibus quatenus huiusmodi confratriam per nos vobis ut est dictum concessam ac approbatam per vos institui eamque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis fueri jussimus sigillo nostro appendicio communitan. Datum Valencie VII idus sep-

embris anno Domini MCCCXX nono. — Berengarius Sal mandato Regis facto per Dominam Reginam.

XXI.

Reg. 479, fol. 191. v.°

Noverint universi etc. Nos Alfonsus etc. Sedule cogitantes quod licet temporibus retroactis plures in civitate Valencie confratrie de assensu et voluntate progenitorum nostrorum institute fuissent verumtamen serenissimus Dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster propter confratrum abusum aut alias racionalibus causis inductus confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi perpetua substulit sanccione inter quas confratriam olim per agricultores statutam ac multa ipsa observata noscitur sustulisse. Ea propter cum per vos proceres agricultores civitatis et termini Valencie nunc nobis extiterit supplicatum ut cum ad laudem Dei et beatissimi Augustini nostreque corone servicium ac piorum operum incrementum intendatis, super capitulis subannexis confratriam statuere Nos auctoritatem Regiam et

decretum interponere nostramque licenciam et assensum dignaremur eisdem impartiri benigne. Ea propter visis ipsis capitulis continencia subsequentis. Agricultores et proceres civitatis et termini Valencie supplicant Domino Regi ut absque perjudicio sue Regalie possint facere confratriam in monasterio sive domo beati Augustini civitatis Valencie in qua possint quod sequitur exercere. Primo quod omnes qui erunt confratres confratrie predicte possint convenire ac congregari bis vel ter quolibet anno in domo vel monasterio beati Augustini predicto et possint semel in anno vel plures prout ordinaverint simul comedere cum fratribus dicte domus. Possint etiam imponere et exigere a quolibet confratre octo denarios vel duodecim qui convertentur in redimendis captivis qui fuissent confratrie predicte et in sustentando illos confratres qui vergerent ad inopiam et in tenendo duos cereos quando in missarum sollempniis corpus Domini nostri Jhesu Christi a presbitero elevatur et in tenendo unam lampadem coram altari beatissimi Augustini et pro faciendis pietancis tam dictis fratribus quam aliis pauperibus et in aliis caritatis et misericordie piis operibus exsequendis. Possint etiam interesse sepulture cujuslibet fratris dicte domus vel confratris ipsorum cum cereis vel candelis ardentibus in manibus eorundem et oraciones pro deffunctis anima recitare. Possint etiam dicti confratres se simul vel insolidum obligare ad solvendum unam vel mediam (*sic*) cere convertendam in auxilium elemosine convertendo predicta quando et quociens cessaverint exequi predictas vel alias

ordinaciones justas racionabiles eorundem. Preterea non teneantur in eorum confratriam seu beneficium eius recipere aliquam personam que in pecato mortali vivat publice vel existat. Immo si postquam quis in dicta confratria receptus extiterit in pecato huiusmodi relabatur et sic publice vixerit si postquam monitus vel requisitus extiterit per priorem dicti monasterii vel per maiorales confratrie pretacte renuerit penitenciam agere et a tali vita desinere possit per ipsos confratres ab hujus confratria et eius beneficio expelli penitus et excludi. Idcirco visis super hoc supplicacionibus inclinati cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia et nostra libera et spontanea voluntate nostra confratrie predicte nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandantes procuratori eiusve vices gerenti nec non justiciis bajulis et aliis officialibus nostris vel eorum locatenentibus predicti Regni Valencie presentibus et futuris quatenus confratriam huius per vos dictos agricultores institui eamque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis fueri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum Valencie tercio nonas septembris anno Domini MCCCXXIX.—Dominicus de Biscarra mandato Domini Regis. — Signum ✠ Alfonsi etc.—Testes sunt Jocobus dominus de Xerica. —Otho de Montecatheno. — R. Valencie Episcopus.— G. de Montecatheno. — Petrus de Xerica.

Fuit clausum per Dominicum de Biscarra scriptorem.

XXII.

Reg. 479, fol. 212.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus etc. Sedule cogitantes quod liçet temporibus retroactis plures in civitate Valencie confratrie de assensu et auctoritate progenitorum nostrorum institute fuissent verumtamen serenissimus dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonis genitor noster propter confratrum abusum aut alias rationabilibus causis inductus confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi perpetuam sustulit sanccionem inter quas confratriam olim per Ferrarios dicte civitatis statutam noscitur sustulisse. Ea propter cum per vos proceres Ferrarios dicti civitatis et termini eius nunc nobis extiterit suplicatum ut cum ad laudem Dei et beati Eligii confessoris eiusdem nostreque corone servicium ac piorum operum incrementum intendatis super capitulis subannexis confratriam statuere Nos auctoritatem Regiam et decretum interponere nostramque licenciam et assensum dignaremur eisdem impartiri benigne. Ea propter visis ipsis capitulis continencie subsequentis. Ferrarii civitatis et termini Valen-

cie supplicant Domino Regi ut absque perjudicio sue Regalie possint facere confratriam in monasterio sive domo beati Augustini civitatis Valentie ab honorem beati Eligii cuius invocacio in altare sunt in ipso monasterio instituta in quo possint quod sequitur exercere. Primo quod omnes qui erunt confratres confratrie predicte possint convenire ac congregari bis vel ter quolibet anno in domo vel monasterio beati Augustini predicto et possint semel in anno vel pluries prout ordinaverint semel comedere cum fratribus dicte domus. Possint etiam imponere et exigere a quolibet confratre octo denarios vel duodecim qui convertantur in redimendis captivis qui fuissent confratrie predicte et in sustentando illos confratres qui vergerent ad inopiam et in tenendo duos cereos quando in missarum sollempniis corpus domini nostri Jhesu Christi in altari beati Eligii a presbitero elevatur et in tenendo unam lampadem coram altari predicto et pro faciendis pietanciis cum dictis fratribus propter aliis pauperibus et in aliis caritatis et misericordie piis operibus exequendis. Possint etiam interesse sepulture cuiuslibet fratris dicte domus vel confratris ipsorum cum cereis vel candelis ardentibus in manibus eorundem et oraciones pro defuncti anima recitare. Possint etiam dicti confratres se simul et insolidum obligare ad solvendum unam vel mediam libram cere convertendam in auxilium elemosine confratrie predicte quando et quociens cessaverint exequi predictas vel alias ordinaciones justas et racionabiles eorundem. Preterea non teneantur in eorum confratriam seu beneficium eius recipere aliquam

personam que in peccato mortali vivat publice vel existat immo si postquam quis in dicta confratria receptus existerit in peccato hujusmodi relabatur et sic publice vixerit si postquam monitus vel requisitus extiterit per priorem dicti monasterii vel per majorales confratrie pretacte renuerit penitenciam agere et a tali vita desinere possit per ipsos confratres ab huiusmodi confratria et eius beneficio expelli penitus et excludi. Idcirco vestris super hoc supplicacionibus inclinati cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia ac nostra et libera et spontanea voluntate nostra confratrie predicte nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandantes procuratori eiusve vices gerenti nec non justiciis bajulis et aliis officialibus nostris vel eorum loca tenentibus predicti Regni Valencie presentibus et futuris quatenus confratriam huiusmodi per vos dictos Ferrarios institui eamque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. Per hoc tamen non intendimus ymmo sub pena corporis et averi vobis firmiter inhibemus ne de aliquo casu jurisdiccionem nostram tangente vos intromittere debeatis. In cuius rei testimonium presentem cartam fieri jussimus sigillo nostre magestatis appendicio comunitam. Datum Valencie VIII kalendas octobris anno Domini MCCCXX nono. — Dominicus de Biscarra mandato Regis facto.— Signum Alfonsi Dei gracia Regis Aragonum etc.— Testes sunt Jacobus Dominus de Xerica. — Otho de Montecatheno. — Raimundus Valencie Episcopus.—Arnaldus Rogerii de Pallars. — Periconus Gaucerandi de Pinos.

— Fuit clausum per Dominicum de Biscarra scriptorem Domini Regis.

XXIII.

Reg. 479, fol. 215.

Noveriut universi. Quod nos Alfonsus etc. Sedule cogitantes quod licet temporibus retroactis plures in civitate Valencie confratrie de assensu et auctoritate progenitorum nostrorum institute fuissent verumtamen serenissimus dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster propter confratrum abusum aut alias racionabilibus causis inductus confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi perpetuam sustulit sancionem inter quas confratriam olim per Aluderios et Pergaminerios dicte civitatis statutam ac multo tempore observatam noscitur sustulisse. Ea propter cum per vos probos homines Aluderios et Pergaminerios dicte civitatis et eius termini nunc nobis extiterit suplicatum ut cum ad laudem Dei et beatissimi Augustini nostreque corone servicium ac piorum operum incrementum intendatis super capitulis subannexis confratriam statuere nos auctoritatem Regiam et decretum interpo-

nere nostramque licenciam et assensum dignaremur eisdem inspecturi benigne. Idcirco visis ipsis capitulis continencie subsequentis. Primerament que tot confrare cascun dissapte do meala et la peccunia que daquen exira sia convertida a tenir una lantea ardent continuament de nit et de dia denant laltar del benvirat Sent Agusti. E si alcuna cosa de la dita peccunia sobrara aquella sia donada per amor de Deu a algun confrare o a muller o a fills daquell que sia vengut a fretura sens la sua culpa et a la dita lantea a tenir et no sia convertida en negunes altres coses. Item si negun confrare sera detengut de malaltia los maiorals de la confraria per esguardament de pietat et per caritat de proisme visiten aquell et en visitacio donen obra ab acabament que aquell reeba los sagraments de la Sancta Esgleya a salut et a remey de la sua anima. E si per aventura aquell molt temps estara malalt et les companyes de casa no podien sustentar lo treball de dia et vetlar de nit o no haura companyes o parents quel trebayll reportassen quels maiorals fassen manament a certs confrares que de nit vetlen lo confrare et si sesdevendra que aquell confrare pas daquesta vida quels maiorals fassen manament a X confrares que vetlen lo cors. E si aquell no haura bens corporals de que sia feyta sepultura quels maiorals de la confraria compren o paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la dita sepultura. Item que cascun confrare tinga I ciri de mija libra de cera lo qual port creman com lo cors portaran de son alberch o casa tro a la Esgleya hon deu esser soterrat et crem tro que la

absolucio sia feta per lo prevere ans de la missa o de vespres. E feyta la dita absolucio apaguen los dits ciris e com la missa o vespres seran dites et lo prevere començara les oracions de la absolucio encenguen los dits ciris los quels porten creman tro el cors sia soterrat. E cascun confrare diga per anima del confrare defunct C vegades la oracio del pater noster et si dir no pora los dits pater nostres faça dir una missa en la dita Esgleya de Sent Agusti per anima del confrare defunt et de tots fells defunts et do I diner als maiorals et aquella peccunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi que la sepultura feta o faedora a confrares qui no agen facultats corporals com encara a confrares qui son venguts a inopia no per lur culpa. E aquell qui no sera al soterrar de son confrare pus apellat sia per lo missatger dels maiorals que pac I libra de cera si donchs no es absent de la ciutat o malalt o altra justa excusacio no mostrara la qual liura de cera sia convertida en la almoyna de la confraria et a tenir la dita lantea. Item si algun confrare morra fora la ciutat dins espay de V legues quels mayorals de la confraria vagen o trameten a aquell loch hon lo confrare sera finat et aquell sia aportat a son albergh et apres soterrat en sa parrochia o hon se sera lexat et façen lo offici segons que damunt es dit et declarat. E si aquell no haura bens de que pach les messions del aportar et de la sepultura sia pagat de la almoyna de la confraria. Item si algun confrare per seus pecats o desastre cativa e aquell bonament la reinço pagar no pora cascun confrare per amor de Deu et esguarda-

ment de pietat do II solidos en ajuda de la renço daquell. Item si algun demanera o requerra que sia reebut en la confraria los maiorals ab alguns prohomens que a ells sera viyares certifiquen se bonament de la fama condicio conversacio daquell et si trobaran aquell esser suficient no esguardada riquea mas bon estament de sa persona sia reebut en confrare pagan V solidos a la almoyna en la entrada e V solidos a la fi si bens aura. E si algun confrare apres qui sia reebut en la confraria en la qual algun temps aye estat et perseverat bonament e apres per seus pecats o follia caura en pecat publich que aquell sia amonestat per lo prior de Sent Agusti ques tolga daquell pecat. E si daço per la dita amonestacio corriger nos volra quels maiorals amonesten privadament una o II o III vegades ques pertesca del dit pecat et aquell axi amonestat corregir nos volra que en aytal cas sia posat en capitol et per tuyt sia remogut de la confraria a bon exempli daquells qui be perseveraran e a terror daquells qui semblant peccat volrien asayar de fer. Item quels maiorals manen capitol als confrares en la casa de Sent Agusti et aqui ordonen lo dia que volran fer pietança als frares de la dita casa o altres coses necesaries per la almoyna de la confraria faedores et lo qual capitol pusque ordonar et elegir cascun ayn maiorals. E si per aventura algun sia rebel de no venir visitar los malalts o soterrar los morts o altres bons ordenaments pague una libra de cera a la dita almoyna. Item que tots los confrares que en aquell ayn seran passats daquesta vida sien mesos et posats en I scrit a memoria

lo qual scrit los maiorals mostren lo dia de la pietança al prior de Sent Agusti si present sera et en absencia daquell al loch tinent del prior per tal quels frares façen comemoracio et universari lo dia de la pietança per animes daquells et de tots fels defunts. E los dits confrares aquell dia sien a la missa a sent Agusti et que porten lurs ciris creman et diguen los paters nostres damunt dits axi com si cors hi havia. E per lo dit Eneversari aien los dits frares a la taula de la dita pietança de la almoyna de la confraria deu solidos. Item quels maiorals del anny passat reten compte et raho en presencia dalguns prohomens confrares als maiorals elets seran per tal que sia cert que la peccunia per ells reebuda sia convertida en les coses meritories en los damunt dits capitols contengudes. E per tal que algun no haia oportunitat o avinentea de retenirse alguna cosa de la almoyna de la confraria. E si per comptes seran atrobats que aquell agen a tornar aquella peccunia sia convertida en les almoynas desus declarades no en negunes altres coses et axis seguesca duns en altres. Propterea cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia ac nostra libera et spontanea voluntate confratrie predicte nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Salvo et retento nobis et nostris quod vos dicti confratres pretextu dicte confratrie vel alias de aliquo casu jurisdiccionem nostram quoquomodo tangente vos directe vel indirecte aut alias quomodolibet intromittere non possitis. Immo id sub pena corporis et averi et sub pena indignacionis nostre vobis et singulis vestrum tenore

presencium inhibemus. Mandantes procuratoribus eiusve vices gerentibus justiciis bajulis et aliis officialibus nostris vel eorum loca tenentibus presentibus et futuris quod huiusmodi confratriam per vos dictos aluderios et pergaminerios institui eamque promittant inviolabiliter observari. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri et sigillo maiestatis nostre appendicio jussimus comuniri. Datum Valencie VIII kalendas octobris anno Domini MCCCXXIX. — Signum Alfonsi Dei gratia Regis Áragonum etc. Testes sunt. — Jacobus dominus de Xerica. — Otho de Montecatheno.—Raimundus Episcopus Valencie.— ℣A. Rogerii de Pallars. — Petrus Galcerandi de Pinosio.— Fuit clausum per Dominicum de Biscarra scriptorem Domini Regis.

XXIV.

Reg. 479, fol. 216.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus etc. Sedula meditatione pensantes quod licet tempore illustrium principum Domini Jacobi abavi et Domini Petri avi et Domini Alfonsi patrui nostrorum recordacionis inclite Regum Aragonum plures in civitate Va-

lencie confratrie de eorum auctoritate atque consensu fuissent comuniter institute verumtamen quia ex congregacionibus et conventiculis hominum non nunquam monopolia et illicita emergerunt consilia que illicitis actibus ausum prebent serenissimus Dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jacobi reprobavit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sanccione inter quas confratriam olim per Pelliparios dicte civitatis editam et multo tempore observatam noscitur sustulisse. Quia tamen nunc per vos proceres nunc pelliparios civitatis prefate nobis extitit supplicatum ut cum ad laudem Dei et beati Dominici confessoris Regalis corone servicium et eorum rei publice comodum intendatis super capitulis subannexis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eidem interponere dignaremur. Nos visis capitulis nobis oblatis continencie subsequentis. Primerament que tot confrare do cascun dissapte mealla et la peccunia que daquen exira sia convertida a tenir una lantea ardent de nit et de dia continuament denant laltar del benaventurat Sent Domingo et que sien comprats dos ciris de IIII lliures los quals sien posats en lo dia de la festa de sent Domingo el seu altar et que tots los confrares sien en la dita festa a la missa major et a vespres et lendema de la dita festa si donchs Dicmenge no sera et si Dicmenge sera lo seguent dia tots los confrares sien en la dita Esgleya et aqui missa per las animes dels confrares et de tots fels deffuncts fassen

celebrar et fassen absolvre en lo cementiri del dit orde et dir oracions per les animes dels deffuncts. Et si alcuna cosa sobrara de la dita peccunia sia donada per amor de Deu a alcun confrare o muller o a fills daquell o altres del dit offici qui sien venguts a fretura sens la lur culpa et no sia convertida en nengunes altres coses. Item si alcun confrare sera detengut de malaltia los majorals de la confraria per esguardament de pietat et per caritat del proisme visiten aquell et en la visitacio donen obra ab acabent que aquell reeba los sagraments de la Senta Esglesia a salut et a remey de la sua anima. Et si per aventura aquell molt de temps estara malalt et les companyes de casa no podien sustentar lo treball de dia et vetlar de nuyt o no aura companyes o parents quel treball reportassen quels majorals facen manament a certs confrares que de nit vetlen et pensen del confrare. Et sis esdevendra que aquell confrare de nit pas daquesta vida que tres confrares vetlen lo cors et si aquell no avia bens temporals de que sia feyta la sepultura quels majorals de la confraria compren et paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la dita sepultura. Item cascun confrare tinga I ciri de mitje lliure de cera lo qual port creman quan lo cors del confrare o de la muller daquell portaran de son alberch tro a la Esglesia on deura esser soterrat et cremen tro la absolucio sera feyta per lo prevere ans de la missa o de vespres et feyta la dita absolucio apaguen los dits ciris et com la missa o vespres seran dites et lo prevere començara les oracions de la absolucio encenen los dits ciris los

quals porten creman tro lo cors sia soterrat. Et cascun confrare diga per anima del dit confrare deffunct C vegades la oracio del pater noster et do I diner als majorals et aquella peccunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi per la sepultura feyta o faedora a confrares qui no avien facultats temporals com encara a confrares qui son venguts a inopia no per lur culpa. Et aquell qui no sera al soterrar de son confrare pus appellat sera per lo missatger dels majorals que pach una libre de cera si donchs no es absent de la ciutat o malalt o altra justa excusacio no mostrara la qual libre de cera sia convertida en la almoyna dels ciris que posen en laltar de Sent Domingo. Item si alcun confrare morra fora la ciutat dins espay de IIII legues quels majorals de la confraria vagen o trameten a aquell loch on lo confrare sera finat et aquell sia portat a son alberch et apres soterrat en la parrochia on se sera lexat et facen li loffici segons que damunt es declarat. Et si aquell no aura bens de que pach les messions del apportar et de la sepultura sia pagat de la almoyna de la confraria. Item si alcun confrare per sos peccats o desastre cativara et aquell bonament la reemço pagar no pora cascun confrare per amor de Deu et esguardament de pietat do II solidos en ajuda de la reemço daquell. Item si alcu demanara o requerra que sia reebut en la confraria los majorals ab alcuns prohomens que a ells sera vijares certifliquense bonament de la fama et condicio et conversacio daquell. Et si trobaran aquell esser sufficient no guardada riquea mas bon estament de sa persona sia reebut

en confrare pagant V solidos en la entrada et V solidos a la fi si bens aura. Et si alcun confrare apres que sera reebut én la confraria en la qual alcun temps aura estat et perseverat bonament. Et apres per sos peccats o follia caura en peccat publich que aquell sia amonestat per los majorals de la confraria ques tolga daquell peccat una o dues o tres vegades. Et si aquell axi amonestat corriger nos volra que en aytal cas sia posat en capitol et per tuyt sia remogut de la confraria a bon exemple daquells que ben perseveraran et a terror daquells que semblant peccat volrien assajar. Item quels majorals manen capitol quels confrares se apleguen en lo monestir de Sent Domingo et aqui ordonen lo dia que volrran fer pietança als frares del dit monastir o altres coses necessaries per la almoyna de la confraria faedores en lo qual capitol pusquen ordenar et elegir cascun any majorals. Item quels majorals del any passat reten compte et raho en presencia dalcuns prohomens confrares als majorals que elets seran por tal que sia cert que la peccunia per aquells reebuda sia convertida en les coses meritories en los damunt dits capitols contengudes et per tal que alcu no aja opportunitat o avinentea de retenirse alcuna cosa de la almoyna de la confraria. Et si per compte sera trobat que aquells ajen a tornar aquella peccunia sia convertida en les almoynes desus declarades et no en alcunes altres coses. Et axis seguescha duns en altres. Ideirco vestris supplicationibus inclinati cum contenta in dictis capitulis videantur elemossina et opera Karitatis inducere et ex eis nullum inposterum damp-

num malum aut dispendiosum periculum inminere. Cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia et nostra libera et spontanea voluntate dicte comfratrie nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandamus igitur per presentem cartam nostram procuratori eiusve vices gerenti justiciis bajulis et aliis officialibus nostris Regni Valencie presentibus et futuris et eorum locatenentibus quatenus huiusmodi confratriam per nos ut est dictum concessam et approbatam per vos institui eamque promitant perpetuo inviolabiliter observari. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri jnssimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie octavo idus januari anno Domini Millesimo CCCXX nono. — Bernardus de Podio mandato Regis facto per G. . . . . Vicecancellarium.

XXV.

Reg. 479, fol. 250.

Noverint universi. Quod Nos Alfonsus Dei gratia Rex Aragonum etc. Sedula meditacione pensantes quod licet tempore illustrium principum domini Jacobi abavi et domini Petri avi et domini Alfonsi patrui nos-

trorum recordacionis inclite Regum Aragonum plures in civitate Valencie confratrie de eorum auctoritate atque consensu fuissent communiter institute verumtamen quia ex congregacionibus et conventiculis hominum non nunquam monopolia et illicita emergerunt consilia que illicitis actibus ausum prebent serenissimus dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur sancti Jacobi reprobavit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sancione inter quas confratria olim per cecos dicte civitatis ordinata et multo tempore observata noscitur sustulisse. Quia tamen nunc per dictos cecos nobis extitit supplicatum ut cum ad laudem Dei et beate Marie Regalis Corone servicium et eorum reypublice comodum intendentes super capitulis subannexis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eidem interponere dignaremur. Nos visis capitulis nobis oblatis continencie subsequentis. Primerament que sian tenguts tenir una lantea que crem en la Egleia de Sancta Creu de Valencia la qual hia cremat be XV anys. Item quey sia tengut donar cascun company cascun ayn XII diners. Item que lo dimarts apres la festa de Sent Marti sien tenguts de venir tots los companyos en qualque loch que sien per fer almoyna de dar a mengar a un pobre cascu et darli tres diners de pa mija liura de molto et dos diners de vy. Item que tots endesemps façan cantar misses de les almoynes que Deus los donara et la bona gent en la dita Egleia de Sancta Creu et per pagar aço los majo-

Tals de la dita almoyna puxan destrenyer aquells. Item que si alcun companyo sera trobat malalt que altre companyo quel trobara sia tengut de vesitar aquel et darli la meatat de les almoynes que Deus et la bona gent li dara et aço per VIII jorns et si dins VIII jorns aquell morra lo que sobreviura sia tengut aquel de mortallar deço del seu. E si noy bastara quey sia tengut bestraure de que Deus li aura donat et en apres que li sia tornat per los majorals de la dita almoyna. Item que sil troba sens guiador quel deja acompanyar ab son misatge per quinçe jorns. Item que si en la ciutat sera trobat alcun malalt sia vellat per los companyons cascun vespre. E si no ha de ques provehesca que li sia feyta ajuda de la dita almoyna. Item que si alcun companyo morra o muller de aquel sien al enterrar de aquel los companyons et dos ciris de la dita almoyna lo dia que finara et lo dia del aniversari et sia tengut de dir cascun companyo o muller daquell cent pater nostres ab la salutacio de Sancta Maria. Et propterea pro parte eorum nobis fuerit humiliter supplicatum ut dictam confratriam approbare et confirmare de benignitate Regia dignaremur. Nos eorum suplicationibus annuentes benigne dictam confratriam duximus approbandum prout superius in dictis capitulis continetur. Ita tamen quod directe vel indirecte non utantur nec uti attemptent in aliquo casu jurisdiccionem aliquam sub pena corporis et bonorum set solum faciant congregaciones inter se pro piis operibus et helemosinis largiendis. Mandantes per presentes gerenti vices procuratoris in Regno Valen-

cie pro inclito infante Petro karisimo primogenito et generali procuratore nostro necnon baiulo generali justiciis juratis ceteris officialibus nostris et subditis dicte civitatis Valencie vel eorum loca tenentibus quod contra dictam approbacionem nostram non veniant nec dictos confratres molestent super confratria predicta. Detum Valencie V. kalendas octobris anno Domini MCCCXX nono. — Petrus Martini ex p. . . . Provisa in consilio.

XXVI.

Reg. 480, fol. 30.

Noverint universi. Quod nos Alfonsus Dei gratia Rex Aragonum Valencia Sardinie et Corsice ac Comes Barchinone. Sedula meditacione pensantes quod licet tempore illustrium principum Domini Jacobi abavi et Domini Petri avi et domini Alfonsi patrui nostrorum recordacionis inclite Regum Aragonum plures in civitate Valencie confratrie de eorum auctoritate atque consensu fuissent comuniter institute verumtamen quia ex congregacionibus et conventiculis hominum non nunquam monopolia et illicita emegerunt consilia que illicitis actibus ausum prebent serenissimus

dominus Jacobus recolende memorie Rex Aragonum genitor noster confratrias omnes civitatis et regni Valencie excepta confratria que dicitur Sancti Jocobi reprobavit easque cassavit et irritavit ac perpetua sustulit sanccione inter quas confratriam olim per Corrigiarios dicte civitatis editam et multo tempore observatam noscitur sustulisse. Quia tamen nunc per vos proceres nunc corrigiarios civitatis prefate nobis extitit supplicatum ut cum ad laudem Dei et beati Dominici et Regalis Corone servicium et reipublice comodum intendatis super Capitulis subannexis confratriam statuere nostram auctoritatem atque decretum eidem interponere dignaremur. Nos visis capitulis nobis oblatis continencie subsequentis. Primerament que tot confrare do cascun dissapte mealla et la peccunia que daquen exira sia convertida a tenir una lantea ardent de nit et de dia continuament denant laltar del benaventurat Sent Domingo et quen sien comprats II ciris de IIII libres los quals sien posats en lo dia de la festa del benaventurat Sent Latzer en laltar de Sent Domingo et que tots los confrares sien en la dita festa a la missa major et a vespres. Et lendema de la dita festa de Sent Latzer sien en la dita Esglesia et aqui missa per animes dels confrares et de tots feels deffunts fassen celebrar. Et fassen absolre en lo Cementiri del dit Orde et dir oracions per animes dels deffunts en axi que los dits II ciris cremen tro tot loffici sia feyt. Et anapres sien a servici del dit altar de Sent Domingo et cascun confrare sia tengut dir per animes dels defunts dementre quel offici se fara L vegades la oracio

del pater noster et L vegades la salutacio de la benaventurada verge nostra dona Sancta Maria et si alcuna cosa de la dita peccunia sobrara sia donada per amor de Deu a alcun confrare o muller o fills daquell o altres del dit offici que sien venguts a fretura sens la lur colpa et no sia convertida en negunes altres coses. Item si alcun confrare sera detengut de malaltia los majorals de la confraria per esguardament de pietat et per caritat de prohisme visiten aquell et en la visitacio donen obra et acabament que aquell reeba los sagraments de la Sancta Esglesia a salut et a remey de la sua anima. Et si per aventura aquell molt de temps estara malalt et les companyes de casa no podien sostentar lo treball reportassen quels majorals façen manament a certs confrares que de nit vetlen et pensen del confrare et si sesdevendra quel confrare pas de nit desta vida que certs confrares vetlen lo cors et si aquell no haura bens temporals de que sia feyta la sepultura quels majorals de la confraria compren et paguen de la almoyna de la confraria ço que costara la dita sepultura. Item cascun confrare tenga un ciri de miga libre de cera lo qual port creman com lo cors del confrare ho de la muller daquell portaran de son alberch tro a la Esglesia on deura esser soterrat et cremen tro que la absolucio sia feyta per lo prevere ans de la missa o de vespres et feyta la dita absolucio apaguen los dits ciris. Et com la missa o vespres seran dites et lo prevere començara les oracions de la absolucio encenen los dits ciris los quals porten creman tro lo cors sia soterrat et cascun con-

frare diga per anima del confrare deffunt C vegades la oracio del pater noster et do I diner als majorals et aquella peccunia sia convertida en la almoyna de la confraria axi per la sepultura feyta o faedora a confrares qui no hajen facultats temporals com encara a confrares qui son venguts a inopia no per lur colpa. Et aquell qui no sera al soterrar de son confrare pus appellat sera per lo missatger dels majorals que pach una libre de cera si donchs no es absent de la ciutat o malalt o altra justa excusacio no mostrara la qual libre de cera sia convertida en la almoyna dels ciris quis posen en laltar de Sent Domingo. Item si alcun confrare morra fora la ciutat dins espay de IIII legues quels maiorals de la confraria vajen o trameten a aquell loch on lo confrare sera finat et aquell sia apportat a son alberch et apres soterrat en la parroquia on se sera lexat et facen fer loffici segons que demunt es declarat. Et si aquell no haura bens . . . pac les messions del aportar et de la sepultura sia pagat de la almoyna de la confraria. Item si alcun confrare per sos peccats o desastre cativara et aquell bonament la reemço pagar no pora cascun confrare do per amor de Deu et esguardament de pietat II solidos en ajuda de la reemço daquell. Item si alcun demanara o requerra que sia recbut en la confraria los majorals ab alcuns promens que a ells sera viares certifiquen se bonament de la fama condicio et conversacio daquell et si trobaran aquell esser sufficient no guardant riqueca mas bon estament de ça persona sia recbut en confrare pagant V solidos a la almoyna en la entrada et V

solidos en la fi si bens haura. Et si alcun confrare apres que sera reebut en la confraria en la qual alcun temps haja estat et perseverat bonament et apres per sos peccats o follia caura en peccat publich que aquell sia amonestat per los majorals de la confraria ques tolga daquell peccat una o dues o tres vegades et si aquell axi amonestat corriger nos volra que en aytal cas sia posat en capitol et per tots sia remogut de la confraria a bon eximpli daquells que ben perseveraran et a terror daquells qui semblant peccat vulrien assajar de fer. Item quels majorals manen capitol quels confrares se apleguen en lo monestir de Sent Domingo et aqui ordonen lo dia que volran fer pietança als frares del dit monastir o altres coses necesaries per la almoyna de la confraria faedores et en lo qual capitol pusquen ordenar et elegir cascun any majorals. Item quels majorals del any passat reten compte et rabo en presencia dalcuns promens confrares als majorals qui elets seran per tal que sia cert que la peccunia per ells reebuda sia convertida en les coses meritories en los demunt dits capitols contengudes et per tal que alcu no haja opportunitat e avinentea de retenirse alcuna cosa de la almoyna de la confraria. Et si per compte sera atrobat que aquells hajen a tornar aquella peccunia sia convertida en les almoynes desus dites et declarades et no en altres coses et axis seguesca duns en altres. Idcirco vestris supplicacionibus inclinati cum contenta in dictis capitulis videantur elemosine et opera karitatis inducere et ex eis nullum imposterum presumatur dampnum aut dispendiosum periculum

inminere cum presenti carta nostra gratis et ex certa sciencia et nostra libera et spontanea voluntate dicte confratrie nostrum prestamus assensum et ei auctoritatem Regiam impendimus et decretum. Mandamus igitur por presentem cartam nostram procuratori et eius vices gerenti justiciis et bajulis et aliis officialibus nostris Regni Valencie presentibus et futuris et eorum loca tenentibus quatenus huiusmodi confratriam per nos vobis ut est dictum concessam et approbatam per vos institui eamque promittant perpetuo et inviolabiliter observari. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri et sigillo nostro jussimus communiri. Datum Valencie kalendas januari anno Domini MCC. . . . (1329)— . . . .

XXVII.

Reg. 485, fol. 271.

Pateat universis. Quod nos Alfonsus Dei gratia Rex Aragonum etc. Attendentes quod licet temporibus retroactis plures in civitate Valencie confratrie de assensu et voluntate progenitorum nostrorum ac nostro institute fuissent attamen illustrissimus Dominus Jacobus eximie recordacionis Rex Aragonum genitor nos-

ter propter confratrum abusum aut alias racionalibus causis inductus et etiam nos confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur sancti Jacobi perpetua sustulit et sustulimus sanccione inter quas confratria olim per agricultores statuta ac multo tempore observata sublata extitit et cassata. Sane quia nunc per vos proceres Agricultores civitatis et termini Valencie nobis fuerit cum instancia supplicatum ut cum ad laudem domini nostri Jhesu Christi et Beatissimi Augustini nostreque corone servicium ac piorum operum incrementum intendatis super copitulis subannexis confratriam statuere Nos autoritatem Regiam et decretum interponere nostramque licenciam et assensum dignaremur eis impertiri. Ea propter visis ipsis capitulis tenoris sequentis. Agricultores et proceres civitatis et termini Valencie suplicant Domino Regi ut absque preiudicio sue Regalie possint facere confratriam in monasterio sive domo beati Augustini civitatis Valencie in qua possint quod sequitur exercere. Primo quod omnes qui erunt confratres confratrie predicte possint convenire ac congregari bis vel . . quolibet anno in domo vel monasterio beati Augustini predicto. Et possint semel in anno vel plures prout ordinaverint simul comedere cum fratribus dicte domus. Et cum simul congregati fuerint possint facere legi decem precepta legis articulos fidei opera misericordie et presens privilegium. Possint etiam anno quolibet mutare seu ordinare quatuor probos homines qui vocentur maiorales et decem conciliarios qui ordinent opera pietatis que fieri debeant in confratria predic-

ta. Possint etiam habere unam caxiam in qua reservetur et deponatur peccunia que racione ipsius confratrie congregabitur de qua quidem peccunia non expendatur quidquam nisi in piis operibus. Possint etiam inter se ordinare quantum teneantur dare unusquisque ex confratribus die qua admittetur in confratria et die obitus sui et diebus quibus celebrabitur capitulum inter eos et quibus simul comedent pro elemosina dicte confratrie. Possint se etiam obligare ad solvendum unam libram vel mediam cere si non interfuerint sepulture alicujus ex confratribus ipsis vel fratrum ordinis Beati Augustini predicti vel quando non intererunt comestioni vel capitulo per ipsos confratres celebrando vel quando non vigilabunt corpora deffunctorum confratrum predictorum cum per maiorales dicte confratrie ipsis fuerit injunctum. Possint etiam peccuniam dicte confratrie in operibus piis ac misericordie expendere prout eis videbitur expedire nec in aliis usibus expendi valeat nisi a nobis specialis licencia obtenta fuerit super eo. Possint etiam imponere et exigere a quolibet confratre quando facient capitulum octo denarios vel duodecim qui convertantur in redimendis captivis qui sint de confratria eadem et in sustentando illos confratres qui vergerent ad inopiam et in tenendo duos cereos quando in missarum sollempnis corpus domini nostri Jhesu Christi a presbitero elevatur et in tenendo unam lampadem coram altari beatissimi Augustini et pro faciendis pitanciis tam dictis fratribus quam aliis pauperibus et in aliis karitatis et misericordie piis operibus exequendis. Pos-

sint etiam interesse sepulture cuiuslibet fratris dicte domus vel confratris ipsorum cum cereis vel candelis ardentibus in manibus eorundem et oraciones pro deffuncti anima recitare. Preterea non teneantur in eorum confratriam seu beneficium eius recipere aliquam personam que in peccato mortali vivat publice vel existat. Immo si postquam quis in dicta confratria receptus fuerit in peccato huiusmodi relabatur et sic publice vixerit si postquam monitus vel requisitus fuerit per priorem dicti monasterii vel per maiorales confratrie pretacte renuerit penitenciam agere et a tali vita desinere possit per ipsos confratres ab hujusmodi confratria et ejus beneficio expelli penitus vel excludi neque possint compelli ad recipiendum aliquem in eorum confratrem nisi de eorum processerit beneplacito voluntatis. Volumus enim quod in dicta confratria possint esse centum confratres et non plures intendimus enim ac inhibemus expresse quod aliquis ex dictis confratribus non possint se obligare cum sacramento vel alia pena ad observandum predicta hoc excepto quod qui ea observare noluerit per alios a dicta confratria et eius beneficio penitus expellatur. Idcirco vestris circa hec supplicacionibus annuentes venerabiliter vestroque laudabili proposito locum dare volentes tenore presentis carte nostre gratis et ex certa sciencia ac mera libera spontanea voluntate nostra confratrie jamdicte et omnibus et singulis expressis superius auctoritatem Regiam interponimus ac assensum benevolum impendimus et decretum. Mandantes procuratori nostro eiusque vices gerenti justiciis baiulis ceterisque of-

ficialibus nostris dicti Regni eorumque loca tenentibus presentibus et futuris quatenus confratriam predictam per vos dictos agricultores institui eamque promittant perpetuo ac inviolabiliter observari. Et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis inde fieri et sigillo nostro pendenti jussimus communiri. Datum Valencie pridie iduś decembris anno Domini millesimo CCCºXXXº secundo.—G. de Pulcrovicino mandato Regis facto per Dominum Cancellarium.

XXVIII.

Reg. 486, fol. 12 vº.

Pateat universis. Quod nos Alfonsus Dei gratia Rex Aragonum etc. Attendentes quod licet temporibus retroactis plures in civitate Valencie confratrie de assensu et voluntate progenitorum nostrorum ac nostri institute fuissent attamen illustrissimus Dominus Jacobus eximie recordacionis Rex Aragonum genitor noster propter confratrum abusum aut alias racionalibus causis inductus et etiam nos confratrias omnes civitatis et Regni Valencie excepta confratria que dicitur sancti Jacobi perpetuo substulit et substulimus

sanccione inter quas confratria olim per sabaterios statuta ac multo tempore observata sublata extitit et cassata. Sane quia nunc per vos proceres sabaterios civitatis Valencie nobis fuit cum instancia suplicatum ut cum ad laudem Domini nostri Jhesu Christi et beati Francisci nostreque corone servicium ac piorum operum incrementum intendatis super capitulis subannexis confratriam statuere Nos auctoritatem Regiam et decretum interponere nostramque licenciam et assensum dignaremur eisdem impartiri. Ea propter visis ipsis capitulis tenoris sequentis. Sabaterii civitatis Valencie suplicant Domino Regi ut absque perjudicio sue Regalie possint facere confratriam in monasterio sive Domo fratrum minorum ordinis beati Francisci civitatis Valencie in qua possint quod sequitur exercere. Primo quod omnes qui erunt confratres confratrie predicte possint convenire ac congregari bis vel ter quolibet anno in Domo vel monasterio fratrum minorum ordinis beati Francisci civitatis predicte Valencie. Et possint semel in anno vel pluries prout ordinaverint simul comedere cum fratribus dicte domus. Et cum simul congregati fuerint possint facere legi decem precepta legis articulos fidei opera misericordie et presens privilegium. Possint etiam anno quolibet mutare seu ordinare quatuor probos homines qui vocentur maiorales et decem consiliarios qui ordinent opera pietatis que fieri debeant in confratria predicta. Possint etiam habere unam caxiam in qua reservetur et deponatur peccunia que racione ipsius confratrie congregabitur de quaquidem peccunia non expendatur

quicquam ne (*sic*) in piis operibus. Possint etiam inter se ordinare quantum teneatur dare unusquisque ex confratribus die quo admittetur in confratria et die obitus sui et diebus quibus celebrabitur capitulum inter eos et quibus simul comederent pro elemosina dicte confratrie. Possint se etiam obligare ad solvendum unam libram vel mediam cere si non interfuerint sepulture alicuius ex confratribus ipsis vel fratrum ordinis beati Francisci predicti vel quando non intererunt comestioni vel capitulo per ipsos confratres celebrando vel quando non vigilabunt corpora deffunctorum confratrum predictorum cum per maiorales dicte confratrie ipsis fuerit injuntum. Possint etiam peccuniam dicte confratrie in operibus piis et misericordie expendere prout eis videbitur expedire nec in aliis usibus expendi valeat nisi a nobis specialis licencia obtenta fuerit super eo. Possint insuper imponere et exigere a quolibet confratre quando facient capitulum octo denarios vel duodecim qui convertantur in redimendis captivis qui sint de confratria eadem et in sustentando illos confratres qui vergerent ad inopiam et in tenendo duos cereos quando in missarum sollempnis corpus domini nostri Jhesu Christi a presbitero elevatur et in tenendo unam lampadem coram altari beati Francisci et pro faciendis pitanciis tam dictis fratribus quam aliis pauperibus et in aliis caritatis et misericordie piis operibus exsequendis. Possint amplius interesse sepulture cuiuslibet fratris dicte domus vel confratris ipsorum cum cereis vel candelis ardentibus in manibus eorundem et orationes pro deffuncti ani-

ma recitare. Preterea non teneantur in eorum confratriam seu beneficium eius aliquam personam recipere que in peccato mortali vivat publice vel existat immo si postquam quis in dicta confratria receptus fuerit in peccato hujusmodi relabatur et sic publice vixerit si postquam monitus vel requisitus fuerit per guardianum dicti monasteri vel per majorales confratrie pretacte renuerit peccuniam agere et a tali vita desinere possit per ipsos confratres ab hujusmodi confratria et eius beneficio expelli penitus vel excludi neque possint ad recipiendum aliquem in eorum confratriam compelli nisi de eorum processerit beneplacito voluntatis. Volumus enim quod in dicta confratria possint eset centum confratres cum eorum uxoribus et non plures. Intendimus tamen ac inhibemus expresse quod aliquis ex dictis confratribus non possint se obligare cum sacramento vel alia pena ad observandum predicta hoc . . . . quod qui ea observare noluerit per alios a dicta confratria et eius beneficio penitus expellatur. Igitur vestris suplicacionibus circa hec annuentes favorabiliter et benigne vestroque laudabili proposito locum dare volentes tenore presentis carte nostre gratis et ex certa sciencia ac mera libera et spontanea voluntate nostra confratrie jamdicte et omnibus et singulis expressis superius auctoritatem Regiam interponimus ac assensum benevolum impendimus et decretum. Mandantes procuratori nostro eiusque vices gerenti justiciis baiulis ceterisque officialibus nostris dicti Regni eorumque loca tenentibus presentibus et futuris quatenus confratriam predictam per dictos Sa-

baterios institui eamque promittant perpetuo ac inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permitant alique ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis inde fieri jussimus sigillo nostro appendicio insignitam. Datum Valencie idus januarii anno Domini MCCC XXXII. — Arnaldus Dusay mandato Regis facto per G. de Jafero consiliarium.

Similis carta predicte fuit facta Fusteriis civitatis Valencie. Datum Valencie idus januarii anno predicto.

Idem.

Item similis Curritoribus civitatis predicte. Datum Valencie idus januarii anno predicto.

Idem.

Item similis Sartoribus civitatis predicte. Datum Valencie idus januarii anno predicto.

Idem.

Item similis Peyeriis et aliis habitantibus in vicis peyerie civitatis Valencie. Datum Valencie idus januarii anno quo supra. — Arnaldus Dusay mandato Regis facto per Bernardum de Petra.

XXIX.

Reg. 486, fol. 73.

Alfonsus etc. dilectis et fidelibus nostris vicario et baiulo Villefranche aliisque officialibus nostris in dicta villa constitutis vel locatenentibus eorundem ac juratis eiusdem ville salutem etc. Meminimus pridem ad supplicacionem curateriorum et sutorum dicti loci concessisse eisdem quod possint ordinare confratriam ad laudem Altissimi et honorem almi confessoris beati Francisci prout predicta in quadam carta nostra data Tarrachone VII kalendas marcii anno Domini MCCC XXX primo latius continentur. Nunc autem expositum est nobis pro parte dictorum cuyrateriorum et sutorum quod aliqui indebite et sine aliqua justa causa impediunt et conantur dictos cuyraterios et sutores impedire ne utantur dicta concessione in periudicium predictorum. Quare ad suplicacionem nobis factam pro parte predictorum exponentium vobis et unicuique vestrum dicimus et mandamus quatenus observando et faciendo observari concessionem predictam non permittatis nec modo aliquo sinatis aliquem vel aliquos venire contra concessionem predictam nec ali-

quod impedimentum indebitum in premisis facere seu prestare. Datum in Montealbo . . . II kalendas madii anno Domini MCCCXXXIII. — Bartholomeus de Podio mandato Regis facto per Gerardum de Jafferio consiliarium.

XXX.

Reg. 486, fol. 116 v°.

Nos Alfonsus etc. Attendentes Illustrem dominam Elienoram Reginam Aragonum carissimam consortem nostram confratriam subscriptam confirmasse cum carta sua eius sigillo pendenti munita tenoris sequentis. Nos Elionor Dei gratia Regina Aragonum visis quibusdam capitulis super confratria ad servicium et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris eius ac beate Anne matris ipsius Beate Virginis factis sive ordinatis per sutores civitatis nostre Osce quorum tenoris talis noscuntur. En el nombre de la Sancta Trinidat et non departida unidat padre et fillo et Sant Sprito esta es la carta de la confraria de los Çapateros de la Ciudat duescha fetxa a honor de la bienaventurada Santa Anna madre de la Virgen Santa Maria madre del nuestro senyor Jhesu

Christo et del altar de la dicha santa Anna construido et hedificado a reverencia de aquella en la Esglesia de Santa Maria de Sales por la muy alta et poderosa Senyora Dona Leonor por la gracia de Dios Reyna Daragon et Senyora nuestra en la forma que se sigue. Primerament nos Sanxo Lopeç de Yequeda Prior de la dicha confradria Gil de Novalles et Ramon de Darocha majorales agora de present de la dicha confradria et nos çapateros todos en general de la dicha Ciudat haviendo devocion en el dito lugar establimos et ordenamos quel Prior et los majorales de la dicha confradria quando reciban confrayre que de por entrada luego V solidos por a cirios et estadales et aquellas cosas que la confradria havra a fer et II dineros pora olio a la lampada et I dinero por al escrivano. Et prometa de tener et observar los establimentos diuso scritos. Item establimos quel Prior et majorales no reciban ningun confrayre si no es en Capitol en general si donchs no hera alguna honrrada persona por a la qual les fues dado poder en capitol que la recibiessen. Item establimos que confrayressa que sera recibida en la Confraria que pague II solidos de entrada por a las necesidades de la confraria e II dineros por al olio de la lampada et un dinero por al escrivano. Item establimos que quando algun confrayre o confrayressa sera recebido luego pague la dicha entrada ante que lo escrivan en el Rolde ni prendan promission dell al prior et a los majorales et por lur negligencia o nocuria la entrada non se pagava que sean tenidos de pagarlo de lo suyo en el primer capitol que se fara. Item

stablimos que una lampada creme de dia et de nueyt antel dicho altar de santa Anna por el Senyor Rey et sus fillos et por la Senyora Reyna et por el vispe Duescha que son et por tiempo seran et por nos mismos et nuestros successores la qual sea provedida de olio por el prior et los mayorals de los bienes de la dita confraria. Item que en la vigilia de Santa Anna vayamos todos los confrayres con sendos estadales ante la campana del fuego que sia acabada de tocar ante laltar de Santa Anna et fagamos oracion et reverencia en el dito lugar et liasse esta carta e Rolde ante los confrayres por saber quales confrayres o confrayressas seran finados et que todos sean tenidos de deçir sendos pater nostres et sendas aves marias por cada confrayre et confrayressa que finado sera las quales cò-sas feytas cada uno se vaya a su casa salvo el prior et los mayorales que veylen los estadales et aquellos que fincar y querran los quales estadales cremen a honor de Dios et de la preciosa Madre suya et de la preciosa Santa Anna por el Senyor Rey et la Senyora Reyna et por sus fillos et por el vispe Duescha et por nos mismos. E qui quier que no sera a la dita hora segun que de ordinario es dessuso que sea en pena de mea liura de cera si donchas no habia licencia del prior et de los mayorales porque fuesse embargado por alguna justa razon en el qual caso ante quel sea dada licencia primero envie el estadal si no el prior et los mayorales sean tenidos de pagar lo a los confrayres bien assin como si recibido lo haviessen. Item stablimos que todos los confrayres et las confradressas seamos tenidos

el dia de Santa Anna buena manyana ante de prima de seder en la Esgleya por oyr la missa maytinal en el dicho altar de Santa Anna. E qualquier que noy sera ante quel evangelio sea dito que sea en pena de media liura de cera. E aquell dia commamos todos los confrayres easemble a honor de Dios et de Santa Anna. E ante que comamos sean provedidos Treze pobres los quales sean provedidos et sean bien vigilados por el Senyor Rey et por la Senyora Reyna et por sus fillos et por el vispe Duesca et per nos mismos. E qualquier confrayre qui al comer no sera pague entegrament el sitio et la munera assi como si fues present seendo sano et en la villa si donchas licencia justa no havia del prior et de los mayorales por algun negocio en el qual caso pague la meytat del sitio por razon de la almoyna de los pobres. E ante VIII dias que devamos comer sia feyt capitol especialment el domingo ante de la fiesta de Santa Anna por acordar que querran comer los confrayres aquell dia. E el segundo capitol sea el Domingo primero passada la dita festa en el qual sean mudados prior et mayorales et sean tenidos de dar conto a los successores de todo aquello que hauran recebido ni amnistrado en todo lur tiempo. E qui no sera ad aquest capitol pague por pena mea liura de cera et aquell que no querra dar tanto de que sera requerido dos veçes sea gettado de la confraria et sea raydo su nombre desta carta et sea destrenydo a render conto ell alugo delant el justicia et el clerigo ante el official del Vispe. Item si por ventura dentro del anyo algunas cosas se hauran a tractar a bien et a pro-

veyto de la dita confraria e aquell que no venra a capitol pague de pena media liura de cera. Item stablimos que en lotro dia que la confraria hauremos comida seamos todos los confrayres a missa antel dicho altar et fagamos dezir missa de requiem por las animas de los confrayres et de los otros fieles deffunctos et fagamos soltar el fossar. E aquell que noy sera pague de pena mea liura de cera. Item stablimos que sean feytos cirios quiscuno de media liura de cera con senyales de Santa Anna los quales quiscuno confrayre faga en su entrada et pues mantengalos la confraria de los quales usen los confrayres a la mortalla de quiscuno confrayre et confrayressa quando finado sera et a la novena sean todos los confrayres como al enterrar seran et si no pague mea liura de cera de pena. Item stablimos que si alguno de los confrayres sera enfermo sea visitado por el prior et por los mayorales con aquellos confrayres que ellos clamaran. E si mengua haura de los bienes temporales sea provedido de los bienes de la confraria seyendo enfermo o sano. E si muere seale feyta la sepultura si bienes ningunos no haura. E quando finado sera el confrayre ante que lo saquen de casa sean los confrayres con sus cirios a la puerta et sean a la missa et al enterrar. E digan X pater nostres et X avemarias et el confrayre et la confrayressa sean tenidos de pagar V solidos de Cinquanteno si en vida no lo haura pagado. E qualquier confrayre que al enterrar no sera pague de pena mea liura de cera. Item stablimos que si confrayre o confrayressa morra fora la Ciudad que todos seamos tenidos

de exir lo a recebir entro a las puertas de los muros de tierra de la Ciudat con la Cruç et nuestros cirios et lo sigamos a la Esglesia en el fossar de la qual se querran enterrar o a su casa si alli enterrar no se debe. E si por aventura se mandara enterrar fuera la Ciudat que lo seamos todos tenidos de seguir tro a las ditas puertas. E qualquier confrayre que noy sera pague por pena una liura de cera. Item stablimos que si alguno de nos o fillos o fillas faran bodas que todos seamos tenidos de seer a la missa et al comer si convidados y seremos pagando . . . . . dinero como ordenado y es en la Ciudat. E qualquier que noy sera seyendo convidado haviendo . . . . pague por pena mea liura de cera. Item stablimos que el dia que combremos todos los confrayres tengan silencio sobre taula et benignament reciban aquello que minstrado les sera por el prior et por los mayorales et paguên a luego la munera o el sitio sobre taula. E al capitol primero que se fara por mudar Prior et mayorales qualesquier que eleytos seran en Prior et mayorales seran tenidos de recebir por anyo los ditos officios et qui fer no lo querra pague por pena X solidos. Item que ningun confrayre no venga al comer con moço ni con sirvient que coma en la confraria et qui lo fara pague tanto por ell como por si mismo. E todo el relleu sea dado a pobres como acostumbrado yes en otras confrayrias. E los cinquantenos queremos que se paguen en vida. E de las lexas que se faran en los testamientos sean compradas possesiones por a una Capellania perpetua si Dios ordenar lo querra la qual cante un

capellan por los confrayres bivos et muertos en el dito altar de Santa Anna. Item stablimos que todos los nomnes de los confrayres qui agora son ni daqui adenant entraran en aquesta confraria sean scriptos al suelo desta Carta o Rolde porque siempre sean en memoria. Item stablimos que aquello que los confrayres o confrayressas deven pagar de la entrada segunt que dessuso es escripto que los confradres sobreditos puedan crexer o minguar la entrada de la dita confraria si a ellos bien visto sera. Item establimos que los ditos confrayres compren de comun un panyo Richo segun que a los ditos confrayres bien visto sera lo qual panyo sea posado sobre el cuerpo del confradre deffuncto. E que fagan dos cirios que sean portados encesos delant la Cruç com lo cuerpo del confrayre sera portado a enterrar. Ideo ad dictorum sutorum humilis supplicacionis instanciam laudamus approbamus confirmamus atque ratifficamus confratriam et capitula supra dicta nec non contenta in eis. Salvis tamen semper nobis et nostris fidelitate reverencia jurisdiccione et dominio nostri et nostrorum in omnibus et sicut decet. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri jussimus et nostro sigillo appendicio roborari. Datum in Montealbo pridie idus madii anno Domini MCCCXXX tercio. Signum ✠ Elionoris Dei gratia Regine Aragonis. — Testes sunt Reverendus dominus Johannes Patriarcha Alexandrie. — Inclitus Infans Petrus Ripacurcie et Impuriarum Comes. — Inclitus Infans Raimundus Berengarii Comes Montanearum de Prades.— Guillermus de Angularia.— Petrus de Que-

ralto. — Sig✠num Berengarii de Vellatho scriptoris dicte domine Regine qui de mandato eiusdem hec scribi fecit cum raso et emendato in linea quarta ubi dicitur cinch et in quintadecima linea ubi dicitur soltar el fossar et in . . . . . tercia ubi dicitur altare et in XXIIII linea ubi dicitur aquello que los confrayres et confrayressas deven pagar de la entrada segunt que dessuso es escripto et clausit loco die et anno prefixis. Et propterea nobis supplicatum fuerit ut confratriam predictam confirmare de benignitate Regia dignaremur. Idcirco supplicacioni ipsi favorabiliter annuentes confratriam premissam et omnia et singula in carta superius contenta inserta laudamus approbamus ratifficamus ac etiam confirmamus prout in carta ipsa melius et plenius continetur. Mandantes per presentem cartam nostram universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris quod laudacionem approbacionem ratificacionem confirmacionem hujusmodi teneant et observent et faciant observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum in Montealbo quarta idus Junii anno Domini Millesimo CCCXXX tercio. — Bernardus de Podio maadato Domini Regis.

XXXI.

Reg. 576, fol. 14.

Nos infans Petrus etc. Quia pro parte vestri hominum Sesme Campi Serrionis aldee Turolii fuit nobis expositum reverenter quod a longinquis citra temporibus fuerat ordinatum per probos homines ville et aldearum Turolii videlicet quod domini sive pastores ganatorum ville et aldearum predictorum facerent annis singulis congregacionem que vulgo ligaio appellantur quosciens eis videretur expedire juxta quasdam ordinationes sive statuta olim facta per dominos ganatorum predictorum que continentur in quodam privilegio confirmacionis illustrissimi domini Jacobi Regis Aragonum recordacionis inclite avi nostri cuius transumptum nobis fuit exhibitum et ostensum in quibus ordinationibus sive statutis inter cetera continetur quod omnes pastores cabanarum ganatorum predictorum teneantur ducere vel mittere ad dictam congregacionem sive ligaium temporibus quibus fit omne ganatum extraneum in eorum posse existens quod monstrenco vulgariter appellatur ad hoc ut ipso ganato monstrenco recognito tunc in dicto ligaio eius domini

ipsum recuparare valeant et habere pastores ganatorum Regni Valentie qui annis singulis ducunt ganata ipsa tempore veris ad pascendum in serra sive terminis ville et aldearum predictarum contradicunt venire ad dictam congregacionem sive ligaium cum contingit ipsum fieri et restituere ganatum alienum sive mostrenco siquid in eorum posse existit quod in grande dominorum et pastorum ganatorum predictorum qui de dicta congregacione existunt dampnum et perjudicium noscitur redundare propter quod fuit nobis pro parte vestri hominum predictorum humiliter supplicatum in premissis per nos de condescenti remedio subvenire. Quare nos supplicacioni ipsi ut racioni consone annuentes benigne considerantesque etiam quod gratia seu privilegia nostris subditis per predecessores nostros indulta pocius ampliande quam restringende existunt sic super predictis dnximus providendum seu etiam ordinandum quod decetero omnes pastores tam regni Valentie quam aliunde cujuscumque conditionis existant qui ad serram sive terminos ville et aldearum Turolii duxerint ganata ad pascendum teneantur ire et ducere ad dictam congregacionem sive ligaium totum illud ganatum mostrenco quod in eorum posse fuerit quociens ipsa congregacio sive ligaio fieri opportebit ac etiam teneantur servare et complere omnes ordinaciones sive statuta juxta eorum tenoris cum penis et condicionibus in eisdem appositis et contentis prout melius et plenius in dicto privilegio continentur et quemadmodum domini et pastores ganatorum ville et aldearum Turolii predictarum ad ipsa sta-

tuta servanda et complenda ex dicto privilegio sunt astricti. Volentes et concedentes insuper quod alcaldi qui nunc sunt vel qui pro tempore fuerint congregationum sive legagiorum predictorum compellant et compellere possint amodo omnes et singulos dominos et pastores ganatorum predictorum qui contradictores et rebelles fuerint ad servandum et compleudum ordinationes sive statuta predicta juxta eorum continencia et tenores et exigant et levent penas sive calonias in eis contentas a contrafacientibus pro vice qualibet cum inciderint in eisdem. Mandantes per presentem cartam nostram universis et singulis officialibus et subditis domini Regis et nostris quod hujusmodi provisionem et ordinacionem nostram ac omnia et singula in dictis ordinacionibus sive statutis contenta firma habeant et observent et contra ea non veniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. Immo dictis alcaldis supra execucione eorum prestent auxilium consilium et favorem cum per eos inde fuerint requisiti. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis inde fieri jussimus sigillo nostro appendicio comunitam. Datum Valentie tercio nonas januarii anno Domini Millesimo CCCXXX tercio.—Egidius P. ex provisione p. in consilio.

XXXII.

Reg. 858, fol. 109 vto.

Noverint universi. Quod nobis Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Sardinie et Corsice Comitique Barchinone fuerunt pro parte aliquorum judeorum confratrum confratrie helemosine judeorum sapateriorum civitatis Cesarauguste oblata quedam capitula comodum et melioramentum dicte helemosine ut asseritur tangencia quorum tenores sunt hii qui sequntur. Primerament que todo judio de la confradria que fara boda que sian tenidos los confrayres de honrrar a su boda e qui noy yra que pague un dinero pora la dita almosna. Et si le naxere fillo que sian tenidos de yr con aquel a la circuncision et qui noy yra que pague un dinero para la dita almosna. Item si haura alguno de los ditos confrayres enfermo sian tenidos los adelantados qui por tiempo seran de yrlo a visitar dos dias de la sepmana el lunes e el jueves. Et si hauran menester dineros o emprestamo sobre sospenyos quel puedan prestar entro a en quantia de cinquo solidos de los dineros de la dita almosna. Et si por aventura veran los adelantados que lo ha menester que le hayan a dar los ditos adelantados de los ditos dineros pora

provision suya dos dineros por cadaun dia. Item seran tenidos todos los confrayres de yr a visitar todo sabbado al dito emfermo et qui noy yra pague un dinero cada vegada pora la dita almosna. Item si por ventura finara alguno de la dita confraria que sian tenidos todos los confrayres de yr le a facer honra al soterrar et qui noy ira pague dos dineros pora la dita almosna. Item si alguno finara et sera de la dita confraria de dita almosna et lexara alguna cosa a la dita almosna sian tenidos de fazer hondrament segunt del caso sobredito. Item si por aventura el dito confrayre finara de nueyt sian tenidos los ditos confrayres de jazer en casa del muerto. Item sian tenidos los companyeros de fazer leyr aquestos articulos dos vegadas en cadaun anyo porque cadauno sabra que haura de fazer. Item ninguno de la confraria que desondrara o acultara a ninguno de los confrayres que sia privado de la confraria por un mes ultra las penas en fuero et en razon establidas. Item sean tenidos los ditos confrayres de seer en casa del muerto en la hora que salra desta vida. Et esto sean tenidos los ditos confrayres seguir el mas cercano parient que finara del defuncto por hueyto dias siguientes despues que sera finado a fer oracion a la sinoga et aquel qui noy yra que pague un dinero pora la dita almosna. Qui judei predicti oblatis dictis capitulis nobis humiliter supplicarunt ut ipsa eis concedere ac laudare et approbare eaque observari facere de benignitate regia dignaremur. Cui supplicacioni annuentes benigne tenore presentis carte nostre perpetuo valiture per nos et nostros ex certa scientia con-

cedimus dicte confratrie et confratribus ejusdem qui nunc sunt vel pro tempore fuerint capitula supradicta et omnia in eis contenta eaque ipsis laudamus approbamus ratificamus et confirmamus prout melius et plenius supra continetur. Mandantes per presentem universis et singulis judeis dicte confratrie presentibus et futuris quod dicta capitula et in eis expressata sub pena in ipsis apposita a contrafacientibus quociens contrafactum fuerit exigenda et in dictam helemosinam convertenda ut predicitur teneant et observent et in aliquo non contraveniant. Insuper mandamus merino Cesarauguste ceterisque officialibus nostris vel eorum locatenentibus presentibus et futuris quod concessionem nostram predictam firmam habeant et quod capitula supra inserta et omnia in eis declarata faciant per ditos judeos teneri et inviolabiliter observari et in aliquo non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri jussimus sigillo nostro appendicio roboratam. Datum Cesarauguste VI. idus madii anno Domini MCCCXXX sexto.— G. de Villa mandato regis facto per vicecancellarium.— Signum ✠ Petri Dei gratia Regis Aragonum etc. — Testes sunt.— Infans Jacobus Comes Urgelli et Vicecomes Agerensis. —Reverendus Petrus Cesarauguste Archiepiscopus. — Otho de Montecatheno. — Luppus de Luna. — Raimundus Cornelii. — Fuit clausum per Guillermum de Villa scriptorem domini Regis.

XXXIII.

Reg 862, fol. 14.

Nos Petrus etc. Ad humilem supplicacionem pro parte sindicorum universitatis Ville Algeçire nobis factam. Concedimus ac plenam potestatem et licenciam damus eidem universitati et singularibus eiusdem quod possint si voluerint inter se facere et habere confratriam ob reverenciam Dei et beate Marie matris eius que semper decetero vocetur confratria beate Marie Algecire in qua sint et esse possint centum confratres et tot confratrisse quatenus interesse voluerint in eadem qui confratres vel saltem major pars eorum possint facere tractare stabilire et ordinare inter se quid quid tam in piis locis causis et elemosinis quam aliis quibus valeant famulari ad eorum comodum animarum unde ordinationes ac capitula condere valeant pro eorum vite bono regimine et doctrina in ipsis tamen confratribus non facientibus neque tractantibus vel consencientibus aliqua que jurisdiccioni vel dominacioni nostre aut etiam comuni utilitati habitancium dicte ville de Algeçira vel Regni Valencie sea Katedrali vel parrochiali Ecclesie eorundem vel juribus nostris seu ipsarum Eccle-

siarum quovis modo dampnosa vel perjudicialia videantur. Mandantes procuratori Regni Valencie necnon justicie Algeçire et universis aliis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod huiusmodi concessionem nostram firmam habeant et observent et non contraveniant nec aliquem contrávenire permittant aliqua ratione. Datatum Daroce XII. kalendas septembris anno Domini MCCCXXXVII. — Nicholaus Martini ex provisione.

XXXIV.

Reg. 662, fol. 19.

Nos Petrus etc. Attendentes pro parte vestri proborum hominum ministeriorum officiorum et artificiorum Ville Muriveteris tenorem cuiusdam privilegii per serenissimum dominum Regem Alfonsum recolende memorie patruum nostrum magnum vobis indulti fuisse nobis ostensum tenoris sequentis. Nos Alfonsus Dei gratia Rex Aragonum Maioricarum et Valencie ac Comes Barchinone damus licenciam et plenum posse vobis probis hominibus ministeriorum officiorum et artifficiorum Ville Muriveteris quod possitis facere inter vos confratriam Sancti Johannis ad beneficia orationes

elemosinas et sacrificia et omnia alia bona spiritualia et temporalia et quod omnes in simul qui de confratria predicta fueritis possitis vos congregare. Et comedere una die in anno in domo confratrie predicte quam vos duxeritis eligendam. Predicta vero confratria duret dum nobis placuerit. Mandantes universis officialibus nostris quod dictam concessionem nostram vobis observetur ut est dictum. Datum in Castilione de Burriana III. kalendas februarii anno Domini MCCLXXXVIII. Nobisque pro parte vestra supplicatum humiliter extitisse ut contenta in dicto privilegio vobis dignaremur de benignitate Regia confirmare et aliquem inibi addere propter inferius expressantur. Propterea supplicacione ipsa suscepta benigne privilegium supradictum et omnia et singula contenta in eo laudamus approbamus ratificamus et confirmamus ac presentis carte nostre auxilio roboramus prout melius et plenius predicta superius sunt expressa. Et nonminus de novo concedimus vobis et addimus ad predicta quod ipsorum confratrum numerus sit centum qui non valeat augmentari nisi dumtaxat per mulieres que ad ipsam confratriam in confratrissas ultra numerum dictorum centum tot quot vobis videbitur recipi valeant et admitti et quod ad numerum dictorum C. confratrum non admittatur aliquis in confratrem nisi fuerit habens ministerium officium sive artem. Quiquidem confratres possint ordinationes facere inter eos ad utilitatem confratrie eiusdem videlicet ad orationes elemosinas et alia quecumque bona in decessu cuiusdam vel nupciis promptius faciendum. Mandantes per presentem

universis et singulis officialibus et subditis nostris quod confirmationem nostram hanc ac concessionem et addicionem nostram huiusmodi vobis teneant firmiter et observent dum de nostre fuerit beneplacito voluntatis et contra predicta vel aliqua ex eisdem non veniant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus nostro sigillo appendicio comunitam. Datum Daroce IX. kalendas septembris anno Domini MCCCXXXVII. — Bernardus de Torrente mandato Regis facto per Vicecancellarium.

XXXV.

Reg. 682, fol. 65.

Nos Petrus etc. Quia pro parte vestri notariorum Daroce qui de numero estis fuerit nobis supplicatum humiliter . . . quod concessione vestra et officii notarie quo fungimini et ad utilitatem publicam contrahencium et hominum ville et aldearum Daroce convenire afferretis in unum et congregacionem seu capitulum facere ad honorem sancte Marie vel sancti Ludovici ut erat antiquitus fieri assuetum hocque facere recusaveritis penam monopoli sive illicite congregacionis incurrere formidantes vobis super facien-

dis congregacione seu capitulo supradictis dignaremur licenciam de benignitate Regia impartiri. Idcirco nos supplicacioni ipsi favorabiliter inclinati vobis harum serie ducimus concedendum quod amodo ad laudem beate virginis Marie vel Sancti Lodevici possitis impune congregari et capitulum facere eo modo et forma quo notarii de numero civitatis Cesarauguste congregantur et capitulum faciunt suppradictum. In cuius rei testimonium presentem vobis inde fieri jussimus nostri sigilli munimine roboratam. Datum Daroce XIIII . . . . . octobris anno predicto. (1337) — Nicholaus Martini ex provisione.

XXXVI.

Reg. 862, fol. 10.

Nos Petrus etc. Ob reverenciam et honorem beati Blasii condescendentes benigniter supplicacionibus nobis factis pro parte vestri hominum Moline Regni Castelle videlicet confratrie ordinate sub invocacione dicti sancti recipimus et constituimus sub nostra proteccione et guidatico speciali vos universos confratres confratrie predicte et vestrum singulos cum omnibus rebus ac mercibus vestris quas vobiscum duxeritis

vel portaveritis ubicumque per omnia loca dominacionis nostre in eundo stando et redeundo per terram mare stagnum et quamlibet aquam dulcem. Ita quod nullus confidens de nostri gratia vel amore audeat vel presumat vos dictos confratres vel res aut merces vestras in aliquo loco dominacionis nostre invadere capere detinere marchare vel etiam pignorare culpa crimine vel debitis alienis nisi vos dicti confratres principales fueritis vel pro aliis nomine fideiussorio obligati nobis tamen solventibus lezdas pedagia et alia quecumque jura debita et consueta statuta et statuenda de rebus ac vestris mercibus supradictis et facientibus querelantibus de vobis justicie cumplementum. Hanc autem proteccionem securitatem et guidaticum nostrum durare volumus tempore pacis et dum de nostra processerit voluntate. Mandantes per presentem justiciis superjunctaris Çalmedinis merinis juratis universisque aliis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod predictam proteccionem securitatem et guidaticum firmum habeant et observent ut dictum est et faciant inviolabiliter observari. Quicumque autem contra hanc cartam nostram proteccionis et securitatis ac giudatici venire presumpserit iram et indignacionem nostram ac penam Quingentorum morabatinorum auri nostro erario applicandorum se noverit absque remedio aliquo incursurum dampno illato primittus et plenarie restituto. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus sigillo nostro appendicio comunitam. Datum in loco de Paracuellos aldea Calatayubi III. idus novembris anno Do-

mini MCCCXXXVII. — Franciscus de Probomne mandato per Dominum Regem facto.

XXXVII.

Reg. 863, fol. 213.

Petrus etc. fideli nostro baiulo Cervarie qui nunc est vel qui pro tempore fuerit vel eorum locatenentibus salutem etc. Pro parte notariorum ville Cervarie fuit propositum coram nobis quod cum ipsi aut maior et sanior pars eorum ad honorem et laudem domini nostri Jhesu Christi et Beatissime Virginis Marie matris eius et beatorum Francisci et Dominici confessorum inter se ordinaverint quod omnes de eorum officio simul faciant quolibet anno secunda die veneris Quadragessime fratribus minoribus et die veneris ante festum Ramis Palmarum fratribus predicatoribus ville predicte unam pietanciam teneantque unum cereum coram altari Beate Marie maioris ipsius ville quod qualibet die in consecracione et elevasione Jhesu Christi corporis accendantur fecerintque inter se aliquas ordinaciones super dicto officio de non recipiendo instrumenta debitorum super mutuis judeorum diebus dominicis et aliis festivitatibus sollempnis et alias plures

ordinaciones inter se fecerint ad tollendum fraudes que per impericiam vel alias possent in dicto officio eminere. Et aliqui ex ipsis notariis nolint predictis ordinacionibus assentiri nec solvere aliquid in dictis pietanciis et in misarum cerei supradicti (*sic*) fuitque nobis humiliter supplicatum quod nos eidem et dicto notarie officio super predictis de benignitate Regia providere. Idcirco dicte supplicacioni annuentes benigne volumus ac vobis dicimus et mandamus quatenus nedum dictas ordinaciones per dictos notarios factas immo et quascumque alias per eos faciendas super eorum officio supradicto dum tamen vobis constiterit factas esse pro maiore et saniore parte eorum et non fuerint facte in diminucionem nec contra jurisdiccionem nostram vel subditorum nostrorum nisi tantum ad reglandum et conservandum eorum officium supradictum teneatis et observetis et teneri et observari faciatis. Compellendo notarios contradicentes predictis ad solvendum tam pro tempore preterito quam futuro id quod solvere habeant in dictis pietanciis et missione cereri et alias ad tenendum et servandum quicquid per maiorem et saniorem partem dictorum notariorum super dicto eorum officio juxta formam predictam fuerit ordinatum. Datum Barchinone XVI kalendas madii anno Domini MCCCXXXVIII.—Franciscus Fuxi mandato regis facto per Vieecancellarium.

XXXVIII.

Reg. 863, fol. 237.

Nos Petrus etc. Visis subscriptis capitulis ad honorem Dei et beate Marie Virginis matris eius ac beati Aloy factis et ordinatis per probos homines infrascriptos quorum Capitulorum tenores sequntur. En nom de Deu et de Madona Santa Maria e del benavyrat sent Aloy amen. Havem ordenat los prohomes ferrers et argentes confraria en la qual han hordenada una capella de monsenyer sent Aloy en la Esgleya de madona Santa Maria de Villafrancha. Item han hordenat en la dita confraria quatre prohomes los quals sien elets per quiscun any por los confrares de la dita confraria los quals prohomens degen aplegar la almoyna e tots los negocis pertanyents a la dita confraria. Item han ordonat que si algun confrara de la dita confraria es ne seria malalt que los confrares lo deguen visitar et confortar en sa malaltia et si lo malalt no avia de ques pusca costeir que los prohomes qui seran helets li degen proveir de la almoyna de la dita confraria. Item an ordenat que con lo dit confrare malalt ho malalta volra combregar los confrares degen se-

guir e acompenyar lo cor de Jhesu Crist. Item que dos dels confrares degen portar II ciris denant lo cors de Jhesucrist. Item han ordenat que si algun confrare era passat de aquesta vida et que sia part ora de mig dia lo dit confrara defunt non sia sepellit entro a landema mati. E los dits confrares degen vetlar lo dit defunt aquella nit. Item han ordenat que con alcu dels dits confrares sera passat de aquesta vida los dits IIII prohomens o los fassen cridar por tota la villa ab una squella tocant que tots los confrares de la dita confraria vengen fer hornament al dit confrara defunt. Item han ordenat que quiscun dels dits confrares degen portar sengles ciris de mige libre cremans entro lo dit confrara defunt sia sebullit e que degen tornar al alberch del dit defunt e acompenyar los amichs. Item han hordenat que cascun dels confrares sien tenguts de dir la oracion del pater noster per L vegades per lanima del dit confrare defunt la qual oracio degen aver dita en spay de VIII dies et si la dita oracio no han complida en lo dit spay sia tengut de dar a mengar a I pobra per anima del dit defunt. Item si alguns dels dits confrares non seran estats als cors a sebullir agen appagar miga libra de bella cera a la dita almoyna. Et si aquesta mige libra de bella cera non volra pagar amigablement e sens tot contrast sia gitat de la dita confraria. Et si alcun dels dits confrares no era en la villa con sera vengut aia a dir la dita oracio. Item si alcun dels confrares sen anava estar en altra terra no fos tengut del sagrament ne obligat a la dita confraria. Item an ordenat que IIII vegades en lany

tots los confrares et confraresses sien tenguts de venir a capitol davant laltar del dit monsenyer Sent Aloy. Et per cascuna vegada sien legits tots los capitols aqui denant tots los confrares. Item que cascuna vegada que venguen a capitol cascu confrara aia a dar IIII diners a la almoyna de la dita confraria. Et aquell que pagar no la volra sia getat de la dita confraria. Item han ordenat que tots los confrares et confrareses aien pau et concordia e bona amor. Et si alcuns dels confrares seren de neguues coses contrastats o desavenguts los dits IIII prohomnes deien metre pau et concordia entre aquells. Et si nengun de aquells non volien obehir los prechs o al consell los dits IIII prohomens aquell qui obeyr noy volra sia gitat de la dita confraria. Item si alcun dels confrares se contenian de algunes coses et per lur felonia deyen jo no vull esser en nostra confraria sia gitat de la dita confratria si donchs per tres vegades no demana perdo en general a tota la confraria com lo dit capitol se tendra. Et si lo dit confrara se muria entretant ans que agues cumplit de demanar lo dit pardo siali feyta aquella honor e be axi com dabans ab que haia comensat de demanar lo dit perdo. Et pro parte dictorum proborum hominum fuerit a nobis supliciter postulatum ut preinscita capitula et omnia in eo contenta confirmare et eisdem nostrum assensum prebere de benignitate Regia dignaremnr. Ideo nos eorum in hac parte suplicacionibus inclinati nec minus ad honorem Dèi et beate Marie Virginis matris eius et beati Aloy sub cuius invocacione confratria predicta funda-

ta existit tenore presentis carte nostre supra inserta capitula ac omnia et singula in eo expressa prout continetur superius laudamus approbamus ac etiam confirmamus ac eisdem assensum nostrum prestamus mandantes per presentem universis et singulis officialibus et subditis nostris ac juratis et probis hominibus Villefranche presentibus et qui pro tempore fuerint quatenus laudacionem approbacionem et confirmacionem et assensum nostrum huiusmodi firmam habeant et observent et faciant ab aliis firmiter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri jussimus sigilli nostri pendentis munimine roboratam. Datum Barchinone III kalendas madii anno predicto. (1338.)— Bernardus de Torrente ex provisione.

XXXIX.

Reg. 867, fol. 232.

Petrus etc. Dilectis et fidelibus vicariis baiulis aliisque officialibus nostris presentibus et futuris vel eorum locatenentibus ad quos presentes pervenerint salutem etc. Noveritis mendicantes cecos et lumine

privatos ad honorem domini nostri Jhesu Christi et beate virginis eius matris et celestis curie et ob salutem et remedium animarum omnium benefactorum suorum ordinasse de voluntate et consensu nostris in civitate Barchinone confratriam in qua confratria omnes confratres qui dicte confratrie subesse voluerint habeant esse presentes anno quolibet in civitate Barchinone die infrascripta et cum juramento servari infrascripta capitula per eos facta et ordinata quorum series sic se habent. Primerament ordonaren quels confrares qui en aquesta confraria esser volran sien tenguts de tenir una lantea qui crem en lesgleya de Sancta Maria des Pi parrochial de Barchinona a messio de tots los confrares de la dita confraria. Item quel primer diluns apres la festa de Sent Marti cascun ayn tots los confrares de la dita confraria haien esser en la dita Ciutat de Barchinona si donchs per qualque necesitat no romania ço es assaber per malaltia dells o de ses muyllers o dels misatges. E si no ho fahien que aquells que hi falliran paguen cascun quinque solidos als ciris qui cremaran a les misses que faran dir cascun ayn per tots los benfaytors lurs. Item que tots los confrares de la dita confraria façen dir cascu aquell dia mateix una missa en lesgleya de Sancta Maria des Pi de Barchinona per animes de tots lurs benfeytors. E les misses dites tots ensems facen dir una missa de Sent Sprit et que tots offiren aquella missa. E si aço nos podia fer lo dia damunt dit que hagues a romanir per festa quey hagues ho quel vicari o rector hagues alscuns affanaments en la dita Es-

gleya de santa Maria des Pi ques fes lo siguent dia apres que festa no fos. Item que tots los confrares de la dita confraria donen a menyar cascu a un polre per amor de Deu et que mengen tots en un loch et que donen a un polre miya libra de molto et tres diners de pa et dos de vi. E ço quels damunt dits pobres no poran menyar ho quels sobrara que sen ho puguen portar los dits pobres. E aços face lo dia que les misses se diran per animes del bens feytos lurs. Item que tots los confrares de la dita confraria hagen a menyar tots en un loch et en una taula lo dia que les damunt dites misses se diran. Item ordonaren quel dia que les misses se diran los confrares de la dita confraria ço es assaber cascun ayn elegesquen dos maiorals a hordonar la present confraria et aquells que contradiran que no vullen esser maiorals que paguen quinque solidos Barçaloneses als ciris damunt dits. Item que si discordia venis ço que deus no vulla enfrels dits confrares quels maiorals damunt dits los posen et aquells quels havinguen salvant lo dret de la cort en justicia et aquells qui no volran esser obediens a la avinença dels damunt dits maiorals que paguen dos libres de cera als ciris damunt dits. Item que si un confrare que sapia laltre malalt sera en miyll loch que vinga de tres legues et quel visit VIII dies a egual et que li sia tengut de prestar V solidos sils ha et si nols ha que li sia tengut de donar la meytat de ço que deus li donara e les bones gens dins aquells VIII dies et qui aço volra contravenir que pach V solidos al ciris damunt dits. Item que sil dit confrare malalt moria et

no podia pagar al altre qui hauria feyt lo prestich damunt dit que tots los confrares de la dita confraria li fossen tenguts de pagar tot ço que a aquell mort hauria prestat. Item si lo dit malalt moria et nol havien de que cubrir que laltre confrare li sia tengut de cobrir et aquella messio que aquell confrare haura bestreta a laltre confrare que sera finat sien tenguts de pagar tots los confrares de la dita confraria. Item que si alcun confrare sera trobat sens de misatge et aquell qui haura misatge lo sia tengut de menar VIII dies et que dins aquells VIII dies lo men en loch hon haie de M fochs a amunt et qui no ho fara que pach II libres de cera als ciris damunt dits. Item que cada confrare sia tengut de dir per cada confrare qui fenira C vegades lo pater noster et C vegades la ave maria. Item que negun confrare no puscha al altre confrare sostraure son misatge et aquell qui contrafara que pach V solidos als ciris damunt dits. Item ordonaren que tots los confrares sien tenguts de dir per cascun divendres del ayn LXXII pater nostres en memoria daquelles LXXII spines on lo fill de Deu fo coronat lo dia que pres per nos passio a salvacio nostra et de tots los benfeytors. Quare ad supplicationem dictorum mendicancium cecorum nobis exhibitam vobis et unicuique vestrum dicimus et expresse mandamus quatenus ordinationem predictam et omnia et singula in capitulis superius expressatis contenta faciatis teneri et observari per confratres qui in ipsa confratria voluerint interesse exigendo seu exigi faciendo penas superius contentas si in eisdem inciderint et eas solvere

noluerint vel rebelles fuerint ut superius continetur. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus sigillo nostro pendenti munitam. Datum Barchinone tercio idus novembris anno Domini MCCCXXX nono. — Bernardus de Vallo mandato regis facto per P. Despens vicecancellarium cui inde fecit mandatum dominus infans Petrus.

XL.

Reg. 882, fol. 23.

Nos Petrus etc. Attendentes pro parte Petri Colomerii magistri scolarium et Berengarii Ricoma phisici et aliquorum confratrum Sancte Trinitatis civitatis Barchinone nobis fuisse humiliter suplicatum ut cum ad honorem sancte Trinitatis et ob remedium animarum suarum ipse proposuerint tenere confratriam intitulatam sancte Trinitatis sub certis capitulis quorum tenores inferius subsecuntur in hac forma. Con alguns et algunes de la Ciutat de Barchinona moguts de devocio vullen fer confraria a honor de la Sancta Trinitat en casa dels frares de Sancta Maria de la Merce de la dita ciutat. Per tal de voluntat del Prior et convent de la dita casa ordenaren que fos construit altar de la

Sancta Trinitat en aquella casa en lo qual continuament et perpetua cant et sia tengut de cantar un frare de la dita casa per lo senyor Rey e per la Senyora Reyna e per sos infants e per los confrares et confraresses et ben feytors de la dita confraria. Item que sien cantades tres vegades cascun ayn XIII misses per salut del Senyor Rey et de la senyora Reyna e de lurs infants cantan la Salve Regina ans que diguen Agnus Dei. Item ordenaren que sia dita missa cascun digmenge de la Sancta Trinitat ab XI collectes o comemoracions e la letania. En les quals misses sia cantada salve Regina per lo Senyor Rey et Reyna et altres sobredits. Item que cascun confrare qui present sera a les dites misses sia tengut de dir tres pater noster et tres Ave Marias a honor de la Sancta Trinitat. Item ordenaren que com iran a combregar alcun confrare porten denant lo corpus Christi XII ciris. E a aquells o a aquelles que no seran confrares ne sien portats IIII dels ciris tota vegade quen demanen. Item ordenaren que si alcu confrare es malalt e pobre que per los altres confrares sia vellat si ops hi es e proveyt sa et malalt segons que sera ben vist als regidors de la dita confraria. Los quals cascun ayn se mudaran. Item ordenaren que com alcu confrare sera finat que tots los confrares hoyda la campaneta vajen a fer honor a la sepultura del dit confrare e donen cascuns Tres almoynes per anima daquell. E diguen V pater noster et VII Ave Marias. E facen cantar XIII misses per anima daquell entre tots. Item ordenaren que negu ni neguna no fos reebut en la dita confraria qui sia de mala fama ans si hi es atro-

bat ne sia foragitat. Item ordenaren que lendema de Sancta Trinitat sia fet un aniversari per les animes dels confrares deffuncts e dels Senyors Rey et de la Senyora Reyna apres lur obit. Item ordenaren que el dia de la Sancta Trinitat sia donat a menjar a XIII pobres per amor de Deu e per anima dels damunt dits. Item ordenaren que lendema de omnia sentorum sia feyt altre aniversari e sia donat a menjar a XIII pobres ut supra. Item ordenaren que cascu confrare e confraressa sia tengut de portar un brandonet a la sepultura de cascun confrare e en los damunt dits aniversaris. Dignaremur dictam confratriam et capitula ipsa de benignitate Regia confirmare. Nos vero dicta supplicacione admissa tenore presentis carte nostre laudamus et approbamus predictam confratriam et capitula preinserta et eisdem auctoritatem nostram impartimur pariter et assensum. Mandantes gubernatoribus ac vicariis bajulis ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et qui pro tempore fuerint quatenus predicta omnia et singula per nos laudata approbata et concessa firma habeant et observent eaque faciant inviolabiliter observari. Et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Hanc autem concessionem nostram durare volumus quamdiu nostre placuerit voluntati. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus nostri sigilli pendentis munimine roboratam. Datum Valencie nonas aprilis anno Domini MCCCXL septimo. H. cancellarius. — Dominus Rex mandavit Bernardo de Podio.

XLI.

Reg. 913, fol. 126.

Nos Petrus etc. Attendentes per vos fidelem nostrum Raymundum Tayet loci de Pratis fuisse nobis humiliter supplicatum ut cum vos et non nulle alie persone dicti loci afectetis in confraria noviter per non nullos presbiteros loci eiusdem incepta ob reverenciam sancte Juste et Rufine sub quorum invocacione parochialis dicti loci ecclesia fundata existit esse ac vos astringere ad observacionem certorum capitulorum que nobis exhibuistis et quorum tenor sequitur sub hac forma. Aquets son los capitols los quals seran tenguts servar e cumplir los confrares lechs qui de present et per temps esdevenidor seran rebuts per confrares en la confraria dels preveres de la esgleya de Sancta Justa et de Sancta Rufina de Prats del Bisbat deuna. Primerament es assaber que los confrares lechs et cascun daquells qui de present et per temps esdevenidor seran rebuts per confrares aytant quant viuran sien tenguts esser a la sepultura de cascu dels altres confrares clergues o lechs et tenir lum et offerir et

Deus pregar per lanima del dit confrare defunt axi com es ordonat en lo primer capitol de la dita confraria. Item quels dits confrares lechs lo dia de la sepultura de cascu confrare sien tenguts cascu dir aquells que letres no sabran cinquanta vegades la oracio del pater noster e altres cinquanta la Ave Maria. E aquells qui legir les sabran sien tenguts dir tres vegades los psalms penitencials et aço per anima del confrare defunt e tots feels defunts. Item que tots los dits confrares lechs sien tenguts esser en la Esgleya damunt dita lo dia de la Congregacio al divinal offici e fer e seguir les coses que aquell dia son ordenades e dir les oracions damunt dites per animas dels confrares deffunts e trespassats daquesta vida en laltra e de tots altres feels defunts. Item que tots los dits confrares lechs sien tenguts esser en cascuna sepultura o novenal o congregacio qui per causa de sepultura dalgu confrare sera feta per los preveres de la dita confraria hon que fos dins los termens de la dita confraria e aço tan solament un dia aquell que los confrares preveres lus assignaran e aquell die sien tenguts dir les oracions damunt espressades per anima del confrare defunt per qui la dita congregacio se fara e per totes altres animes feels defuntas. Item quant a Deus plaura que algun confrare clerga o lech passara daquesta vida en laltra cascu confrare lech sia tengut e carregat en continent de fer cantar seguentment nou misses per anima del dit confrare defunt e aço dins lo novenal si en lo loch hon lo dit confrare sera sebollit troba preveres part aquells de la confraria qui les dites mis-

ses pusquen dir dins lo dit novenal. E en cas que los dits preveres nos trobassen en lo dit loch qui en aço posquessen cumplir axi con es dit encontinent con los preveres confrares haurien finit et esplegat lo novenal del dit defunt cascu dels dits confrares lech sia tengut encontinent donar e liurar als procuradors de la dita confraria cinch solidos la qual quantitat los dits procuradors haien encontinent a partir per iguals parts entre tots los confrares preveres qui de present o seguentment en aço cumplir poran que per les dits procuradors ordenat sera la qual quantitat los dits preveres deien pendre per amor de Deu e que sien tenguts pregar Deu e dir les misses dels dits novenals en que los dits confrares lechs eren tenguts de fer cantar per anima del dit confrare defunt les quals misses dels dits novenals axi com per los dits procuradors als dits preveres seran iniunctes ells pusquen celebrar cascu en sa propia esgleya ho en altra on se volran al pus tost que fer pusquen. Item que cascu dels confrares lechs qui de present e per temps esdevenidor sera en la dita confraria et rebut per confrare deja et sia tengut donar et pagar encontinent com sera reebut per confrare a les necessitats de la dita confraria per entrada X solidos. E daltra part cascun any donara et pagara per la dita raho ço es assaber per tal que la dita coufraria se pusca mantenir e les messions daquella en los cases en los capitols de la dita confraria contenguts se pusque fer tres solidos censals pagadors cascun ayn la meytat a la festa de Pascha e laltra meytat a la festa de santa Justa e de

santa Rufina. Item que los dits confrares lechs qui de present e per temps esdevenidor en la dita confraria rebuts seran en confrares sien tenguts tenir complir e observar los damunt dits capitols e tots los altres en la carta de la dita confraria contenguts en totes aquelles coses que de persona legue se pertany de fer e seguir sots les condicions e obligacions en los dits capitols de la dita confraria contengudes si donchs juxta excusacio no havien per que en les coses demont dites cumplir no poguessen la qual excusacio en aquell cas hon se esdevengues sia per los dits procuradors de la dita confraria vista e determinada si justa sera ne reebadora o no. Idcirco visis dictis capitulis volentes huic caritativo operi dare locum tenore presentis concedimus vobis dicto Raymundo Tayet et aliis personis laycis dicti loci usque ad numerum duodecim quod possitis ac vobis liceat vos ponere ac astringere in dicta confratria et vos confratres ipsius nominare . . alii post obitum illorum qui efficientur nunc confratres ipsius confratrie usque ad dictum numerum valeant recipere ei admittere juxta dictorum capitulorum seriem et tenorem. Possitis etiam perforare ac frangere seu perforari ac frangi facere parietes dicte ecclesie et inhibi una cum aliis confratribus clericis capellam unam in dicta parrochiali ecclesia contiguam construere et fundare. Mandantes per eandem gubernatori nostro generali eiusque vices gerentibus ceterisque officialibus nostris vel eorum locatenentibus presentibus et futuris quatenus concessionem nostram huiusmodi gratam et firmam perpetuo habeant teneant et observent e

non contraveniant seu aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis fieri jussimus nostre magestatis sigillo impendenti comunitam. Datum Barchinone sexta die junii anno a Nativitate Domini MCCCLX octavo Regnique nostri Tricesimo Tercio. P. Cancellarius.—Signum ✠ Petri Dei gratia etc.— Testes sunt. — Petrus Terraconensis Archiepiscopus Domini Regis cancellarius. — Petrus Comes Urgelli domicellus. — Hugo Vicecomes Cardone. — Dalmacius Vicecomes de Ruppebertino. — Andreas Vicecomes Insule et de Caneto milites.

Predictum instrumentum fuit clausum per Bernardum Michaelis Domini Regis secretarium ut sequitur. — Sig ✠ num mei Bernardi Michaelis dicti domini Regis secretarii qui hec de ipsius mandato scribi fecit cum raso et emandato in lineis XIX ço et alibi in eadem se et in XXIIII alii et alibi in eadem numerum valeant et in XXV ti et clausi. — Dominus Rex mandavit michi Bernardo Michaelis. — Vidit eam dominus Rex. — Idem.

XLII.

Reg. 924, fol. 22.

Nos Petrus etc. Ad humilem supplicationem per vos fideles nostros priorem et maiorales confratrie sancte Maria Sedis civitatis Valencie super infrascriptis nobis factam. Tenore presentis carte nostre damus et concedimus vobis dicti priori et maioralibus qui nunc estis et qui pro tempore fuerint facultatem plenariam atque licentiam de gratia speciali quod possitis et vobis liceat emere libere et impune specialiter hospicium Blasii Ferdinandi de Heredia domicelli in civitate Valencie prope hospicium hospitalis sancti Johannis Jherosolimitani situatum nec non quecumque alia hospitia domos et alias possesiones de Realenco infra dictam civitatem Valencie ad opus construccionis illius hospitalis per vos fieri ordinati in dicta civitate pro tenenda inibi hospitalitate confratribus pauperibus confratrie jamdicte. Possitis etiam emere libere et impune censualia sive redditus cum vel sine laudimiis et faticis ac directo et pleno dominio eorundem usque ad quantitatem viginti librarum Barchinonensium annualium et rendalium super qui-

buscumque hospiciis domibus vineis campis terris honoribus ac aliis quibuscumque possessionibus de Realenco infra dictam civitatem ravalia ortam ac regnum Valencie consistentibus ubicumque et a quibuscumque vendere volentibus prout magis repereritis oportunum ipsasque viginti libras annuales et rendales cuius per vos empte fuerint possitis simul vel particulaliter cuidam preberatui per vos instituendo ad honorem virginis Marie in dicta sede Valencie perpetuo assignare hoc tamen proviso quod precium predictorum per vos emendorum sex mille solidorum Barchinonensium non excedat nec quod dicte possessiones et alia supradicta pro nobis seu sub nostro directo dominio teneantur et quod ipsas emptiones cum consensu baiuli Regni Valencie generalis qui nunc est aut pro tempore fuerit et non alias facere habeatis cuiquidem baiulo nos super hoc cum presenti committimus vices nostras. Et dictas emptiones facere possitis foro seu foris Valencie statuto constitucione jure seu lege in contrarium editis obsistentibus nullo modo intelligatur tamen quod ultra concessionem huiusmodi possitis emere domos in civitate Valencie per quatuor mille solidos dicte monete ad opus dicti hospitalis vigore alterius concessionis per nos vobis facte de emendo domos predictas usque ad precium quatuor mille solidorum prout in alia carta nostra data in monasterio Populeti quarta die decembris anno a nativitate Domini MCCC septuagesimo lacius est contentum. Mandantes per eandem Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in regno Valencie nec non dicto baiulo

generali eiusdem ceterisque officialibus et subditis nostris ad quos spectet vel dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris quatenus concessionem et gratiam nostram huiusmodi teneant firmiter et observent et faciant ab omnibus inviolabiliter observari et contra non veniant seu aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Mandamus etiam notario seu notariis quibuscumque ut foris privilegiis et inhibitionibus predictis ac penis in eis adiectis non obstantibus de emptionibus et aliis contractibus supradictis cum requisiti fuerint instrumenta publica recipiant et conficiant oportuna. In cuius rei testimonium presentem fieri et nostro sigillo pendenti jussimus communiri. Datum Barchinone Tricesima die marcii anno a Nativitate Domini MCCCLXX tercio. Regnique nostri XX octavo. Visa R. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Michaelis.—Vidit eam dominus Rex.—Idem.

XLIII.

Reg. 924, fol. 25.

Nos Petrus etc. Dum conditionem humane fragilitatis attendimus et qualiter omni creature in die stricti judicii retribuetur pro meritis intenta consideracio-

ne pensamus sic horam mortis unusquisque quantum ex alto nobis permittitur prevenire debemus ut eterni clemencia judicis apud quem excepcio vel provocacio locum sibi non vendicat ommisso rigore judicii dignetur de nostri sue gracie plenitudine misereri. Verum cum devotarum oracionum et elemosinarum sufragia inter alia meritoria opera animarum prossint multipliciter ad salutem. Et ob hoc pro parte vestri Petri Vera Geraldi de Poyo Berengarii Bovera quibus in guerra Castelle manus pro nostro fuerunt servicio immaniter amputate et nonnullorum aliorum manibus utique privatorum et aliorum pauperum et miserabilium persosonarum fuerit nobis humiliter supplicatum de benignitate solita dignaremur confirmare subscripta capitula jam inter vos divino inspiratos flamine concordata que sunt continencie subsequentis. En nom del Pare et del fill e del spirit e de la Verge ma dona Sancta Mario mare sua e a honor de la Sancta festa de Corpore Christi sia amen. Com sia cosa vertadera et certa que alcuns pobres homens qui no han mans les quals han perdudes en servey del senyor Rey Darago e daltres miserables persones habitants en la ciutat de Barchinone haguessen moltes vegades entre ells tractat et parlat que ells a honor de Deu primerament et de la sua mare verge se ajustassen alcuns los quals fossen bons et sufficients e temens Deu et volenteroses affer lo servey de nostre senyor Deus qui instituissen et bastissen et ordonassen una santa et devota confraria en reverencia de la festa de Corpus Christi. E haguessen ordonats Regidors qui ordonassen la mane-

ra de la celebracio de la dita festa et confraria. En la qual confraria ells fessen alscuns bens ço es saber luminaries fer cantar misses et fer almoynes e oracions et dejunis que sien a nostre senyor Deu Jhesu Christ plasens les quals per la sua misericordia los vulla en grat reebre. E de la ordinacio de la dita confraria haguessen parlat et praticat moltes vegades los davall nomenats e fossen ajustats en nom de Deu tot poderos per caritat e per amor en bona voluntat e ab ferm proposit de honrar nostre senyor et la sua mare beneyta et la dita sancta festa del Corpus Cristi ço es Pere Vera Guerau de Poyo Berenguer Bovera Francesch Gaço et Pere Auger ab daltres. Per ço tots los dessus nomenats e molts daltres habitans e no habitants en la dita Ciutat de Barchinona inspirats de la divinal gracia de nostre senyor Deu ordonador et administrador de tots bens ordonaren e ordonar proposaren aquesta sancta confraria a honor e a reverencia lahor e gloria de tota la sancta Trinitat del pare e del fill et del sant spirit tres persones en un Deu tot poderos creador del cel et de la terra e senyor e gobernador de tot quant es visible et no visible. E a honor e a reverencia de ma dona Sancta Maria mare de Deu verge advocada dels pecadors et de tots los sants et santes de paradis e principalment e singularment a honor e a reverencia e en special comendacio et memoria de la sancta festa del Corpus Christi e en remissio de lurs pecats et a salvacio de lurs animes et de tots lurs bens feytos morts et vius en qualque part que sien e que Deu salve et guart e cresca e multi-

plich la santa fe Christiana per tot lo universal mon amen. E que Deu salve e guart et conserve en estament de gracia e de perfeccio tot lestament de sancta mare Esglesia. Primerament lo sant Pare apostoli els cardenals els archabisbes et bisbes e tots aquells que les animes dels feels Christians han a regir e a governar que deus los do gracia que ells lo dia del Juhi pusquen bon compte retre davant la cara de Deu. E que Deu salve et guart et mantenga sobre tots los altres senyors terrenals nostre Senyor lo Rey Darago et la Senyora Reyna lo Senyor Duch e lo Senyor Infant Don Marti et les senyores infantes et tots sos sots meses et tots sos valedors e li do amor e gracia de tots sos amichs et pau e concordia ab sos enamichs e victoria de tots sos perseguidors. E que Deu salve e guart e mantenga los honrats consellers de la dita ciutat de Barchinona e ciutadans daquella e conserve en la sua amor. E que Deu per la sua misericordia los reta bon merit et bon guardo dels bens et de les almoynes que dells reeben et han reebudes e reebran. E que Deu do seny saber e voler e força e poder al pare sant apostoli e a tot lo collegi de Roma e a nostre senyor lo Rey Darago e a tots los altres Reys e duchs e comptes et princeps e barons e a totes bones persones que poder hi han hi poden haver quel sant passatge doltra mar enanten e enantar pusquen en tal manera que la terra santa doltramar on lo fill de Deu pres carn humana en lo ventre de la verge madona sancta Maria per la nostra salvacio e volch della nexer ver Deu e ver hom sens tota corrupcio e volch sufrir mort

e martiri per la nostra redempcio torn en poder e en mans de feels Christians en tal guisa e en manera quel seu sant nom hi sia santificat e loat el sant divinal offici cantat e celebrat lo seu sant servici hi puga esser feyt en tal manera que sia a honor et a reverencia sua et de la sua mare verge e de tots los seus sants e a salut e salvacio de toda santa Chaistiandat amen. E que Deu salve e guart los bens que en terra son posats de pedra e de neula e daygua freda et de vent percucient et de tota mala pestilencia els cresca els multiplich els profit els aduga a fruyt de maduracio e do larguetat e abundancia a aquells e aquelles qui mal hi han treyt en tal manera que ells ne puguen dar decimes primicies ofertes e almoynes que sien plasents a ell et a la verge Maria mare sua e les gents pobres et riques ne sien sostengudes et les mes animes sien salvades amen. E que Deu don força e poder e sen et voler a tots los confrares e confraresses que son e seran daquesta santa Confraria que santament et devota la puxen mantenir en tal guisa et en tal manera que a nostre senyor sien plasents lurs obres e lurs oracions et que apres la escuredat daquesta vida los aduga en la claredat de la sua santa visio et en la sua beneyta gloria de paradis en la qual gloria et en la qual visio nos aduga tots en semps aquell beneyt Senyor que en la trinitat perfeyta viu et regne Deu per omnia secula seculorum amen. La ordinacio de la dita confraria de ço que los confrares que ara son o per temps seran hauran a fer es de la tenor seguent. Primerament volgueren et ordonaren los dits regidors que tot con-

frare et confraressa que en la dita confraria se metra e aquella jurara sia tengut o tenguda de venir de XXX legues luny de qualque part on sien en torn engir de la dita ciutat de Barchinona de III dies ans de la dita festa de Corpus Christi e presentar denant los regidors de la dita confraria apparellats o apparellades de la dita confraria a mantenir segons lo regiment e la ordinacio quels dits Regidors de la dita confraria ordonaren e aço en pena del sagrament que fet hauran e de II libres de cera si donchs cas o escusacio no havien axi com de malaltia o de parteratge de mullers o daltres greus cases per los quals lealment poguessen esser escusats. Item ordonaren que tot confrare e confraressa la vespra de la dita festa sien tenguts de ajustarse en lo primer toch de les vespres cascu e cascuna ab una candela de 1 quarto de cera la on sera ordonat per los dits Regidors de la dita confraria. Item ordonaren los dits regidors que cascuna persona que en la dita confraria volra entrar per ço que aquella puxa millor sostenir les messions de ius escrites pach per entrada V solidos VI diners los quals reeben los dits regidors de la dita confraria et tots ditmenges 1 diner. Item ordonaren los dits Regidors que cascun any en la vespre de la sancta festa del Corpus Christi sia per ells fet 1 bell ciri lo qual sia posat denant laltar on la santa festa se celebrara et continuament estia alli e que tota vegada que missa si dira com se leu lo corprecios de Jhesu Christ sia ences. Item ordonaren los dits Regidors que los dits confrares et confraresses ab ses candeles ajustats la on los dits Regidors los diran

acompanyen lo ciri major damunt dit de dos en dos be et honestament et devota als mills que poran dient les oracions que nostre senyor los administrara. Item ordonaren los dits Regidors que si anan e acompanyan lo damunt dit ciri e la confraria alguna persona gran o poca los dira algun oprobri o escarn que los dits confrares a allo no responguen ans ho prenguen pacientment en memoria e remenbrança dels mals escarns et vituperis que Jhesu Christ salvador nostre volch per la nostra amor sostenir e aço en pena de una liura de cera la qual los dits Regidors requiren per virtut del dit sagrament de pagar per cascun dels dits confrares qui contra fara. Item ordonaren los dits regidors que quant los dits confrares seran venguts a la esglesia on la dita festa se celebra per los dits confrares et confraresses que cascuns se hagen agenollar denant laltar e ab gran devocio cascu et cascuna dels dits confrares sien tenguts de dir V pater nosters en remenbrança de les V plagues quel fill de Deu pres en larbre de la vera creu per tots feels cristians et crestianes a reembre del malvat enamich e VII ave maries en remembrança dels VII goyts que hac la verge Maria del fill de Deu salvador nostre per tal que a ella placia quel prech per nos tots temps et totes ores per tots feels defunts et vius qui misericordia sua esperen e posen lo ciri et les dites candeles denant laltar creman. Item ordonaren los dits regidors que com les dites vespres seran dites cascu et cascuna cobre les candeles o brandonets e aquells meten en una caxa la qual per los dits Rexidors hi sia ordonada per

ço que en lendema mati que sera la sancta festa cascu e cascuna dels confrares puxen les dites candeles o brandonets cobrar e portar a la santa missa del Corpus Christi e aquella illuminar. Item ordonaren los dits Regidors que lo dia de la Sancta festa per lo mati sien tots los confrares e confraresses ajustats la on los dits Regidors hauran ordonat e que tots et totes en semps sen vagen a lesglesia de dos en dos be et devotament segons que dessus es dit e con sien denant laltar diguen les dites oracions genolls ficats segons que damunt es ordonat e tots en semps hogen lo sant offici et la missa de la santa festa del Corpus Christi axi com bons e devots confrares e confraresses deuen fer loan et pregan nostre senyor Deu per si mateix et per tots lurs bens feytors deffunts et vius e aço a honor e a reverencia de Deu e de la sua santa mare benneyta la verge Maria e de la santa festa del cors precios de nostre senyor Jhesu Crist. Item ordonaren los dits regidors de la dita confraria que apres la missa dita los dits Regidors prenguen totes les candeles o brandonets et aquelles meten en la dita caxa. Item ordonaren los dits Regidors ab tots los altres confrares que oida la santa missa tots en semps be et honestament sen tornen la on los dits Regidors hauran ordonat que tots en semps mengen en lo qual menjar hagen a convidar XIII pobres et a aquells donar a menjar segons que nostre senyor los administrara honestament et be a honor e reverencia daquella sancta taula en la qual lo fill de Deu nostre redemptor et salvador cena ab sos apostols lo sant dijous de la cena. E que los dits

XIII pobres mengen primes et puys los dits confrares per tal manera que Deu et gens puxen loar la dita confraria. Item ordonaren los dits Regidors de la dita confraria que tots los confrares et confraresses apres que hauran menjat se tinguen per dit de esser a les vespres de la santa festa ab lurs candeles o brandonets de la dita confraria. E apres oides les santes vespres cascu et cascuna dels dits confrares hagen a tornar les dites candeles o brandonets als dits regidors ho en la caxa damunt dita. Item ordonaren los dits Regidors que lo seguent dia apres de la santa festa per lo mati tots los confrares e confraresses sien tenguts de venir e ajustar se la on los dits Regidors diran e danar a la dita esglesia ab lur luminaria per hoir una solemnial missa de requiem per tots los feels defunts qui en les penes de purgatori la misericordia de Deu speren. E specialment per cascun confrare o confraressa de la dita confraria que en aquell any seran passats daquest segle en laltre per cascu et per cascuna una missa de requiem devotament e que a cascuna missa cascun confrare e confraressa sien tenguts de offerir ço que nostre senyor Jhesu Christ los administrara e haia a dir CC pater noster e CC ave maries. E si no les pora dir faça les dir o faça cantar II misses per tal que Deu perdo a les animes dels dits confrares e de lurs bens feytos et de tots feels defunts. Item ordonaren los dits Regidors et tots los altres confrares que tot confrare et confraressa sia tengut de esser a les misses et vespres dessus dites sots pena de pagar una liura de cera la qual sien tenguts de demanar los dits

Regidors per ço que la santa festa ne sia pus honrablement solempniçada per los dits confrares et confraresses si donchs alcun cas escusable no han ho licencia dels Regidors de la dita confraria. Item ordonaren los dits Regidors de la dita confraria que quan alcun confrare ho confraressa volra nostre senyor a la sua beneita part appellar que cascun confrare o confraressa hagen lo cors del confrare o confraressa portar e acompanyar cascu ab sa candela o brandonet cremant entro a la fossa daquell confrare o confraressa. Es entes empero si aquell confrare o confraressa sera mort dins la ciutat o terme de Barchinona. Item ordonaren los dits Regidors que apres que les dites misses de requiem seran dites segons que damunt es dit que tots los confrares sien aiustats en un loch la on los dits regidors volran. E aiustats muden II regidors aquells que millors los semblara que sien de bona consciencia e enteniment per seguir la dita confraria et los negocis daquella los quals sien habitants en la dita ciutat per ço que los emuluments de la dita confraria sien en loch cert et segur e que aquells emoluments puxen fer les messions damunt dites a plaser de Deu et de la sua mare beneyta et a reverencia et honor de la santa festa del corpus Christi. Item ordonaren los dits regidors que dins los tres dies de la dita solemnizacio ningun confrare no gos beure en taverna ni jugar en neguna manera e siu fa que sia tengut de pagar per lo beure de taverna 1 liura de cera e per lo jugar V solidos la qual pena los dits Regidors hagen a demanar e a pendre et metre en los negocis de la dita con-

fraria o necessitats. E si algu dels dits confrares qui en la dita pena seran cayguts aquella pagar no volran que los dits Regidors los raen de la dita confraria. Item ordonaren los dits Regidors que algu dels confrares no gos jurar negun menbre de Jhesu Christ mas solament per Deu ni membre de sant et qui lo contrari fara pach per cascuna vegada mija liura de cera als dits regidors. Item ordonaren los dits Regidors que si alcuns confrares o confraresses hauran alcuna discordia o malvolença per paraules o per injuries los quals los uns als altres haguessen dites o feytes quels dits regidors de la dita confraria ab alcuns altres que ben vist los sera hi haguessen a metre pau e concordia e quen hagen a fer e estar a lur dit. Item ordonaren, mes avant los dits Regidors que si algun confrare o confraressa deuen res la 1 al altre per prestech o per altre raho que durant los dits IIII dies de la solemnizacio de la festa damunt dita per ço que mils pusquen estar en pau e concordia uns ab altres et servir nostre senyor Jhesu Christ salvador de tots los pecadors daquell deute no li puxa res demanar ni constrenyer. Item ordonaren los dits Regidors e confrares que si algun dells sera luny de la dita ciutat de Barchinona que no puxa esser a la dita festa de Corpus Christi en la dita ciutat que sia tengut de pagar en totes les messions que per la raho damunt dita se convendra fer per los dits Regidors per la dita confraria. Item ordonaren los dits Regidors de la dita confraria que si algun confrare o confraressa sera caygut en alguna pena o penes damunt dites per no cum-

plir les coses dessus dites e aquella o aquellas no volra pagar que los dits regidors los ne requiren e si pagar nou volran que aquell o aquella qui contradira de continent sia ras del libre de la dita confraria. Propterea inducti ex causis pretensis volentes contentis in preinsertis capitulis locum dare ut bonorum operum in eis contentorum mereantur efici participes et consortes tenore presentis capitula ipsa et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta laudamus approbamus et nostre confirmacionis presidio roboramus volentes ac vobis et omnibus aliis confratribus dicte confratrie presentibus et futuris exprese concedentes quod eisdem capitulis seu omnibus et singulis in eis et eorum quolibet contentis possitis et liceat vobis et ipsis uti juxta ipsorum capitulorum seriem et tenorem. Mandamus itaque de certa scientia et expresse universis et singulis officialibus et subditis nostris et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris quatenus confirmacionem et concessionem nostras huiusmodi tenaciter observent observarique faciant et contra non veniant quavis causa. In cuius rei testimonium hanc fieri et nostro sigillo pendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone prima die aprilis anno a nativitate domini millesimo CCCLXX tercio. Regnique nostri XXX octavo. Visa. R.— Bartholomeus Sirvent mandato regis facto ad relationem Petri Cerverie decretorum doctorem conciliariom et auditorem.

XLIV.

Reg. 924, fol. 153.

Nos Petrus etc. Supplicationibus fidelium nostrorum precipue que divinum obsequium et salutem animarum concernunt libenter annuimus et quantum comode possumus circa ea prebemus opem et operam efficacem. Hinc est quod cum vos fideles nostri probi homines de officio frenerie civitatis Barchinone volentes dare locum divino cultui et vestrarum refrigerio animarum super institucione cuiusdam perpetue confratrie specialiter et signanter ad honorem Beati Stefani prothomartiris ordinaveritis et nobis humili supplicacione interposita exhibueritis certa capitula tenoris sequentis. A la vostra Reyal maiestat senyor humilment suppliquen vostres humils vassalls los freners de Barchinona que ab licencia et auctoritat vostra pusquen fer e ordonar la confraria deius escrita per la qual sots esperança e confiança de la vostra confirmacio et loament et approvament han ordonats los capitols seguents. En nom de nostre senyor Deu Jhesu Christ e de la verge madona santa Maria mare sua per honor e reverencia de la invencio del sant cors de

mossenyer sant Steve prothomartir los prohomens freners de la Ciutat de Barchinona han ordonada confraria entre ells faedora tenidora complidora e observadora sots esperança de consentiment loament e approvament del molt alt senyor lo senyor Rey per la forma dejus escrita sobre la qual confraria son estats fets concordats et avenguts entre los dits prohomens freners los Capitols seguents. Primerament que per honor e reverencia del dit mossenyer sant Steve lo dia de la festa de la invencio del seu cors sant sia colt be e cumplidament de totes faenes temporals per tots los freners de la dita ciutat de Barchinona confrares de la dita confraria. E al dia de la dita festa vinguen tots confrares et confraresses de la dita confraria a la seu de Barchinona e be e devotament hoien tota la missa solemnial ab lo sermo que si fara en laltar e capella del dit mossenyer sent Steve faents almoynes e oblacions segons que nostre Senyor Deus los aministrara e oltra aço tots dissaptes cascun confrare e confraressa paguen sengles diners als obrers de la dita confraria convertidors en les luminaries davall contengudes. Item que com a nostre Senyor Deu plaura que algun confrare e confraressa de la dita confraria muyra que los obrers que aquell any seran elets en la dita confraria hagen a notificar als altres confrares e confraresses qui seran en la dita confraria personalment o en la lur habitacio la mort del dit confrare o confraressa anomenantlo per son nom. E a la sepultura daquell deffunt o deffuncta hagen et sien tenguts de venir et esser tots los dits confrares e confraresses de la damunt dita con-

fraria si donchs no havien alguna legitima excusacio. Item que en cas que algun o algunes confrares e confraresses de la dita confraria per faenes e per obres o per deports o per altra rao no legitima no seran a la dita sepultura del dit confrare o confraressa paguen et sien tenguts de pagar una quarta de cera a obs dels ciris qui serviran denant lo precios cors de Jhesu Christ. E aço aytantes vegades com per algun confrare e confraressa de la dita confraria defalra a la dita sepultura del dit lur confrare. Item que tot confrare e confraressa de la dita confraria haia e sia tengut de dir per anima de cascun confrare e confraressa defunct lo dia de la sua sepultura III vegades la salut angelical de la Avemaria. E que aquell dia no meta no faça metre pertxes ne taules entro quel cors sia soterrat. Item que si algun confrare o confraressa de la dita confraria sera pobre en tant que no hagues res de ques pogues provehir en ses necessitats que a aquell aytal sia fet en vida e en mort de diners et bens de la dita confraria adjutori e acorriment a coneguda dels obrers de la dita confraria. Exceptat empero que a confrare de la dita confraria qui per baralles o per males faenes sues fos pobre los confrares de la dita confraria ne los obrers daquella no li sien en aytal cas en res tenguts de ferli ni dar negun socors ne adjutori de diners ne de bens de la dita confraria e aço sia a conexença e arbitri dels dits obrers. Item si ço que Deus no vulla sesdevenia cas que entre alguns confrares de la dita confraria hagues paraules injurioses oys rancors o males voluntats que los obrers ab V

prohomens per ells elegidors de la dita confraria degen e puxen levar de carrera les dites paraules oys rancors o males voluntats e aquells amistançar e entre ells pau statuir et fer. Item que aquells confrares qui seran elets per los obrers de la dita confraria a acaptar la mesada quen hagen e ho degen fer e si per ventura nou volien fer o no podien o per affaenaments o per qualque escusa se volien escusar que ho puxen fer donant empero una quarta de cera que sia convertida en los IIII ciris de la dita confraria que serviran al precios cors de Jhesu Christ. E quels sia pres per fet per tot lany. Item que en reverencia et honor de nostre senyor Deu Jhesu Christ e del seu sant et precios cors et de madona Santa Maria mare sua aquells confrares de la dita confraria que a aço seran ordonats enramen et pusquen enramar de diners de la damunt dita confraria en la Santa festa de Corpore Christi los lochs qui son acostumats de enramar en la freneria de Barchinona et haver cordes et claus e altres messions a aço necessaries del comu de la dita confraria. Item que tots los confrares et confraresses sien tenguts de acompanyar a soterrar tot cors et albat qui fos en casa de algun confrare o confraressa de la dita confraria. Exceptat cors o albat de sclau o sclava qui moris en casa de algun confrare o confraressa de la damunt dita confraria. Item que en la confraria no sien acollits ne compreses sino tan solament aquells que son et seran del dit offici de freneria. Item que si algun confrare o confraressa de la dita confraria volra exir daquella confraria que ho puxa fer donant a la dita con-

fraria II lliures et mija de cera qui sien convertides en los dits IIII ciris qui serviran al dit precios cors de Jhesu Christ e tot ço de que hi sia tengut segons los presents Capitols. Item que dels diners de la dita confraria sien comprats IIII ciris per rao de acompanyar lo sant cors de Jhesu Christ com per la dita freneria passara los quals estiguen entre IIII lochs I prop de altre per ço que iversosament e tost sien enceses com lo dit sant cors de Jhesu Christ ne passara. Item que dels diners de la dita confraria nos puxen fer messions ne despeses en altres usos sino en les coses damunt et davall contengudes e que les obrers que aço culliran sien tenguts de be aministrar ho e retren compte be e leyal. Item quels III obrers qui seran elets en la dita confraria haien elegir ab consell de V prohomens per ells elegidors los altres III obrers qui vendran lany seguent. E que los obrers qui hauran aministrar haien a retre compte als altres obrers qui vendran lany seguent en semps ab los V prohomens. Item que tot confrare e confraressa qui vulla combregar que ho haia a trametre a dir als obrers de la dita confraria los quals obrers ab alguns prohomens de la dita confraria per ells elegidors hi hagen anar ab los dits IIII ciris per acompanyar lo sant precios cors de Jhesu Crist. Item que los obrers qui cascun any en la dita confraria seran elets haien e sien tenguts de fer o fer fer cascun any en la festa de la invencio del sant Cors de mossenyer sant Steve enramar la sua capella situada en la dita seu de Barchinona e haver prey-

cador en aquella e que lo dia de la dita festa o lo dia apres la dita festa pus prop seguent hagen a fer dir et celebrar misses en aquella esgleya de Barchinona que als dits obrers sera vist faedor en remissio de les animes dels confrares defuncts e a conservacio de bones obres dels vius. Item si algun confrare o confraressa de la dita confraria sera tal que no vulla seguir e observar les ordinacions dessus dites e totes et sengles coses en los presents Capitols contengudes ans de fet hi contrafeya o venia en alguna forma o manera sia request II vegades o III per los obrers de la dita confraria o per aquells qui a açò seran ordonats que deja fer e observar les ordinacions dessus dites e pagar ço que sera tengut segons la dita ordinacio e si per ventura no ho volra fer sia foragitat de la dita confraria en la qual daqui avant no sia acullit per be quey volgues tornar si donchs los obrers ab V prohomens de la dita confraria per ells elegidors no hi volien de gracia dispensar. Item que los obrers qui en la dita confraria seran elets no pusquen ne gosen prestar lo drap qui es ordonat a cobrir los corssos a negun cors o albat de sclau o sclava ne a negun altre cors qui no sia de la dita confraria. Item que com algun dels dits confrares o confraresses haura finat sos dies que en portar entro a la sepultura lo cors daquell o aquella sien elets per los dits III obrers XII prohomens aquells que volran e elegiran los dits III obrers e aquells qui elets seran aportar lo dit cors no sen puxen estrer e siu fahien que en aquest cas hagen e sien tenguts de pagar aquell o aquelles qui de aportar lo dit cors se estrau-

ran quescu et per cascun cors de que sestraura de aportarlo a la sepultura una quarta de cera qui sia convertida en los dits ciris que acompanyen lo cors de nostre Senyor deus Jhesu Christ. Item que si per ventura algun o algunes dels dits confrares o confraresses no volien pagar cascun dissapte lo dit diner o la cera que per les dites raons haurien o deurien pagar que en aquest cas los dits III obrers puxen elegir 1 sayg de la Cort del Veger de Barchinona qui de volentat dels dits III obrers puxen penyorar e en altra manera forçar los dits confrares e confraresses en pagar les coses damunt dites a propries messions dels dits confrares e confraresses qui per pagar lo dit diner o cera haurien esser per lo dit saig forçats. Igitur visis et recognitis Capitulis preinsertis que in eisque contenta racionabilia et ad divinum obsequium et honorem dicti sancti tendencia reputamus ipsa omnia et singula huius scripti serie laudamus approbamus et in omnibus et per omnia nostre confirmacionis patrocinio roboramus. Mandantes per hanc eandem inclito et magnifico Infanti Johanni primogenito nostro carissimo Duci Gerunde et Comiti Cervarie ac in Regnis et terris nostris generali Gubernatori eiusque vices gerentibus nec non universis et singulis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quatenus huiusmodi nostram confirmacionem et approbacionem firmam habeant et observent et in hiis que predicte confratrie utilitatem et observacionem concreverint prestent auxilium consilium et favorem si et prout quando et quociens a majoralibus seu operariis procu-

ratoribus aut administratoribus ipsius confratrie fuerint requisiti. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus nostro sigillo appendicio comunitam. Datum Barchinone prima die augusti anno a nativitate Domini MCCCLXX tercio.—Regnique nostri XXXVIII. Visa R.—Jacobus Conesa mandato Regis facto per Ducanum Urgelli cui fuit comissum per dominum Regem cui domino Regi fuit inde facta relacio per ipsum decanum.

XLV.

Reg. 938, fol. 135.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dum nutu quippe divino pensamus quod omnium retributor bonorum unumquemque post huius misere vite decursum quanto firmiori caritatis nexu deo et proximo astrictus agens in humanis repertus fuerit tanto alciori gradu in excelsis attollet sui inefabili bonitate piis operibus ut eorum effici participes valeamus libenter divina gratia locum damus. Unde visis capitulis subscriptis pro parte carniceriorum civitatis Barchinone et eorum officii nobis reverenter oblatis factis et concordatis inter eosdem seu maiorem partem ipsorum que per

nos confirmari humiliter postularunt super confratria seu elemosina quam faciunt seu ordinarunt seu facere et pure proponunt ad honorem et laudem omnipotentis dei et gloriosissime virginis et tocius celestis curie et signanter beati Michaelis Arcangeli ac sanctorum decem mille Martirum in altari seu capella eorum constructo seu edificata in ecclesia monasterii sancte Marie de Monte Carmeli dicte civitatis Barchinone quequidem capitula racionabilia justa et solum animarum salutem concernencia reputamus et quorum tenor talis est. En nom de nostre senyor Jhesu Christ los promens Carnicers de la Ciutat de Barchinona offeren si mateixs et prometen et fan vot et promissio de fer almoyna de tota lur vida et dels lurs succehidors en lur offici qui a aço se volran sosmetre a honor et reverencia de nostre senyor Deus et de madona Sancta Maria et de tota la Cort celestial. E specialment dels lurs avocats los benauuyrats Sent Miquell Archangel et deu milia martirs dels quals ells han edifficat altar en lesgleya de madona santa Maria del Carme de Barchinona. E prometen de tenir de tota lur vida lantes et ciris qui cremen a honor de Deu et de madona Sancta Maria et dels benauuyrats Sent Miquell et dels X milia martirs. E no solament fan almoyna mas encara altres coses piadoses les quals meten en escrit axi com devall se segueix a tots aquells del offici et quels placia que tot ho observen et ho complesquen si necessitat no havien que no ho posquessen fer tal que rahonablement daquen fossen escussats. I. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita al-

moyna en lentrada se meten en escrit ab ço quels plaura de donar cascun any a la damunt dita almoyna al servey de les lantees et ciris et de les coses piadoses et que placia a cascun mestre en lo dit offici et a altre qual se vulla persona del dit offici qui en la dita almoyna volra esser o entrar que en la sua entrada do et pach a la dita almoyna X solidos. II. Item que tots aquells qui seran en la dita almoyna donen tots dicmenges un diner que sia mes en la dita almoyna per complir les coses piadoses et en aço no fassen falla per res cor negu no deu trencar vot ne promissio que feta haia. III. Item que la administracio de la dita almoyna sia comanada per los dit promens Carnicers o per la maior partida daquells a IIII promens del dit offici la qual administracio dur un any. IIII. Item que aquells a qui sera comanat de levar los dits diners et administrar la dita almoyna aquells diners degen metre al servey de la dita almoyna et lantes et altres coses piadoses dejus scrites. E si per ventura ni havia alcu qui a aço pogues rahonablement entendra axi que hagues escusa justa que en aquell cas en loch seu substituis altre qui o fes per ell ab consell de IIII o VI dels amichs del offici. V. Item que aquells qui lavaran los diners de la almoyna degen dir als promens del offici si ni ha negu que no vulla pagar queu paguen et aço per tal que los dits promens provehesquen per manera que tothom ho pach. VI. Item que si tot dexeble de carnicer qui en la dita almoyna volra esser que do et pach com hi entrara V sous qui sien conver-

tits en les coses piadoses de la dita almoyna per tal que nostre Senyor Deus lendreç mills et cresque en tot be. VII. Item que com sesdevenga que alcu daquells qui en la dita almoyna seran escrits pas desta vida o muller o infant daquells que tots o la dita almoyna hi sien si donchs justa escusacio no havien que noy poguessen esser et quels placia que encontinent hi sien com los cors se deia soterrar. VIII. Item si alcu de la dita almoyna deffallia a la dita sepultura que pach cascu qui hi falra si donchs just empatxament no havia ço es per cors una liura de cera et per albat miga liura la qual se haia a convertir en la dita almoyna. IX. Item que de la dita almoyna sia un hom del dit offici pagat o pensionat lo qual tota vegada que sesdevenga algu morir de la dita almoyna muller o infant daquells deia anar denunciar et notificar o a cadescu de la dita almoyna per ço que pusquen esser a la sepultura del deffunt et encara sia tengut de fer aiustar los promens del dit offici per raho de les coses piadoses de la dita almoyna tota vagada quen sia request per part daquells quatre qui administraran la dita almoyna o per los dos daquells. X. Item que tots aquells qui seran en la dita almoyna deien dir per cascun cors de la dita almoyna trenta pater nostres et trenta saluts de madona sancta Maria per la anima del defunt et aquell qui nou pora o nou volra fer pach per cascun defunt dos diners per amor de Deu et per anima del defunt et aço sia en carrech de la sua anima si nou fa. XI. Item que a cascun cors qui sia de la dita almoyna sien dites X misses lendema que sera soterrat

per la sua ánima et que sien dites la hon elegira la sua sepultura dels diners de la dita almoyna si donchs embarch noy havia que en aquell dia nos pogues fer. E si nos podia fer aquell dia fes se lo primer seguent que fer se pogues. XII. Item que per cascun qui morra de la dita almoyna sia donat a menjar a V pobres per amor de Deu en memoria de les V plagues que Jhesu Christ soferi per anima del defunt o per contemplacio del menjar VIII diners. XII. Item que si negu venia a fretura qui sia de la dita almoyna axi que nos pogues provehir en sos necessaris que li sia donat de la dita almoyna a conaguda dels promens qui aquell any tendran la dita almoyna et en cas que passas desta vida et no li bastava ço del seu a fer la sepultura que en aquell cas los promens qui en aquell any tendran la dita almoyna li deien fer la sepultura dels diners de la dita administracio segons lur bona conaxensa. XIII. Item que placia a cascu ques tenga per tengut de fer lexa en son testament a la dita almoyna segons que deus li administrara en son enteniment et aço no meta nengu en axoblit. XIIII. Item que cascun any la vigilia o al dia abans de la festa del benahuyrat sant Miquell per los promens qui lavaran et administraran la dita almoyna sia fet aniversari de la dita almoyna en la dita esgleya de Sancta Maria del Carme per animas dels deffunts. E tots de la dita almoyna se tenguen per tenguts de esser presents al dit aniversari et per aquell a fer ajustarse devotament en loch a aço destinat be et ordonadament segons que notificat lus sera per part daquells qui administraran la dita almoy-

na et que cascun de la dita almoyna se tengua per tengut de donar a la dita almoyna en lo dia del dit aniversari IIII diners per tal que lo dit aniversari e les coses piadoses de la dita almoyna se pusquen complir pus copiosament. E si alcu o alcuns de la dita almoyna hi deffallien que pach cascun daquells quey falran si donchs just empatxament no havia una liura de cera que sia de la dita almoyna. XV. Item ordonen et volen los dits promens que dintra la capella de Sent Miquell et dels XM martirs en la dita esgleya del Carme edificada sia feta de la dita almoyna una gran volta et pregona ab una cadireta quis pusque obrir en la qual volta pusque esser mesa tota la ossa daquells de la dita almoyna qui lla elegiran lur sepultura. XVI. Item que prop de la dita capella haia V o VI vases ab loses en les quals haia senyal del offici en los quals vases pusquen esser soterrats tots aquells de la dita almoyna qui lla elegiran lur sepultura et com sen hi soterrara un que la ossa del altre qui primer hi sera soterrat sia mesa en la dita volta. XVII. Item que de la dita almoyna sien comprats o fets fer dos draps bells ab senyal del dit offici la un dels quals servescha a corsos grans et laltre a albats. XVIII. Item que si alcu qui sera de la dita almoyna morra en qualques parts fora la Ciutat de Barchinona tots los altres de la dita almoyna sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima et que li sien dites les misses en la sua parroquia et que sia donat a menjar als pobres axi com si finava en la ciutat de Barchinona. Empero que com partira de la dita Ciutat que jaquesca manat al seu

alberch que la almoyna demunt dita sia donada en son alberch continuament et que si do de fet axi com si ell hi era present. XIX. Item que si alcu del dit offici o de la dita almoyna volra anar en viatge et partira ab comiat dels dits promens administradors de la dita almoyna et satisfara a la dita almoyna en tot ço quey degues fins al dia que partira et apres sesdevendra que sera pres per moros o per altres enemichs o gents estranyes que en aytal cas dels bens de la dita almoyna pusque esser ajudat e socorregut a aquell qui pres seria et encara prestar a aquell de la dita almoyna a ops de sos necessaris a coneguda dels dits promens qui lavors culliran et administraran la dita almoyna e daltres V promens del dit ofici qui daço a fer haien esser demanats per los IIII promens. XX. Item que si alcu de la dita almoyna malalt sera en peril de mort que en aquest cas los dits quatre promens administradors de la dita almoyna ordonen que al dit malalt vagen vetlar dues o tres persones de la dita almoyna honestes les quals sien sollicites a vetlar et servir lo dit malalt per una nit e cascuna nit los dits promens deien mudar les dites persones et vetlar et pensar los dits malalts per ço que ab menor afany se pusquen sostenir et aço continuament los dits promens sien tenguts de fer tant y tant longament fins quel malalt sia passat desta vida ho haia presa via de millorament. E que en aço negu de la dita almoyna no deia contradir ne escusarsen en carrech de sa anima. Es empero entes que si lo dit malalt havia amichs quil vullen vetlar et pensar et no volran que altres nagen treball en

aquest cas los dits promens no deien alcu ordonar a vetlar aquell ne servir. XXI. Item si alcu de la dita almoyna moura baraylla ab altre o haura neguna contesa que aquells qui tendran o administraran la dita almoyna sacretament tracten de fer pau entre aquells qui hauran lo contrast et aço per maior mal a cessar et que per la dita raho suppliquen als officials Reyals que per grat o per força los fassen fer la dita pau hoc encara ab homenatge si rahonablement hi sera necessari. XXII. Item que tota vegada que algun carnicer de la dita almoyna passara desta vida los altres carnicers qui seran de la dita almoyna se haien jaquir de tallar entro que lo cors daquell qui sera mort sia soterrat com axi de bona et antiga custuma sia estat observat en lo dit ofici attes que molts del dit offici qui no han amichs no serien be acompanyats ne provehits en lur sepultura pero que haien a proveir que lurs mascips o altres tallen en lurs taules de guisa que les gents troben bon recapte de haver carn. XXIII. Item que tots aquells qui lavaran la dita almoyna et les lexes qui a la dita almoyna se faran cascun any complesquen totes les obres dessus dites et reten compte tots anys daço que hauran raebut et despes be et leyalment a aquells qui vendran apres dells administrar la dita almoyna. Empero es intencio tota vagada dels dits promens carnicers que si en los demunt dits capitols o en algu daquells havia alguna cosa qui fos duptosa o escura aço sia declarat et enterpretat a coneguda de X promens amichs del offici en lo nom dels quals sien tota vagada los dits IIII promens elets qui

administraran aquell any la dita almoyna et aço sens perjudici de la jurisdiccio del senyor Rey com contra aquella no entenen res a fer ne ordonar en neguna manera aço entenen a fer per salut de lurs animes et no en àltra manera. XXIIII. Item que en totes misses et altres obres piadoses que faran de la dita almoyna sien acullits lo senyor Rey et la senyora Reyna et tots los infants. XXV. Item ordonen los dits Carnicers que cascun any lavantatge quis dona per aquells qui tallen carn en la corema sia reebut per los dits IIII promens o administradors lo qual deien convertir en la dita almoyna. XXVI. Item que aquell carnicer qui tallara en lo temps de corema en la carniceria qui es fora lo call juic pach cascun any a la dita almoyna ço que los dits IIII promens conexeran. XXVII. Item que tot aço qui sobrera dels diners quis hauran dels fems del corral dels carnicers tengut en dret lo dit corral en la dita almoyna a coneguda dels dits IIII promens. Tenore presentis dictis carniceriis presentibus et futuris et eorum officio concedimus ac licenciam et plenariam facultatem indulgemus quod possint inter se dictam confratriam seu elemosinam ordinare constituere facere ac perpetuo tenere sub capitulis preinsertis quequidem capitula omnia et singula et omnia in eis contenta laudamus approbamus ratificamus et nostre confirmacionis patrocinio roboramus ac eisdem assensum nostrum prestamus pariter et decretum. Mandantes per eandem nostro carissimo primogenito et gubernatori generali eiusque vices gerentibus vicario et bajulo Barchinone ceterisque officialibus nostris et eorum locatenentibus

presentibus et futuris quatenus concessionem licenciam assensum nostra hujusmodi et omnia alia et singula supradicta rata habeant teneant firmiter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione quinimo capitula eadem et quodlibet ipsorum que per ipsos carnicerios vel maiorem partem eorum concordata et firmata fuerint servari et teneri faciant inconcusso contradictores si qui fuerint ad eorum observacionem juris remediis fortiter compellendo et alias pro utilitate et observancia dicte elemosine seu confratrie partes suas interponant efficaces. In cuius rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro appendicio jussimus comuniri. Datum Barchinone nona die aprilis anno a nativitate Domini MCCC octuagesimo. Regnique nostri XL quinto. Narcisus promotor.—Dominus Rex mandavit michi Bartholomeo de Avellaneda.—Dominus Rex habens pro visa presentem decanus Urgelli regius cancellarius mandavit expediri.— Idem.

XLVI.

Reg. 955, fol. 201.

Nos Petrus etc. Quia pro parte vestrum fidelium nostrorum Bonanati Clotes Geraldi de Casisnovis Guillermi Ferrarii Mathie Colomerii Berengarii Juliani e Petri Cabotes fabrorum civitatis Barchinone fuit nobis humiliter supplicatum ut quedam capitula bonum statum et direccionem vestri et omnium de vestro officio concernencia de nostri solita clemencia laudare approbare et confirmare dignaremur quequidem capitula sunt continencie subsequentis. Capitols fets et ordonats per los prohomens ferrers de la Ciutat de Barchinona sobre la institucio de alcuna almoyna per los dits prohomens ordonada segons et en la manera que en los capitols davall escrits se conte. En nom de nostre senyor Jhesu Christ los prohomens ferrers de la Ciutat de Barchinona oferen si mateyx et prometen et fan vot de promissio de fer almoynes de tota lur vida et dels lurs succeidors en lur offici qui a aço estrenyer se voldran a honor e a reverencia de nostre senyor Deus et de madona Sancta Maria et de tota la cort celestial et en special preguen humilment lur advocat lo

benauyrat senyor sant Aloy a honor del qual ells han hedificat altar en la esgleya de madona sancta Maria del Carme de Barchinona. E prometen de tenir de tota lur vida lantees et ciris qui cremen a honor de Deu et de madona Sancta Maria et del benauyrat monsenyor Sant Aloy et no solament faran almoyna hoc encara altres coses piadoses les quals meten en scrit axi com davall se segueix a tots aquells del offici et quels placia que tot ho observen et ho complesquen si necessitat no havien que nou poguessen fer tal que rahonablement daquen fossen escusats. I. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita almoyna se meten en scrit ab ço quels plaura de donar a la damunt dita almoyna al servey de les lantees et ciris et de les coses piadoses en la entrada et que placia a cascun maestre en lo dit offici et a altre qualsevulla persona del dit offici que en la dita almoyna voldra esser o entrar que en la sua entrada do et pach a la dita almoyna cinch solidos. E aço per tal que pus copiosament les coses piadoses de la dita almoyna et altres piadoses coses pusquen haver mellor edificacio et començament et pusquen esser complides. II. Item que tots aquells qui seran en la dite almoyna donen tots disaptes 1 diner que sia mes en la dita almoyna per complir les coses piadoses e en aco no façen falla per res per tal com negu no deu trencar vot ne promissio que feta haja de be a fer. III. Item que la administracio de la dita almoyna sia comanada per los dits prohomens ferrers o per la maior partida daquells a quatre prohomens del dit ofici la qual administracio dur

un any. IIII. Item que tots aquells a qui sera comanat de levar los dits diners et administrar la dita almoyna que aquells diners deien metre al servey de la dita almoyna et a lantees et a altres coses piadoses deius escrites. E si per ventura ni havia qui a aço no pogues rahonablement entendre axi que hagues escusa justa que en aquell cas en loch seu substituys altre qui ho faes per ell ab consell de quatre o sis dels antichs del offici. V. Item que aquells qui levaran los diners de la almoyna deien dir als prohomens del offici si ni ha negu qui no vulla pagar. E aço per tal que los dits prohomens servesquen per manera que tothom pach. VI. Item que placia a tot dexeble de ferrer qui en la dita almoyna sera que com se levara maestre do a la dita almoyna sys solidos qui sien comvertits en les coses piadoses de la dita almoyna et a pagar et donar los dits VI solidos cascun maestre reebut regonega si esser tengut per tal que nostre senyor Deus lo endres mils et cresca en tot be. VII. Item que com sesdevenga que algu daquells qui en la dita almoyna seran escrits pas desta vida o muller infant o dexeble de aquells que tots los de la dita almoyna hi sien si donch justa excusacio no havien que noy poguessen esser et quels placia que encontinent hi sien que lo cors se deia soterrar. VIII. Item que si alcu o alcuns de la dita almoyna defalliran a la dita sepultura que pach cascu que hi fallira si donchs just empatxament no havien deu diners los quals sien de la dita almoyna. IX. Item que de la dita almoyna sia I hom del dit offici pagat o pensionat lo qual tota vegada que sesdevendra algu

morir de la dita almoyna o muller o infant o dexeble daquells deia anar' et notificar ho a cascun de la dita almoyna per ço que pusquen esser a la sepultura del defunt. E encara sia tengut de fer justar los prohomens del dit offici per rao de les coses piadoses de la dita almoyna tota vegada quen sia request per part daquells IIII qui aministraran la dita almoyna o per los dos daquells. X. Item que tots aquells qui seran en la dita almoyna escrits deien dir a cascun cors de la dita almoyna trenta pater nostres et trenta saluts de madona Santa Maria per la sua anima. E si cascu nou volia fer o nou podia fer que en aquell cas cascun dells qui nou volgues fer o nou podia fer don dos diners per amor de Deu per anima del defunt. E aço sia en carrech de la lur anima si nou fera. XI. Item que a cascun cors qui sera de la dita almoyna sien dites deu misses lendema que sera soterrat per la sua anima et que sien dites lla on elegira la sua sepultura dels diners de la dita almoyna si donchs embarchs noy havia que en aquell dia nos pogues fer e si nos podia fer aquell dia fes se lo primer seguent que fer se pogues. XII. Item que a cascun cors qui morra de la dita almoyna sia donat a menjar a cinch pobres per amor de Deu en memoria de les cinch plagues que Jhesu Christ sofri per anima del defunt. Per lo meniar sia dat a cascun pobre cinch diners. XIII. Item que si algu venia a menys o freytura qui sia de la dita almoyna axi que nos pogues proveir en ses necessitats que li sia donat de la dita almoyna a coneguda dels prohomens que aquell any tendran la dita almoyna et

en cas que passas desta vida et no li bastava lo seu a fer la sepultura que en equell cas los prohomens qui aquell any tendran la dita almoyna li deien fer la sepultura dels diners de la dita almoyna segons lur bona conexença. XIIII. Item que placia a cascu ques tinga per tengut de fer lexa en son testament a la dita almoyna segons que Deus li metra en son entenment et en aço no meta algun exoblit. XV. Item que cascun any la vigilia o lo dia abans de la festa de monsenyor sant Aloy per los prohomens qui levaran et administraran la dita almoyna sia fet aniversari de la dita almoyna en la dita esgleya de madona senta Maria del Carme per animes dels confrares et de tots altres feels defunts et tots los de la dita almoyna se tengan per tenguts de esser presents al dit eniversari et per aquella a fer ajustament devotament en loch a aço destinat be et ordonadament segons que notificat lus sera per part de aquells qui administraran la dita almoyna et que cascun de la dita almoyna se tenga per tengut de donar a la dita almoyna en lo dia del dit aniversari et les coses piadoses de la dita almoyna se pusquen complir pus copiosament et si alcu o alcuns de la dita almoyna hi defallien que pàch cascu daquells qui y faliran si donchs just empatxament no havien deu diners los quals sien de la dita almoyna. XVI. Item ordenen et volen los dits prohomens que dintre la capella de monsenyor sent Aloy en la dita Esglesia del Carme edificada sia feta de la dita almoyna una gran volta et pregona ab una cadireta quis pusca obrir en la qual volta pusca esser mesa tota la ossa daquells

de la dita almoyna qui lla elegiran lur sepultura. XVII. Item que prop de la dita capella haia cinch o sis vases ab loses en les quals haia senyal de enclusa et de mall et de altres aynes de ferrer en los quals vases pusquen esser soterrats tots aquells de la dita almoyna qui lla elegiran lur sepultura et com sen hi soterrara I que la ossa del altre qui primer hi sera soterrat sia mesa dins la dita volta. XVIII. Item que de la dita almoyna sien comprats et fets dos draps bells ab senyal del dit offici la I dels quals servesca a corsos grans et laltre a albats. XVIIII. Item que si algu qui sera de la dita almoyna sera en qualsque partides fora la ciutat et nostre senyor Deus feya a ses volentats dell que tots los de la dita almoyna sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima et que li sien dites les misses en la sua parroquia et que sia donat a meniar als pobres axi com si finave en la ciutat de Barchinona. Empero que com partira de la dita ciutat que jaquesca manat al seu alberch que la almoyna damunt dita sia donada en son alberch continuament et que si don de fet axi com si ell hi era present. XX. Item que si algu del dit offici o de la dita almoyna volra anar en viatge et partira ab comiat dels dits prohomens administradors de la dita almoyna et satisfara a la dita almoyna en tot ço quey degues fins al dia que partira. E apres se esdevendra que sera pres per moros o per alcuns enemichs o gents estranyes que en aquell cas dels bens de la dita almoyna pusca esser ajudat et socorregut a aquell qui pres seria encara prestara a aquell de la dita almoyna a ops de sos necessaris a cone-

guda dels dits prohomens qui lavors culliran et administraran la dita almoyna et daltres antichs prohomens del dit offici qui daço a fer haien esser demanats por los dits IIII prohomens. XXI. Item que si alcu de la dita almoyna sera malalt et sera en perill de mort que en aquest cas los dits IIII prohomens administradors de la dita almoyna ordonen que al dit malalt vaien vetlar dues o tres persones de la dita almoyna honestes les quals sien sollicites a vetlar e servir lo dit malalt per una nit et cascuna nit los dits prohomens deien mudar les dites persones a vetlar et pensar los dits malalts per ço que ab menor afany se pusca sostenir et aço continuen los dits prohomens de fer tan et tan longament fins que lo malalt sia passat desta vida o haia presa via de mellorament et que en aço negu de la dita almoyna no deia contrastar ne escusar sen en carrech de sa anima. Es empero entes que si lo dit malalt haura amichs quil vullen vetlar et penssar et no voldran que altres najen treball que en aquell cas los dits prohomens no hi deien negu ordonar a fer vetlar aquell ne servir. XXII. Item que si algu de la dita almoyna moura baralla ab altre o volrra neguna contesa que aquells qui tendran o administraran la dita almoyna secretament tracten de fer pau entre aquells qui hauran lo contrast et aço per maior mal a cessar et que per la dita raho suppliquen als officials reyals que per grat o per força los facen fer la dita pau hoc encara ab homenatge si rahonablement hi sera necessari. XXIII. Item que

tota vegada que alcun ferrer de la dita almoyna passara daquesta vida que los altres ferrers cessen de tenir les robes de lur offici en lurs obradors entro que le cors daquell sia soterrat com axi de bona et antiga costuma sia estat observat en lo dit offici attes que molts del dit offici qui no han amichs no serien be acompanyats ne proveits en lur sepultura. XXIIII. Item que tots aquells qui levaran la dita almoyna et les lexes que a la dita almoyna se faran cascun any complesquen totes les obres dessus dites et reten compte tots anys daço que hauran reebut et despues be et leyalment a aquells qui vendran apres dells aministrar la dita almoyna. Empero es intencio tota vegada dels dits prohomens ferrers que si en los damunt dits capitols havia alguna cosa que fos duptosa o escura que aço sia declarat et interpretat a coneguda de deu prohomens antichs del dit offici en lo nom dels quals sien tota vegada los dits IIII prohomens elets qui administraran aquell any la dita almoyna. E aço sens periudici de la jurisdiccio del senyor Rey com contra aquella no entenen res a fer ne ordonar en neguna manera mas solament aço entenen a fer per salut de lurs animes et no en altra manera. XXV. Item que en totes misses et altres obres piadoses quis faran de la dita almoyna sien acollits lo senyor Rey la senyora Reyna et tots lurs infants. Idcirco supplicacioni huiusmodi favorabiliter annuentes visis et recognitis ipsis capitulis et mandato nostro prolectis per dilectum consiliarium Raymundum Cervarie decretorum doctorem ac negociorum curie nostre promotorem Regentemque

nostram cancellariam. Considerato quod capitula ipsa ad salutem animarum vestri dictorum fabrorum et omnium et fidelium defunctorum et regimen ac bonum statum ipsius officii tendere videntur volentesque cultum divinum augmentare ac prebere locum huic operi caritativo et pio. Tenore presentis intercedentibus quibusdam domesticis et familiaribus nostris capitula preinserta et omnia et sigula in eis contenta vobis dictis fabris et successoribus vestris in dicto officio presentibus et futuris laudamus approbamus ratificamus et confirmacionis nostro patrocinio roboramus juxta eorum seriem et tenorem. Mandantes cum presenti inclito et magnifico infanti Johanni primogenito nostro carissimo duci Gerunde Comitique Cervarie ac in regnis et terris nostris generali Gubernatori nec non vices gerenti Gubernatoris in Cathalonie vicariis bajulis aliisque universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris et ipsorum locatenentibus quatenus licenciam nostram huiusmodi et confirmacionem ipsorum capitulorum firmam habeant teneant et observent et faciant ab omnibus inviolabiliter observari juxta sui seriem et tenorem et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant qualicumque ratione vel causa. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Barchinone X die madii anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo LXXX. Regnique nostri quadragesimo quinto.— Decanus Urgelli.--Petrus Senyerii ex provisione facta per decanum Urgelli consiliarium et promotorem ac Regentem cancellariam cui fuit comissa per Dominum Regem.

XLVII.

Reg. 955, fol. 240.

Nos Petrus etc. Dum nutu quippe divino pensamus quod omnium retributor bonorum unum quemque post huius misere vite decursum quanto firmiori caritatis nexu Deo et proximo astrictus agens in humanis repertus fuerit tanto altiori gradu in excelsis attollet sui inefabili bonitate piis operibus ut eorum effici participes valeamus libenter divina gracia locum damus. Unde visis capitulis subscriptis pro parte proborum hominum barqueriorum civitatis Barchinone et eorum officii nobis reverenter oblatis factis et concordatis inter eosdem seu majorem partem ipsorum que per nos confirmare humiliter postularunt super confratria seu elemosina quam faciunt seu ordinarunt seu facere proponunt ad honorem et laudem omnipotentis Dei et gloriossissime virginis Marie et totius celestis curie et signanter Beati Petri appostolorum principis vel eius altaris seu capelle constructi seu edificati in Ecclesia monasterii sancti Augustini dicte civitatis Barchinone quequidem capitula racionabilia justa et solum animarum salutem concernentia reputamus et quorum tenor

talis est. En nom de nostre senyor Jhesu Christ los promens Barques de la ciutat de Barchinona offeren si mateys e prometen et fan vot et promissio de fer almoyna de tota lur vida et de lurs succehidors en lur offici qui a aço se volran metre a honor et reverencia de nostre senyor Deus et de madona sancta Maria et de tota la cort celestial especialment en lo beneuyrat sent Pere advocat lur a honor del qual ells han edificat altar en una capella construhida en la Esgleya de mossenyer sent Augusti de la dita ciutat. E prometen de tenir de lur vida lantees e ciris qui cremen a honor de Deu et de madona sancta Maria e del beneuyrat mossenyer sent Pere. E no solament faran almoyna hoc encara altres coses piadoses les quals meten en escrit axi com davall se segueix a tots aquells del offici e quels placia que tot ho observen e ho complesquen si necessitat noy havien per la qual rahonablement fossen escusats. Primerament que tots aquells o aquelles qui volran esser en la dita elmoyna sien meses en escrit e per cascuna partio a honor e reverencia de madona sancta Maria e de mossenyer sent Pere triaran una part al servey de les lantees e ciris e altres coses piadoses e necessaries a la dita capella. Item que tots aquells qui seran en la dita elmoyna donen tots disaptes I diner axi per si mateyx com per cascu del missatges e esclaus lurs ço es per cascu dels senyors qui seran en la dita elmoyna et de lurs missatges e esclaus I diner lo qual diner de cascuna persona sia mes en la dita elmoyna per complir les coses piadoses dejus escrites e en aço no façen neguna falla per res per tal

com negu no deu trencar vot ne promissio que feta haia de be affer. Item que la administracio de la dita elmoyua sia comanada per los dits promens del dit offici o per la major partida daquells a IIII promens del dit offici la qual administracio dur I any. Item que cascun mes sia comanada la bossa a dos promens del dit offici los quals haien ab bona cura levar e culir la partio damunt dita de madona sancta Maria e de monsenyer sent Pere e complit lo mes ells puguen comanar la bossa a quils plaura e que negu no sen puxa escusar e siu faya que pach per cascuna vegada una liura de cera e si per ventura la I dels dits promens haja alcun necessari rahonablement per que la bossa no pogues tenir que la puga comanar a quis volra del dit offici. Item que tots aquells a qui sera comanat de levar los dits diners e aministrar la dita elmoyna que aquells diners degen metre en servey de la dita almoyna e lantees e altres coses piadoses deius escrits. E si per ventura ni havia alcu qui a aço no pogues rahonablement entendre axi que hagues escusa justa que en aquell cas en loch seu substituis altre qui ho fes per ell ab consell de IIII o de VI dels antichs del offici. Item que aquells qui levaran los diners de la dita elmoyna deguen dir als promens del offici si ni ha negu qui no vulla pagar e aço per tal que los dits promens hi proveesquen per manera que tot hom pach. Item que com sesdevenga que alcu o alcuna daquells qui en la dita elmoyna seran escrits pas desta vida o muller o infant o dexeble daquells que tots de la dita elmoyna hi sien si donchs justa escusacio no havien que noy

poguessen esser e quels plàcia que encontinent hi sien que lo cors se dege soterrar sots pena de una liura de cera si es cors e sots pena de mija liura de cera si es albat. E que la dita escusacio si es rahonable que ho hagen a veure los dits IIII promens. Item que com sesdevenga alcu o alcuna de la dita elmoyna morir que aquells de la casa del mort ho haien a notificar als tenidors de les bosses e als IIII promens de la dita elmoyna e los dits tenidors e IIII promens encontinent ho haien a notificar per tot lo dit officí e a cascu de a dita elmoyna sots pena de una liura de cera. Item que tots aquells qui seran en la dita elmoyna escrits deguen dir per anima de cascun cors defunt de la dita elmoyna trenta pater nostres e XXX saluts de madona sancta Maria e si alcu nou volia fer ó nou podia fer que en aquell cas cascu daquells qui nou volgues fer o nou podia fer do dos diners per amor de Deu per anima del defunt e aço sia en carrech de la lur anima si nou fan. Item que a cascun cors qui sia de la dita elmoyna sien dites X misses lendema que sera soterrat per la sua anima e que sien dites en la dita Esgleya de Sent Agusti on es la dita capella dels diners de la dita elmoyna si donchs embarch noy havia que en aquell dia nos pogues fer. E si nos podia fer en aquell dia ques fes lo primer dia seguent que fer se pogues. Item que per cascun cors de la dita elmoyna qui morra sia donat a meniar a cinch pobres per amor de Deu en memoria de les V plagues que Jhesu Crist sofri per anima del defunt o per lo menjar sie donat a cascun pobre VIII diners. Item que si negu de la dita elmoy-

na venia a fretura axi que nos pogues provehir en sos necessaris li sia donat de la dita elmoyna a coneguda dels promens qui aquell any tendran la dita elmoyna e en cas que passas daquesta vida e no li bastas lo seu a fer la sepultura que en aquell cas los promens qui daquell any tendran la dita elmoyna li degen fer la sepultura dels diners de la dita administracio segons lur bona conexensa. Item que placia a cascu de la dita elmoyna ques tenga per tengut de fer lexa en son testament a la dita elmoyna segons que Deus li metra en son enteniment e aço no meta negu en exoblit e axi mateix a les coses necessaries a la dita capella. Item ordonen e volen los dits promens que dintre la dita capella ds Sent Pere se façen dos Carners en los quals pusque esser mesa tota la ossa daquells de la dita elmoyna qui lla elegiran sepultura. Item que prop la dita capella haia dos o III vases ab loses en los quals haia senyal de barcha en los quals vases pusquen esser soterrats tots aquells de la dita elmoyna qui lla elegiran lur sepultura e con si soterrara I que la ossa del altre qui primer hi sera soterrat sia mesa dins la dita capella en los carners. Item que de la dita elmoyna sien comprats o fets fer dos draps bells ab senyal del dit offici la I dels quals servesca a corsos grans e laltre a albats. Item que si algun qui sera de la dita elmoyna sera en qualsque parts fora la ciutat e nostre senyor Deus fara a ses volentats dell tots de la dita elmoyna sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima e que li sien dites les dites misses en la dita Esgleya de sent Agusti e quey sia

donat a menjar als pobres axi com si finave en la ciutat de Barchinona. Empero que quant partira de la dita ciutat que jaques manat al seu alberch que la elmoyna damunt dita sia donada en son alberch continuament e ques do de fet axi com si ell hi era de present. Item que si alcu del dit offici o de la dita elmoyna volra anar en viatge e partira ab comiat dels dits promens aministradors de la dita elmoyna e satisfara a la dita elmoyna en tot ço quey degues fins al dia que partira e apres sesdevendra que sera pres per moros o per altres enamichs o gens estranyes en aytal cas dels bens de la dita elmoyna pusque esser aiudat e socorregut a aquell qui pres sera e encara prestat a aquell de la dita elmoyna a ops de sos necessaris a coneguda dels dits promens qui lavors culliran e aministraran la dita elmoyna e daltres V promens del dit offici qui a aço a fer haien esser demanats per los dits quatre promens. Item que si algu de la dita elmoyna sera malalt e sera en perill de mort que en aquest cas los dits IIII promens administradors de la dita elmoyna ordonen que al dit malalt vagen vetlar II o III persones de la dita elmoyna honestes les quals sien sollicites a vetlar e servir lo dit malalt per una nit e cascuna nit los dits promens degen mudar les dites persones a vetlar e pensar lo dit malalt per ço que ab menor afany se pusque sostenir. E aço continuament los dits promens haien a fer tant e tan longament fins quel malalt sia passat daquesta vida ho haia pres mellorament. E que en aço algu de la dita elmoyna no dege contradir ne scusarsen en carrech de sa anima.

Es empero entes que si lo dit malalt haura amichs quil vullen vetlar e pensar e no volran que altres najen treball en aquest cas los dits promens no hi degen negu ordonar a fer vetlar ne servir lo dit malalt. Item que si alcu de la dita almoyna moura baralla ab altre ho haura contesa aquells qui tendran o administraran la dita elmoyna secretament tracten de fet pau ab aquells qui hauran lo contrast e aço per major mal a cessar. E que per la dita raho suppliquen als officials Reyals que per grat o per força los facen fer la dita pau ab homenatge e pena si ab raho hi sera necessari. Item que tots aquells qui levaran la dita elmoyna e les lexes que a la dita elmoyna se faran cascun any complesquen totes les obres dessus dites e reten compte tots anys de ço que hauran reebut ne despes be e leyalment e aquells qui vendran apres dells per aministrar la dita almoyna. Empero es entencio tota vegada dels dits promens del dit offici que si en los damunt dits capitols havia alguna cosa que fos duptosa e escura aço sia declarat e enterpretat a coneguda de deu promens antichs del dit offici en lo nombre dels quals sien tota vegada los dits IIII promens elets qui administraran aquell any la dita elmoyna e aço sens perjudici de la jurisdiccio del senyor Rey con contra aquella no entenen res a fer ne ordonar en neguna manera mas solament aço entenen a fer per salut de lurs animes e no en altra manera. Item que en totes misses e altres obres piadoses que faran de la dita elmoyna sien acullits lo senyor Rey e la senyora Reyna e los lurs infants. Item que en la festa de monsenyor

Sent Pere tots aquells qui menjaran en lo monestir de Sent Agusti damunt dits sien tenguts de pagar II solidos e lo sobre pus qui sera necessari per messio del dit menjar se pach de la caxa de la dita elmoyna a coneguda dels dits IIII promens ço es de aquells qui lavores faran la messio del dit menjar. E si alcu hi haura qui menjar no hi vulla que pach dos solidos e sis diners si donchs no havia scusa rahonable a coneguda dels dits IIII promens per la qual scusa no pogues pagar los dits dos solidos e sis diners. Tenore presentis dictis barqueriis presentibus et futuris et eorum officio concedimus ac licenciam et plenariam facultatem indulgemus quod possint inter se dictam confratriam seu elemosinam ordinare constituere facere ac perpetue tenere sub capitulis preinsertis quequidem capitula omnia et singula et omnia in eis contenta laudamus approbamus ratificamus et nostre confirmacionis patrocinio roboramus ac eisdem assensum prestamus pariter et decretum. Mandantes per eandem nostro carissimo primogenito et gubernatori generali eiusquè vices gerentibus vicario et bajulo Barchinone ceterisque officialibus nostris et eorum locatenentibus presentibus et futuris quatenus concessionem licenciam assensum nostra huiusmodi et omnia alia et singula supradicta rata habeant teneant firmiter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione quinimo capitula eadem et quodlibet ipsorum que per ipsos Barquerios vel maiorem partem eorum concordata et firmata fuerint servari et teneri faciant inconcusse contradictores si qui fuerint

ad eorum observacionem jure remediis fortiter compellendo et alias pro utilitate et observancia dicte elemosine seu confratrie partes suas interponant efficaces. In cuius rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro appendicio jussimus comuniri. Datum Barchinone XXIII. die Junii anno a nativitate Domini MCCCLXXX. Regnique nostri XL quinto. Decanus Urgelli. — Johannes de Figuerola ex provisione facta per Dominum Regem ad relacionem Raimundi Cervarie decretorum Doctorem conciliarium et promotorem Regentem cancellariam. — Vidit eam Dominus Rex. — G. Oliverii.

XLVIII.

Reg. 938, fol. 152.

In Dei nomine. Noverint universi. Quod nos Petrus etc. benigne sucepimus et in cancellaria nostra per dilectum consiliarium et negociorum curie nostre promotorem dictamque cancellariam regentem Raymundum Cervera decretorum doctorem recognosi fecimus diligenter capitula infrascripta nobis pro parte quorundam proborum hominum ac personarum civitatis Xative confratrum subscriptorum per Bartholomeum Marchi notarium et civem dicte civitatis reverenter

exhibita que sunt hujusmodi seriei. Aquests son los capitols de la santa confraria e caritat que fou ordenada en la ciutat de Xativa la donchs vila en lany MCCC XXXIII per diverses honrats promens de la dita ciutat sots titol nom e invocacio de nostre Senyor Deu Jhesu Christ e de la gloriosa Verge sancta Maria mara sua e de la santa vera Creu en la qual lapostol sent Pau mana lo hom gloriejar per la salvacio quel humanal linatge mijançant aquella obtengue e segons ques segueix. Primerament com alcuns honrats promens de la ciutat de Xativa haguessen instituida e hordenada en la dita ciutat una confraria fraternitat almoyna e caritat entre ells perpetualment servadora sots titol reverencia nom e invocacio de nostre Senyor Deu Jhesuchrist e de la gloriosa Verge sancta Maria mara de aquell e de la santa vera Creu en la qual Jhesuchrist per salvacio del humanal linatge volch sostenir per si la qual confraria fo a principis instituida e per la molt alta Senyora Reyna dona Elionor ladonchs Reyna Darago possehidora de la dita ciutat aprovada ab privilegi seu data Cesarauguste XII. kalendas novembris anno Domini MCCCXXXIII. e sots certs e diverses capitols en lo dit privilegi contenguts. E la qual confraria e capitols daquella apres per lo molt alt princep e senyor lo senyor Rey en P. per la gracia de Deu Rey Darago ara regnant foren confermats ab carta sua data Valencia III. kalendas madii anno Domini MCCCXXXVIIII. E no res menys de lavores a ença la dita confraria es stada dotada de molts altres singulars privilegis gracies immunitats indulgencies e favors axi de part del

Senyor Rey com de part de la Esgleya. E com per lo mudament e variacio dels temps convenga variar e mudar crexer e corregir als dessusdits capitols algunes justes e necessaries coses en axi que ço que es axi en los capitols antichs com novells e partida de ço que esta en privilegis apartats e particulars se mostre e sia tocat en los presents capitols en una cumulacio per ço que mils sien a perpetua memoria atrobats. Per tal ara en lo mes de octubre del any MCCCLXXXI los dits confrares considerants la cordial devocio del dit Senyor Rey per la qual pres te e porta sobre lo cor lo senyal de la creu. E volents quasi famular a ell en los dits senyal o devocio segons los antichs predecessors lurs havien ordenat e acustumat e protestants que no entenen fer instituir ne ordenar altre novella confraria ne renunciar los primers privilegis gracies e indulgencies reyals e ecclesiastichs mas loan e corregin en ço que pertany aquella mateixa confraria et sots los primers privilegis gracies e indulgencies han ordenat los capitols dejus scrits segons los quals la dita confraria daciavant sia e puixa e dega esser seguida regida e administrada perpetualment. E genolls inclinats en terra reverentment ofren e presenten e per lo discret en Bertholomeu March notari e ciutada de la dita ciutat e confrare de la dita confraria en nom e per part lurs offerir e presentar fan personalment a la magnificencia e clemencia del dit Senyor Rey los dits capitols supplicant humilment e devota al dit Senyor que de benignitat acostumada vulla loar approbar ratificar e conformar e fer esser tengudes e observades segons lur

continencia e tenor totes et sengles coses contengudes en los dits capitols los quals son de la tenor seguent. Item segonament los promens de la dita ciutat de Xativa en lo mes de noembre del dit any MCCCXXXIII havien ordenat e ara en lo mes de octubre del present any MCCCLXXXI los dits confrares sots les protestacions dessus dites et salvan en totes e per totes coses la fe e leyaltat del dit Senyor Rey e de la Senyora Reyna e del Senyor Duch e de lurs successors als quals per deute de naturalea son tenguts e sens perjudici lur e dels drets o regalies lurs e de la esglesa parroquial de Xativa fan e ordenen e confermen entre ells a honor e a gloria de nostre Senyor Deus Jhesuchrist e de la benaventurada nostra dona Sancta Maria mara sua e de la dita santa Vera Creu la dita confraria la qual sia axi com era intitulada e appellada confraria de nostre Senyor Deus Jhesuchrist e de la Verge Maria e de la Santa Vera Creu de Maig a fi que en aquella sien fetes penitencies almoynes e obres de caritat e de misericordia mijançant les quals pervinguen a la fi e fruicio divinal. E sien en aquest mon defeses de la diabolical potestat e a nostre Senyor Deu e al Senyor Rey puixen retre servey e deute degut segons lur possibilitat e sens infraccio alcuna. Item III ordenaren que lo Senyor Rey Darago present e que per temps sera sia cap e confrare major de la dita confraria et que ell e la Senyora Reyna e lo Senyor Duch e lo Senyor Infant e tots lurs fills e successors e los senyors bisbe de Valencia e lardiacha el vicari de Xativa e tots los frares preycadors del Convent de Xativa e encara los

frares menors del convent de la dita ciutat sis covendra de mudar a confraria del dit covent e encara los officials reyals e ecclesiastichs qui a la dita confraria donaran e prestaran consell favor e ajuda sien personers de la dita santa confraria e beneficis de aquella en presencia e en absencia. Item IIII ordenaren quels altres confrares de la dita confraria sien en nombre CC lechs entre cavallers e altres generosos e ciutadans e CC confraresses vidues sens les mullers dels confrares ne que seran per rao de lurs marits les quals sien aximateix confraresses axi com los marits en vida e apres obit daquells si romandra hi volran. Et ultra aquests hi puixen esser L preveres seculars. Item V quels dits confrares puixen tenir e mudar casa e capmajor et tenir e mudar sos privilegis coses e joyes de la dita confraria e convocar et ajustarse e tenir capitols e fer ses ordinacions e pietances e altres coses justes honestes e profitoses e capelles e beneficis presents e esdevenidors tantes quantes vegades a ells plaura vulles en lesgleya de sancta Maria vulles als frares preycadors de Xativa segons han acostumat o lla on a ells mils plaura en la dita ciutat de Xativa e segons lo cas et profit e utilitat lur e de la dita confraria ho requerra e sens perjudici dels drets reyals e de le esglesia parroquial de la dita ciutat e del senyor Rey. Item VI que lo dia de la festa de Santa Creu de Maig sia feta almoyna pietança e caritat entre si e los pobres de Jhesuchrist e als frares preycadors de Xativa en lur casa o en altres lla on e si e segons e axi com als confrares plaura. Item VII que negun confrare

no amen ab si al menjar alguna persona que no sia confrare empero lo prior e majordomens puixen haver aquelles persones quels seran necessaries a procurar e administrar les viandes e altres coses escusants pero tant com escusar se puixa que persones no confrares noy sien e que aquesta pietança no cesse esser feta cascun any si donchs a la confraria no plaura lo contrari per alguna rao. Item VIII que la vigilia de Sancta Creu de Maig tots los confrares e confraresses sien ab lurs ciris a les vespres en la esglesia dels preycadors o lla on la confraria volra si esser hi poran o volran o per lo prior e majordomens amonestats ne seran. E lo dia de la festa de Sancta Creu de Maig sien a la missa e a les vespres daquell dia e lendema de la dita festa sien en la missa en lo qual lendema sia dita missa e fet aniversari general ab professo dels frares e confrares per animes dels frares e confraresses dessus dits defunts e per conservacio dels vius. Item VIIII que cascun e cascuna dels dits confrares sien tenguts portar I ciri de mija liura personalment en sa ma propria e no per escuder ne altre persona a totes les dites coses e a les sepultares e altres coses dessus e dejus escrites de la dita confraria e posat que ells personalment noy fossen noy puixen enviar escuders ne altres en loch lur per portar lo ciri ne esser hi per ells entre los altres confrares. Item X que los dits confrares e confraresses si poran sien tots a la esgleya de sancta Maria o lla on als confrares plaura a les vespres de la vigilia de santa Creu de setembre e lo dia de la dita festa a missa. E que aquest dia apres missa sia fet per

tots los confrares proffesso e aniversari general a coneguda del prior e majordomens de la confraria per animes dels molt alts Senyors Reys e Reynes Darago e dels bisbes de Valencia e dels ardiaches de Xativa e de tots altres confrares e benfaytos de la dita confraria e que cascuns dels dits confrares que seran en Xativa porten lurs ciris segons dit es e si la dita festa vendra en digmenge o en altra festa quel dit anniversari puixa esser fet en aquell dia o en lo subseguent a coneguda del prior e majordomens e axi mateix puixa esser fet del anniversari de Santa Creu de Maig si lendema era festa. Item XI que cascu e cascunes dels dits confrares e confraresses de Xativa sien tenguts dir V vegades la oracio del pater noster e VII vegades la oracio de la Ave Maria a cascunes vespres de les vigilies de Santa Creu de Maig e de Setembre e altres tantes oracions a les misses de cascuna de les dites dues festes e a les vespres del dia o festa de Santa Creu de Maig e XX vegades la oracio del pater noster e altres XX la oracio de la Ave Maria per lo anniversari del dia de Santa Creu de Setembre e axi lo dia de Santa Creu de Setembre seran entre missa e anniversari XXV pater noster e XXVII Ave Maria e altres XX pater noster e XX Ave Maria per la missa e anniversari del endema de Santa Creu de Maig. Item XII que a obs de la pietança de la confraria e altres messions de aquella vulles sia present e menje en la dita pietança de Santa Creu de Maig o que noy sia sia tengut de pagar entre lo vespre e lo dia de Santa Creu de Maig tro abans que isquen del menjar ço es los homens cascun

III solidos e daltra part II diners per al plegador sis volran. E per semblant manera les dones vidues XIII diners cascuna mas les dones noy menjen e si alcuna ni haura que per inopia no pogues pagar quel prior e majordomens lin puixen fer gracia de tot o de partida si sens frau o favor se fara en altra manera no. Item XIII que los frares preycadors o altres on se fara offici de Santa Cren de Maig ço es los preveres sien tenguts dir misses o fer especial comemoracio en aquelles lo dit dia per salut e bona vida dels dits Senyors Reys bisbes artiaches e de tots altres confrares e benfaytos de la dita confraria e apres de les vespres de la dita festa fer loffici e comemoracio dels defunts e lendema fer lo dessudit anniversari ab professo dels dits confrares e frares o preveres e semblantment puixa esser fet a Santa Creu de Setembre per los preveres de la esgleya de Santa Maria a coneguda del prior e majordomens. E los frares qui no seran preveres sien tenguts dir les dites oracions de la dita festa de Santa Creu de Maig segons que dels confrares lechs dessus es dit en lo capitol XI. Item XIIII que la dita confraria puixa tenir e haver missatge o missatgers e precons e campaneta o esquella portatil ab les quals puixen appellar e convocar si et quant ben vist o mester los sera los dits confrares presents e esdevenidors a les sepultures e anniversaris dels confrares defunts e als capitols congregacions o parlaments o altres qualsevol actes justs e honests de la dita confraria e a fer os manaments penyores e execucions que hauran a er segons que jan han concessio per les sepultures la

qual concessio per virtut daquests capitols sia estesa als altres actes de la qual concessio se fa mencio dejus en lo XXXXIIII capitol e puxen haver tenir e aportar lits e draps e canalobres e creus e altres neccessaries joyes a ops de les sepultures dels defunts e draps vesteduras o senyals als missatgers o precons de la dita confraria e vestiments e ornaments necessaris a les capelles e altres ordinacions coses e servituts de aquella e sots tal empero gracia privilegi e concessio especial que per rigor del present capitol sia expressament prohibit e vedat que la confraria de Santa Maria de Xativa o alcuna altra confraria almoyna o altre congregacio de clergues o de lechs instituida o instituidora en la dita ciutat o terme daquella no puixa gos ne presumesca tenir haver ne aportar o fer portar campana o esquella alcuna portatil ne precons alscuns encara que per lo Senyor Rey o successors o officials seus scientment o ignorant e ab expressa mencio del present privilegi o sens aquella vel alias simplement o penal o sots qualsevol expressio de paraules allo los fos sia estat o sera atorgat pero que la dita confraria de Santa Maria de Xativa en cas que obtenga senyal alcu nou puixa haver altre sino solament una campana mijancera lur propria que tinguen ficada en lo campanar de la esgleya de Santa Maria de la dita ciutat e un hom andador qui privadament convoque los lurs confrares per la ciutat e no cridant e en cas que de fet alcuna altra cosa los fos sia o sera otorgat que aytals concessions privilegis e gracies o altres qualsevol rescrits sien ipso facto nullos e no pusquen perjudicar al pre-

sent capitol e confraria ans per les presents sien irrits e vans e manat a tots e qualsevol lochtinents del Senyer Rey e gobernador de Valencia e al lochtinent de gobernador de la al loch de Xuquar e als justicies de Xativa e a tots altres officials qui requests ne seran presents e esdevenidors e a lurs lochtinents per primera segona et tercia jussions e peremptoriament e sots pena de D morabatins dor que de fet com les dites coses sabran o veuran o per aquesta part requests ne seran veden e prohibuesquen les dites coses e serven e facen servar tots los presents capitols universes e sengles cascu en son loch e cas e les dites esqueles e campanetes si per alcuns altres confrares o confraries o almoynes o missatgers lurs seran tengudes o portades e contra la present prohibicio e confraria de Santa Creu los sien de fet vedades toltes e trencades e vedant a aytals missatgers o portants aquelles si de les dites pus se entremetran e aquells punint fortment per manera que aquesta sola confraria e no altra puixa tenir la esquella e coses dessus dites e usar licitment de sola de aquelles segons es dit. E que si per ventura aquesta confraria havia usat de la dita esquella o de altra qualsevol cosa sens licencia reyal ne per ço hagues delinquit o fos tenguda en alcuna cosa que de tot allo sia e romanga per vigor de les presents absoluta quitia e definida perpetualment e que james no li sia ni li puixa esser feta questio demanda o impngnacio alcuna per ninguna manera com axi sia estat paccionat de present entre lo dit Senyor Rey e lo dit en Barthomeu March per part de la dita confraria.

Item XV que tots los dits confrares si esser hi poran o volran se ajusten e puixen ajustar licitament en lo monastir dels frares preycadors de Xativa o lla on a ells plaura ab los dits missatgers e esquella o campaneta o en altra honesta manera axi en lo dia de la festa de Sent March evangelista del XXV dia dabril com en tots e qualsevol altres dies e hores que mester sera a ops e utilitat de la dita confraria e tenir capitol o capitols generals o especials e parlaments e entre los confrares e fer hordenar e tractar mudar e variar totes e qualsevol ordinacions e capitols justs e honests que ben vist los sera a profit e utilitat de la dita confraria e sens licencia de altre qualsevol jutge e salva tota veu la fe e naturalea del Senyor Rey segons es dit dessus. Item XVI quel dit dia de Sent March en lo dit capitol e o en qualsevol altres dies capitols e parlaments entre lany dels dits confrares o partida daquells puixen esser lestes e regonegudes totes les ordinacions e capitols de la dita confraria e lo dit prior e majordomens ab los consellers de la dita confraria o major partida de cascuns dells o ab altres confrares si mes hi seran e ab concordia de aquells puixen fer e ordenar de fer qualsevol obres compres o vendes cambis o altres contractes e pyes profitoses a la dita confraria e fer imposar e levar per lur propri activitat per via de peuyores e de execucio vel alias honestament qualsevol tales e quantitats de monedas a la dita confraria necessaries o utils e profitoses e encara puxen fer e ordenar totes e altres qualsevol novelles ordinacions e capitols ultra aquests presents e o aquests tolre crexer

corregir esmenar mudar variar adeptar o millorar tantes quantes vegades e ço que ben vist e mester los sera tota vegada a profit e utilitat de la dita confraria e salva la fe de Deu e reyal e les dites ordinacions sien fermes e segons per vigor de les presents e hajen esser servades per tots los altres confrares e altres de quis pertanya sens alcuna lesio. Item XVII que lo dit dia de Sent March ajustat o convocat lo dit capitol sia feta eleccio de administradors de la dita confraria quey sien segons lo proposit present en nombre de X la I dels quals sia appellat prior e los IIII majordomens e los restans V consellers los quals X sien elets en aquesta manera que los dits prior majordomens e consellers vells se aparten adapart de la major part dels altres confrares e tots X ab sagrament elegesquen altres X homens dels altres confrares e no gens de si ço es aquelles que segons lur bona consciencia trobaran esser pus profitosos a la confraria. E depuys feta aytal eleccio lo prior del any pus prop passat en presencia dels majordomens e consellers e dels altres confrares publique qual de aquells deu es prior e quals IIII majordomens e quals V consellers e no contrastant que alcu sia estat prior que puixa encara apres en altres anys esser elet en majordom e aquells axi elets hajen e puixen esser constrets de usar e regir los dits officis segons se pertany per aquella manera que als altres prior e majordomens sera ben vist e aquests sien escrits en cab patro o memorial de la confraria per lo notari daquella e tots juren de be e leyalment haver se en lurs officis. Item XVIII lo dit prior tinga e pro-

cur e faça procurar los bens joyes rendes e coses de la confraria e los IIII majordomens partesquen e distribuesquen les almoynes daquella e tots ensemps reten compte de la lur administracio e regesquen los actes de la confraria e les pietanças e altres coses e reeben los confrares e confraresses de aquella e los consellers donen bons justs e leals consells en tots los actes de la confraria segons los capitols e ordinacions de aquella salvant tota hora la fe leyaltat e profit de Deu e del Senyor Rey e de la dita confraria segons lur consciencia. Item XVIIII quel dit prior ab los majordomens o major partida de aquells puixen e hageu a fer e fermar los contractes scriptures e actitaments de la confraria e fer les procuracions e fermes de censals e dar e atorgar fadigues e reebre luismes e fermar vendes cambis e altres alienacions de las possesions censals de la dita confraria e comprar e vendre ço ques pertanyera es haura a comprar o vendre de justicia e comprometre tractar procurar negociejar e administrar tots los fets de la confraria en tant sens pus com sera profit de aquella e no en contrari. Item XX los dits prior e majordomens hagen les dites potestats de tots actes en scriptura haja entrevenir sots tal empero condicio que res que facen no valle si a la primera publicacio del contracte o forma per ells o altri dells o procurador lur en Xativa faedora no sera present lo notari o regidor del memorial o cab patro de la confraria per tal que aquell de fet puixa e sia tengut escruire e fer memoria en lo dit cabpatro de la manera sustancia e condicio de la ferma lo contracte e lo ca-

lendari de aquell e los noms del notari e dels contrahents e confrontacions de les possessions e tot ço als que sia mester de metre en registre o cabpatro a memoria e bon regiment de la confraria. E si fora Xativa se fara que aquells qui ho faran ho hajen sobre a fer escriure e metre en registre al dit escriva en lo dit cabpatro e si axi no ho servaran e compliran no valla ans sia nulle tot ço que per altra manera faran e puix esser imputat als contrafaents a coneguda dels altres confrares e dels prior e majordomens successors. Item XXI si alcun confrare no pagara la talla de la dita pietança ans que ischa del dinar lo dia de santa Creu de Maig o totes altres ordinacions de la confraria en son loch e cas que los prior e majordomens per lur propria acturitat puixen penyorar o fer penyorar per lurs missatgers o altres aquell aytal en bens privilegiats o altres e de continent sens subestacio alcuna ferli venda de la penyora e sens cort ne altre jutge e entregarse del deute e messions ne contrastant fur encontrari faent e si ans que reten compte als successors prior e majordomens non hauran haut e sera estat per ells que non hajen haut quels puixa esser mes en compte a ells perque no romanga en deute e la confraria noy perde res. E semblant potestat hagen de penyorar e fer execucio e entregarse de e per totes altres talles exaccions e contribucions ques faran entre los dits confrares per rao ops e utilitat e concordia de la dita confraria e conservacio e profitos regiment de aquella. E per cascuns dels capitols dessus e dejus escrits lla on se pertanga. Item XXII quels prior majordo-

mens e consellers novells començen de usar de lur offici lo dia de santa Creu de Maig a missa major e tenir lo cor e dar lums e manar les oracions e reebre los confrares que aquell dia e daquiavant en lur any se hauran a reebre e aço pero del reebre del dit dia ab consell del prior majordomens e consellers vells e novells e no sens aquells saul empero lo regiment necessari a la pietanca o caritat lo qual los vells facen e acaben e sien tenguts fer e acabar. Item XXIII quels dits prior e majordomens e altres qualsevol administradors de la dita confraria sien tenguts de venir mostrar et dar compte et rao de ço que tendran e administraran entre ells los uns als altres e o als altres confrares tota vegada que requests ne seran de dar rao e assegurar ço a que seran tenguts a coneguda dels altres per tal que la confraria no perda ne sia mal administrada en res. Item XXIIII quels prior e majordomens vells sien tenguts de retre compte e rao de la administracio e dates e rebudes del lur any als prior e majordomens novells de continent apres la festa de Santa Creu de Maig et los novells de reebre demanar e instar aquell e si alguna cosa hauran a restituir que allo restituesquen de fet alias quels dits prior e majordomens novells los puixen condempnar forçar e destrenyer e sens cort ne altre jutge penyorar et fer penyorar e fer execucio en bens lurs privilegiats o no privilegiats mobles e seents sens alcuna subastacio et si dins lo lur any allo no hauran haut et haura estat per ells que per los altres novells puixa esser carregat a ells e no romanguen en deute a la confraria ney perda

res. Item XXV quels prior e majordomens e ab consell dels consellers o major part de aquells puixen ordenar constrenyir o vedar a tots los confrares e confraresses de no portar arneses daur ne de argent ne de pedres precioses ne de perles en vestidures ne altres coses sino segons la ordinacio real e aço per imposicio de una lliura de cera o de mes o de menys de la qual puixen fer execucio segons en lo XXI et XXIIII capitols es contengut. E si algu en aço o en les altres coses e ordinacions de la confraria resistencia enpaig o rebellio fara pagada la dita pena sia punit a coneguda del prior e majordomens gitantlo de la confraria vel alias onestament a lur coneguda. Item XXVI que si algun dels dits confrares o confraresses seran malalts o encarcerats o molt freturosos de bens temporals quels dits prior e majordomens vajen a visitar aquells e o assignen certs confrares e confraresses a visitar aquells e que sien consolats e cuidats o socorreguts de ço que la confraria puixa a aquells socorrer de consell favor e ajuda justs et onests et faedors segons obres de misericordia. Item XXVII si alcun confrare o confraressa malalt sera pobre o haura minua de bens temporals que no puixa passar que per los dits prior et majordomens sia provehit en ses necessitats de la dita malaltia dels bens de la dita confraria. Item XXVIII si los dits confrares malalts e pobres han mester metges que los metges confrares visiten et pensen aquells sens alcun salari e los especiers confrares donen de les coses medecinals a ops dels dits malalts per lo cabal a coneguda dels dits metges. Item XXVIIII que alcun

confrare o confraressa complin les presents ordinacions no sia gitat de la present confraria per inopia ne per altra rao dementre que sia onesta persona. Item XXX que si alcun dels dits confrares cativara e no haura de ques pogues reembre que cascun dels dits confrares donen en ajuda de la reempço de aquell III sous si fer o poran e no en altra manera. Item XXXI que a reverencia de Jhesuchrist sots lo qual la confraria es intitulada los confrares e confraresses acompanyen lo cors precios de Jhesuchrist a la professo ab sos ciris en les mans lo dia de corpore Christi et que sien portats davant aquell IIII o VI brandons enceses e aquell dia sien provehits de dinar XIII pobres a honor de Jhesuchrist e per semblant forma sien provehits altres XIII pobres lo dia del dijous de la cena. Item XXXII que ha honor de madona Sancta Maria los dits confrares e confraresses sien a missa major a la esgleya de Santa Maria de Xativa lo dia de Santa Maria de agost o en qual se volran altra festa de aquella e vajen a la professo ab sos ciris enceses en les mans si fer o volran e diguen V pater noster e VII Ave Maries. Item XXXIII quels confrares e confraresses qui entraran en la dita confraria sien reebuts de continent que loch hi haura en qualsevol temps del any per tal quel nombre dels confrares ne los beneficis de aquells no vaquen. Item XXXIIII que alcu no sia reebut en expectant sino ab consell del prior majordomens et consellers o major partida daquells e del escriva o regidor del cap patro de la confraria e per aquells puixa esser examinat ab sagrament si sera hom de bona vida fama e condicio

e si sera tal lavores lescriva en lo cap patro ab son kalendari del dia de la recepcio e sia expectant de la dita confraria et beneficis de aquella. Item XXXV quant alcu o alcuna vullas sia expectant o no expectant volra esser reebut en confrare o confraressa no puixa esser reebut sens consell de tots los dits prior et majordomens et consellers o major partida de aquells del escriva ab sagrament de tots qui facen diligent inquisicio de la sua fama e si sera trobat esser onest et de bona et de onesta fama vida et conversacio sia hi reebut e escrit sots aquell kalendari en confrare alias no. Item XXXVI que los dits confrares axi examinats e achceptats com dessus es prop dit sien reebuts en aquesta manera per lo prior presents los majordomens ço es en les lurs capelles de les esglesies de Senta Maria e dels preycadors o en que les tinguen davant los altas de les dites capelles de la dita confraria quel prior los diga o faça legir los capitols de la confraria si ho volran et apres quels deman vos senyor N. o vos Madona N. volets entrar devotament en la present nostra confraria de nostre Senyor Deu Jhesuchrist e de la Verge Maria e de la Santa Vera Creu e entenets a complir et servar los dits capitols et ordinacions sots obediencia del prior e majordomens segons forma de les ordinacions de la confraria e si dira que och diga lo prior yo N. prior de present de la dita confraria reeb vos en confrare nostre de aquella o confraressa eus acull e faç participant en tots los beneficis e subjeccions de la dita confraria e per senyal de aço liureus lo ciri in nomine Patris et filii et Spi-

ritu Sancti amen et ex inde discedite in pace. Item XXXVII que les mullers dels confrares sien confraresses e participants en tots los bens de la dita confraria e porten ciri e diguen les oracions e serven les presents ordinacions sal que vivents lurs marits no paguen res mes apres la mort de aquells estants vidues si volran romandre confraresses paguen e façen axi com les altres vidues no contrastant que prenguen altres marits no confrares los quals marits si seran reebedors segons lo XXXV capitol dessus dit hagen prerogativa de esser reebuts en los primers ques dejen reebre en confrare. Item XXXVIII que alcuna dona vivent son marit no sia reebuda en confraressa ab volentat ne sens volentat de son marit si donchs lo marit no sera confrare pero be puixa esser reebuda en expectant e sia participant mas no port ciri tro que lo marit fos confrare o mort e ella si faes reebre de fet. Item XXXVIIII si alcuna muller de confrare que no haura volgut esser confraressa ni portar ciri morra que los confrares no sien tenguts de ferli la solemnitat ques fa als altres confrares. Item XL que nulla persona que sia daltra confraria on se port çiri ne drap sobre lo cors ne altres coses de que la present confraria de Santa Creu pogues esser agreviada que aytal persona noy sia reebuda si donchs abta et covinent manera abans no si prenia e fos instituida e ordenada perque cessas tot greuje e escandel a coneguda dels dits confrares e prior majordomens et consellers de la present confraria. Item XLI que si alcun dels confrares o confraresses per sa propria auctoritat o volentat se

exiran de la present confraria que null temps hi sia restituit en vida ne en mort. Item XLII com alcuns dels dits confrares sen exiran e iran fora Xativa o de son terme ab sa muller et companya major e domicili per estar en altre loch de continent aquell aytal sia haut per no confrare e que en loch seu ni sia mes altre perque no fallesca lo nombre. E si depuis per temps tornara en la ciutat lo dit confrare absentat e de fet abitara aqui ab son domicili que aquell sia tornat primerament en la dita confraria ans quels altres expectants pus non fos fora per sa culpa pero si en lora que sen ira notificara al prior et majordomens que no sen va per cor de estar continuament fora Xativa sia esperat e haja espay de mig any a esser tornat e si no ho sera sia ni mes passat lo mig any altre per ell segons es dit e en lo dit cas. Item XLIII com alcuns dels dits confrares e confraresses morran e seran duyts e soterrats en la ciutat de Xativa e sera notificat al prior o majordomens de ferlos la solemnitat ques pertany lo prior regonega e encerque mes de totes coses si aquell aytal deu res a la confraria e si pagar o pot que ans que li sia feta la solemnitat faça que sia pagat o entegre de penyores bastants alias que sia imputat al prior et majordomens qui fet hauran lo contrari. Item XLIIII que pus lo dit confrare e confraressa morts et en Xativa soterradors no deien res a la confraria o si deuen e no puguen pagar lavors lo prior e majordomens puixen manar al missatge o missatgers de la confraria que criden e convoquen publicament et alta et ab lo senyal o campaneta o esquella

portatil tots los confrares e confraresses que sien ab lurs ciris a la sepultura del defunt e tots los altres confrares vajen e sien pus o sapien a la dita sepultura ab sos ciris de mija lliura de cera enceses en ses propries mans. E los parents del defunt preguen als frares quey preyquen si hi volran sermo et que sien a la sepultura sils hi volran. E si alcu dels dits confrares qui seran presents en la ciutat e sabran les dites coses cessaran de anar e esser a la dita sepultura sens juxta excusacio que paguen I lliura de cera per cascuna vegada que noy seran applicadora a les pies causes de la confraria e que los prior et majordomens la puixen demanar e levar et ferne penyores e execucio per los lurs missatgers sens altre jutge a lur bona coneguda maxime com ja de aço hajen altra carta et licencia real data in loco de Almenara XI. die madii anno a nativitate Domini Millesimo CCCLXXV. La qual per les presents en res no sia revocada mas confermada. Item XLV que II frares preycadors o altres on sera lo cap de la confraria hagen esser a cascunes sepultures dels confrares e confraresses defunts franchs als quals e no a pus la confraria do ciris portatils sia a pus dar non volran de gracia e no de deute posat quels presents ni vullen mes de frares o no empero si la confraria volra que tots los altres frares preycadors o altres vajen a les dites sepultures processions o altres actes que si pertanguen quey sien tenguts de anar com a confrares romanents ne pero IIII frares en lo covent si mester hi sera. Item XLVI que cascun e cascuna dels dits confrares diguen a la sepultura del dit defunt

per anima de aquell o de aquella çinquanta vegades lo pater noster e çinquanta vegades la Ave Maria. E cascun confrare e confraressa vidua donen I diner als majordomens sis voldran dels quals sia feta almoyna per anima del dit defunt lo dia de la sua sepultura a coneguda del prior et majordomens. Item XLVII que quant alcun confrare o confraressa per absencia o per malaltia o per altre just embargament no pora esser a la sepultura dels dits confrares defunt o defunta que quant sera vengut o desembargat o guarit pach lo dit diner et diga e sia tengut dir les dites oracions per anima daquell. Item XLVIII que cascun dels dits frares preycadors de Xativa que seran preveres et presents en Xativa pus son confrares et los altres preveres no et frares los quals aximateix son o seran confrares de la dita confraria sien tenguts fer commemoracio per III dies en les misses que celebraran o de dir IX liçons de morts per animes de cascun confrare e confraressa defunts e los altres que seran en sacres ordens o en menors una vegada los set salmps o IX liçons de morts e los frares lechs cinquanta pater noster e L Ave Maria. Item XLIX que aximeteix tots los confrares sien a les sepultures dels dits frares e dels preveres confrares qui en Xativa seran soterrats ab lurs ciris segons es dit e diguen les dites oracions de L pater noster et L Ave Maria et paguen lo dit diner. Quinquagesimo. Si alcun dels dits confrares o confraresses morra e sera soterrat fora la ciutat de Xativa e los amichs daquell volran fer en Xativa anniversari per anima de aquell que los prior e majordomens sa-

tisfets si deu alcuna cosa segons en lo XL e terç capitol se conte. E fets convocar los confrares segons lo XL et IIII capitol tots los confrares sien ab lurs ciris en ses propries mans enceses al dit anniversari la on se fara e no en altra loch e diguen L pater noster et L Ave Maria et donen lo dit diner et facen la solemnitat ques pertany fer si fos en Xativa soterrat e si lo dit anniversari per los amichs no li sera fet quels dits confrares sien tenguts dir les dites oracions e dar lo dit diner e los frares et preveres facen aximeteix com sia en Xativa fos soterrat. Item LI si alcun confrare mort o soterrat en Xativa per occasio de entredit o altre impediment qui no proceesca pero de ell no li seria feta a la sepultura la dita solemnitat que al anniversari quels amichs ne faran si e quant loch e oportunitat sera li sia feta la dita solemnitat per los confrares segons es dit pero no perda les oracions e lo diner per la sepultura vulles a la sepultura o al anniversari. Item LII que los confrares parents e amichs del confrare defunt qui seran ab los caperons vestits e acapullats per la sepultura o mort de aquell no sestinguen de portar lurs ciris segons es acostumat e segons los altres confrares fan si donchs no eran molt agreujats de plorar. Item LIII que los majordomens presents o esdevenidors quant partiran lalmoyna dels diners dels mermessos o hereus dels defunts per darlos per amor de Deu ne haien cura sino de la lur almoyna del diner dels confrares. Item LIIII que los prior et majordomens puixen e dejen constrenyer e manar a tots et qualsevol confrares que porten lo lit e cors del

confrare defunt e aço per imposicio exaccio e execucio de pena de una lliura de cera o de mes et de meys o per tolliment del ciri e excluiment de la confraria a 1 any solum et que cascuns o haien a obeir e servar per obediencia et no sen dejen escusar sens justa excusacio. Item LV que los confrares que portaran los corsos dels defunts a soterrar puixen portar lurs ciris en les mans apagats per no sullar lo drap de la confraria de cera. Item LVI que lo lit ab lo cors del defunt sia o puixa esser portat per los confrares et quey puixen portar sis volran II frares e quel defunt puixa esser vestit de qualsevol abit de religio que elegira e que damunt tot vaja lo drap de la confraria segons que es tro a aci be e pacificament acostumat. Item LVII que tot confrare o confraressa depuis que sera confrare sia tengut de corregir castigar e abstenirse de tots mals vicis que hagues e de tenir servar e obeir tots los capitols e ordenacions de la confraria e servar obediencia justa e onesta als prior e majordomens segons les dites constitucions e si alcuns confrares o confraresses seran atrobats en lo contrari publicament e notoria ço es en mala fama o vicis o conversacio o no voler servar obediencia e les ordinacions de la confraria que aquests aytals sien o puixen esser amonestats e corregits una veu per lo prior et majordomens e altra ab alcuns dels consellers et altra ab altres confrares e si axi tres veus amonestats nos volran corregir que sien de fet gitats e privats per tots temps de la dita confraria e aço per tal que en la confraria no haja mals homens si fer se pot. Item LVIII quels prior

e majordomens sien diligents e tenguts de anar a les publicacions dels testaments dels confrares defunts per saber si leixen res a la confraria e si res hi leixen de haver ne sopte lo kalendari e la quantitat e o la clausula e de fer la escruire e fer la metre de continent en cap patro de la confraria per lo dit escriva o regent aquell per que alli puixa esser trobada memoria e ques cobre com abans puixa ço que la confraria deja haver. Item LIX que tot confrare o confraressa qui morra haja a leixar e manar dar perpetualment a la dita confraria a la sua fi si mes que no XX solidos a obs de comprar rendes als beneficis de la dita confraria mentre dur la licencia del Senyor Rey e de puis a obs dels ornaments de aquella e si nou manara que almeys los marmessos o ereus o amichs los hajen a dar pus haja bens de ques puixen pagar e si no que sia imputat als prior et majordomens qui li faran fer la solempnitat et no ho procuraran de havero. Item LX. Reeberen (*sic*) en perçones dels beneficis de la dita confraria tots aquells o aquelles que les dites ordinacions ajudaran a tenir et conservar et hi faran o tractaran be o daran consell bo favor et haiuda justs et onests e ab sana intencio et aquells qui per favor o inordinada intencio faran alcuna cosa scientment en dan de la confraria que non sien participants en los bens de aquella mentres aquell aytal dan durara. Item LXI que si alcu o alcuna requerra o demanara esser confrare o confraressa aquell o aquella qui primerament o haura demanat sia primer reebut en expectant e escrit per orde e ab kalendari en lo cap patro sagons que es estat

novellament ordonat per Barthomeu March notari regidor de aquell e prior en lany MCCCLXXVI si e mentre empero allo sera vist bo e onest et dels expectants alli escrits los dits prior et majordomens et consellers ab sagrament segons dessus es dit façen la eleccio del millor confrare reebedor e pus onest et profitos a la confraria pero bo per bo tota vegada haja prerogativa lo primer que ho demana e que es escrit primer e que tota veu se faça sens alcun afrau et corrupcio. Item LXII que tota persona que de fet no sera confrare e a la sua fi volra esser soterrat com a confrare e perçoner e mort dels bens de la dita confraria puixa esser reebut a la fi en confrare o confraressa si empero ell en vida sua per si o por altre o demanara o requerra ab tal empero distincio que si aquell sera fill o filla de confrare e que no haja haut muller o sia sots lo pare o posat que no sia fill de confrare si sera escrit per expectant en lo llibre o cappatro de la confraria aquests aytals donen e haien a dar e entregar a la dita confraria C solidos per amor de Deu. E si per ventura no seran escrits per expectants encara que sien fills de confrares pus haien ja mullers o marits e sien fora del pare aquests aytals hajén a dar CC sous. E entregat lo prior de les dites quantitats sien reebuts o hauts per confrares et sia los feta la solempnitat dels altres confrares. Item LXIII que tots los confrares e confraresses haien a esser et antrevenir personalment a totes les sepultures et anniversaris dels deffunts confrares e a les vespres e misses et altres generals officis e congregacions de la confraria pus o sa-

pien sots pena de una lliura de cera per los contrafaents pagadora e convertidora en les pies coses de la confraria per cascuna vegada que contrafet sera la qual pena sia e puixa esser levada demanada e feta execucio de fet per lo prior et majordomens e per lurs missatgers sens altre jutge e sens subastacio a lur bona coneguda com ja daço haja la confraria licencia Reyal data Almenare XI die Madii anno a nativitate Domini MCCCLXV la qual sia per les presents confermada e aquella concessio sia confirmacio semblantment de aço. Item LXIIII que la dita confraria de Santa Creu puixa comprar tenir possehir e haver entre una vegada o moltes e on se vulla cases possessions camps vinyes orts terres sensals o semblants coses e bens seents o rendes perpetuals o altres tro en quantitat de aquells Mil solidos sensals o rendals de realench en lo privilegi dejus escrit contenguts e ab lur carrech licitament e sens alguna pena e no contrastant lo fur o prohibicio de Valencia e que tots et qualsevol notaris puxen e per la present los sia manat e sian tenguts per primera et segona jussions et peremptorie de fer los contractes necessaris a les dites coses maxime com ja de aço mateix hajen privilegi reyal Dada en Çaragosa VIII idus octobris anno Domini M CCCXLVII dels quals sensals encara la confraria en lo present any MCCCLXXXI que aço fou ordenat e supplicat per en Barthomeu March confrare no na pus rendes sino tro a DCL solidos rendals poch mes o meys axi empero que posat quel original del dit privilegi fos o sia perdut que aço sia privilegi o reparacio

et confirmacio de aquell segons se pot mostrar insert en diverses compres de la dita confraria tro empero en la dita quantitat de Mil solidos rendals per aquell otorgada e no pus a present e axi per rigor daquest capitol com per aquell la dita licencia obtenga fermetat e valor perpetualment. Item LXV que la dita confraria puxa fer celebrar per animes de tots los dits confrares en les lurs capelles misses si et segons ha acostumat tro aci o segons que mils los plaura axi empero que la celebracio de les dites misses de la capella de Senta Maria sia dada cascun any e compartida entre tots los confrares preveres seglas de la dita confraria qui servir hi volra ab tot carrech que aquells o altre de aquells a lur carrech asseguren al prior e majordomens de plegar e cullir tots los sensals de la dita confraria franchs e sens salari algu e de dar e liurar los al dit prior per lo qual sien integrats de ço que per la dita celebracio deuran haver e tot aço se fa a fi per que per lo plegar dels dits sensals no calla pagar salari algu. Quare ad humilem supplicacionem nobis inde factam et ad laudem gloriam et honorem redemptoris ac salvatoris nostri Domini Jhesuchristi per quem salvati et liberati sumus ejusque matris virginis gloriose Sante Marie ac vivifice crucis cujus preciosissimo devotissimoque signaculo tanquam ortodoxi sumus nednm in fronte ac in corde verum etiam in veste superiori signati tenore presentis per nos et successores nostros quoscumque preinserta capitula et quolibet eorundem ac universa et singula in eis et quolibet ipsorum contenta prout superius per dictos

confratres enarrantur ordinantur fiunt et petuntur seu postulantur laudamus approbamus ratificamus et confirmamus eisque et cuilibet ipsorum prestamus assensum et auctoritatem nostram pariter et consensum. Et nichilominus dictam confratriam et res ac jocalia bonaque illius nec non ejus confratres presentes et qui pro tempore fuerint et bona ipsorum et cujuslibet eorum tam mobilia quam semovencia quam etiam immobilia queque sint presencia et futura recipimus et ponimus sub nostra regia custodia proteccione et guidatico speciali. Volentes et mandantes ex certa scientia firmiter et expresse inclito et magnifico Infanti Johanni primogenito nostro carissimo nostrorum regnorum et terrarum generali gubernatori nec non pro prima secunda et III jussionibus ac gerentivices gubernatoris in regno Valentie tenentique locum ultra rivum Xacari gerentivices gubernatoris et justiciis dicte civitatis Xative ceterisque universis et singulis officialibus nostris qui nunc sunt et pro tempore fuerint et locatenentibus ipsorum cuilibet sub pena quingentorum auri morabatinorum a qualibet ipsorum contrafaciente irremisibiliter exhigendorum et erario nostro applicandorum quatenus hanc nostram laudacionem approbacionem ratificacionem et confirmacionem preinsertaque capitula et omnia et singula in eis et quolibet ipsorum contenta prout in eisdem capitulis plenius ordinantur fiunt et fieri ac servari petuntur et postulantur teneant firmiter observent ac etiam exequantur tenerique et inviolabiliter observari faciant et ad execucionem deduci si quando et prout inde fuerint requisiti et non

contraveniant nec aliquem contravenire permittant tacite vel expresse modo aliquo causa seu etiam ratione. Mandamus insuper per hanc eandem universis et singulis notariis publicis presentibus et futuris quod de dictis vendicionibus ac empciouibus et omnibus et singulis aliis contentis in dictis capitulis prout in eis ordinatur seu petitur fieri plenius et largius instrumenta publica testificentur et conficiant si et prout ac tociès quociens inde moniti seu requisiti fuerint opportuna quibusvis foris privilegüs vel ordinationibus in contrarium factis obsistentibus nullo modo. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram fieri et sigillo nostre magestatis impendenti jussimus comuniri. Datum Cesarauguste vicesima quinta die octobris anno a nativitate Domini Millessimo CCCLXXX primo. Regnique nostri XLVI. Decanus Urgelli.— Signum ✠ Petri Dei gratia Regis Aragonum etc. Rex Petrus — Testes sunt— Infans Martinus Comes de Xerica et de Luna miles. — Lupus Archiepiscopus Cesarauguste. — Ferdinandus Oscensis episcopus. — Hugo de Santa Pace et Bernardus de Furtiano Camerlengi milites. — Sig ✠ num mei Petri Vitale predicti domini Regis scriptoris qui de ejus mandato hec scribi feci & (Siguen varias enmiendas.) — P. Vitale mandato Regis facto per R. Cervarie decretorum doctorem consiliarium promotorem et Regium Cancellarium.

XLIX.

Reg. 038, fol. 207.

Nos Petrus etc. Quia regie congruit dignitati ut sibi subditas naciones in pacis et concordie statuat unitate quod que fideles suos foveat et inducat ad caritatis vinculum observandum quod esse dinoscitur bonorum omnium fundamentum. Ideo attendentes quod ex capitulis infrascriptis pro parte lambardorum sive magistrorum domorum civitatis Barchinone nobis oblatis et per ipsos diu est bono zelo ut patule potest propendi statutis et editis ac etiam observatis ad honorem Sante Eulalie Virginis et augmentatione cultus divini bonus status eorum officii in melius Domino concedente reformabitur si per nos confratria confirmabitur infrascripta. Ea propter capitulorum ipsorum seriem subneccentes cum presenti carta nostra vobis concedimus ad laudem et honorem domini nostri Jhesuchristi et dicte sante Eulalie virginis que caput et presidium est dicte civitatis confratriam infrascriptam cum statutis et capitulis infrascriptis quorum series sic habetur. En nom de Deu et de la beneyta verge Madona Santa Maria mare dell et de tota la cort celestial et

especialment a honor e a gloria de la verge madona Santa Eulalia cors sant de Barchinona et del seu glorios conssagrat altar edificat en la esgleya de la Seu de Barchinona. Nos lambarts o maestres de cases de la ciutat de Barchinona qui som e serem en aquesta present confraria ordonam a salut e a remey de les nostres animes e de tots benfeytors nostres confraria segons la forma davall escrita en la qual confraria elegim et rebem de present per confraressa e advocada nostra madona santa Eulalia qui sia advocada nostra ens recapta gracia ab nostre Senyor Jhesuchrist que les nostres animes hajen salvacio. E primerament ordonam que dementre la primera missa cascun jorn se cantara en lo dit altar de madona Santa Eulalia de la Seu de Barchinona cremen dos brandons o ciris de pes de una liura cascu e encara ordenam que quatre veus en lany sien applegats tots los confrares a capitol en la dita Seu en qualque loch on los promens de la dita confraria volran ordonar apres menjar o en altra hora del dia ço es asaber dilluns apres de la festa de Pascha el dicmenge primer àpres madona Santa Maria Dagost el dicmenge apres de Omnium Sanctorum e el dia de la festa de Sent Esteve qui es lendema de Nadal axi que negun confrare no gos fallir que no sia present en lo dit loch. E en cascu dels dits termens e cascun confrare aport e sia tengut de donar per almoyna XII diners los quals diners sien rebuts et cullits per aquells IIII prohomens los quals la universitat de la confraria hi ordonaran et daquests diners ordonam de present e volem que sia conservada et

tenguda en condret la luminaria dels dits dos ciris e les altres obres de caritat axi com davall son contengudes. E encara volem e ordonam que tot confrare que en la dita ciutat sia o en los termens daquella pusque sia sa et no sa al capitol cascun daquells pach per cascuna veu que en los dits termens no sera al capitol damunt assignat mija liura de cera la qual sia mesa e convertida en la luminaria e si pagar no la volia be et planament que sia gitat de la confraria. Item ordonam que quant que muyra algun de nostres confrares que tots los que seran en la ciutat e sien sans sien e degen esser a la sepultura daquell encara que cascun dels confrares diga e sia tengut de dir cinquanta pater nosters per anima del defunt confrare qui haura finit los seus dies e si nols pot dir ni nols vol dir don a menjar a un pobre. E aço sia cumplit dins VIII dies seguents de la fi del dit confrare. E aquell o aquells qui aço no compliran sia de aço tengut de retre compte lo dia major del judici davant la divinal majestat que ha ajutgar los vius e los morts. E si alcun o alcuns dels dits confrares qui seran en la ciutat e sien sans no seran a la dita sepultura que pach cascun daquells qui no hi seran mija liura de bella cera et si pagar no la volia planament e benigne et sens tot contrast que sia gitat de la dita confraria e ras de la carta. Encara ordonam que cascun confrare en lo temps de la sua fi regonega e leix sis volra ne pora alguna cosa a la dita confraria per salut de la sua anima a ops ço es asaber dels ciris e de les altres bones obres. Item ordonam quels damunt dits IIII prohomens donen et hajen a

donar compte de tot ço que hauran reebut et despes de la dita almoyna dins lo temps que aquella hauran procurada ço es asaber lo dia de la festa de Sent Esteve. E fet et reebut lo compte tot ço qui hi sobrara de raho sia donat per amor de Deu en obres piadoses en aquelles on mils sera vist a la major partida dels confrares que faça a dar. E aço feyt et acabat los dits IIII prohomens leven se a consell e segons Deu et lurs bones consciencies devant los confrares qui seran aqui ajustats nomenen altres IIII prohomens qui regen e tenguen la confraria per altre any seguent be et leyalment segons que la gracia de Deu los ordonara. Ordonam encara que aquells que seran ordonats o nomenats de regir e de tenir la dita confraria nos degen nes pusquen escusar ne llur escusacio los sia reebuda sens ledesma raho. Item ordonam que tots los confrares ques amen et ques honren en qualsque loch on sien e ques junten los uns los altres reverencia et honor specialment per honor de Deu et de la beneyta verge madona Santa Eulalia ab qui som acompanyats e per la caritat que es entre ells e si per ventura ço que Deus no vulla era alcuna rancor o discordia o oy o mala volença entre alcuns dels confrares que aquells que sien appellats e pregats per los dits IIII prohomens qui la dita confraria lavors tendran per ço que sian reconsiliats e tornats a gracia et amor e ques perdonen totes males volentats que fossen estades entre aquells e si per ventura nos volien perdonar les males volentats que fossen entre aquells que aquell o aquells per qui romanrra la pau de complir fos gitat

de la confraria. Item ordonam que cascuna hora quels confrares se plegaran a capitol ço es asaber cascun dels dits IIII termes del any sien lests aquests ordonaments o capitols devant los confrares sollempnialment. Per ço que cascun sapia e entena ço que deu fer e que es tengut e que alcun nos puscha escusar per ignorancia et que cascuna vegada puscha hom tolrre o anadir a aquells en feyts dalmoyna. E encara que negun confrayre no puscha esser gitat de la confraria ni reebut sino en los IIII termens damunt assignats et que negun no sia reebut en la dita confraria sino haura complit lo temps que haura promes destar ab son maestre. Ordonam encara que cascuna veu quels confrares seran aplegats a capitol que tots en semps preguen Deus per animes dels confrares qui seran passats de aquesta vida. E cascun confrare lavors diga V pater nosters per les animes daquells confrares qui seran finats e specialment diga cascun confrare II pater nosters per anima daquells confrares qui almoyna hauran jaquida a la dita confraria. Item ordonam que quant que alcun de nostres confrares se covendra esser malalt que aquells qui seran sans vajen veer e visitar e a conortar en sa necessitat als menys als dicmenges o les festes per ço que si complesca una de les VII obres de misericordia. Item ordonam et fem vot cascun per si a Deu et a la beneyta Verge madona Santa Eulalia que no vengam contra per null temps per malea en aquestes coses que son ordenades de present o daqui avant lo capitol volra ordonar a salut de lurs animes. E aquesta matexa cosa prometen cascun daquells qui

en la dita confraris esser volran ne los confrares reebre e sens aquests vot negu no hi sia reebut. Encara ordonam que si alcu dels confrares per son orgull e per son cor e sens raho ledesma dira davant los altres confrares desichme e fora git me de vostra confraria e daquiavant no hi vull esser si dins deu dies seguents no es tornat davant aquells a qui aquelles paraules haura dites lavors al primer capitol que faran tots los confrares aquells qui aço hauran oit per lo vot que hauran feyt sien tenguts denunciar aquell confrare qui aquestes paraules haura dites e aqui matex lo capitol quel git de la confraria et que sia ras de la carta e null temps noy hi sia reebut tro en III capitol seguents haja clamada misericordia e si sesdevenia que hagues clamada misericordia en un capitol o en dos e passava daquesta vida enfre tant quels confrares li faessen son offici axi matex com als altres. Item per ço que tot ço que dessus havem ordonat a honor e gloria de Deu et de la beneyte verge madona Santa Eulalia e a salut de les nostres animes e daquiavant volrem ordonar sia ferm et segur con Jhesuchrist en lavangeli de Sent Luch diga Nemo mittens manum ad aratrum et aspicens retro non est aptus regno Dei. On null hom qui faça penitencia o a obra divinal si torna arera no es covinent al regne de Deu. Per ço tuyt ensemps e cascu per si fem vot a Deu et a la dita verge madona Santa Eulalia que aquesta confraria null temps no lexem ne desemparem e axi o convenim per vot perpetual e sollempnial a Deu et a la dita verge madona Santa Eulalia exceptant e declaran que si alcu dels

confrares li esdevenia per qualque cas o article exir de la ciutat de Barchinona per poblar en altre loch que sia absolt. Item fo ordonat per tota la confraria que null hom no hi sia reebut en la dita confraria ni los confrares reebre menys de dos solidos VI diners e mija lliura de cera a ops de les obres de la confraria damunt dita. Et eidem confratrie et dictis capitulis auctoritatem nostram tenore presentis impartimur. Mandantes firmiter et expresse gubernatori nostro generali ejusque vices gerenti in Cathalonia vicario et bajulo Barchinone et universis aliis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris et eorum locatenentibus quatenus premissa per vos observari permittant et nullum impedimentum vobis inferant nec contraveniant quavis causa et si quod contrarium fecerint ad statum pristinum reducant omni mora postposita et rejecta. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram vobis fieri et sigillo nostro impendenti jussimus comuniri. Datum Cesarauguste vicesima die novembris anno a nativitate Domini Millessimo CCC octuagesimo primo regnique nostri quadragesimo sexto. — Narcisus promotor. — Dominus Rex mandavit michi Marcho Castanyerii.

L.

Reg. 947, fol. 109.

Nos Petrus etc. Visis recognitis et recensitis capitulis super quibus vos venerabilis et religiosus ac dilectus consiliarius noster frater Petrus abbas et monachi monasterii sancti Petri de Camporotundo instituistis seu estis instituri de proximo confratriam ad laudem et gloriam et in nomine sancte et individue Trinitatis patris et filii et spiritus sancti et eiusdem filii sacratissime Matris et beati Petri apostoli sui dilecti et signanter pro laude et gloria et honore beati Palladii confessoris atque pontificis cum corpus in dicto monasterio in capella inibi in reverencia ipsius constructa jacet honorifice sepulcratum quorum quidem capitulorum tenor est huiusmodi seriei. Primerament nos tots damunt nomenats fem et ordonam nos confrares de la dita confraria aytant com viurem et en la dita vila de Camprodon residencia personal farem o fara si estant fora de la dita vila en la dita Confraria volrem romanir. E per raho de la dita Confraria ordonam entre nos els altres confrares esdevenidors de la dita Confraria que cascun confrare haia esser a la

missa que cascun any se cantara lo dia del benauyrat monsenyer sent Pallari en laltar qui es situat e edificat en lesgleya del dit monastir e esser en la professo que lo dit dia se fara per los monges e clergues de Camprodon e aço ab aquella honor que pusquen en reverencia del dit sant. E que cascun que sia cap de mestre haia haver en la dita professo e portar en les sues mans o fer portar per altre un brandon de cera en honor e reverencia del dit sant. E si nengu dels dits confrares en la dita missa e professo defalra si donchs necessitat o per solaç que faria en honor de la professo no estava o justa excusacio no havia per que noy pogues esser pach a les comunitats de la dita confraria mitja lliura de cera. Item ordonam que aquells qui seran procuradors e administradors de la dita confraria cascun any sian tenguts de fer cantar missa conventual de defuncts en lo dit altar de sent Pallari per animas dels confrares de la dita confraria e de tots feels defunts et aço lendema de la festa del dit altar a la qual missa cascun dels dits confrares haje esser si logader no sera per quen degues res perdre del loguer si donchs necessitat o justa excusacio no havia en altra manera pach a les comunitats de la confraria miga lliura de cera. E lo logader qui esser noy pora diga lo dit dia X veus lo pater noster et lave Maria. Item ordonam que quant et aytantes vegades com alcu o alcuna persona de los dits confrares passaran desta vida tots los confrares de la dita confraria qui la donchs seran en la dita vila de Camprodon si donchs no son per justa raho esser no pora aquell aytal en compensacio daço

sia tengut lo dia mateix o dins V dies apres dir XX veus la oracio del pater noster e ave Maria per anima del dit defunt. Encara que cascun confrare e confraressa sia tengut a la dita confraria portar lum ço es un ciri dementre lo cors exira de la casa del confrare defunt e tener a la sepultura en reverencia de Deu e per anima del confrare o confraressa defunct lo qual ciri los procuradors o regidors de la dita confraria hagen a cascun confrare e confraressa dar e ministrar e feta la dita sepultura en caxa stojar e reservar. Item ordonam que si sesdevenia alcun o alcuna dels dits confrares per malaltia longa o per altra rao venir a pobretat axi que de sos bens no posques viure que en cas los dits procuradors dels bens de la dita confraria si alcuns ni sobraran sustentant empero lo carrech de les coses damunt dites e de les despeses qui per la dita confraria se hauran a fer sien tenguts a aquell qui sera opprimit per pobresa de ajudar convinentment segons la condicio de aquell pobre. E segons que als procuradors sera vist fahedor. E si per ventura neguns bens de la dita confraria no sobraven dels quals al dit pobre nos pusque ajudar en aquell cas cascun dels confrares del seu propi sia tengut a requesta dels dits procuradors al dit pobre dalcuna quantitat la qual se volra e deus li ministrara provehir e aço quant lo cas damunt dit sesdevendra. E si per ventura als procuradors era vist acaptar per la vila entre los dits confrares et altres persones feels de Christ qui a la dita necessitat volrien socorrer ni ajudar queu puxen fer. Item ordonam que quant et aytantes vegades com en-

tre alcuns dels dits confrares presents o esdevenidors alcuna discordia rancor inimicicia o mala voluntat sera o sera moguda los dits procuradors o administradors de la dita confraria sien tenguts per lur poder de tractar pau e concordia entre los dits discordants e aço ab aquells quils sera vejares de la confraria los quals los dits procuradors eligiran o conexeran esser bons a la dita a tractar los quals pus hi seran requests hi haien esser e procurar e treballar segons lur poder. Empero a aquells qui esser noy porien o no volrien esser a la dita pau a tractar fossen reebudes justes escusacions si les havien. En altra manera paguessen a les comunitats de la dita confraria miga lliura de cera. Item ordonam que per pagar les messions e despeses de la dita confraria cascun confrare sia tengut de pagar alcun cens lo qual Deu li administrara e prometra e aço de tota sa vida lo qual cens pach per tres pagues ço es la primera a la festa de Nadal e la segona a la festa de Pascha e la tercera a sancta Maria dagost. Item ordonam que tots los confrares de la dita confraria qui la donchs seran a la vila de Camprodon ço es de cascun alberch un ço es lo major sia tengut cascun any en les dites festes de Nadal de Pascha e de sancta Maria dagost a juntar se e fer congregacio o capitol en lo dit monastir per tractar e ordonar los negocis de la dita confraria e per adobar mudar corregir e revocar les damunt dites e les daval scrites ordinacions si aço als dits confrares sera vist faedor les quals ordinacions axi fem e ordonam que aquelles pusquen los dits confrares si a ells sera vist faedor aytantes vega-

des com si volran en tot e en partida mudar revocar corregir e adobar e en altre manera si per novelles ordinacions de la dita confraria faedores als dits confrares sera vist faedor. E si per ventura en altres temps los procuradors de la dita confraria per negocis de la dita confraria e per les coses damunt dites tractadores los dits confrares a la maior partida volran o conexeran esser ajustades en aquell cas tots los dits confrares sien tenguts de ajustarse en lo dit auy e tener capitol sobre les dites coses sots la forma que en lo present capitol es contenguda. E aço aytantes vegades com los dits procuradors sots la forma davall scrita los dits confrares requerran. E si per ventura alcun o alcunes dels dits confrares qui presents lavors seran en la dita vila defalran en les congregacions damunt dites volem e convenim que cascun dels dits confrares qui segons que damunt es dit deuria esser en les dites congregacions defalra en aquelles si donchs justa rahon no havia sia tengut de pagar per cascuna vegada que defalra en les dites coses als procuradors o comunitats de la dita confraria miga lliura de cera distribuidora per los dits procuradors en despeses e carrechs de la dita confraria segons que als procuradors sera vejares. Empero que aytals congregacions o parlament se facen solament per los negocis de la dita confraria leguts e justament a aquella incumbents e no per altres. Item per tal que sia cert als confrares de la mort de cascun confrare e per ço quels dits confrares sien e pusquen esser a la sepultura. Encara per ço que sia cert de les congregacions per los dits con-

frares faedors e dels dies e hores daquells convenim e ordonam que la comunitat dels dits confrares haja haver e tener una esquella o dues e com alcun o alcuna del dits confrares sera passat daquesta vida los amichs daquell confrare defunt sien tenguts aço denunciar als dits procuradors els dits procuradors o aquell dells al qual sera denunciat sia tengut de fer sonar la dita esquella o esquelles per tota la vila per alcun hom qui en cascun carrer de la dita vila notifich e crit la mort del confrare defunct nomenant lo confrare e el loch on sera defunct en tal manera que a tots los dits confrares sia manifest e que pusquen esser a la sepultura del dit confrare defunt. E semblantment quant e aytantes vegades com congregacio dels confrares se convenra de fer axi en les dites festes damunt nomenades com en altres temps los dits procuradors fassen la dita esquella o esquelles sonar per alcun hom per la dita vila que denunciu e crit e requira los dits confrares que a la dita congregacio vinguen lo loch e la hora nomenant en tal manera que a cascun dels dits confrares de la dita congregacion sia manifest. Item convenim e ordonam que cascun any sien elegits tres o IIII o aytants com lus sia vejares dels dits confrares en procuradors governadors e aministradors de la dita confraria qui los bens de la dita confraria reeben e aquells distribuesquen en despeses necessitats de la dita confraria e façen regesquen e procuren totes e sengles coses damunt dites e totes altres qui per la dita confraria legudament seran faedores. E no resmenys pusquen totes altres persones

qui als dits procuradors sia vejares e coneguen esser aptes de raebre en confrares de la dita confraria ab les convinenças ordinacions e condicions damunt dites. Empero que tots e sengles los quals los dits procuradors en confrares de la dita confraria reebran sien tenguts en lo comensament com los dits procuradors los reebran de fer promissions e estrenyerse per vot a deu en poder dels dits procuradors o del un daquells en cas que tots noy fossen en la dita vila a servar e tener de tota lur vida la present confraria e les ordinacions damunt dites en la forma damunt dita e encara totes altres les quals per la dita confraria se convenra de fer en esdevenidor. Item ordonam que los procuradors los quals seran fets e constituits e elegits a regir e procurar la dita confraria apres que aquella hauran tenguda e procurada un any pusquen per nom dels dits confrares segons que a ells sera vejares en procuradors e regidors de la dita confraria posar substituir e elegir. E los dits substituits et elegits apres que hauran procurat un any ne pusquen altres elegir semblantment que dels dits procuradors es damunt dit e expressat axi que tots temps aquells qui un any hauran procurat ne pusquen altres elegir segons quels sera vist faedor. Empero retengut que aquells qui un any la dita procuracio hauran tenguda no pusquen esser forçats de tener aquella tro a III anys apres de la lur procuracio sien passats. E aquels procuradors qui cascun any seran elegits pusquen demanar e hoyr compte dels procuradors qui seran estats e fer deffinicio e totes altres coses qui a ells a profit de la dita

confraria sia vist faedor. Item ordonam que dels bens de la confraria los dits procuradors tenguen en honor de Deu e del dit sant confessor I brando o II o aquells quils sia vejares lo qual porten o facen portar a cascun dels dits confrares qui volra comanagar en semps ab los altres brandons que la vila hi te e ha acustumat de tener e aportar a cascun de la vila quan volra comanagar en reverencia e honor del dit mossen sent Pallari. E lo qual brando o brandons sien portats axi mateix en la sepultura de cascun confrare defunt axi com en les altres confraries de la dita vila es acustumat ni los dits procuradors volran ni ordonaran. Item ordonam que si alcun o alcuna dels dits confrares de la dita confraria sera posat o posada en malaltia e lo qual confrare o confraressa no hauria amichs en la vila quel veytlassen nil pensassen en aquell cas los procuradors damunt dits facen e elegesquen I o II dels dits confrares o altres persones segons quels sera vist faedor qui pensen et veytlen en la malaltia lo dit confrare o confraressa. E aço se faça segons quels dits procuradors ordonaran ab aquella paga o satisfaccio quels sera vist faedor. Consideratoque quod devote oraciones fidelium aures divine pietatis inclinant et earum intervencione sollicita illius propiciacio facilius impetratur multumque valeant justorum precamina penes ipsum sperantes pro inde et alias divina clemencia largiente post presentis vite nostre exitum celeste Regnum per eius misericordia possidere. Tenor presentis dictam confratriam instituendi si instituta non sit et recipiendi in eandem personas laycas quotquot intrare vo-

luerint in eandem et ipsis personis laycis intrandi sub compendio dictorum capitulorum et effectu illorum substantia non mutata in illum et essendi confratres eiusdem libere et impune plenam vobis et ipsis concedimus licentiam etiam couferimus potestatem. Nos enim ipsam confratriam si instituta sit alias quam primum fuerit instituta nunc pro tunc prout latius eam instituere volueritis secundum capitulorum scribam predictorum nostre confirmacionis Regie presidio huius serie roboramus. Mandantes universis et singulis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris et dictorum officialium locatenentium quatenus presentem et contenta in ea rata et inconvulsa habendo contra ea non veniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium hanc vobis fieri jussimus et sigilli nostre maiestatis pendentis munimine roborari. Datum Barchinone XIII die Madii anno a nativitate Domini MCCCLXXX sexto. Regnique nostri Quinquagesimo primo. R. Concellarius.

Signum ✠ Petri Dei gratia Regis Aragonum &. Testes sunt. — Frater Johannes Archiepiscopus Turri tanus. — Hugo Comes Pallariensis. — Bernardus de Furtiano conciliarius et camerlengus milites. — Berengarius de Apilia majordomus et Hugo de Angularia Camerlengus consiliarii milites.

Sig ✠ num mei Berengarii Stephani scriptoris dicti Domini Regis qui hec de ipsius mandato scribi feci. Cum rasis et rescriptis in lineis IIII ea et VIII fec et X ca et XXXVIII tenguen en honor de Deu e del

dit sant confessor un brando o II o aquells quels sia vejares lo qual porten o facen portar a cascun dels dits confrares qui volra. Et clausit.

Berengarius Stephani mandato Regis facto per Cancellarium ad relacionem Petri de Podiolo licenciati in decretis consiliarii et auditoris qui eam vidit.

LI.

Reg. 947, fol. 158.

Nos Petrus etc. Suplicato nobis humiliter pro parte vestri administratorum confratrie sartorum civitatis Barchinone ut cum contingat plerumque legata et alie Dei intuitu largiciones fieri et negocia etiam contingencia elemosine dicti offici nunc in judicio nunc extra habeant necessario expediri et vos ea hesitetis petere exercere seu exequi absque nostri speciali licencia et permissu licenciam et auctoritatem predictorum vobis de benignitate Regia concedere dignaremur dictaque suplicacione admissa benigne quia parum aut modicum prodesset ipsam Elemosinam existere nisi esset qui eiusdem jura utiliter peteret et procuraret. Tenore presentis concedimus et licenciam plenariam elargimur vobis dictis administratoribus qui estis nunc

et fuerint pro tempore in Elemosina seu confratria predicta. Quod libere et impune et absque omni reprehensione ac metu nostri seu officialium nostrorum possitis petere exigere et recipere ac habere legata hereditates fidei comissa donaciones ac alias largiciones et concessiones ac jura quelibet dicte Elemosine pertinentes et competituras quovismodo ubique nec non ea et alia negocia dicte Elemosine regere procurare et administrare distribuere gubernare et dispendere et agere in judicio et extra. Et vendiciones fines cessiones et quasvis alienaciones facere. Et inde super predictis omnibus et singulis et dependentibus ex eisdem componere compromitere transigere contrahere et pascisci ac eciam stipulari. Et ulterius procuratores seu actores constituere proponere ac eciam revocare quociensciumque vobis videbitur. Nos enim tenore presentis comitimus vobis super predictis omnibus et singulis liberam et generalem administracionem cum plenissima facultate suplentes ex nostre plenitudine potestatis quoscumque defectus siqui in predictis emerserint quandocumque. Mandantes per hanc eandem nostro carissimo primogenito et in Regnis et terris nostris generali gubernatori eiusque vices gerentibus vicario et bajulo dicte civitatis ceterisque universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris eorumque locatenentibus quod licenciam predictam teneant firmiter et observent tenerique et observari faciat et non contraveniant aliqua racione seu causa. In cuius rei testimonium hanc fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Bisulduni duodecima

die Septembris anno a Nativitate Domini MCCCLXXXV Regnique nostri L. — Jacobus de Monello.

Bartholomeus de Avellaneda mandato Regis facto per Cancellarium.

LII.

Reg. 1685, fol. 169.

Nos infans Johannes etc. Attendentes quod argenterii seu utentes officio argentarie civitatis Barchinone prout noviter nostro pervenit auditui mandato licentia seu consensu a dicto domino Rege seu nobis minime obtentis de quibus alias per rescripta seu privilegia valeat apparere usque quam annis singulis confratriam celebrantes congregarunt cuius occasione ex nostro officio inquiri fecimus. Et quia reperimus quod ratione dicte congregacionis seu celebracionis confratrie predicte nullum malum inde fuit sequitum licet aliqua in capitulis ipsius confratrie essent in melius comutanda propter quod pro parte dictorum argenteriorum fuit nobis nunc humiliter supplicatum ut cum ipsi jamdicta capitula confratrie predicte per predecessores eorum facta de novo in melius conmutaverint ipsa capitula de solita clemencia confirmare de-

beremus. Nosque visis dictis capitulis quorum tenor sequitur in hunc modum. En nom de Deu e de la sua Beneyta mare e del benaventurat sant Aloy. Per ço com Confraria engenra amistat e moltes obres piedoses sen seguexen e moltes almoynes sen fan qui nos farien los argenters davall scrits ab autoriat e decret del molt alt Senyor Infant en Johan del molt alt Senyor Rey primogenit e de sos Regnes e terres general Gobernador ordonarem los capitols seguents. I. Primerament que en la festa de sant Aloy qui es landema de sant Johan de Juny tots los confrares se deien ajustar en la casa dels frares de Sancta Maria de la Merce de Barchinona e aqui tots concordants o la maior partida dejen elegir dos bons homens del dit offici qui haien noms de maiordomens qui mantenguen la dita confraria e distribuesquen les almoynes deius scrites. E qui esser noy volra si donchs just empatxament no haura a coneguda dels dits maiordomens qui lavors seran pach cascuna vegada sis diners que sien meses en la caxa de la dita confraria. II. Item que encontinent quels dits dos Majordomens seran elegits dejen jurar en poder dels Consols del dit offici qui lavons seran presents los altres argenters que ells be e leyalment usaran de la dita Maiordomià tota amor oy e favor foragitada. III. Item que si negu confrare marit o muller o fill o filla daquell o alcun qui aprenga lo dit offici mor que tots los dits confrares haien anar a fer honor al cors o albat e que per alguna raho daço nos puguen scusar si donchs los majordomens nos tenien per scusats. E si ells nols tenien per scusats que haien

a pagar cascuna vegada quey falliran sis diners los quals vaien en la caxa de la confraria. Pero quells maiordomens ho fassen assaber als dits confrares o a lurs cases a cascun per ço que no pusquen allegar ignorancia. E que sobre aço sien creeguts los dits maiordomens. IIII. Item que com los dits confrares sien ajustats a algun cors o albat que tots aquells qui sien requests per los maiordomens o per aquells a qui ells ho diran haien aportar lo cors o albat e fer tots altres exercicis ordonats e que non sen pusquen scusar si donchs scusa justa no havien que los maiordomens los tenguessen per scusats e sino que haien a pagar sis diners los quals haien anar en la dita caxa. V. Item ordonen que landema de Sant Johan de Juny que es la festa de Sant Aloy e landema de Sant Andreu que semblantment es altra festa de Sant Aloy tots los confrares se dejen ajustar en la Esgleya del dit monastir de madona Santa Maria de la Merce en la capella de Sant Aloy e dejen oyr una missa solemnial lo dia de Sant Aloy landema de Sant Johan de Juny e que tenguen la casa del dit orde e aquells confrares qui menjar hi volran quey menjan. E landema de Sant Andreu dejen axi mateix oyr una missa solemnial defunctorum ab representacio de una caxa ab drap dor. E aqui tots los confrares preguen Deu per les animes dels confrares morts e vius. E que tots los frares dejen cantar e absolre e que als dits frares sia donat alcuna cosa per caritat per tal que Deu perdo als morts e conserve los vius en bona vida. E daço negu nos puxa scusar de no esser sots aquella pena de pagar dessus dita de sis di-

ners. E quells senyors frares dejen haver la dita caxa e lo drap dor e dos ciris qui cremen la un al un cap de la caxa e laltre al altre cap e facen moniment davant laltar on absolven tots los confrares finats. E que tot confrare deja dir deu pater nostres e deu ave maries per les animes dels deffunts. VI. Item que tot hom qui volra entrar axi del offici com altres daqui avant en la dita confraria deja prometra e jurar de manthenir aquests capitols axi com los altres confrares han fets. E que aquells qui en la dita confraria no volran entrar ni esser qui del offici sien e hauran mester almoyna que nols ne sia feta dels diners de la dita caxa en vida ne en mort per ço com hi son meses los diners que cascun confrare pague pero si alcu li vol fer be de lur propri que ho façe mas no dels diners de la dita caxa. VII. Item ordonen que cascun confrare a honor de Deu e de Sant Aloy deja pagar tots dissaptes un diner o dos solidos dos diners de present e altres dos solidos dos diners lo dia de Sant Aloy que es landema de Sant Johan de Juny o mes si mester sera a coneguda de quatre prohomens del offici aquells empero qui menjar volran al dit monestir e qui menjar noy volra que pach cascu dissapte una malla o tretze diners de present e altres tretze diners la dita festa o mes a coneguda dels dits quatre homens. E que cascun confrare com se morra deja jaquir a la dita confraria vint solidos sils ha ne son poder hi sera bastant a honor de Deu e per complir les almoynes quis han a fer segons que devall se conte. VIII. Item ordonaren que per ço com daqui avant la confraria

ses crescuda es crexera Deu volent axi dalmoynes com de lexes com de penes que daquiavant se facen dels diners de la caxa les caritats e almoynes quis seguexen. VIIII. Primerament que si alcu confrare ve a menys o sera catiu o malalt o sera pres aquells majordomens ensemps ab quatre prohomens de la plaça a lur bon arbitri segons la condicio e necessitat daquell qui mester ho haura o la malaltia requerra o la rabo per que sera pres o catiu li dejen ajudar en ses necessitats com ne sien requests. E si alcu confrare se aprohismave a la mort e no havia quil vetlas quels dits maiordomens dejen elegir cascun dia quatre bons homens jovens del offici quil vetlen de nit e de dia e que aquells quatre so partesquen a lur bon arbitri tro que sia millorat per ço que Deu haia merce dells e si lo dit confrare de la dita malaltia moria e no havia de que li pogues esser feta la sepultura que dels diners de la caxa li sia feta. E com non hagues en la caxa que cascu hi degues donar dos diners o mes per amor de Deu ab que li fessen la dita sepultura. Declaran empero que si aytal confrare morra qui fos stat provehit de les almoynes axi com dit es que de tot so que li fos trobat o li fos degut sia satisfet a la dita confraria en ço que bestret li haura. E si guarra lo dit malalt que haia esguart a la dita confraria si Deu li dona de que. E per aquesta almoyna deu esser feta consciencia a cascun confrara qui haia de quen puixa fer que faça lexa a la dita confraria com sera a la mort per ço com es obra de gran caritat e de misericordia. X. Item ordonaren que si negu dels confrares ha brega ne ba-

ralla ni contrast per qualque raho axi entre ells com ab altres persones quels dits maiordomens a honor de Deu dejen tractar e procurar que pau sia feta entre ells e aço sia carrech de lur anima e si pau noy volien fer queu dejen dir al vaguer quells deja pendra e tenir preses tro que sen sia seguida pau per ço que major dan no sen puga seguir. XI. Item quells maiordomens daqui avant dejen tenir un libre en que scriven tot ço quis metra en la caxa ultra la caritat ordonada de fer cascun dissapte ço es tot ço que reebran daqui avant per les dits bans e de ço que cascu dara com comensara usar del offici o de lexes. E axi matex tot ço que despendra paguara per raho dalmoynes o de menjar o per altra manera. E que cascun any reten bon compte als majordomens novells apres un mes que sien fora de la maiordomia. E que aço haien a jurar en temps de lur eleccio. XII. Item suppliquen al senyor Duch que placia a la sua altesa que per ço com seria difficil cosa e de messio que cascuna vegada que cascu confrare fos caygut en los bans damunt dits de sis diners se hagues a penyorar ab saig que deja donar licencia als maiordomens e auctoritat de penyorar tots aquells qui cauran en lo dit ban pus que sia ban de sis diners o avall. Tamquam juste et ad opus pium factis jamdicta capitula laudamus approbamus et confirmamus et auttoritatem nostram prestamus. Mandantes tenore presentis universis et singulis officialibus dicti domini Regis et nostris quatenus predicta omnia et singula in dictis capitulis apposita et contenta firma habeant et observent et ab aliis faciant inviolabiliter observari et

non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Pro huiusmodi vero laudacione approbacione et confirmacione quos fideli Expensori nostro Perpinyano Blan tradidistis Centum quinquaginta florenos auri de Aragone integre exolvistis. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Barchinone septima decima die Madii anno a Nativitate domini Millesimo CCC octuagesimo primo. — Primogenitus

Marchus Castanyerii mandato domini Ducis facto per locumtenentem expensori.

LIII.

Reg. 1687, fol. 171 v°.

Nos Infans Johannes etc. Dux Gerunde et Comes Cervarie. Attendentes pro parte vestri dilectorum et fidelium nostrorum consiliariorum juratorum et proborum hominum Civitatis Barchinone fuisse coram nobis expositum reverenter. Quod cum nonnulli textores et paratores pannorum lane et tintorerii civitatis prefate eorum officiis abutentes in dannum reipublice et magnum dispendium singulorum plures fraudes et alia plura inonesta et illicita in dictis eorum officiis

commitere non formident ex quorum infamia detestanda subdebatur innubilum serenitas aliorum. Et pro sedandis et evitandis ac corrigendis supradictis et pro utilitate reipublice dicte civitatis et singulorum eiusdem et conservacione ipsius super predictis officiis et unoquoque ipsorum vos ordinasse non nulla capitnla seu ordinaciones ut dicta infamia cesset et condicio et status illorum in melius reformetur. Attendentes etiam nobis humiliter supplicasse ut ipsa capitula et ordinaciones et contenta in eisdem laudare approbare et confirmare de nostra solita clemencia omnino dignaremur. Nos vero recognitis in nostro consilio dictis capitulis quorum tenores sequuntur sub hiis verbis. Primerament que tota persona de qualque ley o condicio sia que vena lana sutze en Barchinona hage a dar axi com es acostumat per cascun quintar de tara II lliures et que paguen les correduries acostumades et en aço no sien enteses lanes engleses per ço com son lavades sobre la bestia et aço sots ban de V solidos. Item que tota persona de qualque ley o condicio sia que vene lana filade a la plaça o en altra part en Barchinona si aquella lana sera filada en Barchinona haja a dir si request ne sera veritat a aquell o a aquella persona que la volra comprar o la comprara si aquella lana es de blanqueria o de anyins o de tessora sots ban de XXV solidos. Item que tota filanera destam o de lana que per males filadures haura consumat o guastat lestam o lana que dat li sera per filar hage a satisfer et smenar a aquell de qui sera ço que valra menys a conegudа dels deval scrits prohomens. Item que tota persona

de qualque ley o condicio sia que pentin o faça pentinar lana et qui cart o faça cardar lana no gos untar ne fer untar la lana ne les pintes ne les cordes ab oli si donchs no es lana tinta o de burells o de sadins sino ab lart o mantega sots ban de VI diners per lliura de lana. Item que tota persona de qualque ley o condicio sia que ordesca teles per si o per altre per fer draps complits hage a ordir quascuna daquelles tan largues que com lo drap sera tegit hage de lonch XVIII canes IIII palms et quey hage a metre lo compliment de les ligadures segons lo compte de que sera sots ban de L solidos per cascun drap. Item que tota persona de qualque ley o condicio sia que ordesca teles no gos ordir en cap de drap negun scapolo sots ban de X solidos. Item que alguna persona qui ordesca no gos ordir negun scapolo qui hage de lonch mes de XIIII canes et aço per squivar frau sots ban de X solidos. Item que cascun texidor o altre persona hagen a texir quascun drap be et egualment axi be aquells qui no seran seus com los seus et que no gos levar de les teles qui texira nengune ligadure et que los stams que si trencaran haia a tornar ligar et que noy faça passades et si lo drap ne valra menys quen hage a fer a aquell de qui sera aquella smena que los dits prohomens conexeran et ultra aço pagara per ban cascuna vegada XXV solidos. Item que cascun texidor o altre persona qui texira draps de lana haja a fer en lo comensament del drap qui texira en lo cap primer apres la faxa senyal de B. per ço que sia conagut que sia texit en Barchinona et en lo cap derrer hagen a fer son senyal per

ço que sia conegut quil ha texit sots ban de X solidos. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia no gos fer en cap primer ne en cap derrer ne contra fer lo senyal del altre texidor sino lo seu ne texent ne ab aquella ne ab altre cosa sots ban de XXV solidos. Item que tots los draps quis texiran en Barchinona hagen a pes quescuna peça com exira del teler XLII lliures de pes de Barchinona et hagen haver en lonch XVIII canes et IIII palms sots ban de XXV solidos. Item que tot texidor hage a fer en lo cap primer del drap XIIII e I listo de lana negre o de coto fins en lo mig loch del drap al traves et en lo XVIe hagen a fer en lo cap derrer un listo semblant fins en lo mig loch al traves e en lo XVIIIe un listo qui vage de ora a ora al treves en lo cap derrer. E aço per tal que tots los dits draps per los dits listons sien coneguts de quantes ligadures seran sots ban per quascuna vegada que contrafaran de X solidos. Item que negun texidor ne altre persona no dega texir drap o draps en Barchinona si donchs no es tot de una lana et si es cas que lestam et la punxa sie de dues lanes que los dits stams et lanes et punxa hagen aiustar un fil apres altre per ço que tot sia perseguent et si manquera a la derrerie del dit cap o daltre drap qualsevulla dues et o tres lliures de lana que aquelles de qui sera lo dit drap ley puxa fer metre de altre lana pus que sia axi bona o milor com aquella que mesa hi haura et si lo contrari fera que pach per ban per cascun drap XXV solidos. Item que tot drap que sia texit en Barchinona sia trobat que sia mellor al primer cap que en al-

tre loch de pell qué sia levat lo bo del avol a conegudels deval scrits prohomens. Item que negun texidor no gos metre en drap de lana fil de li ne de canyem ne de coto en lordim ne en lo texim si donchs nou fahia de drap que es appellat de miga lana et siu fa hagen a fer tot lordim de fil de li o de canyem o de seda et lo texim de aquelles coses que es acostumat en altres partides et atressi puxa metre lo dit texidor en drap lestat coto o seda en les listes et qui contrafara que pach per ban cascuna vegada XXV solidos. Item que negun texidor ne altre persona no gos mesclar en draps que faça de lana en texim ne ordim lana que sia stada de peçols ne de bora sino en los dits draps de miga lana sots ban de L solidos. E encara aquell drap sie confiscat et perdut a aquell de qui sera et que sie dat per amor de Deu a pobres vergonyants a coneguda dels deval scrits prohomens. Item que negun texidor ne altre persona que texira draps no gos ruxar ne banyar ab aygua ne ab altres coses entamerar per mes pesar ne lana ne stam del drap que deura texir ne lo drap com lo texira ol haura texit sia que sia seu o daltre et si lo contrari fa et lo drap sera seu que perda lo drap et pach per ban per cascun drap Cent solidos et si no es seu pach per ban C solidos. Item que negun texidor no gos texir drap gros quis apella banyolench negun altre drap a menor nombre de XIIII ligadures sots ban de XXV solidos et de perdre lo drap. Item que neguna persona no gos fer ne texir negun drap de pel de camell ne de pel de ventre de someres ne negun drap on hage stam de madrich sots

ban de perdre lo drap et pach per ban per cascun drap X solidos. Item que cascun texidor o altre persona qui haia pintes en casa sua qui sien XIIII ens XVI ens XVIII ens que aquells degen portar denant los deval scrits prohomens per ço que tots los dits pintes hagen a esser del ample que deuen esser et tots dun ample cascun segons lo seu compte a coneguda dels deval scrits prohomens et que los pintes quis faran de novell hagen a fer aquells quils fan a conegude dels dits prohomens sots ban de V solidos et que tots los dits pintes qui son fets os faran sien senyats ab lo senyal quels dits prohomens ordoneran. Item que cascun perayre hage apperellar et baxar be et leyalment tots los draps qui dats li seran per apperellar et los seus e los bax dandret et danvers segons la condicio o ley de cascun drap sots ban de XX solidos. Item que negun Perayre no gos tirar negun drap que sia texit en Barchinona al tirador sino tro a XVII canes et II palms et no pus avant sots ban de XX solidos per cascun drap. Item que negun perayre no gos fer negun drap XIIIIe dample a tirador sino duna cana menys un quart de palm sots ban de X solidos per cascun drap. Item que negun perayre no gos fer negun drap XVIe dample a tirador sino duna cana un quart sots ban de X solidos per cascun drap. Item que cascun Perayre com lo drap sera appevellat lo hage a passar a la perxa et darli les passades acostumades et apres lo hagen a passar a tauler per sportar segons que es acostumat sots ban de XX solidos. Item que negun perayre no gos comprar de algun drap o draps que ell hage apperellat o

adobat o apparellats o adobats per si o per altres sots ban de XXV solidos. Item que negun perayre no gos fer spera daço que li sera degut dels draps que haura apperellats pus que lo drap haura retut si donchs no tenia altre drap o draps de aquell o daquells sots ban de V solidos. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia no gos metre dins la ciutat de Barchinona negun drap en que sia contrafet lo dit senyal de la B. ne negunes de les devall dites bolles de la ciutat et si seran atrobats tals draps que sien perduts a aquell o aquells en poder de qui seran sens tota remissio. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia no gos bollar ne fer bollar de les devall dites bolles negun drap si donchs no ha lo dit senyal de la B. et no es texit en Barchinona sots ban de XX solidos. Item que negun perayre ne altre persona no gos trer dels camps dels tiradors negun drap quis trench a tirador ni nengun nol gos sarçir sens volentat dels devall scrits prohomens et que sia vist e regonegut per ells et aço per squivar frau sots ban de L solidos. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia uo gos tolra ne scapsar negun drap ne daquell res levar sots ban de L solidos. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia no gos alargar cap de drap a tirador per pendra la barra o la corda ab que lo drap sera stacat si donchs la un o laltre no era seu o al tirador et que no deja pendre negunes aynes al tirador que sien sots clau si donchs la clau no li es prestada per aquell de qui seran les aynes sots ban de X solidos. Item que nengun perayre ne texidor ne tin-

torer no gos emprar lum de oli per son offici a obs de son offici de nit ne de dic sots ban de V solidos. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia no gos prestar ne fer prestar diners sobra lana o stams filats o a filar si donchs no era cert que la dita lana o stam fos daquell qui la metra penyora sots ban de perdra ço que prestat hi haura. Item que tot drap cruu o apperellat strany o de passatge que sera atrobat en Barchinona si aquell drap o draps sera tengut en lo loch on se sera apperellat o texit per . . ul et per fiils que daquell drap et draps sia fet ço que sera vist faedor als deval scrits prohomens per consell de mercades de perayres et de texidors et de tintorers que facen draps. Ordonaren encara los dits consellers ab consell de prohomens per ço que millor les dites ordinacions se tenguen es observen que cascun texidor o altre persona que texira draps en Barchinona sia que sien seus o daltres persones que de present que sien levats dels telers per spay de un jorn hagen aquel o aquells aportar en lo loch que hi sera assignat per regonexer los dits draps per los devall scrits prohomens. E lo dit drap sia regonegut per ells si es aquell que esser deu et daquell pes et daquella mesura o larch segons que dalt es ordenat. E si lo drap ha compliment daço que haver deu qui sie posat en lo cap primer una bolla de plom poca ab cert senyal et que aquell de qui sera lo drap hage a pagar per la dita bolla I diner. E si es cas que en lo dit drap hage falta de algunes de les dites coses et que no puixa passar a coneguda dels dits prohomens que lo texidor pach lo ban en lo qual sera

caygut et que del dit drap sie fet ço que per los dits prohomens sera conegut et que no hi sia posada neguna bolla. E si lo drap o draps no portaran los dits texidos en lo dit loch dins lo dit temps paguen cascuna vegada per ban et per cascun drap V solidos. Item ordonaren que negun perayre ne altre persona no gos traure ne fer traure dels camps dels tirados negun drap entegre o trencat tro que sia vist et regonegut per los deval scrits prohomens et si lo dit drap sera be apparellat de perayre o de moli et de tint et a son larch et que no li falegua res sino les passades et lo passat a taules que sia bollat per los dits prohomens en lo cap primer apres de una faxa de una bolla de plom per la qual tot hom conegua que per aquella bolla posada en lo dit loch aquell drap ha son compliment et que no li fall res. E si en lo dit drap haura de falta de perayre o de moliner o per tintorer o per altra persona que aquell damnatge sia satisfet a aquell de qui sera lo drap et pagat per aquell o per aquells de qui sera la colpa a coneguda dels devall scrits prohomens apperellats los consols daquell offici de qui sera la mal feytura et si en lo dit drap haura tara de un solido que la dita bolla hagen a posar et metre apres de la faxa luny un quart de palm et si y haura de tara mes per cascun sou quey haura de tara degen posar et metre la dita bolla luny de la faxa un quart de palm et si en una peça de drap haura de tara mes de XXI solidos que en aquella no degen posar la bolla ans degen levar de aquella un troç de la faxa

del cap primer que sia mes de un palm per ço que sia conegut que lo dit drap no ha son compliment. E quascun drap abans que isque dels dits camps dels tirados hage a pagar un diner lo qual pach lo senyor de qui sera lo drap als dits prohomens e qui los dits draps no treura que pach per ban per cascun drap XXV solidos. Item ordonaren que totes les altres ordinacions antigues les quals no sien contraries a aquestes sien et stien en sa plena força et valor. Item ordonaren los dits consellers et prohomens que per ço que totes les dites ordinacions mellor sien tengudes et observades que cert jorn del any sien elets tres prohomens ço es saber un mercader que sia acostumat de fer draps o faça draps en casa sua per eleccio dels Consellers dels Consols de la mar et de mercaders et un perayre per eleccio dels prohomens del offici dels Perayres ab voler dels dits Consellers et un texidor per eleccio dels prohomens del offici dels texidos ab voler dels Consellers. E que los dits III prohomens degen fer sagrament et homenatge en poder del veguer de Barchinona presents los Consellers et los Consols de la mar abans que usen del dit offici que ells be et leyalment faran tot lur poder que totes les dites ordinacions se tendran et se observaran segons que dalt son ordenades et que en les sentencies que daran se hauran be et leyalment. Item ordonaren quel juhi quels dits prohomens a aço assignats daran sie encontinent exsequit. Item ordonaren los dits consellers et prohomens que los dits III prohomens hagen per salari llur per llurs treballs los dits II diners per drap que pa-

garan los senyors de qui seran et que dels dits bans et penes dessus dites la terça part sia del ordinari qui fara la exequcio et la terça part sia del acusador et la romanent terça part sia a les obres dels murs de la dita Ciutat applicada. E que los dits III prohomens hagen a pagar les bolles et sien tenguts de tenir approp la dita feyna. Item ordonaren les dits Consellers et prohomens que si en les dites ordinacions et bans havia negunes coses scures ne duptoses ne havien neguns contrasts que ells o puxen declarar allargar et acurçar et interpretar a llur bona conaguda aytantes vegades com a ells sera ben vist faedor. Cum in dictis Capitulis multa salubria contineri noscantur per que vitabuntur dispendia infamia et fraudes predicte civitati et habitantibus in eadem et etiam alia plura et utilia actore domino subsequenter dictis supplicacionibus visis benigne inclinati predicta capitula et ordinaciones et omnia et singula in eis contenta tenore presentis laudamus approbamus et nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes cum presenti dictis textoribus Peratoribus et tintoreriis et aliis quos predicta modo aliquo tangere videantur et cuilibet ipsorum quod predicta capitula et ordinaciones et contenta in eisdem sub penis in eisdem appositis et contentis teneant firmiter et observent et contra non veniant quavis causa nec non gerenti vices pro nobis in Cathalonia vicario baiulo mostaçafo et aliis universis et singulis officialibus dicti Domini Regis atque nostris presentibus et futuris vel eorum locatenentibus et unicuique ipsorum quatenus cum per vos seu vestri

successores in dicto officio consiliariatus aut sindicum vestrum requisiti fuerint quolibet anno contenta in dictis capitulis seu ordinacionibus faciant voce preconia publice nunciari in et per modum quibus alie ordinaciones ipsius civitatis sunt solita proclamari adeo ne aliquis possit de eisdem ignoranciam aliquam allegare et omnes observent et observari faciant nec non dicta banna exigant atque levent et non contraveniant nec aliquem contravenire sinant alique ratione. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri et sigillo nostro peudenti jussimus comuniri. Datum Barchinone XXIX die augusti anno a nativitate domini MCCC LXXX tercio.— Primogenitus.

Dominus Dux mandavit michi Bernardo de Jonquerio.

LIV.

Reg. 1891, fol. 136 v^to.

Nos Johannes Dei gratia etc. Vidimus quandam cartam pergameneam per illustrissimum dominum Regem Petrum recolende memorie genitorem nostrum factam tenoris sequentis. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comes-

que Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Dum condicionem humane fragilitatis attendimus et qualiter omni creature in die stricti judicii retribuetur pro meritis intenta consideracione pensamus sic horam mortis unus quisque quantum ex alto nobis permittitur prevenire debemus ut eterna clemencia judicis apud quem excepcio vel provocacio locum sibi non vendicat ommisso rigore judicii dignetur nostri de sue gracie plenitudine misereri. Verum cum devotorum orationum et elemosinarum suffragia inter alia meritoria opera animarum prosint multipliciter ad salutem. Et ob hoc pro parte vestri Petri Vera Geraldi de Poyo Berengarii Bovera quibus in guerra Castelle manus pro nostro fuerunt servicio inumaniter amputate et non nullorum aliorum manibus utique privatorum et aliorum pauperum et miserabilium personarum fuerit nobis humiliter suplicatum ut de benignitate solita dagnaremur confirmare subscripta capitula jam inter vos divino inspiratos flamine concordata que sunt continencie subsequentis. En nom del Pare e del Fill e del Sant Spirit e de la Verge Madona Sancta Maria mare sua e a honor de la sancta festa de Corpore Christi sie amen. Com sie cosa vertadera e certa que alscuns pobres homens que no han mans les quals han perdudes en servey del Senyor Rey Darago et daltres miserables persones habitants en la ciutat de Barchinona haguessen moltes vegades entre clls tractat e parlat que ells a honor de Deu primerament et de la sua mare Verge se ajustassen alscuns los quals fossen bons e sufficients e tements Deu et volenterioses a fer lo

servey de nostre Senyor Deu qui instituissen et bastissen e ordenassen una sancta et devota confraria en reverencia de la festa del Corpus Christi et haguessen ordonats regidors qui ordonassen la manera de celebracio de la dita festa e confraria en la qual confraria ells fessen alscuns bens ço es saber luminaries fer cantar misses e fèr almoynes e oracions e dejunis que sien a nostre Senyor Deu Jhesuchrist plasents les quals per la sua misericordia los vulla en grat reebre e de la ordinacio de la dita confraria haguessen parlat et praticat moltes vegades los davall nomenats e fossen ajustats en nom de Deu tot poderos per caritat e per amor en bona voluntat e ab ferm proposit de honrar nostre Senyor e la sua mare beneyta e la dita sancta festa del Corpus Christi ço es Pero Vera Guerau de Poyo Berenguer Bovera Francesch Gaço e Pere Auger ab daltres. Per ço tots los dessus nomenats et molts daltres habitants e no habitants en la dita ciutat de Barchinona inspirats de la divinal gracia de nostre Senyor Deu ordonador et administrador de tots bens ordonaren e ordenar proposaren aquesta sancta confraria a honor e a reverencia laor e gloria de tota la Sancta Trinitat del Pare et del Fill et del Sant Spirit tres persones en un Deu tot poderos creador del cel et de la terra e Senyor e gobernador de tot quant es visible e no visible e a honor e a reverencia de Madona Sancta Maria mare de Deu Verge advocada dels pecadors e tots los sants et santes de paradis e principalment et singularment a honor e reverencia e en special comendacio e memoria de la Sancta festa del

Corpus Christi e en remissio de lurs peccats e a salvacio de lurs animes e de tots lurs bon feytos morts e vius en qualque part que sien e que Deu salve e guart e cresque e multiplich la sancta fe cristiana per tot lo universal mon amen. E que Deu salve e guart e conserve en estament de gracia et de perfeccio tot lestament de Santa Mare esglesia. Primerament lo Sant Pare Apostoli els cardenals els archabisbes et bisbes e tots aquells qui les animes dels feels christians han a regir e a governar que Deus los do gracia que ells lo dia del juhi pusquen bon compte retre devant la carera (*sic*) de Deu e que Deu salve e guart e mantenga sobre tots los altres senyors terrenals nostre Senyor lo Rey Darago e la Senyora Reyna lo Senyor Duch e lo Senyor Infant don Marti e les Senyores Infantes e tots sos sots meses e tots sos valedors e li do amor e gracia de tots sos amichs e pau e concordia ab sos enamichs et victoria de tots sos perseguidors et que Deu salve e guart et mantengue los honrats consellers de la dita ciutat de Barchinona et ciutadans daquella e conserve en la sua amor. E que Deu per la sua misericordia los rete bon merit e bon guardo dels bens e de les almoynes que dells reebem et han reebudes et reebran et que Deu don son saber et voler et força et poder al pare Sant Apostoli e a tot lo collegi de Roma e a nostre Senyor lo Rey Darago et a tots los altres Reys et Duchs e comtes e princeps et barons et a totes bones persones que poder hi han et poden haver quel sant passatge dultra mar enanten e enantar pusquen en tal manera que la terra santa dultramar on

lo fill de Deu pres carn humana en lo ventre de la Verge Madona Sancta Maria per la nostra salvacio e volch della nexer ver Deu et ver hom sens tota corrupcio et volch soferir mort et martiri per la nostra redempcio torn en poder e en mans dels feels christians en tal guisa e en manera quel seu sant nom hi sia sanctificat e loat el sant divinal offici cantat et celebrat et lo seu sant servici hi puga esser fet en tal manera que sie a honor et a reverencia sua et de la mare Verge et de tots los seus sants et a salut et a salvacio de tota sancta christiandat amen et que Deu salve e guart los bens que en terra son posats de pedra e de neula et daygua freda et de vent percucient et de tota mala pestilencia els cresque els multiplich els profit els adugue a fruyt de maduracio et do larguetat e abundancia a aquells et aquelles qui mal hi han treyt en tal manera que ells ne pusquen dar decimes primicies offertes et almoynes que sien plasents a ell et a la Verge Maria mare sua e les gents pobres e riques ne sien sostengudes et les sues animes sien salvades amen. E que Deu do força et poder e sen e voler a tots los confrares et confraresses que son et seran daquesta sancta confraria que sanctament e devota la puxen mantenir en tal guisa e en tal manera que a nostre Senyor sien plasents lurs obres e lurs oracions et que apres lascuredat daquesta vida los aduga en la claredat de la sua sancta visio e en la sua beneyta gloria de paradis en la qual gloria e en la qual visio nos adugue tots ensemps aquell beneyt Senyor que en la Trinitat perfeyta viu et regne Deu per

omnia secula seculorum amen. La ordinacio de la dita confraria de ço que los confrares que ara son o per temps seran hauran a fer es de la tenor seguent. Primerament volgueren e ordonaren los dits regidors que tot confrare o confraressa que en la dita confraria se metra et aquella jurara sie tengut o tenguda de venir de XXX legues luny de qualque part on sien entorn o engir de la ciutat de Barchinona de tres dies ans de la dita festa de Corpus Christi et presentar denant los regidors de la dita confraria apparellats o apparellades de la dita confraria a mantenir segons lo regiment e la ordinacio quels dits regidors de la dita confraria ordonaren e aço en pena del sagrament que fet hauran e de pagar dues liures de cera si donchs cas o escusacio no havien axi com de malaltia o de parteratge de mullers o daltres greus coses per les quals leyalment pogues-sen esser escusats. Item ordonaren que tot confrare o confraressa la vespra de la dita festa sien tenguts de ajustarse en lo primer toch de les vespres cascu e cascuna ab una candela de un quarto de cera lo on sera ordonat per los dits regidors de la dita confraria. Item ordonaren los dits regidors que cascnna persona que en la dita confraria volra intrar per ço que aquella puxa millor sostenir les missions dejus scrites pach per entrada X solidos VI diners los quals reeben los dits regidors de la dita confraria e tots dichmenges I diner. Item ordonaren los dits regidors que cascun any en la vespra de la santa festa del Corpus Christi sie per ells fet un bell ciri lo qual sie posat denant laltar on la sancta festa se celebrara et

continuament sie alli et que tota vegada que missa si dira con se leu lo cors precios de Jhesuchrist sie ences. Item ordonaren los dits regidors que los dits confrares et confraresses ab ses candeles ajustats la on los dits regidors los diran acompanyen lo ciri major damunt dit de dos en dos be et honestament et devota als mills que poran dient les oracions que nostre Senyor los administrara. Item ordonaren los dits regidors que si anan et acompanyan lo damunt dit ciri et la confraria alguna persona gran o pocha los dira algun oprobi ho escarn que los dits confrares allo no responguen ans ho prenguen pacientment en memoria e en remenbraça dels mals escarns e vituperis que Jhesuchrist Salvador nostre volch per la nostra amor sostenir e aço en pena duna lliura de cera la qual los dits regidors requiren per virtut del dit sagrament de pagar per cascun del dits confrares qui contrafara. Item ordonaren los dits regidors que quant los dits confrares e confraresses seran venguts a la esglesia on la dita festa se celebrara per los dits confrares et confraresses que cascuns se haien agenollar denant laltar e ab gran devocio cascu et cascuna dels dits confrares sien tenguts de dir V pater noster en remenbrança de les V plagues quel fill de Deu pres en larbre de la vera creu per tots feels christians e christianes a reembre del malvat enamich e VII avemaries en remenbrança dels VII goigs que hac la Verge Maria del fill de Deu Salvador nostre per tal que a ella placie quel prech per nos tots temps et totes hores per tots feels deffunts e vius qui la misericordia sua esperen. E po-

sen lo ciri e les dites candeles denant laltar creman. Item ordonaren los dits regidors que con les dites vespres seran dites cascu et cascuna cobre les candeles o brandonets e aquells meten en una caxa la qual per los dits regidors hi sia ordonada per ço que en lendema matı que sera la sancta festa cascu e cascuna dels confrares puxen les dites candeles o brandonets cobrar et portar a la sancta misa del Corpus Christi et aquella illuminar. Item ordonaren los dits regidors que lo die de la sancta festa per lo mati sien tots los confrares et confraresses ajustats la on los dits regidors hauran ordonat e que tots et totes ensemps sen vagen a la esglesia de dos en dos be et devotament segons que dessus es dit et con sien denant laltar diguen les dites oracions ginols ficats segons que damunt es ordonat et tots ensemps oyen lo sant offici e la missa de la sancta festa del Corpus Christi axi com bons et devots confrares et confraresses deuen loant et pregant nostre Senyor Deu per si matex e per tots los ben feytors defunts e vius et aço a honor et a reverencia de Deu et de la sua santa mare beneyta la Verge Maria et de la santa festa del cors precios de nostre Senyor Jhesuchrist. Item ordonaren los dits regidors de la dita confraria que apres la missa dita los dits regidors prenguen tots les candeles o brandonets et aquelles meten en la dita caxa. Item ordonaren los dits regidors ab tots los altres confrares que oyda la santa missa tots ensemps be et honestament sen tornen la on los dits regidors hauran ordonat que tots ensemps mengen en lo qual mengar haien a covidar XIII

pobres et aquells donar a mengar segons que nostre Senyor los administrara honestament et be a honor e reverencia daquella santa taula en la qual lo fill de Deu nostre redemptor et salvador cena ab sos apostols lo sant dijous de la cena e que los dits XIII pobres mengen primers e puys los dits confrares per tal manera que Deu e gents puxen loar la dita confraria. Item ordonaren los dits regidors de la dita confraria que tots los confrares et confraresses apres que hauran menjat se tenguen per dit de esser a les vespres de la santa festa ab lurs candeles o brandonets de la dita confraria et apres et oydes les sanctes vespres cascu et cascuna dels dits confrares hajen a tornar les dites candeles o brandonets als dits regidors ho en la caxa damunt dita. Item ordonaren los dits regidors que lo seguent dia apres de la sancta festa per lo mati tots los confrares et confraresses sien tenguts de venir et ajustarse la on los dits regidors los diran et danar a la dita esglesta ab lur luminaria per oyr una solemnial missa de requiem per tots los feels deffunts qui en les penes del purgatori la misericordia de Deu esperen e specialment per cascun confrare o confraressa de la dita confraria que en aquell any seran passats daquest segle en laltre per cascu et per cascuna una missa de requiem devotament et que a cascuna missa cascun confrare e confraressa sien tenguts de offerir ço que nostre Senyor Jhesuchrist los administrara e haje a dir CC pater noster e CC avemaries e sino les pora dir façeles dir o façe cantar dues misses per tal que Deu perdo a les animes dels dits confrares

et de lurs ben faytors et de tots feels drffunts. Item ordonaren los dits regidors et tots los altres confrares que tot confrare e confraressa sie tengut de esser a les misses e vespres dessus dites sots pena de pagar una lliura de cera la qual sien tenguts de demanar los dits regidors per ço que la sancta festa ne sie pus honorablament sollemnitzada per los dits confrares et confraresses si donchs alcun cars escusable no han o licencia dels regidors de la dita confraria. Item ordonaren los dits regidors de la dita confraria que quant alcun confrare o confraressa volra nostre Senyor a la sua beneyta part apellar que cascun confrare et confraressa hajen lo cors del confrare o confraressa aportar et acompanyar cascu ab sa candela o brandonet cremant entro a la fossa daquell confrare o confraressa. Es entes empero si aquell confrare o confraressa sera mort dins la ciutat o terme de Barchinona. Item ordonaren los dits regidors que apres que les dites misses de requiem seran dites segons que damunt es dit que tots los confrares sien ajustats en un loch la on los dits regidors volran et ajustats muden dos regidors aquells qui millors los semblara que sien de bona consciencia e enteniment per regir la dita confraria et los negocis daquella los quals sien habitans en la dita ciutat per ço que los emoluments de la dita confraria sien en loch cert e segur e que daquells emoluments puxen fer les messions damunt dites a plaer de Deu et de la sua mare beneyta et a reverencia e honor de la santa festa del Corpus Christi. Item ordonaren los dits regidors que dins los tres dies de la

dita sollemnitzacio negun confrare no gos beure en taberna ni jugar en neguna manera e siu fa que sie tengut de pagar per lo beura de taverna una lliura de cera et per lo jugar V solidos la qual pena los dits regidors hajen a demanar et a pendre e metre en los negocis de la dita confraria o necessitats. E si algu dels dits confrares que en la dita pena seran cayguts aquella pagar no volran que los dits regidors los raen de la dita confraria. Item ordonaren los dits regidors que algu dels confrares no gos jurar nengun menbre de Jhesuchrist mas solament per Deu ni menbre de Sant e qui lo contrari fara pach per cascuna vegada mija lliura de cera als dits regidors. Item ordonaren los dits regidors que si alcuns confrares o confraresses hauran alcuna discordia o malvolença per paraules o per injuries les quels los uns als altres haguessen dites o feytes quels dits regidors de la dita confraria ab alscuns altres que ben vist los sera hi haguesen a metre pau et concordia et quen hajen affer et estar a lur dit. Item ordonaren mes avant los dits regidors que si alcun confrare o confraressa deuen res la un a laltre per presteeh o per altra raho que durant los dits III dies de la solemnitzacio de la festa damunt dita per ço que mils pusquen star en pau e en concordia uns ab altres et servir nostre Senyor Jhesuchrist Salvador de tots los peccadors daquell deute no li puxen res demanar ni constrenyer. Item ordonaren los dits regidors e confrares que si alcun dells sera luny de la dita ciutat de Barchinona que no puxa esser a la dita festa del Corpus Christi en la dita ciutat que sie tengut de pagar

en totes les messions que per la raho damunt dita se convendra fer per los dits regidors per la dita confraria. Item ordonaren los dits regidors de la dita confraria que si alcun confrare o confraressa sera caygut en alcuna pena o penes damunt dites per no complir les coses dessus dites e aquella ho aquelles no volra pagar que los dits regidors lon requiren e si pagar no ho volran que aquell o aquella qui contradira decontinent sie ras del libre de la dita confraria. Propterea inducti ex causis pretensis volentes contentis in preinsertis capitulis locum dare ut bonorum operum in eis contentorum mereamur efici participes et consortes. Tenore presentis capitulá ipsa et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta laudamus approbamus et nostre confirmacionis presidio roboramus. Volentes ac vobis et omnibus aliis confratribus dicte confratrie presentibus et futuris expresse concedentes quod eisdem capitulis seu omnibus et singulis in eis et eorum quolibet contentis possitis et liceat vobis et ipsis uti juxta ipsorum capitulorum seriem et tenorem. Mandamus itaque de certa scientia et expresse universis et singulis officialibus et subditis nostris et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris quatenus confirmacionem et concessionem nostras hujusmodi tenaciter observent observarique faciant et contra non veniant quavis causa. In cujus rei testimonium hanc fieri et nostro sigillo pendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone prima die aprilis anno a nativitate Domini MCCCLXX tercio. Regnique nostri tricesimo octavo. Visa R. Ad humilem

suplicationem pro parte confratrie pauperum et miserabilium personarum quibus inumaniter manus amputate fuerunt per Petrum quondam Regem Castelle dum guerra per serenissimum et dictum dominum genitorem nostrum vigebat propterea nobis factam preinsertam cartam et omnia et singula in ea contenta tenore presentis laudamus approbamus ratifficamus et nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per hanc eandem gubernatori nec non gerentibus vices gubernatoris in regnis et terris nostris ceterisque officialibus presentibus et futuris et locatenentibus eorundem quatenus confirmacionem nostram hujusmodi ratam gratam et firmam habeant teneant et observent observarique faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cujus rei testimonium hanc fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Data Barchinone vicesima quarta die aprilis anno a nativitate Domini Millesimo trecentesimo octuagesimo septimo. Regnique nostri primo. Franciscus ça Costa.

Petrus Besant mandato Regis facto per vicecancellarium.

LV.

Reg. 1892, fol. 70.

Nos Johannes etc. Superni dispensacione consilii adeo vivimus et regnamus ut ad alia extrinseca recta nos solicitat solicitudo ad ea tamen que ad cultus divini incrementum caritatisque vinculum promovemus tanto specialius .... amur intendere quanto generosius inde altissimo obsequium impartimur. Hinc est quod cum vos sartores et Pelliparii civitatis Gerunde bono zelo ut patule propendi potest et uti inter vos dileccionis ydemptitas invalescat devocioneque Beati Martini cuius honorem confratriam in ecclesia Sancti Martini ça costa dicte civitatis habere peroptatis ex qua caritatis opera proculdubio multiplicia infundentur. Ob quod quedam capitula per vos super esse et regimine confratrie memorate fuerint concordata nostroque conspectui vestri ex parte exhibita quorum series sic habetur. En nom de Deu e de madona Sancta Maria e del glorios bisbe e confessor monsenyer sant Martin ça costa los Sartres e Pellicers de la Ciutat de Gerona per salut de lurs animes e per devocio que han a mo-

senyer Sant Marti entenen a fer confraria en la Eygleya de Sant Martin ça costa de Gerona la qual sia apellada confraria de Sant Marti de Sartres e de Pellicers supplicaren los dits sartrès e pellicers de la dita ciutat al dit Senyor Rey que en fer la dita confraria e capitols deius scrit vulle posar et dar son consentiment et auctoritat. Primerament ordonaren los dits officis de sartres e de pellicers que tots aquells qui sien confrares cascun any pach e don cascun dells singularment dos solidos de Barchinona ço es VI diners en la festa de Madona Sancta Maria dagost e VI diners en la festa de Nadal e VI diners en la festa de Pascha e VI diners en la festa de sincogesima. Item ordonaren que cascun any per los confrares aiustats a sent Marti sien elegits dos promens un del offici dels sartres e altre del offici dels pellicers qui haien nom pebordres los quals II promens aiusten e reeben los diners de la dita confraria los quals diners meten e stogen en la caxa de la confraria dels quals diners fassen cremar continuament una lantea denant lo crucifix qui sta sobra lo portal del cor dels canonges de madona Santa Maria de la seu de Gerona e un ciri covinent a conexence dels dits pebordres qui stiga denant laltar de sent Martin ça costa qui crem e servesca tota vegada quel cos precios de Jhesus Christ se levara en lo altar de sent Marti e ten tost con aquell sera cremat ni haia altre en per tots temps. Item ordonaren que si alcu singular dels dits officis confrare era malalt o vendra a pobresa en tal manera que hagues necessari que sia donat per los pebordres a aquell o aquells qui en aytal

necessitat fos posat dels diners de la dita caxa dos solidos per cascuna vegada pero que no lus puguen donar mes avant dels dits II solidos per cascuna vegada si donchs no feyen de licencia de dos promens de cascun offici. Item ordonaren que quant sesdevendra alcu dels dits singulars confrares morra que los sobrevivents ço es cascun dels qui sobreviuran sien tenguts de anar et de seguir lo cors daquell qui sera mort a soterrar e cascu dels dits sobrevivents donar et pagar II diners qui sien convertits per anima daquell qui sera mort en XX misses cantadores en aquella Esgleya o esgleyes de Gerona on los dit Pebordres ordonaran e volran e que les hagen a fer cantar dins IX dies apres quel cors sera soterrat e hagen haver albara. Item ordonaren que si cascun dels dits confrares de la dita ciutat no ira a cascun cors que sera confrare a soterrar e continuament entro que sia soterrat hi sera el acompanyera que en aytal cas haia a pagar cascun quiy falra ultra los dits II diners IIII diners axi que sien VI diners axi quels dits IIII diners se meten en la caxa. Item que dels bens o diners de la dita confraria sien fets VIII ciris qui servesquen als defunts confrares dels dits officis a soterrar portants e acompanyants los ab los dits ciris cremants mentres basten. E tantost com aquells seran consumats sen fasen aytants matexs continuadament e en per tots temps durant la dita confraria e que cascun ciri no pusca esser menor de pes de IIII lliures. Item fo ordonat que si alcu o alcuns dels dits confrares exira o exiran fora la ciutat de Gerona per mudar son domicili en altre loch que aytal

quin fos sia e puga esser de la dita confraria pagant ço a que seria tengut per raho de la dita confraria. Item fo ordonat que quant que quant sesdevendra alcunes dona o dones mullers de sartres o de pallicers morir dins la Ciutat de Gerona que los dits singulars confrares e cascun daquells sien tenguts de seguir lo cors de les dites dones qui morran a soterrar. Item que cascun dels dits confrares don per cascun cors de dona muller de confrare qui muyre II diners qui sien convertits en XX misses quis canten en aquella Esgleya o Esgleyes de Gerona on los dits Pebordres ordonaran per anima daquella dona qui morra e que les haia a fer cantar dins IX dies apres quel cors sera soterrat e quen haia haver albara. Item ordonen que per cascun confrare de la dita confraria qui morra se haia a cridar e divulgar la dita confraria publicament ab so desquella per la ciutat. Item ordonaren que cascun any en lo primer digmenja apres santa Maria dagost tots los confrares de la dita confraria dels officis dessus dits se ajusten en la dita Esgleya o monestir de sant Marti per elegir prohomens qui sien appellats pebordres qui tenguen la caxa de la dita confraria e que ordonen e regesquen tot ço que damunt se conte e facen totes ordinacions a profit de la dita confraria legudes e honestes. Item ordonaren que cascu dels dits confrares qui sera apellat per los dits Pebordres de la dita confraria de aiustarse en alcu loch per affers de la dita confraria quey hagen esser aquella hora que lus sera dita per los dits Pebordres sots pena de IIII diners per cascu quiy falra e aquells IIII diners se

meten en la dita caxa. Item ordonaren que cascun confrare o confraressa de la dita confraria qui deura a aquella confraria e sera request per los Pebordres de pagar ço que deja que dins dos anys apres seguents quey seran requests no hauran pagat ço quey deuran que en aytal cas sien fora de la dita confraria e no sien confrares daquella ne puguen fer nenguna quistio o demanda a aquella confraria. Item ordonaren que cascun confrare haia a pagar a la dita confraria per sa fin tres solidos. Item ordonaren que cascun confrare e confraressa de la dita confraria haia et sia tengut de dir X pater nostres e X avemaries per anima de cascun confrare qui sera de la dita confraria dins IX dies si ferse pot. Item que tot macip de Sartre o de Pellicer que vulla esser de la dita confraria ne pusque esser empero que haia a pagar per cada festa anyal cascu daquells III diner e per cada cors confrare qui morra dos diners. Item que tota dona qui sie muller de Sartre o de Pellicer e per avant sesdevendra per volentat de Deu que son marit sera mort e ella volia romandre en la dita confraria que aytals dones pagants III diners per cascuna festa anyal e axi mateix per cascun cors de confrare dos diners e dient les avemaries et pater nostres qui ordonats hi son pusquen esser de la confraria dessus dita. Et fuit etiam pro parte vestri nobis suppliciter postulatum ut preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta de nostri solita clemencia confirmare dignaremur. Nos igitur supplicacioni huiusmodi annuentes propicius et ut ex hiis omnium conditori valeant famulari. At-

tento etiam prefata capitula nil aliud nisi caritativa opera continere. Tenore presentis preinserta capitula et omnia et singula in eisdem contenta laudamus approbamus et autoritatem nostram presidio roboramus. Mandantes per eandem Gubernatori nostro generali eiusque vicesgerenti in Cathalonia presenti et futuro vicario et baiulo Gerunde ac aliis universis et singulis aliis officialibus nostris presentibus et futuris aut eorum locatenentibus quatenus preinserta capitula et unumquodque ipsorum ac contenta in eis irrefregabiliter observando ac faciendo ab aliis inviolabiliter observari contra ea non veniant seu aliquem contravenire sinant quavis causa seu etiam ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone XXIII die octobris anno a nativitate Domini MCCCLXXXVII. Regnique nostri primo. — Franciscus ça Costa.

Dominus Rex mandavit michi Galcerando de Ortigis.

LVI.

Reg. 1892, fol. 183 v°.

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Exhibitis siquidem coram nobis pro parte patronorum et aliorum marineriorum navium Galearum et aliorum vasorum marineriorum in villa Cauquiliberi habitancium quibusdam capitulis huiusmodi seriei. Molt alt e molt exellent Senyor. A la vostra Reyal Magestat ab humil e deguda Reverencia los vostres humils sotsmeses los patrons et mariners de naus de galees de lenys e altres navils habitants en la vostra vila de Copliura presenten los capitols e ordinacions per ells fets e ordonats contenens segons que per lur seria apar coses e obres divinals e tocants honor e servey de nostre senyor Deu e de la verge madona sancta Maria mara sua les quals coses son stades per la gracia de Deu observades entre ells de passats LX anys a ença e sobre observança de les quals lo senyor Rey pare vostre de bona memoria los feu gran temps ha certa provisio de la qual vos fan prompta fe supplicants ab besament de peus e de mans que per la reverencia de Deu e per tal que en aquesta sancta obra vos senyor

siats participant vullats los dits Capitols e ordinacions atorgar loar approvar ratifficar e confirmar als dits supplicants e a lurs succehidors e provehir e manar que les coses en aquelles contengudes sien perpetualment observades e tendran vos ho senyor en special gracia e merce. Primerament senyor han ordonat si a la vostra merce plaura a honor e reverencia de Deu et de la verge madona sancta Maria mara sua et de tota la cort celestial tenir una caxa en la qual haia tres panys ab tres claus diverses et que la dita caxa sia regida per tres bons homens de la dita art quiy sien ordonats et possats cascun any per los navegants de Copliure et aquells tres bons homens tenguen les dites claus de la dita caxa ço es cascun dells una clau. Item han ordonat si a vos senyor plaura que tot hom axi strany com privat de qualsevol stament o condicio sia qui navegara ab navilis grans o pochs de la dita vila o loch de Copliure sia tengut pagar dels loguers et parts qui pendra ab los dits navilis dos diners per libra a la dita caxa. Item que tot hom de Copliure de qualsevol estament o condicio sia qui navagara ab fustes o ab navilis strangys haja et sia tengut pagar a la dita caxa de ço que haura de son loguer o part que haura de sa persona dos diners per libra axi be com si navagaba ab fustes o navilis de Copliure. Item que tot hom axi strany com privat qui patronajara nau galea o altre qualsevol navili gran o poch del dit loch de Copliure haia et sia tengut pagar dels nolits que haura dels dits navilis a la dita caxa dos diners per liura. E semblantment tot hom habi-

tador de Copliure qui patronajara fustes o navilis estranys pach et sia tengut de pagar a la dita caxa dels loguers que haura de patronajar les dites fustes o navilis dos diners per libra. Item senyor es convengut e ordonat entre ells pus a vos senyor placia que dels diners quis hauran dels dits dos diners per libra sien mentangudes dues tortes de cera de pes de L libras cascuna qui crem totes festes e tots dicmenges denant laltar maior de madona Santa Maria de Copliure quant la missa matinal e la missa maior se dira ço es que cremen quant se començara a dir lo prefassi fins que lo prevera qui dira la missa haja rechut lo cors de Jhesu Christ. Item que les dites dues tortes cremen tots dissaptes a la missa quis diu de madona sancta Maria semblant que faran a les festes et dicmenges axi com damunt es dit. Item que les dites tortes cremen los dissaptes devant lo dit altar de madona santa Madona santa Maria quant se dira la Salva Regina a les completes. Item han ordonada una lanterna qui crem tots temps la nit el jorn devant lo dit altar de madona Santa Maria. Item que sien fets IIII ciris que pes cascu IIII libres de cera los quals servesquen et cremen quant lo cors de Jhesu Christ ira per vila per combregar. Item senyor vos placia atorgar e manar al batle de Copliure present e qui per temps sera et a son loch tinent que si algu o alguns com presents en los damunt dits capitols recusaran pagar los dits dos diners per liure lo dit batle o son loch tinent pus ne sia request per los tres regidors de la dita caxa sia tengut et haja tentost manar a un saig qui de fet et tot plet et

malicia cessant faça et sia tengut fer execucio contra aquells qui recusaran pagar e lurs bens per tot ço que deuran per raho dels dits dos diners per libra. Et supplicato nobis humiliter pro parte ipsorum patronorum et marineriorum ut confirmando dicta preinserta capitula ea seu in ipsis contenta eisdem supplicantibus concedere de nostra benignitate Regia dignaremur supplicacioni huiusmodi favorabilius inclinati considerantes quod omnia que in ipsis preinsertis capitulis continentur divina concernunt opera et refrigerium respiciunt animarum ad que nos ut in eisdem eficiamur participes et consortes omne quod possumus volumus dare locum potissime quare ut aparet ex serie cuiusdam provisionis seu litere domini Regis patris nostri recolende memorie que data fuit Perpiniani XVI die mensis Julii anno a nativitate Domini MCCCLVIII de qua et contentis in eadem nobis fides legittima fuit facta premissa in eisdem preinsertis contenta capitulis fuerunt inter dictos patronos et navigantes a magno citra tempore observata presentis serie de nostra certa sciencia et consulte jamdicta preinserta capitula et omnia et singula in eis et quolibet eorum contenta et specificata laudantes aprobantes ratificantes et confirmacionis nostre presidio roborantes concedimus eadem serie dictis patronis marineriis aliisque navegantibus dicte ville Cauquiliberi qui nunc sunt et eorum successoribus quod licite et impune possint dictos duos denarios pro libra exhigere seu exhigi facere convertendos in dictis caritatibus et divinis operibus aliaque omnia et singula facere et fieri

facere ac requirere que et prout in eisdem capitulis continentur. Mandantes cum presenti gubernatori nostro generali eiusque vicemgerentibus vicariis et bajulo dicte ville Cauquiliberi ceterisque universis et singulis officialibus nostris et eorum locatenentibus presentibus et futuris quatenus ratificacionem et confirmacionem ac concessionem nostras huiusmodi et omnia alia et singula supradicta rata grata et firma habeant teneantque firmiter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. In cuius rei testimonium hanc fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone prima die aprilis anno a nativitate Domini Millesimo trecentesimo octuagesi-octavo. Regnique nostri secundo. Rex Johannes.

Dominus Rex mandavit mihi Bernardo de Jonquerio recognita prius per Sperantem in Deo Cardona cui fecit comunicari. — P. Casacuberta.

LVII.

Reg. 1395, fol. 84.

Pateat universis. Quod nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Attendentes vos consules et probos

homines et singulares officiorum peratorum textorum et tintoriorum civitatis Barchinone qui nunc estis et fuistis temporibus preteritis fuisse coram nobis delatos et denunciatos per procuratorem fiscalem curie nostre de diversis criminibus et delictis videlicet quod absque nostri et nostrorum officialium licencia et permissu constituistis in civitate predicta quandam domum inibi judicium quasi pretorium faciendo ibidemque sigilla ordinastis et vectigalia imposuistis et alia capitula et ordinaciones fecistis et factas per consiliarios dicte civitatis non servastis ignoscentes affligendo et culpabiles relexando ac officio jurisdicciouis quam minime habebatis utendo quodque in dictis officiis plures et diversas fraudes fecistis et comisistis de quibusquidem criminibus et delictis et aliis predictis decentes inquisiciones fieri fecimus per fidelem consiliarium et auditorem curie nostre Petrum Micerii jurisperitum cui comissionem fecimus de predictis prout predicta omnia et singula in ipsis inquisicionibns plenius continentur. Verum quia in dictis inquisicionibus et disposicionibus testium ac processibus super predictis habitis non videntur indicia que reddant vos seu aliquem ex vobis quo ad presens culpabiles de predictis presertim quia dicte domus et vectigal facte seu ordinate extiterant nostra auctoritate preheunte et alias quia volumus in hac parte pocius misereri quam ulcisci. Idcirco cum presenti carta nostra perpetuo valitura vos dictos consules et probos homines ac singulares dictorum officiorum et cujuslibet eorum presentes et preteritos et quemlibet vestrum et

ipsorum in solidum absolvimus ac vobis et eis diffinimus remittimus et totaliter relexamus omnem actionem questionem peticionem et demandam et omnem penam civilem et criminalem et aliam quamque quam contra vos et bona vestra et cujuslibet vestrum possemus facere infligere vel movere ratione predictorum vel alicujus ipsorum nec minus aliorum quorumcumque criminum seu delictorum pretextu dictorum officiorum vel ipsorum alicujus in genere vel specie per vos vel aliquem vestrum usque in diem presentem comissorum. Ita quod sive in eisdem culpabiles fueritis sive non et sive de eisdem inquisitum fuerit vel non inquisitum nunquam possitis per nos seu officiales nostros occasione predictorum seu alicujus ipsorum capi detineri impeti demandari nec conveniri in juditio vel extra vel pena aliqua condempnari immo sitis vos et quilibet vestrum insolidum in generali et in spetiali ab omni pena civili et criminali ac pecuniaria perpetuo absoluti vobis tamen facientibus de vobis querelantibus justicie cumplementum. Et nichilominus volentes vos predictos consules et singulares officiorum predictorum ampliori gratia prosequi ad hoc ut letigia et dissensiones que a magnis citra temporibus pacis inimico instigante suscitate extiterant inter singulares dictorum officiorum fraudes et plura alia inonesta et illicita que comittebantur in dictis officiis et uno quoque ipsorum per non nullos eisdem officiis temere abutentes cessent in posterum et etiam status et condicio vestrum in melius reformetur capitula et ordinationes subdistincta per consiliarios et probos ho-

mines dicte civitatis nunc et solemniter ac cum magno consilio ut acervo perpendimus factas et ordinatas in quoquidem consilio fuerunt nedum ipsi consiliarii sed etiam quam plures doctores proceres et mercatores ipsius civitatis non modicum notabiles et experti in exercicio dictorum officiorum et uno quoque ipsorum fecimus ad cautelam iterum in nostro consilio legi nedum semel sed plures ibidemque presentibus sindicis et procuratoribus singularium dictorum officiorum solemniter examinari et discuti quorumquidem capitulorum et ordinationum tenores discuntur esse continencie subsequentis. I. Ara hoiats per manament del veguer ordonaren los Consellers e prohomens de la ciutat de Barchinona que tota persona de qualque ley o condicio sia que vena lana levada en la plaça ne en altra part de Barchinona si aquella lana sera filada en Barchinona haja a dir veritat a aquell o aquella que la dita lana comprara o la volra comprar si aquella es de blanqueria o de anyins o de tesora sots pena de XX solidos per cascuna vegada. II. Item que tota filanera o cardedora de stam o de lana qui per males filedures o per mal cardar haura consumad o gastat lestam o lana qui dat li sera a filar o cardar haja a satisfer e smenar a aquell daqui sera ço quen valra menys a coneguda dels consols dels perayrers tintores e texidos e que no gos mesclar una lana ab altra ans haja a tornar a cascun la lana que tendra daquell diligentment sots ban daço quen deu haver del filar o cardar e que li haia esmenar lo dan. III. Item que tota persona que vendra lana levada en la ciutat de Barchinona o en les

places o fora las places daquela ciutat que la haja a vendre ben levada e axuta e escardeçada ço es què aquell que la comprera ne pusca escardaçar una quantitat o sort de la dita lana que comprara e que segons aquella quantitat o tort de lana minvara se haja abatra de la romanent lana levada qui sera comprada segons que minvat haura sots ban de deu solidos. IIII. Item que alguna persona de qualque ley o condicio sia qui pentine lana e qui cart o faça cardar lana no gos untar ne fer untar la lana ni les pintes ni les cordes ab oli sino ab lart e ab mantega axi com antigament era acostumat si donchs no era lana tinta o masclars o de cadins o de burells sots ban de VI diners per liura de lana. Empero que per ço ques pusca fer provisio dels dits lart e mantega es ordonat que les dites coses se puxen fer ab bon oli daci a la festa de Sant Johan de juny prop vinent e no daqui avant. V. Item que tot hom e tota dona qui pintenara lana o cardara haja aquella a pintenar o cardar be e leyalment et si contra fara haja esmenar la lana e pagar ço quels consols dels dits officis diran. VI. Item que tot batador daqui avant haia be abatra e mesclar les lanes que batra e seguentment en tal manera que sia be clara e mesclada per tal que los draps sien pus eguals e millors e frau nos hi puxe fer sots ban de deu solidos per cascun jornal. VII. Item que tota persona de qualque condicio o stament sia qui ordesca telas per si o per altre per fer draps de lana haie a tenir los ordidors de XII rams justs e en cascun ram haje haver XIII palms de cana justs per ço que la tela haja en los dits ordidors XIX canes e mija en guisa que

com lo drap sera texit haie XVIII canes e mija e no menys e qui contra fara pach per ban XX solidos. VIII. Item que nenguna persona de qualque stament o condicio sia no gos ordir en negun cap de drap negun scopolo gran ni poch sots ban de deu solidos e que perda lascapolo. IX. Item que alguna persona qui ordesca axi com dit es no por ordir ningun scapolo que haia mes avant de XIIII canes e aço per squivar molta frau qui fer si poria sots ban de XX solidos per cascuna vegada que contra fara. X. Item que negun corredor o corredore no gos vendre alguna lana ne stam seus propris ne comprar ne per revendre ne per ferne draps e aço per squivar frau que si pot fer ne gos fer frau en aquelles vendes que fara e que ans que haian licencia de vendre lana haian a jurar en poder del veguer que be e leyalment se hauran en vendre les dites lanes sots ban de X solidos per cascuna vegada que contrafaran. XI. Item que sia entes que tot hom e tota dona de qualque condicio sia haia a donar com vendra lana a pes de quintar en Barchinona dues liures de tara per cascun quintar de lana sutze don que sia. E semblant haura affer del menor pes. XII. Item que drap XVIII seyal no gos haver mes avant de XI palms e III quarts sots ban de X solidos e de trencar lo pinte. XIII. Item quel XVIII terner no gos haver mes avant de XI palms sots ban de X solidos e de trencar lo pinte. XIIII. Item que lo XVI seyal no gos haver mes avant de XI palms e mig sots ban de X solidos e de trencar lo pinte. XV. Item que el XVI terner no gos haver mes avant de X palms e tres quarts

sots ban de X solidos e de trencar lo pinte. XVI. Item quel XVIIII terner no gos haver mes avant de deu palms e al quart sots ban de X solidos e de trencar lo pinte e en lo dit pinte se puxe texir tot drap que sia bo e leyal sens algun ban. XVII. Item quel XIIII seyal no gos haver mes avant de XI palms sots ban de X solidos e de trencar lo pinte e en lo dit pinte se puxe texir tot drap que sia bo e leyal sens algun ban. XVIII. Item que alguna persona de qualque stament o condicio sia no gos fer ni fer fer negun drap ni draps ni scapolons en Barchinona termens ni territori daquella de menys nombre de XIIII ligadures sots ban de L solidos e de pendre lo drap o draps o scapolons. XIX. Item que tot texidor o altre qui texira draps de lana en Barchinona haie a texir cascun drap be e leyalment axi be aquells qui no seran seus com los seus sots ban de V solidos e que no gos levar de les teles que texira neguna ligadura o sia sots ban de L solidos e sie privat del offici. XX. Item que tot tixidor o altre qui tixira draps de lana haia affer en lo començament del drap que texira en lo cap primer e aço com començara a texir en la faxa un senyal de be per ço que sia conegut en tot loch que es stat tixit en Barchinona e en lo cap derrer haie affer son senyal per ço que sia conegut qual haura tixit sots ban de V solidos per cascuna vegada. XXI. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sie no gos fer ne contrafer en neguna manera lo senyal del altre texidor sino lo seu ni tixent ni ab agulla ni ab altra cosa e qui contrafara pach per ban cascuna vegada XXV solidos per cascun

drap. XXII. Item que tot drap qui exira del tixidor o del teler haie haver de larch XIIII canes e mige e no menys mas puscha esser pus larch si fer ho volra. E si alcun drap sera trobat pus curt quen sien fets trorsors per les tres persones ordonades de star en la casa ab consell de prohomens dels officis si conexeran que sia fet per frau e que aytal drap fraudos perde les capçonades a dempnatge del tixidor o daquell daqui seria la colpa e pach per ban V solidos per cascun drap. XXIII. Item que tot tixidor qui tixira drap setze haja affer en cascun drap setze un listo de lana burella o de coto lo qual listo sia fet en la fi de cascun drap ço es de travers de vora a vora e que haje a pesar XLIII lliures o de qui en sus sots ban de V solidos e qui contrafara del dit drap sia levada la be ab un trocet de la faxa e lo tixidor sia tengut del dempnatge quel drap pendra a coneguda de les dites III persones qui stan en la dita casa dels dits consols ab consell dels dits prohomens dels officis e en la dita faxa que romendra en lo dit drap no gos res cercir affegir ni innovar sots ban de perdre lo dit drap. XXIV. Item que tot tixidor qui tixira drap XVIII haie affer en cascun drap XVIII dos listons los quals sien fets en la fin de cascun drap XVIII de travers de vora a vora e aço per tal que tot hom conega de quin compte seran e que haie a pesar XLIIII lliures o de qui en sus sots ban de V solidos e qui contra fara del dit drap sie levada la b. ab un troç de la faxa e lo texidor sie tengut del dempnatge quel drap pendra a coneguda de les dites IIII persones ab consell dels dits prohomens dels dits officis e en la di-

ta faxa que romendra en lo dit drap no gos res sercir ne affegir ne innovar sots pena de perdre lo dit drap. XXV. Item que tot tixidor qui contra fara senyal de XIIII ni de XVI axi que contrafaça per frau un compte per altre pach per ban cascuna vegada L solidos. XXVI. Item que tot drap XIIII terner e tot XIIII seyal quis fara en la dita ciutat haia a pesar XLII lliures e daqui ensus sots ban de V solidos qui contra fara e del dit drap sia levada la b. ab un troç de la faxa e lo tixidor sie tengut del dampnatge quel drap pendra a conegude de les dites tres persones de la dita casa ab consell dels dits prohomens dels dits officis e en la dita faxa que romandra en lo dit drap no gos res cercir ni affegir ni innovar sots ban de perdre lo dit drap e quel dit drap haia haver al cap primer e al cap derrer un listo qui pas tro al mig loch e no mes avant per ço que sie conegut que es XIIII sots ban de X solidos per cascun drap. Empero si per ventura alcun drap per raho de les filadures quey hauria molt primes no podie recollir tanta lana com dessus es ordonat que aytal drap que sie be e leyalment e complida texit a coneguda de les dites tres persones ab consell dels dits prohomens dels officis no sie ponit ans puxe pessar sens pena del texidor qui texit lo haura. XXVII. Item que negun tixidor ne altre persona no gos mesclar en draps de lana en lordim o en lo texim lana qui sia stada de peçols ni de borra sino en los draps qui son appellats de miga lana o de cadins strets sots ban de L solidos. E encara si aytal drap sera trobat axi o en altra manera fraudors que aytal drap sie perdut a

aquell de qui sera e que sia feta punicio e execucio del dit drap per aquells qui seran ordonats a la casa del pes dels draps ab consell de prohomens dels dits officis de perayres e texidors segons los fraus daquells draps. Empero que cascun pusca fer dels dits pessols scapolons que no sien de VIII canes en sus e quels scapolons no haien ne puguen haver sino IIII palms dample axi que daquells scapolons que seran fets contra la present ordinacio sien punits segons damunt es dit. XXVIII. Item que neguna persona stranya o privada de qualque stament o condicio sia no gos texir ni fer texir fora la ciutat de Barchinona algun drap en que faça o faça fer senyal de b. si aytal drap sera atrobat axi com a fals sia per los dits consols trocejat en IIII parts e donat per amor de Deu a conegude de les dites III persones de la dita casa ab consell dels dits prohomens dels officis et pach per ban per cascun drap XX solidos e aquesta pena o ban mateix encorrega tot drap qui sera texit en Barchinona ab senyal daltre loch. XXIX. Item que neguna persona stranya o privada no gos texir ni fer texir dins VI legues entorn de Barchinona algun drap que sie menys de les dites XIII ligadures sots ban de XX solidos per cascun drap. E si lo drap sera atrobat dins Barchinona quen sien fets III troces. XXX. Item que negun tixidor ni altre persona no gos texir ne fer texir algun drap en la dita ciutat que no haie compliment del compte de que sera e que haia a esser del pes e sisa dessus dits e si alguna sia o fils ne faliran que pach per ban per cascuna puada quin fallira VI diners si donchs no ve-

nia per culpa de ordidura o daquell qui hauria ordit e en aquell cas si per culpa daquell quil haura ordit la dita falta sera que la dita persona quil haura ordit haia a dar compliment al dit drap e que haie a pagar lo tixidor pel temps que per aquella raho haura laguiat a coneguda de les dites III persones ab consell dels dits prohomens. XXXI. Item que negun tixidor nt altre persona no gos texir draps en Barchinona si donchs no es tot de una lana e si cas es que la punxa sia de dues lanes que haien aduytar les dites lanes axi com es acustumat per ço que tot sia persiguent. E si per ventura a la f. del dit drap mancara alguna quantitat de lana que aquell daqui sera la puxa fer metra daltra lana axi bona o millor poch mes o menys e si lo contrari sera fet pach per ban lo texidor V solidos per aytal drap qui no sera trobat perseguent ço es qui no sie axi de bona lana en lo mig com en la fi o en altra partida com en lo cap primer exceptada la forma prop dita que sia trocejat lavol del bo e que del avol sien fets III trocos e tornat a aquell daqui sera lo drap e lo bo sie dat per amor de Deu a coneguda de les dites III persones ab consell de prohomens dels dits officis. XXXII. Item que tot mestre e scola de tixidor qui prengue soldada ne tixe a jornals deie texir be e leyalment lo drap o draps qui comensats li seran axi un com altre e si aço no feyen hayen a star a talio del dampnatge que hauran dat al drap o draps a coneguda de les dites III persones ab consell de prohomens del dit offici e encara que tot macip o scola hajen a complir la semana e lo temps qui paraula hauran

donada e si contrafara haien a satisfer lo depnatge que dat hauran a aquells a qui hauran promes a coneguda de les dites persones. XXXIII. Item que negun texidor ne texidora de lana no gos texir de nits sino de la festa de Sant Miquel fins a Carnestoltes e aço en la matinada de la esquela de la Seu e qui contrafara pach per b an cascuna vegada V solidos e la meytat sia del veguer e laltre meytat dels consols dels tixidors. XXXIV. Item que negun tixidor de drap de lana ne altre persona no gos texir draps de lana en algun loch amagadament ans haien affer star uberts los alberchs on texiran o faran texir a die faener del sol exit tro al sol post en manera quels consols del dit offici hi puxen entrar aytantes vegades com se volran sens embarch e contrast per veer e regonexer los draps qui si faran en manera que no si pucha fer frau e que negu no gos vedar la entrada als dits consols e qui contra les dites coses o alguna daquelles fara pagara per ban cascuna vegada qui sien la meytat del veguer e laltra dels consols del dit offici de texidors encara que tot texidor o altre persona qui faça o face fer draps en la dita ciutat dins son alberch en les cases o casa jusana qui obre en la carrera publica que si volen obrar o fer obrar del dit offici que ho dega denunciar als consols del dit offici e quels diga lalberch e lo loch on volra fer fer los dits draps e qui contra fara pagara per ban cascuna vegada C solidos partidors axi com demunt. XXXV. Item ordenaren los dits Consellers e prohomens que negun tixidor ne tixidora de lana o de cadins no gos obrar ne fer obrar en les festes que seran

manades de colre e qui contrafara que pach per lan cascuna vegada V solidos pertidors entre los dit veguer e los dits consols dels tixidors. XXXVI. Item que negun perayre ne tixidor ne tintorer no gos emprar lum doli obrant de lur offici a obs daquell offici exceptats draps de cadins e qui contrafara pagara cascuna vegada XII diners pertidors entre lo dit veguer e consols. XXXVII. Item que neguna persona no gos prestar diners sobre lana filada o a filar a alguna persona si donchs no li era cert que fos daquella persona sots ban de V solidos pertidors axi com demunt e que perde ço que prestat hi haura. XXXVIII. Item que negun tixidor ni altre persona qui tixira draps no gos ruxar ni banyar ab aygue ni ab altres coses encamerar per mes pesar ni lana ni stam que tendra a texir ne lo drap quant lo texira e lo haura texit sia que sia seu o daltre e pach per cascun drap XX solidos. XXXIX. Item quels draps mesclats burels tints en negra haien a esser de XVI ligadures e no de menys e haje apesar LII lliures de taula e no de menys sots ban de V solidos e si los draps no havien lo dit compte e pes que del dit drap o draps sia levada tota la faxa e sil drap era be posat e be fet a coneguda de les dites tres persones ordonades a veure sobre los draps en la casa del pes que aytal drap sie haut per bo ab consell de prohomens perayres e de tixidors e quel dit drap haia haver listo al cap derrer qui pas de ora a ora de cote o de lana daltre color e lo texidor o altre qui haie la colpa pach la menys valença dels dits draps a conegu-da dels dessus dits. XL. Item que tot drap haie haver

lo senyal de la b. al cap primer en la faxa sots ban de V solidos. XLI. Item que tots los prop dits draps mesclats com exiran de texidor o del teler haien haver de larch vint canes e no menys mas puscha esser pus larch si fer ho volra. E si algun drap sera trobat pus curt que sia ascapçat a cap primer e a cap derrer e qui mal hi marra que stiga a la menys valença a coneguda de les III persones de la dita casa e ab consell de prohomens perayres e de tixidors e que aquell qui haura la colpa que pach per ban X solidos per cascun drap. XLII. Item quels dits burells no puxen esser tints ne algun los gos dar tinta de negunes colors qui sien prohibides per capitols de Corts generals ço es de aygua de roudor ni ab violada ni ab vedriol sots lo ban contengut en los dits capitols de les dites corts e que aço haien a conexer los dits III prohomens de la casa ab consell dels dits obrers que tinyen dels dits burels si hi havia neguna frau de tintes. XLIII. Item ordonaren los dits consellers e prohomens que per ço que millor les dites ordinacions se tenguen es observen que cascun tixidor o altra persona qui tixira draps en Barchinona vules que sien seus o daltres persones que de present que sien levats dels talers per spay de un jorn haien aquell o aquells aportar en lo loch a aço assignat ço es en lo pont den Campdera en la casa qui hi es assignada per regonexer los dits draps per los tres prohomens elets en aquest fet axi com deyall se conte sots ban de V solidos per cascun drap e que los dits draps sien regoneguts per los dits prohomens si son aquells que esser deuen segons

los capitols ordonats e posats e canats segons es ordonat. E si lo drap o draps han compliment daço que haver deuen que li sia posada en lo cap primer una bolla de plom pocha ab lo senyal quils es stat liurat per los consellers e que aquell de qui sera lo drap haie a pagar per la dita bolla un diner. E de les dites coses ha ja concessio la dita ciutat del Senyor Rey ab carta e si es cas que en lo dit drap o draps haia falta de algunes de les coses ordenades en los capitols demunt ordenats que no puscha passar a coneguda dels dits tres prohomens elets quel texidor pach lo ban en que sera cahut e que del dit drap sie fet ço que per los dits prohomens sera conegut segons los capitols ordonats e que noy sie posada alguna bolla. XLIV. Part aço ordonaren los dits Consellers e prohomens de la dita ciutat que tot perayre haia apperellar be e leyalment tots los draps axi los qui li seran donats apperellar com los propris seus e siy ha deffaliment de be apperellar que li sia levada per los dits consols un troç de la faxa e pach per ban X solidos e ultra aço sie tengut de pagar lo perayre la menys valença a aquell daqui sera lo dit drap a coneguda dels dits consols dels dits officis e en aytal drap a qui sera levada la b. ab un troç de la faxa no si gos res cercir affegir ni innovar sots pena de perdre lo dit drap. XLV. Item que en la ciutat de Barchinona nos gos apperellar algun drap fet o texit en les terres o senyoria del Senyor Rey que sia de menys de compte de XIIII ligadures e si lo contrari sera fet que lo perayre quil apperellaria pach per ban per cascun drap XX solidos e

no res menys lo dit drap sie trencat en tres troces si era apperellat o començat de apperellar. E que la meytat del dit drap sie dat per amor de Deu a coneguda de les dites III persones ab prohomens e laltra meytat sia tornada a aquel daqui sera lo drap. XLVI. Item que negun perayre ne altre persona de qualque stament ò condicio sia no gos tirar ni fer tirar negun drap strany ni mes avant en lo tirador de XVII canes e II palms sots ban de XX solidos per cascun drap. XLVII. Item que negun perayre nos gos comprar drap que ell haia apperellat vulles drap entegre vulles scopolo sots ban de L solidos. XLVIII. Item que negun perayre ne altre persona no gos fer de ample a tiradors a negun drap XIIII senyal ni terner mes avant de VII palms e III quarts sots ban de X solidos. XLIX. Item que negun perayre ne altre persona no do dample a tirador a negun drap seyal ne terner XVI mes avant de una cana e un quart de palm sots ban de X solidos. L. Item que negun perayre ni altre persona no gos fer dample a tirador a negun drap XVIII sayal ni terner mes avant de VIII palms e mig sots ban de X solidos. LI. Item que negun macip perayre qui prenga soldada ni vaia a jornals que haura guastat o consumat algun drap o draps sie tengut de esmenar lo depnatge a coneguda dels consols del dit offici e si lo macip no basta al ban haia a pagar lo ban lo senyor. LII. Item que negun perayre ne mercader ni altre persona de qualque stament o condicio sia no gos tolre ni seapçar dalgun drap ni daquell res levar e si lo contrari haura fet que aquell que aço fara si lo drap sera seu pro-

prii que perde lo drap e que aytal drap sia donat per amor de Deu a coneguda dels dits consols dels dits officis. E si lo drap no sera seu que pach aquell daqui sera lo preu del dit drap segons que li sera stimat et que sia privat del offici en per tots temps et que aquest aytal drap sia confiscat e donat per amor de Deu a coneguda dels dits consols. LIII. Item que neguna persona de qualque stament o condicio no gos bolar ne fer bollar negun drap strany a bulla de Barchinona sots ban de C solidos empero aquell daqui sera lo drap ol fara bollar sie tengut de denunciarho als dits bolladors si lo drap es stranger o no sots lo dit ban. LIV. Item que tot perayre no gos tornar a casa ne cosir ne fer cosir algun drap qui trench a tiradors tro sie regonegut per les dites tres persones eletes e aço per squivar frau sots ban de X solidos. LV. Item que tot drap qui sera trobat canonat o ab collades que aytal drap sie trencat per les dites tres persones ab consell de prohomens daquells officis en tants lochs com seran les dites canonades o collades e que sia tornat a aquell daqui sera lo dit drap e pach aquell daqui sera lo dit drap III solidos un per lo saig del vaguer e dos a les dites tres persones eletes per lur trebayll. LVI. Item que neguna persona de qualque ley o condicio sia no gos metre en la ciutat de Barchinona negun drap en que sia contrafet lo dit senyal de b. ne algunes de les bules dessus dejus contengudes sots ban de perdre lo drap o draps. LVI. Item ordonaren que tots draps que vendran de moli se haian a tirar de

calçir abans quel carden ni li donen altre apparell sots ban de V solidos per cascun drap empero que sia dada conexensa als prohomens ordonats a la casa del pes dels draps si pora passar sens lo dit tirar. LVIII. Item que negun perayre no gos apperellar negun drap vulles que sia seu o daltre quis sie texit en Barchinona si donchs noy es posada la bolleta de plom per los dits III prohomens segons que es ordenat sots pena de V solidos per cascun drap. LIX. Item que negun perayre ne altre hom no gos alargar cap de drap a tirador per pendra la barra o la corda ab que lo drap sera estacat si donchs la un o laltre no era seu o lo tirador e qui contrafara pach lo dempnatge a aquell daqui sera lo drap a coneguda del consols dels perayres e pach per ban XII diners e aytant mateix pach si prenia la yna del tirador que fossen sots clau si donchs la clau no li era prestada aquell de qui sera. En altre manera si res hi fallirie que ho pagas a coneguda dels dits consols e lo dit ban sia dels dits consols. LX. Item que negun perayre ne altre persona de qualque stament o condicio sie no gos traure ni fer traure dels camps dels tiradors negun drap entegre o trencat tro que sie vist e regonegut per les III persones dessus dites que stan en la dita casa si lo dit drap ha son compliment segons la forma ordonada e fins que sia bollat segons devall se conte sots ban de V solidos. E si le dit drap sera ben apperellat de perayre e de moli e de tint e han son lonch cumplidament e no li falga res sino les passades de la perxa e de la taula que sia bollat a cap primer per los dits III prohomens

apres la faxa de una bolla del plom en tal manera que tot hom conega que per la bolla posada en lo dit loch lo dit drap ha son compliment e si en lo dit drap haura alguna falta de perayre o de moliner o de tintorer o daltre cosa que aquell dempnatge sia satisfet per aquell o per aquells daqui sera la colpa a aquell daqui sera lo drap a coneguda dels dits III prohomens elets e si en lo dit drap haura tara de I solido que la dita bolla se haie a posar e metre apres la faxa luny un quart de palm e que si haura de tara mes axi per mal apperellar com per tiratge com per altra raho que per cascun solido que haie de tare deien posar e metre la dita bolla luny de la faxa un quart de palm. E si en una peça de drap haura de tara mes de XX solidos que en aquella nos deia posar bolla ans deien levar daquella un troç de la faxa del cap primer que sia un palm e tornar a aquell daqui sera lo dit drap e ho pach aquell daqui sera la colpa per tal que sia conegut que aytal drap no ha son compliment empero que si algun drap haura falta de X solidos o de mes de X solidos que sie eleccio daquell qui haura a pagar la dita falta si volra pagar la falta o si volra pagar lo preu del drap que aquell drap sia stimat per los dits prohomens elets e pach aquell preu que sera stimat e lo drap sie seu e que cascuna vegada haia a pagar I diner per posar la bolla del plom. E daço haja concessio la dita ciutat del Senyor Rey ab carta. Empero si al tixidor exia dupte sobre lo jutgement dels dits draps en alguna cosa que fos scura e que ab aquells qui hi serien nos pogues declarar quels dits prohomens puxen segellar

de lur propri segell lo drap oh sera lo dit dupte e de fer lo venir a la dita casa per appellar major consell e juy de les dites coses. LXI. Item ordonaren los dits Consellers e prohomens quels III prohomens los quals sien consols dels dits officis elets haien star en la dita casa e haien per salari lur e per lurs treballs los demunt dits II diners per drap los qual sien tenguts pagar aquells daqui seran los draps per bollarlos de plom empero que los dits III haien a pagar del propri les boles del dit plom. LXII. Encara ordonaren los dits Consellers e prohomens que negun tintorer no gos donar roia ne urxella en negun drap blau si donchs alumenat no es o no era drap blau clar sots ban de X solidos. LXIII. Item que negun tintorer no gos metre roudor ne aygua de roudor en neguna tinta que faça sots ban de XX solidos. LXIV. Item que negun tintorer ne neguna altra persona que tinye no gos tenyer ne emprar en negunes coses que tinyen desmolada ne de vidriol ne daltres tintes cauteloses sots ban de CC solidos sino en vestedures e robes velles. LXV. Item que negun tintorer e altra persona qui tenyra draps no gos mesclar en lo pastell indi ni en tinta que meta e aço per squivar tota frau sots ban de C solidos. LXVI. Item que tot tintorer qui tenyra o que faça tinyer alguns draps qui sien engaçats en calç ne en recalç sie acabat en tinta nova sots ban de X solidos per cascun drap. LXVII. Item que tot tintorer e altre persona qui tenyira draps que haia aquells a lavar o fer lavar en layga del rech apres que sera tint ço es los seuraments passar per ma e los forts passar e batre be e diligentment

a tot profit del drap entant que romangue bell e net de roya e de pastellada sots ban per quascun drap de un solido lo qual ban paguen aquells qui lo dit drap hauran lavat del qual ban lo terç sia del veguer e lo terç dels consols e lo terç del acusador. LXVIII. Item ordonaren los dits Consellers e prohomens que sobre la dita art de tintoria coneguen los dits tres prohomens ordenats a la dita casa del pes ab los dits consols dels dits officis. E si lo drap es tachat si es colpa del tintorer o daltre o per aquell quin haura colpa sie esmenat a aquell daqui sera lo drap ço que conexeran los dits tres prohomens ab consell dels dits consols dels dits tres officis. LXVIX. Item ordonaren quel maestre moliner degue be guardar que son moli que no puscha picar ne affollar los draps e quey dega donar lo greix que li sera donat feelment e temprada e siy havia menys falliment per sa colpa quey hagues affer esmena aquell qui lo dan haura pres a coneguda dels tres prohomens de la dita casa e dels dits consols e que lo perayre li dega donar una liura de greix per cascun drap complit e segons aço per aquella raho matexa aytant com pertenyaran als altres no complits. E quel moliner no gos adobar los draps o lo drap de negun sens greix. E que cascun maestre moliner façe sagrament cascun any en poder del veguer que facen be e leyalment les coses demunt dites. E si lo dit moliner adobara drap o draps sens greix aytant com dessus se determene ques conegues que noy faes compliment que pach per ban cascuna vegada II solidos e lo perayre qui lo drap fara adobar sens lo dit greix altres

II sous los quals seran partits segons que demunt prop es dit. LXX. Item que sis esdevenia alguna cosa fos frau o mal esser dels dits officis o de la dreperia a que demunt en les presents ordinacions no fos provehit vulles de draps de la ciutat vulles de draps fets en la senyoria del Senyor Rey que allo sie regonegut e punit e squivat per los dits tres prohomens ab sabuda e consentiment dels consellers de la dita ciutat e lo veguer hi faça aquella execucio quels consellers li conselleran. LXXI. Item los prohomens dels dits officis cascun segons que han de costum ab volentat dels consellers elegesquen sinch consols es assaber dos perayres e dos tixidos e un tintorer qui ab diligencia esquiven tots los fraus dels dits officis. E en lo començament de lur consulat juren en poder del dit veguer segons que han acostumat que seran feels e leyals envers les dites coses guardar e servar e per aquell sagrament ells sien creeguts que en altra guisa nols puxa esser feta questio o demanda quant al offici de consolat e quels consols dessus dits facen lurs cerques acostumades e regoneguen los peses de les lanes e ponesquen per aquells peses axi amplament com han guanyat al mostaçaff per sentencia. LXXII. Item que negun perayre no gos liurar drap tint a aquell daqui sera lo drap tro sien pagades les tinydures a aquell a qui sien degudes e si ho fabia que ho faes ab licencia. E atresi quel dit parayre no gos pendre lo preu de les tinyidories mes aquell qui les deura pagar les vaia pagar a aquell qui sera degut e si ell noy podia esser que fos defora esta ciutat e havia comenats

los diners a algun son amich que aquell atressi deie pagar presencialment les dites tinyidories a aquell a qui seran degudes e qui fara contra lo dit ordonament pach per ban per cascuna vegada V solidos. LXXIII. Encare ordenaren los dits Consellers e prohomens que per ço que les dites ordinacions mills sien servades e tengudes que cascun any ço es lo dia de Sant March com los dits officis elegen consols sien elets tres prohomens ço es un mercader qui sia acustumat de fer draps o faça draps en casa sua per los Consellers e consols de la mar e per los mercaders e un perayre qui sie elet per los prohomes del offici dels perayres ab voler e sabuda dels consellers e un tixidor que sie elet per loffici dels tixidors ab voler e sabuda dels dits Consellers. E quels dits tres prohomens stiguen continuament en la dita casa on se deuen bollar e regonexer los dits draps e que abans que usen de lur offici degen fer sagrament en poder del dit veguer presents los Consellers de Barchinona o alscuns dells que ells be e leyalment faran tot lur poder que totes les dites ordinacions sien servades segons demunt son posades e que en los juys que daran sebre aço se hauran be e leyalment pero es intencio dels dits Consellers e prohomens dels dits officis de perayres e de tixidors puxer elegir per la dita forma a les dites coses los dos consols de lur offici que axi mateix haien a jurar declarat que un dels dits consols de cascun offici tan solament en lo dit cas stiga a la dita casa e faça les dites coses quis deien fer per aquells de la casa ensemps ab lo dit mercader axi que V persones puxen servir a la

dita casa mudant ades un ades altre pus que lo mercader hi sia continuament e lo nombre no sia sino de tres persones de les quals lo dit mercader sia una e quel salari o emolument que deurian haver los dits dos prohomens dels dits officis sie partit entre tots aquells consols qui en los affers de la dita casa entendrien segons ques avendran los dits consols. LXXIV. Item cascun dels dits officis qui sera demenat per los elets a la dita casa e per un dells haia decontinent anar e esser la on li sera dit per exercir les coses dessus dites sots ban de V solidos qui sien dels dits prohomens de la dita casa e dels dits bans contenguts en les presents ordinacions puxen fer lexa aquells quis pertanyeran. LXXV. Item los dits consellers e prohomens per ço quels dits consols e persones elets a la dita casa vagen pus clarament en ço que hauran affer espressament revoquen totes e sengles ordinacions axi antigues com novelles fetes sobre les dites coses sino aytant com han conformitat ab aquestes cas entencio es lur que aquestes e no altres passades se tenguen e que un bon translat de les presents ordinacions stiga en la dita casa del pes ab que se regesquen aquells qui daço hauran affer retenense empero los dits Consellers e prohomens qui si en les dites coses exien o apparien alcunes coses escures o duptoses que aquelles puxen corregir e declarar e enterpretar una vegada e moltes a lur coneguda. Cumque in preinsertis capitulis multa salubria contineri noscantur per que vitabuntur imposterum fraudes et alia illicita et plura utilia subsequentur actore domino non solum vobis sed etiam reipublice dicti civi-

tatis et habitantibus in eadem. Ea propter predictis inducti cum hac eadem capitula et ordinaciones preinsertas et earnm quamlibet et omnia et singula in eis contenta et specificata tanquam utilia et omnino necessaria statui et condicioni vestrum et dictorum officiorum ac reipublice predicte civitatis laudamus approbamus et nostre confirmacionis presidio roboramus. Nos enim mandamus presentis serie vobis dictis paratoribus et textoribus ac tintoreriis et cuilibet singularium ex vobis presentibus et futuris et aliis quos predicta tangere modo aliquo videantur quod decetero predicta capitula et ordinaciones et contenta in eisdem sub penis in eisdem appositis et contentis teneatis et teneant firmiter et observetis et contra non veniatis nec veniant quavis causa. Et nichilominus generali gubernatori ejusque vicesgerenti in Cathalonia ac vicario Barchinone ceterisque officialibus nostris presentibus et futuris et eorum locatenentibus tradimus firmiter quatenus predicta omnia et singula grata et rata habeant eaque teneri et observari faciant juxta eorum seriem pleniorem. Est tamen certum quod pro predicta remissione et capitulorum confirmacione dedistis nobis seu nomine nostro fideli consiliario et thesaurario nostro Petro Marrades quadringentos octuaginta florenos auri Aragonum quitios. In cujus rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus sigillo pendenti munitam. Datum Barchinone quarta die novembris anno a nativitate Domini Millesimo CCCLXXX septimo. Regnique nostri anno primo. — Franciscus Ça costa.

Matheus Ferrandelli mandato Regis facto per thesaurarium.

LVIII.

Reg. 1893, fol. 138.

Nos Johannes etc. Attendentes nobis supplicatum existere pro parte proborum hominum fusteriorum lapicidarum opificum ballistariorum et forneriorum Villefranche Penitencium ut cum ipsi ad honorem laudem et gloriam domini nostri Jhesuchristi ejusque genitricis et beati Macharii quandam ordinaverint confratriam ac administracionem sub invocacione beati Macharii dignaremur dictam administracionem ac confratriam et capitula infrascripta occasione eiusdem facta laudare ac etiam approbare quorum sequidem capitulorum tenores sunt huiusmodi seriey. En nom de la Santa Trinitat pare et fill et Sperit Sant et de la gloriosa singular Verge Madona Santa Maria e a honor et gloria del glorios Sent Machari sots invocacio del qual los prohomens fusters picapedres mestre de cases ballesters et forners de Villafrancha de Penedes en la esgleya parroquial de madona Santa Maria de la dita vila de Villafrancha un altar han construit los dits prohomens han ordonada

confraria o administracio en la qual prenen per advocat e patro lo dit glorios Sent Machari la qual administracio o confraria fan et fer entenen e volen per la manera et forma en los dejus scrits capitols contengudes. Primerament han ordonat que tots los dessus dits prohomens de la dita administracio o confraria o la major partida daquells lo dia de la festa del dit glorios Sent Máchari o lo die que lo offici major e solemnial et sermo se fara en honor et lauor del dit glorios Sent Machari en la dita sgleya cascun any se puxen aplegar per elegir dos prohomens dels prohomens de la dita administracio o confraria qui sien bons et de bona fama los quals illuminen e administren lo dit altar e bens daquell e pleguen les almoynes lexes e altres bens que los de la dita administracio et altres persones qui devocio en lo dit glorios Sent Machari hauran hi daran o levaran e facen e procuren tots et sengles negocis pertanyents a la dita administracio. Item han ordonat los dits prohomens que si alcu de la dita administracio o confraria es ne sera malaut o malauta que los dits dos elets en administradors ab aquells prohomens de la dita administracio si ni volran deguen visitar lo dit malaut o malauta en sa malaltia et confortar et induhir lo que haia la passio de Jhesuchrist a memoria et ques pineda de sos peccats et que si te res de tort a negu quen restituescha et altres coses a salut de lur anima necessaries et profitoses li diguen. Et si no haura de ques puxe constair que en aqnest cas los dits dos elets en administradors de la dita administracio o confraria deguen et puxen dar socors et

ajuda a aquell malaut o malauta de la almoyna e moluments de la dita confraria o administracio segons quels sera vist feador. Item han ordonat que com lo dit malaut o malauta volra combregar los dits dos administradors de la dita administracio o confraria deguen seguir et acompanyar lo cors de Jhesucrist anant et vinent de la casa del malaut o malauta a la sgleya ab sengles ciris en la ma et si los dits administradors per fer major honor al cors de Jhesuchrist alcuns de la dita administracio ne volran emprar de acompenyar lo cors de Jhesuchrist que ho puxen fer los quals axi mateix haien a tenir o puxen tenir en lurs mans sengles ciris de la dita confraria o administracio. Item han ordonat que com algun confrare o confraressa de la dita administracio sera finat que los dits administradors certifiquen et sien tenguts de certifficar los de la dita administracio axi homens com fembres que deguen fer honrament a aquell o a aquella qui sera finat o finada e que lo acompanyen tro que la sepultura sia complidament feta et que preguen Deus per lur anima que placia a Deu que li haia merce et li remeta sos peccats. Item han ordonat que si per negocis de la dita administracio los administradors hauran ops o necessari consell dels prohomens de la dita administracio que aquells admiuistradors puxen convocar X prohomens de la dita administracio en la dita esgleya de madona Santa Maria o en altre loch covinent per haver consell et parlament sobre aço que los administradors los diran e aço aytantes vegades com necessari sera ne los dits administradors los convocaran. Item

com lo diable enemich de pau entre los qui son conjuncts moltes et diverses vegades haia mes et meta dissencio divisio et males volentats han ordonat que si ço que Deus no vulla alcuns de la dita confraria o administracio se contenien de alcunes coses os deyen ço que dir no deguessen o seren contrastats o desevenguts de res que los dits dos administradors ab dos pus honests o pus ansians de la dita administracio los quals los dits administradors assi associar volran deguen fer e tractar pau et concordia entre ells entant com en ells sera et si aquells entre los quals sera la dita desevinença o contrast o la I daquells als prechs o consell dels dits administradors et dels dos a ells associats obeir no volran o no volra que aquells o aquell sia gitat de la dita administracio o confraria. Item han ordonat que cascun confrare o confraressa de la dita administracio haia e sie tengut de dar tots dissaptes a nit o tots dicmenges a aquell qui acaptara a la almoyna o administracio del dit glorios Sent Machari una maya o mes avant si dar hi volra. Item han ordonat que a la fi del any los dits dos administradors sien tenguts et haien a retre compte be e leyalment daço que recebut dat et administrat hauran per la dita administracio e negocis daquella e reten e restituesquen tot ço e quant vers ells sera de la dita administracio decontinent als altres dos prohomens a ells succehins en la dita administracio los quals sien elets per los dits prohomens de la dita administracio o major partida daquells en la manera et forma en lo primer capitol contengudes. Item han ordonat que si los administradors qui la dita adminis-

tracio administraran no tenien ne observaven les coses en los dits capitols contengudes et que per ells son faedores que sien cauts en pena de mige liura de cera aytantes vegades com les dites coses per ells faedores et en los dits capitols contengudes no servaran ne tindran de la qual pena la meytat sia guanyada a la dita administracio per mils sopportar los carrechs et messions daquella et laltra meytat a aquell official reyal que request sera e exequcio daquella pena fara Retenense empero los dits prohomens que per vot ne per sagrament fet o faedor per rao de la dita administracio o confraria no sie derogat a negunes coses que lo Senyor Rey o sos officials los haguessen mester o necessari. Nos vero ipsorum supplicatione benigne suscepta quia contenta in dictis capitulis ad honorem Domini nostri Jhesuchristi et beate Marie Virginis matris sue nec non et gloriosi beatique Macharii ordinata sunt cum presenti carta nostra faciendi et ordinandi dictam confratriam et administracionem predictis probis hominibus plenam conferimus potestatem. Et predicta capitula prout superius sunt inserta laudamus approbamns et etiam confirmamus sine tamen perjudicio juris nostri. Mandantes vicario et bajulo Villeffranche predicte aliisque officialibus nostris vel locatenentibus eorundem quod predicta omnia et singula observent et contra predicta nec aliquod ex predictis non veniant nec aliquem contravenire sinant aliqua ratione seu causa imo predicta omnia et singula firmiter teneant ut superius expressantur. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo penden-

ti munitam. Datum Barchinone sexta decima die marcii anno a nativitate Domini MCCCLXXXVIII. Regnique nostri secundo. — Franciscus ça Costa.

Dominus Rex mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

LIX.

Reg. 1893, fol. 182 v°.

Nos Johannes etc. Dum condicionem humane frigelitas attendimus et qualiter omni creature in die stricti judicii retribuetur pro meritis intenta consideracione pensamus se horam mortis unus quisque quantum ex alto nobis permittuntur pervenire debemus ut eterni clemencia judicis apud quem excepcio vel provocacio locum sibi non vendicant omisso rigore judicis dignetur nostri de sue gracie plenitudine misereri. Verum cum devota oracionum et elemosinarum suffragia inter alia meritoria opera animarum prosunt multipliciter ad salutem et pro parte vestri fidelium nostrorum fusteriorum civitatis Barchinone quedam nobis fuerit oblata peticio in hunc modum. Molt alt et molt excellent Senyor. A la vostra gran senyoria humilment suppliquen los prohomens fusters de la ciutat de Barchino-

na que com ells senyor a honor et a reverencia de nostre Senyor Deus et de la Verge Madona Santa Maria et de mossen Sent Johan degollaçi en lo qual han singular devocio et en satisfaccio et esmena de lurs peccats e deffalliments si a la vostra senyoria plaura hajen ordonats alscuns capitols sots la forma seguent. En nom de nostre Senyor Jhesuchrist et de la Verge Maria mare sue los prohomens fusters de la ciutat de Barchinona fan confraria sots invocacio de mossen Sent Johan degollaçi. E offeren si mateys et prometen et fan vot et promissio de fer almoynas de tota lur vida e de tots lurs succehidors en lur offici qui en aço estrenyer se volran a honor e en reverencia de nostre Senyor Deu et de Madona Santa Maria e del dit mossen Sent Johan degollaci et de tota la cort celestial. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita confraria que sien del dit offici si meten en scrit ab so que donar volran en la entrada a la demunt dita confraria et almoyna et ques distribuesca als serveys de les lantès e ciris e de les altres coses piadoses e que placia a qualsevol persona del dit offici qui en la dita confraria volra esser et entrar que en la sua entrada do et pach a la dita confraria al menys IIII solidos e aço per tal que pus copiosament les coses piadoses de la dita coafraria o almoyna se puixen complir e que sia feta una caxa ab III payns en la qual sien meses los dits diners et altres qui a la dita confraria o almoyna vendran segons que dessus et dejus es largament contengut et quels II administradors tenguen II claus dels dits panys et la una clau romanent tengu en los II

levadors de la dita confraria o almoyna. Item que tots aquells qui seran en la dita confraria donen tots dicmenges I diner que sia mes en la dita caxa de la dita confraria o almoyna o pach de mig en mig any ço que pagara per complir les coses piadoses e en aço no haie falle per res per tal que negu no deu trencar vot ne promissio que feta hage de be affer. Item que la administracio de la dita confraria o almoyna sia comanada per los dits prohomens fusters o per la major partida daquells a IIII prohomens del dit offici la qual administracio dur I any ço es saber II administradors et II qui leven la dita almoyna. Item que tots aquells a qui sera comanat de levar los diners et administrar la dita confraria o almoyna que aquells diners degen metre al servey de la dita confraria o almoyna et en lantes et en altres coses piadoses dejus scrites. E si per aventura ni hauria algun qui en açc rahonablement no pogues entendrer ¿axi que hagues escusa justa que en aquell cas sen substituis altre un altre qui ho fes per ell ab consell de IIII o VI prohomens dels antichs del dit offici. Item que aquells qui levaran los diners de la dita confraria o almoyna degen dir als prohomens del offici o a la maior partida de aquells si ni ha negun qui no vulla pagar e aço per tal que los dits prohomens requests aquells o aquell qui no volran pagar puixen aquells o aquell fer forçar per la cort del vaguer o batle de Barchinona per manera que tot hom pach. Item que tot dexeble de fusters que en la dita confraria o almoyna sera que comensera star per si mateix do et haia dar a la dita confraria o almoyna IIII

solidos qui sien convertits en les coses piadoses de la dita confraria o almoyna et pagar et donar los dits IIII solidos sia tengut per tal que nostre senyor Deus lo endres en tot be. Item que com se esdevendra que alcu de aquells qui en la dita confraria o almoyna seran scrits pas daquesta vida o muller o infant o dexeble de aquells que tots de la dita confraria o almoyna no hi sien si donchs justa scusacio no havien que no hi poguessen esser et que encontinent hi sien que lo cors se deia soterrar. Item que si algun o alguna de la dita confraria o almoyna qui sia cap de casa deffelliran a la dita sepultura que pach cascun qui hi falra a la dita confraria o almoyna si donchs just empetxament no havien XII diners. Item que tots aquells qui seran scrits en la dita confraria o almoyna degen dir a cascun cors de la dita almoyna XXX pater nostres et XXX saluts de madona Santa Maria per anima del deffunt e si algu o alguns dells no ho volien o no ho podien fer do cascun dells qui los dits pater nostres et avemaries no dira II diners per amor de Deu e per anima del deffunt et aço sia en carrech de lur anima si no ho fa. Item que a cascun cors qui sera de la dita confraria o almoyna sien dites X misses lendema que sera soterrat et aço per la sua anima et que sien dites la hon elegira la sua sepultura dels diners de la dita confraria o almoyna si donchs embarch no hi havia que en aquell dia nos pogues fer e si nos podia fer aquell dia fes se en lo primer seguent que fer se pogues. Item que cascun cors qui morra de la dita confraria o almoyna sia donat a menjar a V pobres per amor de Deu

en memoria de les V plagues que Jhesuchrist sofferi et per la anima del deffunt per lo qual menjar sia donat a cascun pobre VI diners. Item que si negun qui sia de la dita confraria o almoyna venia a fretura axi que nos pogues proveir en sos necessaris que tant be en sanitat com en malaltia sia provehit a ell de la dita confraria o almoyna a coneguda dels prohomens qui aquell any tendran la dita confraria o almoyna e en cas que passas de aquesta vida no li bastava lo seu a fer la sepultura que en aquell cas los prohomens qui en aquell any tendran la dita confraria o almoyna li deguen fer la dita sepultura dels diners de la dita confraria o almoyna segons lur bona coneguda. Item que cascun dels dits confrares se tenga per tengut de fer lexa en son testament a la dita confraria o almoyna segons que Deus li metra en son enteniment et en aço no haie exoblit. Item que si algu qui sera de la dita confraria sera en qualque partides fora de la ciutat e nostre Senyor Deu fahia ses volentats de aquell que tots de la dita confraria sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima et que li sien dites les misses en la sua parroquia empero que jaquesca manat en sa casa com partira de la dita ciutat que donen a la dita confraria o almoyna axi com faria si ell hi era present. Item que si algun del dit offici qui sera de la dita confraria volra anar en viatge e partira ab comiat dels dits prohomens administradors de la dita confraria o almoyna et satisfara a la dita confraria o almoyna en tot ço quey degues fins lo dia que partira de la ciutat et apres se sdevendra que sera pres per moros o per

altres enamichs o per gents stranyes que en aytal cas dels bens de la dita confraria o almoyna pusque esser ajudat et acorregut a aquel qui pres sera et encara prestar apres la reemso a aquell de la dita confraria o almoyna a obs de sos necessaris a coneguda dels prohomens qui lavors culliran et administraran la dita confraria o almoyna V daltres antichs prohomens del dit offici qui daço affer haien esser demanats per los IIII prohomens. Item que si algun de la dita confraria o almoyna moura baralla ab altre ho haura contesa que aquells qui tendran o administraran la dita confraria o almoyna secretament tracten de fer pau entre ells qui hauran lo contrast et aço per major mal a cessar et que si de grat no volien fer per la dita rao puixen supplicar et requerir los officials reyals que a ells fassen fer la dita pau hoc encare ab homanatges si rahonablement hi sera ops o mester. Item que tota vegada que algun fuster de la dita confraria o almoyna passara de aquesta vida que los altres fusters cessen de obrar deffora los obradors entro que lo cors de aquell sia soterrat com aço sia de bona et antiga costuma et sia estat observat en lo dit offici que molts del dit offici qui no han amichs no serien be acompanyats ne proveits en lurs sepultures. Item que negun fuster no deie sostraure ne metre en neguna obra que altre fuster haie comensade dobrar et de fer si donchs no ho fia ab volentat de aquell ab qui hauria comensada et en cas que aço faes que haie star a coneguda dels administradors de la dita confraria o almoyna ab IIII dels pus antichs prohomens del offici et que haie affer

ço que ells ne consellaran ne volran et en cas que fer no ho volgues de grat que puixa esser forçat per lo ordinari de la dita ciutat. Item que a la fi de cascun any lo dia de la festa de Sent Johan Degolaci tots los prohomens se hajen ajustar et ordonar IIII prohomens per administrar la dita confraria o almoyna del any seguent et los qui administraran et que reheben compte dels IIII qui hauran administrat lany passat. Item que com molts fadrins et macips quis afermen et stan ab lurs mestres per appendre lur offici et en aquell et en tots altres serveys et manaments leguts et honests servir degen et puys se affermen ab altre que negun mestre de offici de fusteria nol volgues sostenir en son alberch ne ensenyar son offici sens volentat de aquell ab qui primerament se seran affermats fins quel temps a que ab ells se seran affermats sia passat et qui contrafara que pach per ban cada vegada X solidos et que puixa esser forçat en aço per lo ordinari dels quals X solidos haia la meytat lo dit ordinari et laltre meytat la dita confraria o almoyna. Empero es entencio tota vegada dels dits prohomens fusters que si en los demunt dits capitols volien res mudar o esmenar o declarar o interpretar que aço pusquen fer tota vegada ques volran a coneguda de VI o de VIII prohomens antichs del dit offici en lo nombre dels quals sien tota vegada los dits IIII prohomens elets qui administraran aquell any la dita confraria o almoyna et aço sens perjudici de jurisdiccio del Senyor Rey que contra aquella no entenen res affer ne ordonar en neguna manera mas solament aço enten affer per saluts de les animes

et no en altre manera. Que placia a vos Senyor los dits capitols als dits fusters loar o confermar et aquells per vostres officials tenir et observar com concernen coses piadoses et profitoses a lurs animes. Et tendran ho Senyor a gracia et a merce nostre Senyor Deus vos mantenga per molts anys en la sua gracia eus do victoria de vostres enamichs amen. Nosque dictam supplicacionem et contenta in eadem in nostro consilio recognosci fecerimus et in eadem multa salubria contineri noscantur. Ideo dictis supplicationibus inclinati benigne tenore presentis carte nostre vobis dictis fusteriis et officio dicte fusterie licenciam et plenum posse faciendi dictam confratriam concedimus atque damus nec non dictam supplicationem et contenta in eadem laudamus approbámus et nostri confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per eandem gubernatori Cathalonie vicario et bajulo Barchinone ceterisque officialibus et locatenentibus sub pena Mille florenorum nostro erario absque spe venie applicandorum quatenus dicta supplicatione et capitulis in ea contentis uti promittant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti roboratam. Datum in monasterio de Valldonzella X die aprilis anno a nativitate Domini MCCCLXXXVIII. Regnique nostri secundo. — Franciscus ça Costa.

Dominus Rex mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

LX.

Reg. 1808, fol. 252.

Nos Johannes etc. ut devocio quam gerimus erga Virginem gloriosam omnibus pateffiat inducanturque melius universi ac cor fervencius habeant et compleatur opus inceptum in monasterio Sancte Eulalie de Campo in platea Sancte Anne Barchinone sito quod sub invocatione beate Marie Montesion incipitur construi et continuatur. Tenore presentis ordinamus volumus ac licentiam plenariam elargimur quibuscumque habentibus devocionem in dicto opere et invocatione Sancte Marie Montesion tam masculini generis quam etiam femenini quod possint et valeant inter se facere confratriam ac opera pia caritatumque facere et qui de dicta confratria esse voluerit possit in confratria ad se ponere et constituere ad libitum voluntatis et solvere pro intrata quicquid voluerit et ei fuerit bene visum emolumentum vero quodcumque proveniens ex confratria predicta in dicto opere luminaribus et aliis ecclesie seu capelle necessariis per operarios qui nunc sunt et erunt pro tempore converti volumus atque mitti universis et singulis officialibus et personis qui-

busvis ac locatenentibus earundem expressius injungentes quod premissa omnia et singula teneant firmiter et observent et non contraveniant quavis causa. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum in Montesono XXX die aprilis anno a nativitate Domini MCCCLXXXIX. Regnique nostri anno tercio. — Rex Johannes.

Dominus Rex mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

LXI.

Reg. 1897, fol. 17.

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Exhibitum fuit nobis quoddam transumptum auctenticum ordinacionis confratrie insfrascripte hujusmodi seriei. Hoc est translatum bene et fideliter sumptum et translatatum a suo originali instrumento publico et auctentico non viciato non cancellato nec in aliqua sui parte suspecto sigillo curie regie ville Podiiceritani cere rubee impresso in cera comuni impendentique in quadam veta de sirico ut prima facie videbatur sigillato die videlicet sabbati VIII mensis madii anno subscripto cujus tenor de verbo ad verbum sic se habet. In nomine Domini nostri Jhesuchristi amen. Noverint uni-

versi quod nos Bernardus de Vilacorba domicellus vicarius Ceritanie Baritani et Urgelleti ac bajulus Ville Podiiceritani et Matheus de Alb judex ordinarius dictorum locorum attendens venerabilem et discretum dominum Johannem Joherii olim judicem instante petente et requirente religioso fratre Francisco Ysogoll de ordine fratrum predicatorum conventus ville Podiiceritani magistro artium ab honorem Dei et totius celestis curie supernorum ac beati Jacobi minoris dedisse et concessisse veniam et licenciam omnibus pintaneriis escardaçatoribus et amborratoribus in villa Pudiiceritani nunc vel in futurum habitantibus seu domicilium foventibus quod quandocumque et quociens-cumque voluerint sine metu et alicujus pene incursu se valeant congregare et consilium seu parlamentum tenere in eo loco quo magis voluerint intus tamen monasterium fratrum predicatorum ville predicte super quadam confratria quam intendunt de proximo facere seu instituere in monasterio supradicto ob honorem beati Jacobi minoris anno quolibet tali die quali celebrabitur festum beati Jacobi in mense madii eisdem quam plurima alia faciendi et liberaliter exercendi potestatem plenariam dando et concedendo ut constat legitime de predictis quodam publico instrumento inde confecto intus curiam regiam ville predicte Podiiceritani XXV die mensis februarii anno presenti nobis ad oculum ostenso ut in ipso lacius est expressum. Attendentes etiam dictum religiosum fratrem Franciscum Ysogoll tractasse pro posse habere de predicta venia confirmatoriam ab illustrissimo domino nostro Arago-

num Rege et quare in ipsa venia et licencia fuerunt et sunt imposita quedam verba seu vocabula ipsam dictus dominus Rex noluit confirmare ymo mandavit ipsam aptari et corrigi. Ideo aptando et corrigendo ipsam veniam sive licenciam nunc de novo nos dicti vicarius et judex cum hac presenti scriptura cunctis temporibus valitura damus et concedimus veniam et licentiam dictis pintaneriis escardaçatoribus et amborratoribus et cuilibet ipsorum licet absentibus tanquam presentibus in manu et posse scriptoris publici subscripti hec a nobis nomine ipsorum et cujuslibet eorum et aliorum omnium quorum interest intererit vel interesse potest ac poterit in futurum stipulantis et recipientis quod quandocumque et quocienscumque voluerint sine metu et incursu alicujus pene se valeant congregrare et consilium sive parlamentum tenere in eo loco quo magis voluerint intus dictum monasterium fratrum predicatorum ville predicte super dicta confratria. Item quod dicti pintanerii escardaçatores et amborratores valeant nunc de presenti si voluerint quatuor eligere homines ex ipsis et administratores et rectores dicte confratrie qui uti in dicto officio valeant unum annum tantum. Quod que ex dictis administratoribus et rectoribus duos sint ex domiciliatis dicte ville et ceteri duo existant extranei hoc intellecto quod ex dictis rectoribus et administratoribus unus sit pintanerius alter emborrador alter escardaçador et alter ex illo officio quo ipsi melius se poterint convenire. Item quod illi qui anno presenti fuerunt electi et administratores et rectores dicte confratrie valeant anno pro-

xime sequenti alios eligere quatuor administratores et rectores in dicta confratria per modum superius expressatum administratores et rectores ceteri quicumque fuerint successive de anno in annum possint eligere anno quolibet alios quatuor homines et administratores et rectores confratrie predicte. Item quod dicti administratores et rectores qui in fine eorum officii electi fuerint possint comppelli et distringi per successores nostros in dicto officio de prestando sacramentum ad sancta quatuor Dei evangelia quod bene fideliterque se habebunt in eorum officio ad comodum et utilitatem dicte confratrie. Item quod ipsi administratores et rectores quicumque tunc fuerint possint et valeant facere compelli per successores nostros in dictis officiis omnes illos tam dicte ville naturales quam alios quosvis extraneos qui incipient operari in officio pintanerie escardaçatorie et emborratorie in villa predicta quatenus solvant unam libram cere ad cognicionem dictorum administratorum et rectorum operatam que deserviat cappelle beati Jacobi in dicto monasterio propter honorem dicte confratrie et inicio novi operis ejusdem. Item quod dicti administratores et rectores possint et valeant facere comppelli quoscumque operantes in dicta villa officio predicto transeuntes videlicet et redeuntes pro inde dum modo ipsi euntes et redeuntes eorum non foveant domicilium in dicta villa ad solvendum quatuordecim denarios barchinonenses qui deserviant dictis capelle et confratrie. Item quod ipsi administratores et rectores possint et valeant compelli facere et distringi per successores nostros in

dictis officiis juris remediis quibus decet ad dandum et solvendum ipsis administratoribus et rectoribus nomine dicte confratrie totum id quicquid et quantum medio juramento aut alias ipsi confratres seu alie quelibet persone promiserint et promittent dare et exsolvere confratrie predicte. Item quod dicti administratores et rectores dicte confratrie possint recipere et ipsa confratria omnes illos escardaçatores pintanerios et amborratores et etiam alios qui de dicta confratria esse voluerint et quod semper dictus frater Franciscus Ysogoll magister artium qui est patronus dicte capelle seu alius suo nomine habeat interesse recepcioni predicte. Item quod dicti administratores et rectores dicte confratrie possint et valeant facere compelli per successores nostros in dictis officiis omnes illos et illas qui utuntur officio predicto escardaçatorie emborratorie et pintanerie ad solvendum et contribuendum pro rata prout ipsis successoribus vestris videbitur faciendum in omnibus et singulis questiis talliis et aliis contribucionibus qui et que fierent pro inde pro conservacione dicte confratrie et illi vel ille qui ipso officio utuntur ad solvendum et contribuendum ut est dictum omnino teneantur. Et ut de predictis memoria in futurum habeatur jussimus vobis fieri publicum instrumentum per scriptorem subscriptum sigillo curie regie ville Podiiceritani impendenti sigillatum. Datum et actum in dicta curia XXX die mensis aprilis anno a nativitate Domini MCCCLXXX nono presentibus ad hec pro testibus Bernardo Mercaderii Bernardo Dominici et Petro Nigri scriptoribus omnibus ville Podiiceritani.

Nos Matheus Dalb judex ordinarius Podiiceritani Ceritanie et Baritani huic licencie sive venie per dictum venerabilem vicarium et nos ut supra continetur date et concesse in omnibus et singulis in presenti instrumento contentis auctoritatem nostram judiciariam interponimus pariter et decretum. In cujus rei testimonium nostrum assuetum hic apponimus Sig ✠ num— Sig ✠ num mei Bernardi Fabri scribe publice curie regie ville Podiiceritani etiamque auctoritate regia per totum Cathalonie Principatum notarii. Qui predictis omnibus et singulis dum ut predicitur agerentur et fiebant interfiui eaque mandato dictorum vicarii et judicis recepi et in hanc publicam formam per alium scribi feci decretoque ipsius venerabilis domini judicis prius intervenienti clausi et sigillum curie regie predicte impendenti imposui consuetum. Et constat mihi de suppraposito in XII linea ubi dicitur quatuor. Et in antepenultima linea ubi videtur pro rata prout ipsis successoribus nostris videbitur faciendum. Et in penultima linea memoria. Et per quosdam nostres familiares et domesticos nostre regie magestati extiterit humiliter supplicatum quod ordinaciones et licentiam confratrie predicte confirmare de benignitate regia dignaremur Nos ob Dei et beati Jacobi reverentiam et honorem locum dare volentes in predictis que ex fraterna dilectione insolubilem mutue sibi vendicant unionem juxta illud quod scriptum est de apostolis et discipulis Jhesuchristi erat eis cor unum et anima una. Et per prophetam ecce quam bonum et quam jocundum habitare faatres in unum. Tenore presentis pre-

dictas ordinaciones ipsius confratrie et omnia et singula in preinserto transumpto contenta laudamus et approbamus ac nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes de certa scientia et expresse gubernatori Rossilionis et Ceritanie nec non vicario Ceritanie et bajulo ac judici ordinario Podiiceritani aliisque universis et singulis officialibus et subditis nostris ac locatenentibus dictorum officialium presentibus et futuris sub ire et indignacionis nostre incursu quatenus omnia et singula supradicta et presentem nostram confirmacionem firmiter observantes contra ea non veniant vel quempiam contravenire sinant aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro impendenti jussimus comuniri. Datum in Montesono prima die Madii anno a nativitate Domini Millesimo CCCLXXX nono. Regnique nostro tercio. — Rex Johannes. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

LXII.

Reg. 1897, fol. 90.

Nos Johannes etc. Circa curam gregis dominici sub nostro residentis imperio multiplicem nos decet solicitudinem adhibere ut in omnibus erga ipsum caritatis unitas et honestatis splendor elucescat in suique nitore altissimus delectetur. Sane quia vos devoti et fideles nostri probi homines universitatis Villefranche Confluentis et aliqui vestri convicini considerato quod ab adolescencia prona est hominis vita ad pecandum diversis inquinamentis obnoxia viciorum et fidelibus christianis paravit creatoris clemencia opera caritatis et misteria divina per que eorum valeant reatus debere et ad vitam eternam gloriosius pervenire ad Dei laudem et gloriam ut inter vos caritatis invalescat idemtitas ob devocionem et honorem beatorum Francisci et Georgii in ecclesia monasterii fratrum minorum ville ejusdem confratrias habere peroptatis ex quibus opera caritatis ac misteria et sacrificia divina in divini cultus augmentacionem et vestrorum peccatorum redempcionem ac culparum omnium remissionem ut dilucide perpendi potest effundentur et super

statu felici regimine ac conservacione confratriarum ipsarum nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inhita capitula hujusmodi seriey. Aço dejus scrit son les ordinacions de la confraria de mossen Sent Francesch de Vilafrancha de Conflent. Primerament ordonaren que neguna persona no sia reebuda a la confraria sens volentat del Guardia o de son vicari et dels procuradors ordonats per los confrares et aço se faça davant lautar de Sent Francesch et que tots temps deien star en la dita confrayria prometen en bona fe empero si algunes persones defora de Vilafrancha entrar volran en la confrayria ques pusca fer per relacio dalcu frayre predicayre de consentiment daquells. Item ordonaren que alguna persona no sia reebuda en la dita confrayria que sia nomenada per concubinaria publicha ni usures ni persones que tracten negocis infamis ni trop parlers ni mal noyrits axi que sien de tal fama que infamia a la dita confraria seguir nos puxa. Item ordonaren quels confrares o confraresses de qualque condicio sien que degen dir I pater noster et una ave Maria cascun dia que Deus conserve en caritat los vius confrares e confraresses et do repos als morts. Item ordonaren quel dia que I confrare o confraressa passara daquesta vida cascun capella sia tengut de dir una misa de morts et cascun clergue una vegada los VII psalms ab les letanies et que cascun confrare o confraressa altre deia dir per la anima del mort V pater nostres e VII ave maries portan lum a conexença dels procuradors de la confraria et star aqui entro quel cors sia sebollit et si esser noy

podia aleun deia doblar la penitencia. Item ordonaren quels frares del convent o altres capellans qui metre si volran en la confraria que deien cantar III misses una de morts per les animes dels deffunts altra de nostra dona Santa Maria et altre de Sant Francesch per los confrares vius e confraresses que Deus los conserve en sa gracia els faça star en caritat perfeyta. Item que tot diaqua o sots diaqua deia dir tres vegades los VII psalms damunt dits ab les letanies et tot acolit dues vegades los psalms damunt dits empero si era lo confrare o confraressa menor de XIIII anys que no sia hom tengut de fer ni dir per ells que sia contengut en aquesta ordinacio ni ells aytant poch en re ni donar ni fer ni dir. Item ordonaren que tot confrare en lentrament que fara haia a pagar XII diners als procuradors de la confraria et tota confraressa VI diners per satisfer a les missions quis faran en la dita confraria. Item ordonaren que la vigilia de mossen sent Francesch de maig ques appella la sua translacio et en la festa de vuytubri que tots los confrares e confraresses deien venir visitar a les vespres laltar de mossen Sent Francesch el sendema el die de caseuna de aquestes festes que haien acompanyar la processo ab candeles enceses et star en la missa entro que sia dita. Item ordonaren quel sendema de la translacio damunt dita que tots los confrares et confraresses haien a esser a la missa als frares menors car aquell die deuen cantar per los confrares et confraresses morts de la dita confraria axi que la missa de mossen Sent Francesch del jorn de la sua translacio sia per los vius

et la missa del sendema sia per los morts. Item ordonaren quel sendema de mossen Sent Francesch de maig apres lo cantar quels confrares haien a elegir dos procuradors et dos consellers per regir la confraria els procuradors veylls o passats hajen a retre compte com abans poran als procuradors novells et als altres confrares qui esser hi volran. Item que haien a elegir I hom qui faça saber a tots los confrares et confraresses ço que ordonera o sesdevendra per negoci de la confraria. Item ordonaren que neguna persona no sia reebuda en la confraria si en sa sanitat no si era mesa si escusacio de ignorancia noy havia. Item ordonaren que tot confrare que sia fora la vila de Vilafrancha que sia tengut de venir lo dia de la festa la qual se appella la translacio de mossen Sent Francesch la qual es a XXV dies de maig en tal manera quey sia a tota la missa complidament. Item ordonaren que quant alcun confrare o confraressa morra los procuradors de la confraria deien fer scriure al datari dels frares menors lobit del confrare o de la confraressa car axi lon deuen fer cascun any commemoracio com de I frare menor. E cascun any quant lo Guardia deura anar a capitol quels procuradors de la confraria deien donar al dit Guardia los noms dels confrares o confraresses qui seran morts dins lany per ço que haien a manifestar al capitol per haver lo beneffici lo qual es a la confraria atorgat per lo Senyor general ministre el ministre proençal de Proença. Item ordonaren que tots los capitols damuntdits se deien legir lo dia de la translacio de mossen Sent Francesch aquella hora quel guardia ab los pro-

euradors de la confraria ordonaren per ço que cascun sapia que deu fer per la confrarie et que ignorancia nos puxa scusar. Item lany de MCCCLXXI a XXV dies del mes de maig ordonaren los confrares que tot hom qui a la dita confraria per dos anys pagat no haura que lo terç any requerit per los procuradors si donchs per impotencia nos scusava o per altra legittima scusacio quel puguen traure de la dita confraria. Item ordonaren quels procuradors de la dita confraria puxen ajustar los dits confrares tota hora que a ells sera necessari vist faedor per ordinacio et conservacio et altres coses fer a utilitat profit et bon stament de la dita confraria. Quem bonum quod operamur in vita reatibus nostris adquirit veniam et ad eterne beatitudinis viam aditum nobis preparat salutarem. Ideo in nomine Domini nostri Jhesuchristi qui in sacramento altaris sua corporali presencia ad virtutum et gratiarum incrementa nos atrahit et inducit spiritualiterque quotidie nos refficit sumum et magnificum sui corporis et sanguinis sacramentum corpus in cibum et sanguinem in potum tribuendo die sabbati intitulata XXIII mensis aprilis anno a nativitate Domini MCCCLXX nono qua celebrabatur festum santi Georgii persone subscripte gratia Sancti Spiritus imbute ut donis spiritualibus augeantur et concrescant ad honorem summi Patris et ejusdem superne matris et tocius curie celestis et sub invocatione memorati beati Georgii militis curie celestis ordinarunt quod fieret confratria in monasterio fratrum minorum Villefranche anno quolibet die beati Georgii in qua quilibet confrater tam masculus

quam femina teneatur facere et complere capitula subscripta. Primo ordinarunt quod nulla persona recipiatur in dicta confratria sine voluntate guardiani dicti conventus vel ejus vicarii et procuratorum dicte confratrie et hoc fieri habeat ante altari sancti Georgii et quod quilibet confrater toto tempore vite sue debeat stare in dicta confratria promitendo hoc in sua bona fide. Item ordinarunt quod in dicta confratria solummodo et dumtaxat persone bone vite et conversacionis honeste recipiantur. Item ordinarunt quod quilibet confrater cujusvis condicionis sic teneatur dicere qualibet die unum pater noster et unam ave mariam adeo quod Deus conservet in caritate et sua gratia confratres et confratrices et animo confratrum deffunctorum in pace requiescant. Item ordinarunt quod die qua unus confrater vel confratissa obierit quilibet confrater presbiter teneatur dicere unam missam deffunctorum et quilibet clericus psalmos penitencie cum letaniis et alii confratres teneantur dicere quinque pater nostres et septem ave maries portando lumen et stando cum funere donec sit tumulatum et si interesse non poterit quod teneantur dupplicare dictam penitenciam et si ipsa die non dicerent quod possint emendare ut cicius poterint. Item quod quilibet confrater laycus teneatur dare procuratoribus dicte confratrie unum denarium qui detur in pane decocto pro anima dicti confratris mortui die qua ejus funus fuerit traditum ecclesiastice sepulture. Item quod quilibet confrater laycus anno quolibet teneatur celebrari facere unam missam casu tamen quo confrater seu confra-

trissa decesserit infra annum que misse celebrentur infra ecclesiam dicti conventus per confratres presbiteros dicte confratrie et habeat solvere pro celebratione dicte misse procuratoribus dicte confratrie duodecim denarios quilibet confrater. Item quod quilibet confrater dicta die sancti Georgii teneatur interesse in celebracione misse dicti sancti et processione ejusdem. Item quod crastina die ipsius festi confratres et confratrisse predicti habeant interesse si possibile eis fuerit misse majori que celebrabitur pro confratribus deffunctis in dicta ecclesia. Item quod ipsa die procuratores dicte confratrie teneantur distribuere pecuniam per ipsos collectam a confratribus dicte confratrie inter presbiteros confratres ejusdem confratrie qui ipsa die et continue donec satisfecerint habeant et teneantur celebrare missas et alia divina officia pro animabus dictorum confratrum deffunctorum videlicet pro quolibet solido unam missam. Item quod qualibet confratrissa anno quolibet teneatur dare procuratoribus dicte confratrie casu tamen quod non sit matrimonialiter collocata vel ejus vir non sit de dicta confratria octo denarios in celebratione dictarum missarum. In casu vero quo sit maritata et vir ejus sit confrater dicte confratrie habeat solvere dictis procuratoribus racione pretacta quatuor denarios barchinonenses tantum. Item ordinarunt quod nullus recipiatur in dicta confratria nisi in sanitate sua. Item ordinarunt quod cristina diey predicte dicti confratres teneantur eligere tres procuratores in dicta confratria quibus procuratores preteriti habeant reddere compotum et reliqua

restituere videlicet per hunc modum quod sumpto prandio procuratores veteres tradant unum ramellum florum procuratoribus futuris et ipsi procuratores sine aliqua contradicione habeant acceptare. Item quod dicta confratria et procuratores ejusdem recipiant omnes dicti prandii et quod confratres sumentes ipsum prandium habeant solvere ad noticiam et tatxacionem procuratorum et ceteri non comedentes habeant solvere quilibet duodecim denarios qui expendantur in adjutorium dicti prandii. Item ordinarunt quod confratres foranei dicte confratrie ipsa die festi sancti Georgii teneantur venire ad dictum monasterium et audire dictam missam nisi necessitate urgenti fuerint excusati. Item ordinarunt quod dicti procuratores per XV dies ante dictum festum habeant accedere per confratres ejusdem confratrie et ipsos interrogare si volunt sumere dictum prandium necne. Item ordinarunt quod procuratores dicte confratrie possint et valeant abstrahere confratres ejusdem qui per duos annos steterint et recusaverint solvere et adimplere predicta nisi tantum per impotenciam vel aliam ligittimam excusacionem steterint. Item ordinarunt quod illi confratres qui die sancti Georgii non solverint denarios missarum in mense nisi legittimam habuerint excusacionem quod si decesserint infra annum sequentem non guadeant privilegio ipsius confratrie. Item ordinarunt quod si aliquid fuerit mutandum seu corrigendum addendum vel minuendum in premissis et circa premissa et dependencia ex eisdem quod major pars ipsorum confratruum facere possit et valeat illud. Item ordinarunt

quod super fiendis et ordinandis se possint dicti confratres congregare et ipsum accordium seu consilium inter se habere. Tenore presentis ad devotam et humilem supplicacionem nobis vestri pro parte dictorum proborum hominum directam dictas confratrias et capitula preinserta ac omnia et singula in eis contenta et imposterum melioranda et que pretextu eorum fecistis et ordinastis cum nil aliud nisi caritativa opera et misteria divina videantur continere grata habentes illas et ea laudamus approbamus et ratifficamus hac condicione quod in fiendis ordinacionibus si quas super predictis vos amodo facere contigerit sit presens vicarius Confluentis. Mandantes per eandem gubernatori comitatuum Rossilionis et Ceritanie vicario Confluentis et Capcirii cetterisque officialibus nostris presentibus et futuris et eorum locatenentibns quatenus confirmacionem et omnia et singula supra largius inserta et specifficata teneant et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. In cujus rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum in Montessono XXII die aprilis anno a nativitate Domini MCCCLXXXIX. Regnique nostri tercio. — Rex Johannes.

Dominus Rex recognito prius per Ja. de Monello consiliarium mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

LXIII.

Reg. 1900, fol. 180.

In Dei nomine. Nos Johannes etc. Circa curam gregis dominici sub nostri residentis imperio multiplicem nos decet solicitudinem adhibere ut in omnibus erga ipsum caritatis unitas et honestis splendor elucescat in suique nitore altissimus delectetur. Sane quia vos fideles nostri Mercerii civitatis Barchinone considerato quod ab adolescentia prona est vita hominis ad peccandum et diversis inquinamentis obnoxia viciorum ac fidelibus christianis paravit creatoris clementia opera caritatis et divina misteria per que eorum valeant reatus delere et ad vitam eternam gloriosius pervenire ad Dei et beate Marie Virginis ejus matris laudem et gloriam ut inter vos caritatis invalescat idemtitas ob devocionem et honorem beati Juliani confratriam habere perobtatis ex quibus opera caritatis ac misteria et sacrifficia divina in divini cultus augmentacionem et vestrorum pecaminum redemcionem ac culparum omnium remissionem ut dilucide perpendi potest effundentur ut super statu felici regimine ac conservacione confratrie ipsius quedam ut dicitur extiterunt

per vos facta et nobis oblata capitula hujusmodo seriei. En nom de nostre Senyor Jhesuchrist et de la Verge nostra dona Santa Maria los promens Mercers de la ciutat de Barchinona offeren si mateys e prometen et fan vot et promissio de fer almoyna de tota lur vida et dels lurs a honor e reverencia de nostre Senyor Deu et de madona Santa Maria et de tota la cort celestial e preguen humilment que sie lur advocat lo benuyrat Sent Julia e prometen de tenir de tota lur vida et dels lurs una lantea qui crem a honor de Deu et de la Verge Madona Santa Maria et de Sent Julia. E prometen de la dita almoyna fer altres coses piadoses les quals meten en scrits axi com davall se seguex a tots aquells mercers a qui plaura quey sien et quels placie que tot o observen et o complesquen si donchs necessitat no havien per la qual fossen escusats que nou poguessen fer et quels placie quey haien devocio. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita almoyna o confraria se meten en scrits ab ço quels plaura de dar en la entrada al servey de la lantea et de les coses piadoses. Item que tots confrares et confraresses qui seran en la dita almoyna o confraria donen tots dissaptes I diner qui sia mes en la almoyna per complir les coses piadoses et en aço no facen falla per res. Item que tots aquells a qui seran comenats de levar los diners quels degen metre al servey de la dita almoyna et de la lantea e si per ventura ni havia alcun qui nou volgues fer o no ho podia fer que hagues escusa justa que en aquell cas quen hage altre quiu faes per ell ab consell dalscuns antichs

mercers. Item que tots aquells qui levaran los dits diners degen dir als promens de lur carrer sin hi ha alcu qui no ho vulla pagar per tal com se haura a retre compte. Item com se esdevenga que alcun confrare o confraressa de la dita almoyna o confraria pas desta vida que tots los homens hi sien e les dones aquelles qui anar hi poran et aquells et aquelles qui justa escusa hauran que noy poran anar que sien tenguts de dir per anima del defunt o defuncta X vegades la oracio del pater noster et X vegades la Ave Maria. E si hi defallien que donen I diner per anima del defunt o defuncta et aço sia en carrech de lur anima si nou fan et que placia a aquells qui iran a la sepultura que encontinent hi sien com lo cors se dege soterrar. Item que tots aquells et aquelles qui iran al dit cors degen dir a cascun cors de la dita almoyna X pater nosters e X ave marias per la sua anima. E si ni havia alcu qui nou volgues o nou podia fer que en aquell cars do I diner per la sua anima et aço sia en carrech de lur anima si nou fan. Item que per cascun cors qui sera de la dita almoyna sien dites V misses lendema que sera soterrat per la sua anima et sien dites alli on ell elegira la sua sepultura dels diners de la dita almoyna si donchs embarch noy havia que nos pogues fer aquell dia siu havia ques faes al dia seguent. Item que per cascun de la dita almoyna qui morra sie dat per salut de la anima del defunct a menjar o per aquell menjar V diners a V pobres per amor de Deu en memoria de les V plagues que Jhesuchrist soferi. Item que si alcun confrare de la dita confraria venia a fre-

tura que li sie dat de la almoyna daquella confraria a coneguda dels promens qui aquell dia tendran la dita almoyna e en cars que passas desta vida et no li bastava ço del seu a ferli la sepultura que en aquell cars los promens qui aquell any tindran la dita almoyna li degen fer la dita sepultura segons lur bona conexença de la dita almoyna. Empero en aquest capitol no son entesos alcun mercer o muller daquell quis abates ço es que nos alegren de res de la almoyna si donchs nou faien per lur sepultura a coneguda dels promens. Item que cascun se tenga per tengut de fer lexa en son testament a la dita almoyna segons que Deu li metra en son cor e aço no meta alcu en oblit. Item que tots aquells e aquelles de la dita almoyna sien lo die de Sent Julia en aquella esgleya on per ells sera ordinat a la missa et al sermo per fer honor al benuyrat mossenyer Sent Julia. Item que tots aquells qui levaran la dita almoyna e les altres lexes qui en la dita almoyna se faran cascun any complesquen totes les obres damunt dites e reten compte tots anys de ço que hauran reebut e despes be et leyalment a aquells qui vendran apres dells. Item que si alcun qui sera de la dita almoyna sera en qualque part fora la ciutat et morra que tots sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima et qui li sien dites les misses a la sua parroquia et sia dat a menjar als pobres axi com si finava en la ciutat. Empero per quant partira de la ciutat jaquesca manat al seu alberch que lalmoyna sia donada continuament per ell axi com si ell ere present. Item quels promens qualsque sien almoyners de

la dita almoyna no degen fer alscunes messions ne començar obres comunes exceptat que pusquen fer almoynes a pobres qui sien de la dita almoyna axi com a provehir pobres et malalts et cobrir morts qui vinguessen a necessari e aço puguen fer a lur bona coneguda. Item que si alcu qui sera de la dita confraria moura baralla o haura contesa ab altre que aquells qui tendran la dita almoyna tracten de fer pau entre aquells qui hauran lo contrast per esquivar major mal. Item que si algun confrare de la dita confraria morra et nos soterrara aquell jorn que morra quel vullen soterrar lendema queu hagen a fer saber lo vespre et si nou fahien saber lo vespre que nos puga soterrar en lendema tro apres menjar. Item que si alcun se metra en la dita confraria que sie ja en altre confraria et de la confraria en que sera primer morra algun confrare et aquesta dels mercers altre e ques soterrasen endos en una hora que aquell qui en aquest cars sera en dues confraries sie tengut del primer vot si donchs no pot esser andues les sepultures. Empero es intencio tota vegada et es dels damunt dits promens e dones que si hi havia alcun capitol qui fos duptos o escur son apparellats aquell adobar millorar o declarar en be. Item que tota vegada que vullen algunes coses millorar o mudar en be en los capitols damunt dits queu puxen fer. Tenore presentis ad devotam et humilem supplicationem pro parte dictorum merceriorum nobis directam dictam confratriam et capitula preinserta ac omnia et singula in eis contenta grata habentes illos et ea laudamus approbamus ratifficamus et nostre auc-

toritatis ac confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per hanc eandem gubernatori Cathalonie vicario et bajulo Barchinone et ipsorum locatenentibus presentibus et futuris quatenus laudamentum approbacionem ratifficacionem et confirmacionem nostras hujusmodi ratas gratas et firmas habeant teneant et observent et faciant ab aliis inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cujus rei testimonium hanc fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone XVI die januarii anno a nativitate Domini M CCCXCII. Regnique nostri sexto. Petrus ça Calm.—

Dominus Rex mandavit mihi Bartholomeo Sirvent.

Dominus Rex habuit eam pro visa. Idem.

LXIV.

Reg. 1962, fol. 56 v°.

In dei nomine. Nos Johannes etc. Circa curam gregis dominici sub nostri residentis imperio multiplicem nos decet solicitudinem adhibere ut in omnibus erga ipsum caritatis unitas et honestatis splendor clucescat in suique nitore altissimus delectetur sane et vos fideles nostri magistri axie civitatis Barchinone conside-

rato quod ab adolecentia prona est vita hominis ad peccandum et diversis inquinamentis obnoxia viciorum quodque fidelibus Christianis paravit creatoris clemencia opera caritatis et divina misteria per que eorum valeant reatum delere et ad vitam eternam gloriosus pervenire ad dei et beate Marie virginis eius matris laudem et gloriam ut inter vos caritatis invalescat idemtitas et ob devocionem et honorem beate Caterine confratriam habere perobtans ex qua opera caritatis ac misteria et sacrifficia divina in divini cultus augmentacionem et vestrorum peccaminum redemcionem ac culparum omnium remissionem ut dilucide propendi potest effundantur et de ac super statu felici regimine ac conservacione confratrie ipsius quedam fuerunt per vos facta et nobis oblata capitula huiusmodi seriey. En nom de Deu sia com sia certa cosa a la vostra magnifficencia et per tot lo mon que una de las cosas per las quals los vostres regnes et terres et en special la ciutat de Barchinona son mantenguts honrats et nomenats es la mar et aço per raho dels navilis qui en aquells Regnes et ciutat venen et en aquella mes que en les altres lochs se fan los quals navilis esser no porien si no per los maestres daxa que aquells fan la art dels quals es fort necessaria et profitosa als dits Regnes terres et en special a la dita ciutat. E encara universalment a tot lo mon. E aquella art sia venguda a gran minve per molts maltractaments et engans que per los officials vostres et per patrons de navilis et altres tots dies se fan e son fets. E aquells mestres que ara son vullen viure en tal forma que sia

honor de vos senyor et profit de lurs animes et de lurs cossos et de la cosa publica. Per ço suppliquen a vostra senyoria que li placia regonexer ho fer regonexer los capitols et ordinacions seguents los quals aquells supplicants entenen esser necessaris et profitoses a la dita art et a la cosa publica. E aquells senyor si vostra merce sera consentir et atorgar. Primerament que per reverencia et honor de nostre senyor Deu et de madona Santa Maria mara sua et de la verge gloriosa madona santa Caterina la qual la dita art per tots temps invoca et ha hauda en devocio aquells maestres daxa pusquen fer et ordonar confraria. En la qual confraria se pusquen metre tots los maestres que metre si volran et encara mullers infants et companyes lurs. Item que per ço que de la dita confraria se pusquen dar et fer almoynes et seguir altres bones obres que tot maestre daxa que en aquella confraria se metra pach e haia a pagar cascuna setmana a la caxa de la dita confraria o als qui aquells diners culliran dos diners cascun dissapte. Item que les mullers et infants o altres que seran de la dita confraria no sien tenguts ne forçats de pagar per setmana sino ço que ells graciosament se volran o lurs pares o mares prometran per ells. Item que cascun que en la dita confraria entrera haia et dege prometre a pagar la dita confraria per la sua fi o a la sua fi alguna cosa. Empero si fer nou volra que noy sia estret ni obligat. Item haie et dege pagar a la entrada alguna cosa pero tot maestre haia a pagar a la entrada com se scriura per mestre quatre solidos et nomenys los quals pach per be que

ja sia scrit en la confraria lo dia que exira de poder de maestre et volra pendre sou de maestre. Item que si algu de la dita confraria axi hom com dona o altra persona de la qual se faça cas morra que tots los confrares haien et degen esser al soterrar del confrare mort axi empero que pus lo marit o lo senyor de la casa hi sia que la dona no sia tenguda de anarhi ne encorrega en alguna pena. Pero si lo senyor no sera en la ciutat que sera a bosch o en viatge o fora la ciutat que en aquell cas la muller daquell qui sera confrare hi haia a esser si just impediment no haura del qual sien creguts per lur simple sagrament. E si algu o alguna daquelles qui seran tenguts de anar hi no seran al soterrar del dit cos pus just impediment no hagen del qual sien creguts segons dit es que pach aquell per cascuna vegada que hi fallira mitge liura de cera o VI diners. Item que cascun confrare et confraressa haia o deie dir e aço prometra com entrara en la dita confraria XXX vegades la oracio del pater noster et altres XXX la oracio de la ave maria per anima del confrare mort e aço sia en carrech de la sua anima e si dir nols volra que haie a dar dos diners per anima del mort o aquella almoyna ques volra. Item que dels diners del acapte o de la caxa de la confraria sia fet un aniversari de X missas per anima del mort en la sgleya hon lo cors jaura al qual aniversari sien presents aquells maestres que esser hi poran e los consols de la art hi demanaran et que aquell aniversari sia fet la primera festa colent entre setmana que vendra apres lo dia que lo cors sera so-

terrat e si aquell dia fer nos pora en la altra apres vinent festa. Item sien donats lo dia que lo cors se enterrara per anima del dit deffunt et per reverencia de les V plagues que Jhesu Christ soferi en lo seu cors a V pobres a menyar o a quescun VI diners per lo dit manjar los quals sien pagats dels dits diners de la dita caxa. Item que semblant aniversari e almoyna e oracions de pater nostres et de la ave maria sien dits e fetes per anima de cascun confrare que fora la ciutat morra hon se vulla que jaga et que sia fet en la parroquia de hon sera. Item sia ordinacio de la Confraria que si alcun confrare o confraressa vendra a pobresa o fretura per malaltias o perdues o en altra qualsevol manera que los consols de la art et prohomens regidors o administradors de la caxa de la dita confraria degen soccorrer e ajudar dels diners de la dita caxa segons lur bon vijares a aquell e a aquella que la dita fretura sostindra axi en provisio de son menjar com en necessitat de metges et de medecinas com en totes altres coses a ell o a ella necessaries. Item que si algun confrare morra lo qual sia pobre a conexença del dits consols et prohomens que dels diners de la dita caxa sien pagades les messions de la sepultura a coneguda daquells consols et prohomens. Item que si cars sera que per fretura ço que deus no vulla algun confrare sera cativat per moros o per males gents e era atorgat a algun rescat que los dits Consols et prohomens ab consell de quatre prohomens antichs de la art los quals sien elegits per ells pusquen dar dels dits diners de la dita caxa aquella quantitat ques volran

per trauren o rescatar lo dit pres o cativat. Item sien pagats daquells diners ciris lantes draps e altres coses que la dita art te ho volra tenir et haver ho fer fer. Item per ço que les dites coses pus abundantment se pusquen fer que sia ordinacio entre los confrares que cascu en son testament faça alguna lexa a la caxa de la confraria et que en aço no haia oblit. Empero que si fer nou volra que noy sia stret ni obligat ne per aço encorrega en alguna pena. E per ço que les coses dessus dites o les daval scrites mils pusquen venir a bon acabament e perfeccio suppliquen los dits maestres daxa e ells esser atorgat que cascun any en lo dia de madona Santa Caterina tots los dits maestres daxa se pusquen e se haien a aplegar en un loc ques volran e aqui facen fer un aniversari general per anima de tots deffunts e fet aquell aniversari en aquell loch elegesquen e deguen elegir II homens de lur art los quals sien per tot I any continuu appellats Consols et haien ple poder de exequir totes et sengles coses en les presents ordinacions contengudes e segons que açò se conte los quals consols elegits lo dit dia per lo dit offici haien a jurar en poder del batle de Barchinona qui ara es o per temps sera que ells be et leyalment et ab tota diligencia se hauran envert les coses axi contengudes tota malicia parcialitat e frau foragitades. E que seran a tot profit de la art et dels patrons dels navilis et de la cosa publica en quant en ells sera. Item que aquell dia e hora matexa sien elegits dos prohomens de la dita art los quals tenguen les claus de la caxa de la confraria dessus dita los quals haien et

sien tenguts jurar en poder del dit batle axi que los dits consols segons que en lo precedent capitol se conte et que aquests II prohomens ensemps ab los dits dos consols administren los diners de la dita caxa et distribuesquen en les coses dessus dites et en altres que necessari sera a lur conexença. Pero si era cas que per raho de festés o solempnitats ques haguessen a fer per qualsevol raho se havia res a despendre dels dits diners que en aquellas messions aytals a fer los dits dos consols et dos prohomens hagen a convocar la art et ab voler daquells fer aquelles messions. Item que feta aquella eleccio dels dits dos consols et dos prohomens que aquells que seran stats consols et prohomens lany passat hagen et deien liurar les claus de la dita caxa a aquells que novellament entraran et retre compte a ells de ço que administrat hauran et que sia posat en scrits entre ells tan tost que haien jurat en poder del batle de Barchinona segons que damunt es dit. Item que si cas sera que algu dels dits consols et prohomens per raho de malaltia o per anar en son viatge o per altra necessitat no podie entendre en aquestos coses que aquell pusque comanar son loch a aquell ques volra que per ell ho vulla emparar de tenir lo qual haia aquell poder semblant que aquell qui son loch li comanara haia tornar a jurar segons ell ha en poder del dit batle. Item que los dits dos consols haien a cullir totes setmanes los diners del acapte en aquella millor manera que poran en carrech de lur consiencia. E per ço que los diners sien pus complidament collits et ab menys affany parria bo que sti-

gues en ordinacio que tot maestre daxa que sera maestre maior de algun navili o fusta o daltre obra cascun dissapte se haie es dege aturar e cullir de cascun de la dita confraria que en aquella obra sera lo dret del acapte e que algu daquella obra no ho dega contrastar et que cascun dissapte o en lo digmenge apres vinent aquell mestre maior o liure a I dels dits consols. Item que cascun maestre daxa que ira en viatge haie et dega jaquir manat a son alberch que cascun dissapte sia dat als dits consols la dita almoyna. E si per ventura cascun dissapte nos pagara que aquell maestre com sia tornat del viatge pach complidament tot ço que degut sera per les setmanes fallides sens tota diminucio. Item que per squivar totes baralles e males volentats entre los maestres de la dita art placia a vos senyor ordonar e manar que si algun maestre sera que tenga algun fadri et aquell fadri se exira de son maestre es volra metre ab altra maestre ans que no haura complit lo temps que habia promes star ab son maestre que algun altra maestre daxa no gos tenir ne pendre aquell fadri ni metrel en alguna obra dins lo dit temps si donchs nou fa ab benivolença et consentiment del maestre ab qui stava et aço sots pena de X solidos per cascuna vegada que contrafara de la qual pena sia adquisida la meytat a vos senyor o al batle de Barchinona en nom vostre et laltra meytat a la caxa de la dita confraria. Item que si cas sera que baralla o discencio se seguesque entre alguns de la dita art ensemps ço que deus no vulla que lo batle de Barchinona qui ara es o per temps sera request per los dits consols

sia tengut de pendre aquells et reebre informacio de la dita haralla o discencio e forçar aquells qui de la dita art seran a fer pau et altra seguritat per tal que mal no si cresque et aço per via de imposicions de penes et en altra manera mitgençant justicia. E no res menys que lo dit batle request per los dits dos consols la un dells sia tengut pendre aquell o aquells de la dita art que los dits consols li nomenaran si a ell vist sera faedor et fer execucio o exequcions daquells o de lurs bens per les penes si en algunes encorraguts seran de las quals penes senyor sia de vos o del dit batle en nom vostre la maeytat et laltra meytat de la caxa de la dita confraria. Item vos placia senyor per ço que los maestres daxa que en aquella ciutat continuament habiten et stan mils sien tractats ordonar et manar que tot patro de qualsevol navili que volra aseure aquell navili pusque pendre per maestre maior aquell ques volra e pres aquell per mestre que degue requerir los dits dos consols que li donen mestres per fer continuar la obra que fer volra. E que los dits consols hi haien a dar aytants maestres com volra si tants haver ne poran. E si tants haver non poran que lin haien a compartir dels altres obrers segons que conexeran ques pusque be compartir a fi que cascu qui obrar volra pusque obrar et continuar sa obra. E si per ventura lo dit patro nos tendra per content dels mestres en volra haver mes o haverne de estranys et per aquesta raho ne fara venir que los dits consols haien poder tota frau et parcialitat cessant de compartir e mudar aquells maestres strangers et altres per

les obres que en la ciutat se obraran affi que aquells strangers qui no sostenen dels carrechs de la Ciutat no sien en maior grau que aquells de la ciutat e que cascun sia sots regiment dels dits Consols dementre que en les dites obres obraran. Item que cascun maestre stranger qui en la ciutat vendra per obrar et lavorar en aquella sia forçat de pagar a la caxa de la dita art segons que los maestres de la ciutat acustumen de pagar en las lurs terres don aquells maestres seran com hi lavoren. Item que tot maestre stranger haia et dege estar en la obra dels dits navilis a tota conexença correccio e regiment dels dits dos consols dementre que en la ciutat sera e lavorara segons que los maestres de la ciutat stan et haie anar si altres de la ciutat hi van a totes obres forçades axi Reyals com de la ciutat o del general de Cathalunya com altres en que força se meta. E aço sots pena de V solidos per cascun jorn que per los consols seran requests la qual pena sia partida segons les altres penes pus prop damunt scrites. Item que los consols ab lo maestre maior de cascun navili tatxen los loguers dels maestres e fadrins qui lavoraran en lo dit navili axi strangers com altres present empero e consintent lo patro del navili. Item que algun maestre daxa no gos metre en alguna obra hon ell lavor mes avant de I fadri et aço sots pena de V solidos per cascun jorn pagadors segons damunt si donchs lo patro de la fusta non volia mes dels fadrins. E que lo patro no pusque gitar de la obra lo fadri del maestre que en la sua obra lavorara. Item que si algun maestre daxa qui tengua fadri sera ma-

lalt que no pusque obrar que en aquell cars los consols dessus dits puxen o deguen metre lo dit fadri del maestre malalt en aquellas obras quels sera be vist per ço que lo dit fadri no perda son temps et que lo maestre malalt se sostenga es puga socorrer ab lo guany del fadri. Item que tot patro qui faça navili algu gran o poch e lo navili que fara haia et dege haver viatge abans que lo dit navili sia fet o acabat de fer e si per spatxar lo navili pus viatge haura aquell patro haura necessari de haver maestres que lo dit patro o son maestre del navili requiren los dits consols quels donen maestres per spatxar la dita obra. E si los dits consols no poran haver tants maestres com lo patro volra e aço per deffalliment dels maestres qui no seran en la ciutat ho per ço com seran per les altres obres qui axi matex seran cuytades ho hauran necessari despatxar que lavors lo dit patro ab consell dels dits Consols et de son maestre maior pusque fer venir et haver en sa obra mestres strangers de altres parts. Item que si lo dit patro que haura fets venir los dits maestres strangers a obrar son navili romandra de obrar derrera totes altres obres quel dit patro haie o dega acullir en la sua obra los maestres habitadors de la dita ciutat si algu ne ira en foll en cars que ni haia mester. E que los dits Consols los hi pusquen metre et compartir no gitantne los maestres que lo dit patro haura fets venir si donchs aquell patro nols ne volia gitar. Item per esquivar et cessar totes baralles et discensions entre patrons e los maestres de axa et tota materia de questio placia a vos senyor manar et

ordcnar que sia servada la usança que tots temps es stada servada ço es que tota la lenya ques fara lo dia del divendres sia de cascun maestre que aquella lenya fara e aquella ques fara lo dissapte sia del maestre maior de la obra e semblantment tota lenya de membres sia del maestre que la fa o qui fa lo dit membre. E que ultra aço lo dit patro haie et dege dar linyoles almangana barrines et altres coses segons son acostumades de dar. Item vos placia senyor manar et atorgar a la dita art per be e pau de la art que si algun mestre strany o privat haura començada alguna obra per mestre maior que algun altra maestre no gos sostraure aquella obra ne metres per mestre maior en aquella si donchs lo patro no posava que aquella obra li fos arrada et que lavors et abans haie a esser conegut per los dits consols et per quatre prohomens de la art per aquells consols elegidors. E qui contrafara que per cascun jorn pach V solidos de ban pagadors et partidors segons les altres penes dessus dites servada empero la forma del Capitol sobre aquestes coses fet en lo libre de las ordinacions dels consols de la mar. Item que per ço com moltes vegades per les rahons dessus dites et per moltes altres ques poran esdevenir sera necessari los dits consols haver consell dels prohomens de la dita art per ço placia a vos senyor que los dits consols totes aytantes vegades com se volran e a ells sera vist faedor puxen appellar los maestres daxa e fer congregar en aquell bon loch que a ells parra o aquells quels plaura per haver consell lur e tractar de aquellas cosas que per profit de la dita

art los parra esser tractat en tant empero com toch les coses en los damunt dits capitols contengudes et no en altra manera. E que cascun appellat hi dega esser la ora assignada. E qui noy sera que pach per cascuna vegada mitga liura de cera o XII diners guanyadors al ciri de la dita art o la dita caxa. Item senyor com sia raonable cosa que qui ha lo carrech que deya sentir lo profit et contra alcun maestre qui haia obrat en ça joventut segons que ha acustumat altra mestre no pusque esser gitat de la obra pus que sia abta et sufficient a obrar mas que li sia tatxat lo salari segons ço que fara a coneguda del mestre maior et dels consols. Tenore presentis ad devotam et humilem supplicacionem pro parte vestri dictorum magistrorum axie nobis factam dictam confratriam et capitula preinserta ac omnia et singula in eis et quolibet ipsorum contenta grata habentes ea omnia attenta utilitate rei publice et nostra laudamus approbamus ratificamus et nostre auctoritatis at confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per hanc eandem Gubernatori Cathalonie vicario et baiulo Barchinone et ipsorum locatenentibus presentibus et futuris quatenus laudamentum approbacionem ratifficacionem et confirmacionem nostrarum huiusmodi rata grata et firma habeant teneant et observent juxta mentem et seriem dictorum capitulorum et faciant ab aliis inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam Datum in monasterio Sancti Cucuphatis Vallensis XVI die septem-

bris anno a nativitate Domini MCCCXC secundo. Regnique nostri sexto. Petrus Olcina.— Rex Johannes.

Dominus Rex mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

LXV.

Reg. 1902, fol. 77.

Nos en Johan etc. Com entre les altres coses qui ayden a sustentar humana natura e delir los peccats a que es per la sua fragilitat e deshobediencia del primer pare viciosament inclinada sien almoyna et caritat en les quals lo nostre redemptor et salvador Jhesu Christ singularment se delita e per aquelles alleuge misericordiosament les penes per los nostres peccats merescudes. E vosaltres feels nostres maiorals et prohomens del offici dels assahonadors de la ciutat de Valencia cobeejans obtenir la gracia del dit nostre redemtor et esforçantsvos fer et complir les dites obres qui son de salvacio perdurable vullats haver entre vosaltres segons haviets be acustumat almoyna et confraria per conservacio et bon acabament de la qual havets fets et ordonats los capitols del tenor seguent. Molt excellent princep et senyor a la vostra Real maies-

tat humilment supplicant exposen los capitols deius seguents. Los maiorals et prohomens del offici dels assaonadors de la ciuiat de Valencia. Primerament com lo offici dels dits assaonadors hagues gran licencia e concessio dels predecesors de vos senyor de fer confraria o almoyna en la qual poguessen esser en compte cent confrares et poguessen tenir draps literes ciris ab senyal del dit offici per a obs de la sepultura dels dits confrares et aquells qui de la dita almoyna volien esser la qual gracia et concessio los predecessors del dit offici per lur necligencia han perduda per tal senyor los dits prohomens e offici de assaonadors suppliquen que placia a vos senyor que ara novellament los sia atorgat novella gracia et concessio que pusquen fer almoyna e confraria et esser en lo dit compte de cent e que pusquen fer et tenir draps lits et ciris ab lo senyal del dit offici et ajustarse a fer honor als dits confrares axi en sepultures com en noviatges et esposalles segons antigament han acustumat. Item senyor com sia stat acustumat antigament que tot confrare qui volia entrar en la dita confraria haia a pagar per entrada de la dita confraria un flori e en la fi cascun podia lexar a la dita almoyna o confraria ço que ben vist li era. Per ço senyor suppliquen los dits prohomens del offici de assaonadors que placia a la vostra senyoria quel dits confrares pusquen pagar en la dita entrada de confraria e almoyna del dit offici un flori e quels dits confrares concordants o la major partida de aquells pusquen si ben vist los sera crexer la dita entrada tro en quantitat de cinquanta solidos et dalli en

jus et no de pus o minvar. E que a cascun confrare sia licit et permes de lexar a la dita confraria ço que ben vist los sera en la sua fi segons antigament acustumaven exceptats bens sehents et de realench et altres bens qui per fur de Valencia lexar en testament o derrera voluntat no son permesos a semblants actes o coses. Item senyor com sesdevinga moltes vegades que alcuns dels dits confrares de la dita almoyna per gran vellea e decrepitat e malalties e per altres affanys vinguen a freturejament de bens temporals. E los dits confrares axi freturejants requiren els maiorals de la dita confraria e almoyna que aquells acorreguen axi com a confrares lurs. E per aquestes coses aytals sesdevinga quels dits confrares hagen a fer alguua caxa o caxes entre ells per provehir los dits pobres o freturajants e aço bonament no puxen fer sens licencia de vos senyor. Per tal los dits prohomens de assaonadors de la dita almoyna suppliquen vos senyor que placia a la vostra Reyal maiestat quels dits confrares puxen fer qualsevol caxa o caxes entre ells per a semblants coses e altres a la dita confraria e almoyna necessaries. E que per a obs de tenir los diners de les dites caxes e esdeveniments de la dita confraria e almoyna puxen tenir caxa segons altres confraries e almoynes legudes et per vos permeses acustumen et han acustumat et axi com dessus dits es. Item senyor com sesdevenga que alguns de tals pobres e fraturajants de bens temporals que han filles grans de edad de maridar e no hagen de que les puxen maridar moltes vegades requiren als dits confrares de la dita almoyna

que façen ajuda a maridar la filla de tal pobre et freturejant de bens. E sia dupte si los dits confrares de la dita almoyna poden fer tals coses. Per tal los dits prohomens assaonadors de la dita almoyna suppliquen que placia a vos senyor quels confrares de la dita almoyna puxan donar et fer gracia a la filla de tal confrare requirent ço que per los dits confrares sera ben vist en diners e no pas en bens sehents ni de realench com non haia la dita almoyna. Item senyor com sesdevinga que alguns dels confrares de la dita almoyna sien necligents en servir aquella et inobedients a les ordinacions quels dits confrares fan per tal que los qui be ho fan no prenguen mal exinpli e los inobedients sien punits suppliquen los dits prohomens del dit offici que placia a vos senyor que los dits confrares de la dita almoyna tots concordants o la major partida daquells puxen metre pena als dits inobedients et no volents servir la dita confraria e almoyna aquella que ben vist lus sera et queis sia licit de crexer et minvar aquella ab que no puxen crexer mes avant de decem solidos reals de Valencia convertidora en coses et actes licits et honests de la dita almoyna. Item senyor com los dits confrares de la dita almoyna a honor et reverencia de nostre senyor Jhesu Christ e de la verge madona Santa Maria mare sua et de tota la cort celestial vullen tenir et fer una lantea en la qual puxen fer cuberta ab senyals del dit offici de assaonadors e sia dupte si aço poden fer sens licencia o gracia vostra et per tal los dits prohomens de la dita almoyna de offici de assaonadors per remoure lo dit dupte suppliquen

a vos senyor que sia la vostra merce de donar licencia als confrares de la dita almoyna que pusquen fer et tenir la dita lantea cuberta ab senyals del dit offici la qual puxen tenir en aquella esglesia que ben vist lus sera. Item senyor com per privilegis per los predecessors de vos senyor sia atorgat als officis de la dita Ciutat ques puxen ajustar e fer quatre maiorals qui tracten dels affers del dit offici e no parle res de almoynes e confraries. Per tal los dits prohomens del dit offici suppliquen a vos senyor que sia la vostra merce quels confrares de la dita almoyna puxen elegir quatre majorals qui regesquen la dita confraria e almoyna e pusquen corregir los dits confrares de la dita almoyna ab consell de altres prohomens de la dita confraria e almoyna. E que tots los dits confrares se pusquen ajustar la on ben vist los sera e tantes vegades quantes los sera necessari per affers de la dita confraria e almoyna e tractar daquella e aço sens demanar licencia a vos senyor o altres officials vostres e que una vegada cascun any en la festa del benuirat nostre senyor sant Agusti lla on ben vist los sera se pusquen tots los dits confrares de la dita almoyna ajustar e menjar ensemps e fer pietança en aquell orden o casa que ben vist los sera segons antigament han acustumat fer. Item senyor per tolre altercacio o questio que per vos senyor o officials vostres poria esser feta als confrares de la almoyna del dit offici que retessen compte o raho daço que reebut haurian de la dita almoyna e confraria. Per tal los dits prohomens de la dita almoyna suppliquen a vos senyor que sia la

vostra merce quels dits confrares e almoyna de dit offici no sien ni pusquen esser constrets ni forçats per vos senyor o altres officials vostres ne per deguna altre persona sino solament per los confrares de la dita almoyna de retre lo dit compte dels fets de la dita confraria del dit offici. Item senyor que sia merce vostra quels prohomens de la confraria et almoyna del dit offici pusquen fer et ordonar entre ells aquells capitols et ordinacions que a ells sera ben vist per ordonar et regir la dita confraria e almoyna del dit offici no venints ne venint ne tocants contra la corona ne regalies de vos senyors ne contra furs o privilegis de la dita ciutat mas non solament per ordonar la dita confraria e almoyna del dit offici los quals capitols puxen forçar de tenir e servar als dits confrares de la almoyna del dit offici sots aquella pena que ben vist los sera axi empero que los capitols ordenadors daci avant sien justs rahonables licits e honests a coneguda consentiment et ferma del portant veus de Gobernador del regne de Valencia o de son lochtinent qui facen e hajen a fer la dita coneguda e los dits consentiment et forma liberalment et francha e espatxada sens alcu salari et sens res als pendre o averne et qne la dita pena no puxa esser major de decem solidos. E sia stat per vosaltres a nos humilment supplicat que los dits et preinserts capitols et les coses en aquells contengudes axi per vosaltres qui a present sots com per tots aquells qui en esdevenidor seran de la dita vostra almoyna volguessem per be et conservacio daquella per benignitat nostra acustumada loar approvar et conformar o

novellament atorgar Nos a la dita vostra supplicacio per honor et reverencia de nostre senyor Deu Jhesu Christ et de la molt gloriosa verge ma dona sancta Maria mare sua et per creximent et conservacio de la dita almoyna favorablement inclinats ab tenor de la present carta nostra los damunt dits et preinserts capitols et totes et sengles coses en aquells et cadaun dells contengudes de certa sciencia loam approvam ratifficam et confirmam et encara si obs hi es de novell ho atorgam axi per vosaltres qui ara sots com per tots aquells qui per temps seran de la vostra almoyna dessus dita Manants expresament et de certa sciencia al gobernador general de tots nostres regnes et terres et al Portant veus de aquell en la ciutat et Regne de Valencia als justicies jurats et prohomens de la ciutat de Valencia et a altres qualsevol tots et sengles officials et sots meses nostres als quals se pertanga et als lochtinents dels dits officials presents et qui per temps seran per primera et segona jussions sots obteniment de nostra gracia et merce que totes et sengles coses en los demunt dits et preinserts capitols et cadaun daquells contengudes et la present nostra confirmacio o novella concessio tenguen inviolablement et observen et tenir et observar façen fermament e no hi contravinguen o algu contravenir permeten per qualsevol raho causa o manera. E es cert que per la present confirmacio o novella concessio vosaltres dits prohomens havets dats a nos graciosament quarantacinch florins dor Darago los quals de vos confessam haver hauts et reebuts e los quals de manament no stre ha-

vets liurats entegrament al feel Conseller et tresorér nostre en Julia Guerius en testimoni de la qual cosa havem manat la present carta esser feta et ab nostre segell pendent segellada. Dada en la ciutat de Valencia a quince dies de Decembre en lany de la nativitat de nostre senyor MCCCLXXXX dos et de nostre Regne lo size.—Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presente Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Geraldo Gobelini.— Vidit eam et recognovit predicta capitula Raimundus Tolçani miles consiliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem.—Idem.

LXVI.

Reg. 1902, fol. 84 v°.

Nos en Jhoan per la gracia de Deu Rey Darago etc. Per tal com entre les obres de misericordia per lo nostre Senyor Jhesu Christ en christiana Religio stablides son perpollents et a Deu molt acceptables e plaents caritat et almoyna com per aquelles se delesquen es alleugen les penes per nostres pecats merescudes et la gracia et amor divinal misericordiosament sen obtinguen vosaltres feels nostres prohomens pellers de la ciutat de Valencia obtemperar cobeejants als vots et doctrina

de la santa scriptura qui a complir fer et seguir les dites obres nos amonesta e clarament nos ensenya vullats haver et ordenar entre vos almoyna e confraria per obtenir et haver gracia del dit nostre salvador Jhesu Christ et per gonyar et conseguir la gloria de paradis infinida et per conservacio et profesio de la dita vostra almoyna haiats fets et ordenats et ans reverentment presentats alcuns capitols de la serie subseguent. En nom de Deu tot poderos et del seu beneyt car fill Jhesu Christ lo qual pres mort et passio per lo humanal linatge et de la nat . . de la beneventurada madona sancta Maria mara sua et de tota la cort celestial a be et a honor dels nostres cossos et a profit et a gloria de les nostres animes. Ordenacio dels prohomens pellers de la ciutat de Valencia en llur almoyna. Ordonaren los prohomens pellers aquesta beneyta almoyna perdurablament si a Deu plau. E salvant al molt alt senyor Rey Darago tots servirs reals e vehinals fidelitat et tots altres drets Reyals.—Rubrica quels dits prohomens se puxen aiustar tota vegada que ben vist lus sera. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna que los dies deius scrits tota hora et tota vegada que ells se volran e ben vist lus sera se puxen aiustar per haver colloqui o parlament dels fets o fer en aquell o en aquells ordenacio o ordenacions sobre los fets de la dita almoyna en aquell loch o lochs que als dits prohomens sera ben vist. Empero que les dites ordenacions sien justes honestes et rahonables et a la almoyna present pertanyents a coneguda et consentiment e forma del Portant veus de gobernador del Regne de

Valencia o del seu lochtinent los quals aquells o qualsevol dells facen et hagen a fer et prestar si faedor sera franchament et liberal sens alcun preu e satisfaccio et sens res a pendre.—Rubrica quels dits prohomens sien tenguts de ajustarse tres dies del any. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna ques deien ajustar tres dies lany ço es saber lo digmenja apres les IIII tempres de Nadal et deien esser tots ensemps a capitol e daqui anant de III en III meses un dia et aqui degen pagar per amor de Jhesu Christ XII diners cascun. Et aquells diners qui per amor de Deu seran aqui cullits se deien donar a pobres de la dita almoyna e a orfenes a maridar qui sien filles de homens de la dita almoyna si mester ho hauran. E encara a catius a traure qui sien de la dita almoyna qui sien en poder de Sarrahins o de mals christians. E en aquestes obres piadoses de caritat o de almoyna e de misericordia et en altres obres meritories se despenguen per amor de Deu.—Rubrica que si alcu sera malalt que sia provehit de la dita almoyna. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna que si alcu de la dita almoyna sera malalt ni ferit de la verga de Deu no empero per nafres qui sien indubides per sprit maligne mas per tots altres necessaris corporals que nostre senyor Deu li haura volgut donar que los prohomens de la dita almoyna lo deien per amor de Deu visitar et provehir el deien vetlar de dos en dos tant et tant longament entro que sia guarit o finat. E aço facen fer los administradors de la dita almoyna et que negu no sen puxa escusar pus que ells los hauran feyt lo manament

o landador de la dita almoyna per ells e aquells qui escusar sen volran o complir no ho volran si justa escusa no havien sien gitats de la almoyna dessus dita et dels beneficis de aquella per ço com son stats desobedients als ordenaments de la dita almoyna.—Rubrica que si alcu sera finat. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna que si algu de la dita almoyna sera finat que tots los prohomens de la dita almoyna sien a la sua sepultura et deien fer honor tro quel cors sia soterrat et degen dir per la anima daquell finat cinquanta vegades lo pater noster e cinquanta vegades la salutacio de madona santa Maria ave maria per tal que Jhesu Christ li perdo sos peccats et meta ab los seus sants en gloria es degen vestir los Capirons aquells quels majorals de la almoyna volran. E si nenguna dona finara que sia muller de hom qui sia de la dita almoyna o fill o filla o persona que en casa sia o tot missatge que ab ell sia que tots ensemps sien a la sua sepultura els deien fer honor entro quel cors sia soterrat et daço negu no sen puxe escusar pus los sera per landador de la dita almoyna denunciat si justa excusacio no havia.—Rubrica que si algu de la dita almoyna dara muller a son fill o marit a sa filla. Ordonaren los dits prohomens de la dita almoyna que si alcu de la dita almoyna dara muller a son fill o marit a sa filla o son fill volra esser prevere que tots de la dita almoyna sien tenguts a fer honor si demanats hi seran. —Rubrica de la pietança. Ordonaren los prohomeus de la dita almoyna quel jorn que la pietança se fara hi degen esser tots et negu no sen puxa escusar sino era

fora la ciutat o justa causa o impediment no havia et ans del jorn del menjar se vinga escusar denant los majorals de la dita almoyna et si justa causa haura serali reebuda et aquells qui noy seran pagaran axi be com si personalment hi eren els majorals no li puxen perdonar e la pietança facen una vegada lany en aquell loch e en aquell temps que als dits prohomens sera ben vist.—Rubrica del aniversari. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna que al jorn que lo aniversari de la almoyna se fara que sien dites X misses a honor et a gloria de Deu et del seu beneyt car fill Jhesu Christ et de la beneyta mare sua verge Santa Maria et de tota la cort celestial et a be et a gloria de tots aquells qui en aquesta almoyna lexaran de ço del llur ço et axi com per fur de Valencia lus es et sera legut per amor de Deu et de tots los benifets de la dita almoyna et per los aniversaris de nostres pares et de nostres mares et de nostres benfeytors. — Rubrica de aquells qui seran deshobedients a la dita ordinacio. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna que aquells qui no serian a capitol segons que es ordonat que al primer capitol que falliran sia perdonat per amor de Jhesu Christ e aquell qui fallira al altre sia amonestat per los majorals de la almoyna et si corregir no sen volra que la almoyna ne sia escusada en aquest cas et aquell qui no sera stat obedient al terç capitol deja esser gitat de la almoyna et dels beneficis daquella per ço com es stat deshobedient segons los ordenaments de la almoyna.—Rubrica que si alcu per sa culpa sera gitat de la dita almoyna. Ordonaren los

prohomens de la dita almoyna que si alcu per culpa ni per necligencia sua sera gitat o privat de la dita almoyna et pu . . nostre senyor Deu lo volra illuminar per la sua gran misericordia e aquell hom haura contricio deço que haura fallit o volra tornar volenterosament en la dita almoyna que deja esser graciosament accullit per amor de Jhesu Christ et que deja pagar en la dita entrada X solidos et deja pagar tots los capitols que haura fallit despus que isque entro al jorn que es reebut en la almoyna.—Rubrica quels promens de la dita almoyna puxen reebre et acullir en la dita almoyna tots aquells que ben vist lus seran. Ordonaren los promens de la dita almoyna que puxen reebre a qualsevulla persona o persones axi del offici de la pelleria com qualsevulla altres persones fora lo dit offici o la dita almoyna segons ells se volran o ben vist los sera. Empero que aquestes persones no puxen esser reebudes sino al jorn del capitol en presencia de tots los promens de la dita almoyna e aqui deja esser pagat en la sua entrada V solidos en ans que sia scrit en lo libre de la dita almoyna.— Rubrica quels dits promens puxen tenir draps lits ciris et caxa. Ordonaren los dits promens que puxen tenir dos draps et dos lits ço es lo un drap e lit per a corsos majors et laltre drap et lit per albats caxa per a tenir los dits draps et ciris ço es dos ciris per tots temps a honor et reverencia del precios cors de nostre senyor Jhesu Christ per ço que si nengu volra anar a combregar et los altres dos ciris dejen tenir per fer honor als corsos qui iran a soterrar e fer en aquells dits draps lits caxa et ciris

aquell senyal o senyals que los dits promens volran o ben vist lus sera et una lantea en aquell loch que los dits promens volran.—Rubrica que lo dit drap no puxa esser prestat. Ordonaren los promens de la dita almoyna quels lits et draps de la dita almoyna no deien esser ne sien prestats a negu que no sia de la almoyna si donchs alcun cors no havia en casa daquells qui sera de la dita almoyna. — Rubrica quels majorals no degen prestar dels diners de la almoyna. Ordonaren los promens de la dita almoyna que no puxen ne degen prestar los majorals de la almoyna diners qui sien de la dita almoyna. E si ho faien que a la desexida de llur temps quels hagen a pagar e restituir de ço del llur a aquells majorals qui entraran novellament e aquells degen retre compte.—Rubrica que negunes altres faenes no deian determenar en lo capitol sino les propries faenes de la dita almoyna. Ordonaren los promens de la almoyna quel jorn quel capitol se tindra nengunes faenes nos deian determenar en lo dit capitol entro primerament et abans les de la dita almoyna sien determenades. E com la almoyna haura fetes les causes que seran ordenades a fer en aquell capitol et sera complit ço que hauran a fer en aquell jorn que puxen determenar altres causes si fer ho volran pertanyents empero a la dita almoyna.—Rubrica quel dia quel capitol se tindra se deien legir tots los ordenaments de la dita almoyna. Ordonaren los prohomens quel jorn quel capitol se tindra se deien legir tots los ordenaments de la dita almoyna per co que cascun sapia et entena ço que es tengut de fer et complir per

que negu no puxa allegar ignorancia.—Rubrica si alcu morra. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna si per aventura morra alcu que fos de la dita almoyna vulles hom o dona que sien marit et muller que aquell jorn no gos negu parar ne obrir los obradors entro fins que los promens de la dita almoyna sien venguts de soterrar lo dit cors. E si missatge o albat hi mort nengu que sia de la dita almoyna no deja parar ne obrir los dits obradors segons dit es.—Rubrica si alcu cors morra en dijous. Ordonaren los prohomens de la dita almoyna que si per aventura alcu de la dita almoyna ço es que fossen marit o muller morran dins la ciutat de Valencia en dijous la sepultura de aytal mort haura esser feta lo dit dia que negu de la dita almoyna no gos aquell dia exir a mercat ço es per a comprar e vendre coses de llur offici per ço que deguda honor sia feta a la dita sepultura.—Rubrica quels promens de la dita almoyna acullen lo senyor Rey et sos predecessors en los beneficis de la dita almoyna. Los promens de la dita almoyna acullen en les oracions et en tots los altres beneficis que en aquesta beneyta almoyna si faran lo molt alt et molt poderos princep et senyor en Johan per la gracia de Deu Rey Darago et a tots sos antecessors et succehidors passats et esdevenidors et la senyora Reyna. E placia a Jhesu Christ qui per mort et passio per lo humanal linatge que per aquestes oracious et per los altres beneficis que en aquesta almoyna si faran los perdo lurs peccats ells acculle ab los seus sants en gloria amen. E sia stat per nosaltres a nos humilment sup-

plicar que los dits et preinserts capitols et les coses en aquells contengudes axi per vosaltres qui a present sots com per tots aquells que en esdevenidor seran de la dita vostra almoyna volguessen per be et per conservacio de aquella per benignitat nostra acustumada loar approbar et confirmar o novellament atorgar Nos a la dita vostra supplicacio per honor et reverencia de nostre Senyor Deu Jhesu Christ et de la molt gloriosa verge nostra dona Santa Maria mara sua et per creximent et conservacio de la dita almoyna favorablament inclinats. Ab tenor de la present carta nostra los demunt dits et preinserts capitols et totes et sengles coses en aquells et cadaun dells contengudes de certa sciencia loam approvam ratificam et confirmam et encara si obs hi es de novell atorgam axi per vosaltres qui ara sots com per tots aquells qui per temps seran de la vostra almoyna dessus dita. Manants expressament et de certa sciencia al gobernador general de tots nostres Regnes et terres et al Portant veus daquell en la ciutat et Regne de Valencia als infants jurats et prohomens de la dita ciutat de Valencia e altres qualsevol tots et sengles officials et sotsmeses nostres als quals se pertanga et a lochtinents dels dits officials presents o qui per temps seran per primera et segona jussions sots obteniment de nostra gracia et merce que totes et sengles coses en los demunt dits e preinserts capitols et cadaun daquells contengudes e la present nostre confirmacio o novella concessio tenguen inviolablament et observen et tenir et observar facen fermament e no hi contravinguen o algu contra-

venir permeten per qualsevol raho causa o manera. E es cert que per la present confirmacio o novella concessio vosaltres dits promens havets dats a nos graciosament trenta florins dor Darago los quals de vos confesam haver hauts et recbuts et los quals de manament nostre havets liurats entegrement al feel conseller et Tresorer nostre en Julia Garrius. En testimoni de la qual cosa havem manat la present carta esser feta et ab nostre segell pendent segellada. Dada en la Ciutat de Valencia a XV dies de Deembre en lany de la Nativitat de nostre Senyor MCCCXC dos et de nostre Regne VI.—Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gobellini.

Vidit eam et recognovit premissa capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXVII.

Reg. 1902, fol. 91.

Nos en Johan etc. Com entre les altres coses qui ajuden a sustentar humana natura e delir los peccats a que per la sua fragilitat e desobediencia del primer pare es viciosament inclinada sien almoyna e caritat

en les quals lo nostre redemptor et salvador Jhesu Christ singularment se delita et per aquelles toll et alleuge les penes per los nostres peccats merescudes. Com sia scrit et a nos ensanyat per doctrina en la santa scriptura que dejam haver dileccio caritat e compacio entre nosaltres. E vos feels nostres prohomens del offici de Carnicers de la ciutat de Valencia cobeejants complir et fer ab fervent et cordial affeccio les obres dessus dites per obtenir la gracia del dit nostre salvador e guardo promes per compliment daquelles vullats haver entre vosaltres confraria et almoyna per conservacio et bona perfeccio de la qual havets fets et ordonats alcuns capitols de la continencia subsequent. Molt excellent senyor. A la vostra gran senyoria humilment suppliquen los promens del offici dels Carnicers de la ciutat de Valencia que en reverencia e gloria de nostre senyor Deu e honor et servi de vos senyor e profit et utilitat de les animes dels dits prohomens qui ara son o per temps seran sia nostra merce graciosament et perpetualment atorgar al dits promens de la dita carniceria confraria e almoyna los capitols daquella infraseguents. Primerament sia vostra merce senyor perpetualment atorgar als promens del dit offici de Carnicers que ells et lurs successors puxen haver et tenir almoyna et confraria en la qual sien tots los del dit offici qui esser hi volran e tots altres persones les quals los majorals de la dita almoyna o confraria acullir o rebre hi volran et aço senyor facen tots temps salva la naturalesa et feeltat de vos senyor et tots drets et regalies vostres. Item senyor que cas-

cun any per los promens de la dita almoyna o la maior part daquells sien elets IIII bons homens los quals sien majorals Regidors e administradors de tots los negocis et feyts de la dita almoyna los quals sien elets lendema de la festa de Corpus Christi. Item que los maiorals e altres de la dita almoyna se puxen applegar e convenir tots per los negocis e affers de la dita almoyna tantes vegades en lany e en aquells lochs que als dits majorals ben vist sera e aço sens licencia o sabudaria de vos senyor o de qualsevol officials vostres. E lo confrare que al dit ajust e capitol no voldra anar o noy ira si donchs justa escusacio no haura a coneguda dels dits majorals sia encorregut en pena de tres lliures de cera a obs de la luminaria de la dita almoyna. Item que quant alcu de la dita almoyna fill o filla macip o macipa o altres qualsevol dins la casa del dit confrare morra que tots los de la dita almoyna los quals seran demanats per manament dels dits majorals per los andadors o andador de la dita almoyna sien tenguts de anar al soterrar del cos de aquell e si anar noy voldra que sia encorregut per cascuna vegada que contrafara en pena de cinch lliures de cera per sostenir los ciris de la dita almoyna e altres coses pies de aquella si donchs justa excusacio o impediment nol escusave a conexença dels dits majorals. E que aquella pena puxen demanar et reebre los majorals de la dita almoyna sens requisicio de algu jutge et que de les dites coses sia cregut lo dit andador o andadors per lur propri sagrament. Item que cascu de la dita almoyna haia a dir per anima de cascun dels

confrares de la dita almoyna lo jorn que morran os soterraran cinquanta pater nostres et cinquanta avemaries et si dir nols volra o no pora que sia tengut de dir o de fer dir una missa de requiem o una veguada los plans penitencials ab la letenia. Item que si algu de la dita almoyna vendra a fretura per malaltia o en altra manera sens sa culpa o vici o sera catiu o haura alguna filla que no la puxa maridar que los maiorals de la dita almoyna li puxen socorrer e ajudar si fer ho voldran de ço que als dits majorals ben vist sera dels bens de la dita almoyna en diners o peccunia. Item que los confrares de la dita almoyna puxen una vegada en lany menjar ensemps e fer pietança en aquell loch on a ells ben vist sera aço declarat que si los dits majorals eligiran de fer la dita pietança en alcu orde que la donchs puxen los frares del dit orde menjar ensemps ab los de la dita almoyna si als dits majorals sera ben vist faedor. Item que si en la dita almoyna haura algu o alguns qui no sien obedients als majorals de la dita almoyna o seran concubinaris o hauran altres vicis en ells que los dits maiorals ensemps ab huyt o deu prohomens de la dita almoyna puxen gitar de la dita almoyna a cert temps o a tots temps a coneguda llur aquell o aquells qui seran deshobedients als dits majorals o en altra manera sera criminos o vicios. Item que cascun confrare quant entrara en la dita almoyna o confraria sia tengut de pagar en sa entrada vint solidos de moneda de Reyals de Valencia. Item que cascun dels dits confrares sia tengut de pagar cascun any quatre solidos ço es de IIII en IIII

meses setze diners per portar et sostenir los carrechs de la dita almoyna. E si mes avant mester sera per obs et neccessitat de la dita almoyna los majorals e confrares de aquella puxen ordonar aquella talla o talles que mester hauran justes et rahonables entre si als dits obs et necessitats de caritat e obres dalmoyna de la dita confraria en diners tansolament. Item que los de la dita almoyna puxen tenir lits per portar los corsos a soterrar et que aquells puxen prestar a quils plaura. E axi mateix puxen haver drap e draps ymage et ymagens ab senyals et caxa o caxes en que puxen tenir los draps toalles tovallons o tovallolles et los diners et altres bens de la dita almoyna. Item que los de la dita almoyna puxen tenir lantea o lanties cremants o no cremants en aquella esgleya o esgleyes que a ells ben vist sera ço es dels diners tansolament de la dita confraria sens alguna assignacio de cosa sehent o inmoble e segons fur de Valencia. Item que los maiorals vells sien tenguts retre compte als maiorals novells ensemps ab aquells promens que los dits majorals novells hi demanaran ho voldran quey sien lo qual compte sien tenguts de douar dins quinze jorns apres que los novells seran elets. E si donar nol voldran que los dits maiorals novells los puxen fer forçar ab manaments penals o en altra manera de donar aquell dit compte. E si sera atrobat quels majorals vells sien tenguts de restituir alguna cosa si aquella restituir no voldran que los dits majorals novells los ne puxen fer forçar de restituir ço que degen e tornar a la dita almoyna. Item que los de la dita almoyna quant iran a soterrar

algu cors puxen portar ciris o ciri o candeles enceses o apagats segons a aquells ben vist sera. Item que si les mullers dels dits confrares volran esser en la dita almoyna que los dits majorals les hi puxen acullir en aquells qui hi seran acullits axi mateix puxen anar acompanyar los corsos ab ciris e menys de ciris segons ben vist los sera et sien tenguts de dir les dites oracions. Item que los de la dita almoyna puxen haver et tenir andador o andadors lechs los quals de continent que sien elets juren en poder dels majorals que be et leyalment faran ço que sia necessari a la dita almoyna e per los dits majorals manat los sera. E si quant los majorals manaran demanant los de la dita almoyna lo dit andador sera que nols demanara tots que sia encorregut en pena de cinch lliures de cera e que los dits majorals puxen pagar los dits andadors per llurs treballs e donar ço que ben vist los sera que sia sufficient et legut. Los quals andadors puxen usar de llur offici axi com los altres andadors de les altres almoynes consemblant daquesta. En axi que si per les penes imposades et imposadores per los capitols de la dita almoyna als confrares de aquella penyoraran si justes o justament seran fetes et aquelles los majorals de la dita almoyna voldran vendre que aquells posen e meten en ma et poder del justicia de Tr . . . ts solidos de la dita ciutat qui a lur requesta o instancia haia aquelles vendre en publich encant que al mes donant e segons fur de Valencia. Item que los de la dita almoyna puxen ordonar et fer aquelles ordinacions que ben vist los sera e aço quant seran als feyts de la dita al-

moyna et a profit de aquella totes coses que sien licites rahonables et honestes et pertanyents a la dita almoyna a conexença consentiment et ferma del portant veus de gobernador del Regne de Valencia o de son lochtinent qui facen et hagen a fer les dites conexença consentiment et ferma desembargadament et espatxada et sens triga alguna et segons trobaran esser faedor liberalment et franca et sens tot salari o altre satisfaccio salva la feeltat del Senyor Rey et be et profit de la cosa publica de la dita ciutat. E sia stat per vosaltres a nos humilment supplicat que los dits et preinserts capitols e les coses en aquells contengudes axi a vosaltres qui a present sots com a tots aquells qui en esdevenidor seran de la dita vostra almoyna e confraria volguessem per be e conservacio daquella per benignitat nostra acustumada loar approvar et confermar e novellament atorgar Nos a la dita vostra supplicacio per honor et reverencia de nostre senyor Jhesu Christ et de la molt gloriosa verge nostra dona Santa Maria mare sua et per crexement et conservacio de la dita almoyna et confraria favorablament inclinats. Ab tenor de la present carta nostra los damunt dits et preinserts capitols et totes et sengles coses en aquells e cadaun dells contengudes de certa sciencia loam approvam ratifficam autorizam et confirmam e encara si obs hi es de novell ho atorgam axi a vosaltres qui ara sots com a tots aquells qui per temps seran de la vostra almoyna et confraria dessus dita. Manants expresament et de certa sciencia al gobernador general de tots nostres Regnes et terres et al portant veus de

aquell en la ciutat et regne de Valencia als justicies jurats et promens de la dita ciutat de Valencia et a altre qualsevol tots et sengles officials et sotsmeses nostres als quals se pertanga et als lochtinent dels dits officials presents et qui per temps seran per primera et segona jussions sots obteniment de nostra gracia et merce que totes et sengles coses en los demunt dits et preinserts capitols et cadaun daquells contengudes et la present nostra confirmacio et novella concessio tenguen inviolablement et observen et tenir et observar facen fermament et no hi contravenguen o algu contravenir permeten per qualsevol raho causa o manera. E es cert que per la present confirmacio o novella concessio vosaltres havets dats a nos graciosament setanta florins dor Darago los quals de vos confessam haver hauts et reebuts et los quals de nostre manament havets liurats al feel conseller et Tresorer nostre en Julia Garrius. En testimoni de la qual cosa havem manat la present carta esser feta e ab nostre segell pendent segellada. Dada en Valencia a quinze dies de Deembre en lany de la Nativitat de nostre senyor MCCCLXXXX dos et de nostre Regne VI.—Vidit Sperandeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gobellini. — Vidit eam et recognovit predicta capitula Raymundus Tolçani miles consiliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem.—Idem.

LXVIII.

Reg. 1902, fol. 95 v°.

Nos Johannes etc. Considerantes quod per illustres Reges Aragonum et Valencie eximie recordacionis predecessores nostros et specialiter per serenissimum dominum Alfonsum Regem Aragonum et Valencie alte recordacionis avum nostrum concessum extitit et permissum vobis fidelibus nostris proceribus sartoribus civitatis Valencie edere et habere inter vos confratriam et elemosinam et certas ordinaciones et capitula facere et ordinare ad laudem domini nostri Jhesu Christi et beati Anthonii confessoris sui et ad servicium corone Regie ac etiam utilitatem et conservacionem ipsarum ut in cartis sive privilegiis jamdicti domini Regis Alfonsi inferius designatis et nobis in sui forma exhibitis hec omnia noscuntur clarissime apparere. Quia etiam noviter per vos probos homines supradictos pro augmento et conservacione confratrie el elemosine vestre predicte cupientes potius vestram devocionem sinceram in piis et virtuosis operibus conservare quod opus tam meritorium relinquere imperfectum non nulla fuerunt edita sive facta et nobis reverenter oblata capitula continencie

subsequentis. Molt alt et excellent Princep et senyor a la vostra reyal magnificencia humilment suppliquen los feels vostres Miquel de Palomar Pere Avella et Anthoni Lorenç Sartres et maiorals de la almoyna et confraria dels sartres de la Ciutat de Valencia que placia a la vostra gran exellencia de loar approbar et confirmar alcuns privilegis fets e atorgats a la dita confraria e almoyna dels dits sartres per vostres illustres predecesors es saber per lo molt alt Rey Namfos de gloricsa memoria ab dues cartes sues ab son segell pendent segellades e dades en Valencia sots Kalendari la una de pridie nonas septembris anno Domini MCCC XX nono e laltre sots Kalendari de idus januari anno Domini MCCC tricesimo secundo los quals de present a vos senyor exhibexen hoc encara de atorgar novellament si merce vostra sera per a la dita llur almoyna e confraria los capitols seguents. Primo que ultra los demunt dits privilegis et ço que en aquells es contengut sia atorgat per vos dit senyor al dits sartres qui volran esser de la almoyna et confraria dells ques puguen applegar tantes vegades com ben vist los sera per tractar et parlar dels actes pertanyents a la dita sua confraria et almoyna e lla on ben vist los sera. E que puguen menjar una vegada lany et fer pietança en qualsevulla monestir o Esgleya o casa o lla on ben vist los sera. Item que los maiorals qui seran de la dita almoyna e confraria ab consell dels prohomens de aquella qui a ells ben vist sera puxen ordenar tants et tals capitols a la dita almoyna com ben vist los sera a profit et utilitat de la dita almoyna et confraria. E aquells mudar

tolre corregir et esmenar et altre vegada fer et mudar a lur arbitre tantes vegades com ben vist los sera de ço que sia pertanyent a la dita almoyna et confraria ab que sien justs rahonables permeses et honests a coneguda consentiment et ferma del Portant veus de Gobernador del Regne de Valencia o lochtinent seu axi empero que aquells façen et sien tenguts fer los dits coneximent consentiment et ferma desembargadament et sens tot preu salari o satisfaccio o sens res daquen demanar pendre o haver. Item que los dits confrares puxen fer talla o talles entre ells en axi ques puxen taxar en quantitats de peccunia axi per almoynes a fer retaules et altres coses pies. E per tot ço que sia util e necessari a la dita confraria una et moltes vegades et tota hora que ben vist los sia. Item que puxen reebre et acullir totes aquelles persones que ben vist les sera axi de offici de sartoria com altres fora loffici. E axi pagant los quey entraran certa cosa en peccunia per entrada et no pagant a lur franch arbitre et voluntat. Item que si los de la almoyna e confraria eren requests per alcuns o alcunes persones axi entrevius com en derrera voluntat quels volguessen acullir et soterrar et esser a la sua sepultura queu puguen fer axi ab diners com sens diners. Empero si diners lexaran que de allo ab los altres diners que hauran puxen fer caxa comuna e aquells sien comvertits en profit et utilitat et coses necessaries de la dita almoyna e confraria axi com ben vist los sera. E axi que no sien tenguts donar compte a alcuna persona ne raho daquells ni encara al senyor Rey ne a altre persona per aquell sino

tan solament als maiorals qui seran elets per aquells cascun any de la dita almoyna e confraria ni donar alguna cosa que restas en ells o en la dita caxa comuna ans tot allo servesque et sia a obs de la dita almoyna. Item que cascun confrare de la dita confraria e almoyna tinga e tenir puxa un ciri duna lliura de cera que aport creman com lo cors del confrare qui sera mort trauran et aportaran de casa tro a la Esgleya on deura esser soterrat et qnel dit ciri crem tro que la absolucio sia feta per lo prevera ans de la missa o de vespras. E que feyta la dita absolucio apaguen los dits ciris e com la missa o vespres seran dites e lo prevera començara les oracions de la absolucio encenguen los dits ciris los quals porten creman tro lo cors sia soterrat et cascun confrare et segons es ja en la una de les dessus dites et designades cartes per lo dit Rey Namfos atorgades ço es en aquella qui es dada pridie nonas septembris anni MCCCXXIX pus largament contengut. Item que tots los dits capitols et ço que dessus es demanat sia atorgat per vos dit senyor Rey perpetualment no contrestants alcuns privilegis furs ordinacions et provisions en contrari fets et faedors. E de les dites coses senyor farets servey a nostre senyor Deu e gracia et merce als dits supplicants. Nostre senyor Deus senyor vos conserve en la sua santa gracia eus faça viure et regnar victoriosament e longa a profit et salut de vostra anima e a conservacio et utilitat de tots vostres pobles amen. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam

pro vobis qui nunc estis quam pro illis omnibus qui erunt de jamdicta vestri confratria et elemosina in futurum laudare approbare et comfirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsius elemosine et confratrie de nostri benignitate solita dignaremur. Ea propter vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes et alias respectu et interventu piorum operum predictorum Nos vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris sue ac pro augmento et longeva conservacione confratrie et elemosine predicte favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia ac singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratifficamus auctoritzamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam si opus sit de novo concedimus tam illis qui nunc estis quam aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri confratria et elemosina in futurum et mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vicesgerenti in civitate et Regni Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie et aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectent et dictorum officialinm locatenentis presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et obser-

vent et observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gratia et amore. Pro huiusmodi autoritate confirmatione sive nova concessione premisorum nobis graciose dedistis octuaginta florenos auri de Aragone quos fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie XV die Decembris anno a nativitate Domini MCCCLXXXX secundo. Regnique nostri sexto.—Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gobellini. Vidit eam et recognovit preinserta capitula Raymundus Talçani miles consiliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem.—Idem.

LXIX.

Reg. 1002, fol. 95.

Nos Johannes etc. Circa curam gregis dominici sub nostro residentes dominio solvere nos decet solicitudine adhibere ut in omnibus erga ipsam caritas unitas

et honestatis splendor elucescant in suisque virtuosis operibus altissimus delectetur. Sane quia vos fideles nostri probi homines de officio sive arte de blanquers Civitatis Valencie considerato quod ab adolescentia est prona vita hominis ex sui fragilitate et alias ad peccandum et fidelibus Christianis paravit creatoris clemencia opera caritatis et ministeria divina per que ipsorum valeant reatus delere et ad vitam eternam gloriosius prevenire. Ad laudem et gloriam domini nostri Jhesu Christi et glorissime Virginis Marie ipsius humilis genitricis ut inter vos caritatis invalescat idemtitas Elemosinam ac confratriam inter vos habere cupitis et optatis ut ex ea caritatis opera ac ministeria et divina sacrificia in divini cultus augmentacione et vestrorum redempcione peccaminum ac culparum omnium remissione effundantur et super nova ordinacione dicte elemosine seu confratrie nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inita capitula huiusmodi seriey. Molt exellent senyor en lo nom de Jhesu Christ et a honor et gloria sua et de la Regina Imperial nostra dona Santa Maria et de tota la Cort celestial et a honor excellencia et altea de la vostra corona Reyal et a be et profit de la cosa publica et utilitat del offici mester o art dels prohomens blanquers e altres deius nomenats de la ciutat de Valencia presents o esdevenidors e a mellorament de la llur vida e a salvacio de les sues animes e de tots feels deffunts e de aquells qui deçi avant morran e passaran de aquesta present vida los dits promens blanquers per si e per los successors de aquells

en lo dit offici mester o art de blanquer en la dita ciutat presents e esdevenidors supplicant demanen los capitols e coses en aquells contengudes e deius seguents per vos senyor a ells e al dit offici perpetualment esser graciosament atorgats e fermats. Primerament quel offici o mester dels dits promens blanquers puxen ordenar fer e tenir confraria e almoyna ensemps o confraria o almoyna separadament ab llurs mullers e ab totes aquelles altres persones que a aquells ben vist sera tro en lo nombre deius scrit a molt o a poch temps axi com a aquells e succehidors de aquells plaura. E aquells dits confrares e confraresses puxen en la dita confraria e a almoyna entre homens e dones extre en nombre de trecentes e cinquanta persones e no pus. Item quels dits promens del dit offici e de les dites confraria e almoyna puxen elegir quatre majorals de aquells que ben vist los sera de la dita confraria e o almoyna quascun any e encara en qualsevulla temps e hora dins lo dit any que elegir los volran los quals prohomens ab los dits majorals o sens aquells et los dits majorals sens los dits prohomens puxen convocar o demanar als confrares de la dita confraria e o almoyna per son misatge a andador o en altra manera et fer ajustar et aplegar aquells per tenir consell o capitol en lo monastir de Santa Maria del Carme o en altre loch la on a aquells ben vist sera tantes vegades lany com a aquells plaura a profit et utilitat de la dita almoyna o confraria de aquells et per los affers et feyts de aquella. Item que puxen tenir ciri o ciris lantea o lantees ardents o no ardents en la ecclesia de

Santa Maria del Carme o en la ecclesia et parroquia de Santa Creu de la dita ciutat de Valencia o la on ben vist los sera a honor et gloria de Deu et a reverencia et invocacio de aquell sant o sants santa o santes en los o en les quals devocio hauran. Item quel dia de Santa Maria de agost o altre qualsevulla dia que a ells sera ben vist cascun any puxen menjar et fer pietança en lo monestir de Santa Maria del Carme ab los frares del Carme del Orde del dit monestir o sens aquells o en altre loch en lo qual ells se volran sens los dits frares et que pusquen acullir aquells dits frares o altres frares prever o preveres en la lur almoyna o confraria et beneficis de aquella sils dits confrares fer ho volran encloses pero en lo nombre dessus en lo primer capitol contengut. Item quel endema que hauran menjat et feta la dita pietança o en altra dia puxen fer un aniversari general o molts a honor et gloria de Deu et de nostra dona Santa Maria et per les animes de lurs pares et mares et benfeytors et de tots feels deffunts ab aquella offerta o forçes que ben vist los sera et en aquella ecclesia que a aquells plaura et que cascun confrare o confraressa sien tenguts de dir cent pater noster o que diga o faça dir dues vegades los set psalms penitencials ab la letania o si dir o fer dir nols volra o no pora que faça dir una missa en la ecclesia de Santa Maria del Carme o la on ben vist li sera per les animes de aquells. Item que si algun malalt o malalta haura en la dita confraria o almoyna et no haura bens de ques puxa provehir et quels majorals de la dita almoyna sien tenguts de visitar

aquell o aquella et de fer li aquella ajuda de almoyna de pa o de vestir e de diners que a aquelles sera ben vist et que puxen fer manament o manaments a aquells que a ells sera ben vist de la dita almoyna e confraria que vetlen al dit malalt o malalta axi en vida com en mort sots pena de XII diners empero applicadora a la dita confraria e almoyna et que sia de aquella et semblantment los dits majorals degen visitar lo malalt o malalta de la dita confraria o almoyna rich o freturant de bens temporals et quel puxen induhir aconortar et aconsellar et fer memoria de tot ço que li sera a profit et salut de la sua anima et que sia reemembrant dels beneficis et bones obres de la dita confraria o almoyna. Item quels dessus dits confrares puxen tenir lit o lits drap et draps de seda et dor ab lurs senyals et caxes per soterrar los corsos axi de la dita confraria o almoyna com fora de aquelles a et per honor de Deu et de la sua mare. Item quels dits confrares puxen reebre en la dita confraria o almoyna qualsevulla persona o persones de lur offici et lurs mullers filles et missatgers et encara de fora lo lur offici entro en lo nombre dessus dit de CCCL persones entre homens et dones axi en vida com en mort de aquelles. E que cascun confrare o confraressa. sien tenguts de anar et star a la sepultura et offici de aquella de cascun cors dels dits confrares et confraresses et dir cascun daquells per anima del dit deffunt o defuncta cent pater nostres o dues vegades los set salms ab la letania o una missa segons dessus es dit et que puxen portar et tenir los dits confrares o confraresses o alcu o alcuna

de aquells ciri o ciris candela o candeles a la sepultura o sepultures dels dits confrares o confraresses et officis de aquelles si portar o tenir ni volran. E lo confrare o confraressa que demanat a la dita sepultura sera et no ira pach et sia tengut pagar a la dita confraria o almoyna XII diners per cascuna vegada quey falliran si donchs just impediment o scusacio no hauran en semblant pena sien cayguts tots et cascun de aquells a qui per los dits majorals sera manat portar lo cors et portar nol volran et aquell o aquelles qui al soterrar dels corsos dels dits confrares o confraresses gramalles o mantos o caperons blan o de negre o altre drap scur no portaran si aquells empero ne hauran o haver ne poran. Item quels dits confrares et confraresses puxen anar a les cases dels dits confrares o de la dita almoyna o la on seran per fer honor axi a sposalles com a noçes de fills et filles macips et macipes de aquells. E axi mateix puxen anar a fer honor a la sepultura dels dits fills filles macips et macipes et quel andador de la dita confraria o almoyna o altre persona puxa demanar los dits confrares e confraresses per fer los dits honors. Item que si alcu o alcuna dels sobredits confrares o confraresses o fills o filles de aquells vendra o vendran a menys o a pobrea o si alcun de aquells o de aquelles en catiu caura o si alcuna infanta filla dels dits confrares per pobrea bonament maridar nos pora quels dits majorals ab consell dels prohomens et confrares de la dita confraria puxen fer a aquells et a cascun de aquells et a aquelles aquella ajuda o almoyna que ben vist los sera de ço de la

confraria o almoyna si fer ho volran. Item que tots los de la dita confraria et almoyna sien tenguts pagar per cascun disapte o en altre dia de la setmana un diner o dos o mes si mester hi es a coneguda dels prohomens de la dita almoyna o confraria et dels majorals de aquella per pagar e cumplir totes les coses dessus et dejus dites et scrites et altres necessaries a la dita confraria o almoyna o del offici mester o art dels dits blanquers et altres de la dita almoyna et confraria. Encara a honor profit et utilitat de la cosa publica lo qual diner o diners o altre quantitat puxe esser demanada als dits confrares e confraresses et collida tota hora quels dits confrares et majorals de aquells plaura per lo andador o andadors et per aquella persona o persones quels dits prohomens et majorals hi elegiran. Item quels sobredits confrares et majorals qui ara son o per temps seran de la dita confraria et o almoyna puxen fer totes les sobredites coses dessus et deius scrites et cascuna de aquelles. E encara tinguen et puxen haver et tenir drap et draps lit et lits et caxa o caxes en la qual o quals puxen recollegir metre et tenir la primera quantitat o quantitats de moneda que pagaran per los dits confrares et confraresses per raho de les sobredites coses et altres necessaries a la dita confraria e o almoyna dels sobredits blanquers et encara per tenir libres privilegis et altres scriptures tovalles tovallons et altres haynes et draps de corsos et altres robes axi de li com de seda et altres que a present han et daci avant hauran en la dita almoyna a honor del senyor Rey et a profit de la dita almoyna dels dits blanquers.

Item quels dits majorals de la dita confraria o almoyna que ara son o per temps seran sien tenguts de retre compte et raho dins I mes primer vinent apres quel any o administracio de aquells sera complida ço es als majorals qui novellament apres seran elets et alcuns altres prohomens de la dita confraria o almoyna qui per los majorals novells demanats hi seran si esser hi volran. E si axi aquells dits vells majorals de fer lo dit compte no retien que los majorals novellament elegits ne puxen fer forçar et destrenyer aquells ab manaments simples et penals o en altra manera per lo portant veus de Gobernador o lochtinent seu. Item que si alcu dels dits confrares sera inobedient o no volra tenir et observar degudament les ordinacions de la dita almoyna et confraria quels majorals li diran quels dits majorals puxen gitar aquell aytal desobedient de la dita almoyna o confraria et de tots los benifets de aquella et aquell noy puxa tornar sens volentat dels dits majorals et prohomens de la dita almoyna ajustats et concordants en plen consell o capitol et abans que aquell hi sia reebut o restituit sia tengut de satisfer et firmar tot ço en que haura fallit et smenar sera tengut del dia en ça que de la dita almoyna fou gitat et de ço que ja devia. E ultra aço que sia tengut en plen capitol o consell de demanar venia et perdo. E axi meteix quel dit inobedient lo dia quels dits confrares menjaran la on aquells menjaran en lo menjador li sia parada taula ab pa et aygua tan solament sobre unes tovalles et quel dit inobedient sia tengut menjar del dit pa et beure de la dita aygua et que se-

ga aqui tant et tan longament entro quels majorals loy leven o li façen manament que sen leu. Item que si cas o casos sesdevendran que questio contrast hoy rancor dissensio mala voluntat discordia o mal volença alguna nexera o sdevendra per qualque manera entre los dits confrares o confraresses o alcu o alcuns de aquells puxen pacificar concordar et avenir amigablement als dits mal volents et discordants confrares axi en capitol et en consell com fora aquells tota hora que ben vist los sera. E si los dits malvolents o discordants avenir o pacificar nos volran quels majorals puxen gitar de la dita confraria et almoyna et benefici de aquella aquell o aquells qui avenir o pacificar nos volran a voluntat dels dits majorals o confrares. E semblantment ne puxen esser gitats de la dita confraria et almoyna tots aquells et aquelles confrares et confraresses que desobedients seran o desonrraran o vituperaran los majorals et que no puxen eser tornats en aquella sens la solemnitat et manera dessus dita. Item que tot confrare o confraressa com encara en la dita confraria et o almoyna pach et sia tengut pagar a la dita confraria et o almoyna quaranta solidos et a la fi ço qui lexar hi volra que no sia contra fur de Valencia. Empero quels majorals ab alcuna prenda dels confrares puxen reebre alcunes persones en la dita confraria et almoyna donant aquelles menor firma o quantitat dels dits XI solidos per entrada si als dits majorals et confrares ben vist sera. E aço paguen com si metran en sanitat. Empero si alcuna persona volra entrar en la dita almoyna o confraria en sa derrera malaltia o

si lexara apres son obte o los parents lon metran aquella persona axi malalta abans o apres de sa mort que aquell aytal confrare o confraressa sia tengut pagar cinquanta solidos a la dita confraria o menys si als dits confrares ben vist sera. Item quels confrares de la dita confraria o los de la almoyna que ara son o daci avant seran o partida de aquells puxen elegir cascun any hoc encara passat lany quatre majorals de la dita confraria o almoyna et que aquells sien et haien esser majorals de la dita confraria o almoyna dins lo dit any que elegits seran et encara apres unpotant que altres majorals novells per los majorals vells de la confraria et o almoyna elegits hi seran et aquells dits majorals que ara son o per temps sdevenidor seran puxen exigir regir administrar et fer totes les coses en los sobredits capitols expressades et declarades. Encara puxen fer tot quant sera declarat et ordenat tolt affegit et mellorat en los capitols dessus dits et expressats et encara tot ço als que daci avant per los dits confrares et majorals de la dita confraria o almoyna presents o sdevenidors sera statut ordenat corregit enadit tolt diminuit et mellorat segons dessus largament es contengut ab autorizament del honorable portant veus de Gobernador o lochtinent de aquell et no sens aquell. Item quels sobredits confrares que ara son o per temps seran puxen ordenar et fer tots altres et qualsevulla capitol o capitols ordinacio o ordinacions que sien a profit et utilitat de la dita confraria o almoyna dels dits blanquers e feyts aquells quels puxen corregir millorar mudar tolre enadir et diminuir en totes aque -

lles maneres que als dits confrares majorals et prohomens del dit offici dels dits blanquers sera ben vist ordenador et faedor si aquells empero dits capitols correccions addicions mutacions o melloraments seran vists esser justs honests et rahonables al dit portant veus de gobernador o a son lochtinent et firmats et autoritzats per aquells o lo un de aquells lo qual autoritzament et firmament si sera faedor façen present fer et prestar sien tenguts sens triga alcuna los sobredits Portant veus de Gobernador o lochtinent de aquell et que per lo dit autorizament et interposicio de lur auctoritat en aquell no en altra manera no demanen ne puxen demanar haver ne pendre alcuna cosa sots ira et indignacio de vos senyor. Et per vos jamdictos probos homines extiterit nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam pro vobis qui nunc estis quam pro illis omnibus qui pro tempore erunt de jamdicta vestri elemosina et confratria laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro bono et conservacione ipsius elemosine de nostri benignitate solita dignaremur. Nos igitur vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris sue et quia participes effici optamus meritorum elemosine et confratrie predictarum favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula ac omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratificamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam si opus sit de novo concedimus

tam pro illis qui nunc estis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta confratria et elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie ac aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gratia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciose dedistis centum decem florenos auri de Aragone quos a vobis habuisse et recepisse fatemur quosque fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro sigillo pendente munitam. Datum Valencie die XV Decembris anno a Nativitate Domini M CCCXC secundo. Regnique nostri sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gobellini. — Vidit eam et recognovit preinserta capitula Petrus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXX.

Reg. 1902, fol. 101 v°.

Nos Johannes etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per Dei elemosinam sustentamur et delentur peccamina que ex nostri fragilitate prenimia fragilique inobediencia ac delicto originario sive culpa primi parentis continuo per nos et multimodi comituntur refulgeat elemosina caritatis socia et amica. Cum ex eis Deus omnium conditor et redemptor penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri probi homines officii pelliperiorum civitatis Valencie qui jam alias ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis licencia elemosinam sive confratriam inter vos habuistis. Cupientes Elemosinam ipsam continuare juxta sacre scripture eloquium que dileccionem et caritatem habere inter nos ad invicem nos adocet super nova ordinacione ipsius elemosine sive confratrie vestre et conservacione eiusdem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inhita capitula huiusmodi seriey. Molt alt princep et poderos senyor. Com los prohomens del offici dels pelicers de la Ciu-

tat de Valencia de gran temps passat encara haien tenguda almoyna en la dita ciutat a ells atorgada tenir per lo molt alt senyor Namfos de bona memoria Rey Darago avi vostre en la forma e manera en uns Capitols per lo dit senyor Rey Namfos atorgats e fermats contenguda. E ara senyor los dits pelicers a honor et gloria de nostre senyor Deu Jhesu Christ et de la sua mare nostra dona Santa Maria tots temps verge et de tota la cort celestial et per sguart de pietat e be de les lurs animes vullen novellament ordenar almoyna per los dits pelicers e succehidors lurs en lo dit offici de Peliceria perpetualment tenidora sots la forma et tenor dels capitols deius scrits salva tota vegada a vos senyor la feeltat a la qual vos son tenguts et obligats per naturalesa. Per.ço senyor los dits prohomens del dit offici humilment vos suppliquen que placia a la vostra senyoria loar e fermar los perpetualment los dits Capitols los quals son de la tenor seguent. Primerament que los dits Pelicers haien quatre majorals de si matexs de la dita almoyna los quals sien caps et regidors de la dita almoyna e tinguen en lur poder la caxa de la dita almoyna e los diners de aquella los lits e draps de soterrar los cossos de la dita almoyna e totes altres joyes e privilegis et coses a la dita almoyna pertanyents. Item que los dits majorals sien mudats cascun any e feta eleccio de novells los quals sien e haien esser elegits per los maiorals vells e altres promens de la dita almoyna. E feta cascun any la dita novella eleccio los dits vells maiorals sien tenguts retre compte e raho als altres novells maiorals presents al-

cuns altres promens de la dita almoyna per los dits vells e novells maiorals elegidors lo qual compte retut los dits vells maiorals sien tenguts donar et liurar als dits novells maiorals la caxa de la dita almoyna diners de aquella sin tendran los lits et draps de soterrar e totes altres joyes privilegis et coses de la dita almoyna et a aquella pertanyents. E axi sie enseguit perpetualment cascun any. Item que los dits majorals et altres de la dita almoyna tantes quantes vegades se volran o ben vist los sera se puxen ajustar en aquell loch et o lochs on ben vist los parra et aqui parlar rahonar e tractar del be et profit de la dita almoyna salva tota vegada a vos senyor la feeltat en que son tenguts. Item que los dits maiorals e almoyna haien un hom per andador de la dita almoyna lo qual de manament del dits maiorals tota vegada ques convendra o necessari sera apell e convoque los de la dita almoyna axi per tenir capitol o parlament entre si dels actes de la dita almoyna com per honors de sposalles o noces o soterrar de cossos o albats de la dita almoyna mullers filles o companyes de aquells e encara façe tots altres manaments necessaris a la dita almoyna que los dits maiorals manaran esser fets et que sien pertanyents a la dita almoyna. Item que tots los qui apresent son en la dita almoyna o daçi avant hi seran sien tenguts donar et pagar per cascun any per obs de les necessitats de la dita almoyna quatre solidos ço es de tres en tres meses un solido. Item que los maiorals de la dita almoyna ab consell dels altres de la dita almoyna o de la maior partida de aquells puxen reebre et acullir en

la dita almoyna aquells qui ben vist los sera los quals al entrar de la dita almoyna paguen XII solidos per obs de les necessitats de aquella. Item que si alcu qui no sia de la dita almoyna a la fi requerra o volra esser soterrat per los de la dita almoyna o los amichs de algun defunt o requerran que la dita almoyna puxe e li sie legut sis volra soterrar aquell aytal ab lo lit et drap de la dita almoyna. Item que tots los de la dita almoyna si et quant demanats o requests seran per los dits maiorals o alcun de aquells o andador de la dita almoyna que sien a fer honor a sposalles a missa de noces a soterrar a aniversari o capdany dalcu de la dita almoyna mullers fills o companyes de aquell que sia tengut de esser hi e fer aquella honor ques pertany e si noy sera que pach per pena a la dita almoyna X diners convertidors en necessitats de aquella. Si donchs justa scusacio no haura a coneguda dels dits maiorals per la qual pena lo andador de la dita almoyna de manament dels dits maiorals puxa per sa propia auctoritat penyorar bens de aquell qui la haura comesa. Item que si alcu de la dita almoyna vendra a inopia o pobresa e morra en axi que no haura de que puxa esser soterrat que la almoyna sie tenguda a ses propies messions soterrar aquell honradament segons se pertany. Item que tots los de la dita almoyna cascun any perpetualment puxen aquell dia o festa ques volran meniar tots ensemps e haver refeccio de viandes corporals en aquell loch o lochs on los sera ben vist faedor axi en loch religios com altre e aytal meniar o refeccio de viandes sie pagat per los de la dita

almoyna o diners de aquella segons los maiorals e altres de la dita almoyna ordenaran. E si alcuns seran inobedients en no voler pagar quel andador de manament dels maiorals per sa propia auctoritat penyor aytal inobedient. Item que la dita almoyna puxa tenir ciri o ciris lantia o lanties sis volra en aquella ecclesia o ecclesias que als maiorals et altres de la dita almoyna sera ben vist faedor e mudar sis volran de una ecclesía en altra o de tot remoure puxen encare fer almoynes e altres coses de pietat dels diners de la dita almoyna als pobres de aquella et altres e fer dit misses et altres oracions per les animes dels de la dita almoyna. Item que si alcu de la dita almoyna sera o aparra vicios o inobedient als maiorals et altres de la dita almoyna que puxa esser gitat de aquella per los dits maiorals et altres o la maior partida de aquells. E si aquell aytal se castigara dels vicis et inobediencia a coneguda dels dits maiorals et altres puxen lo tornar en la dita almoyna. Empero mentre sera forá de la dita almoyna no gos entrar en lo dreçador o era on los pelicers han acostumat e acostumen dreçar e estendre lurs cuyroç et aço per squivar bregua et conservar pau entre aquells. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter suplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam pro vobis qui nunc estis quam pro illis omnibus qui erunt de jamdicta vestri confratria et elemosina infuturum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsius elemosine de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo vestigiis predecessorum nostro-

rum predictorum illustrium inherentes et alias respectu et incrementu piorum operum predictorum quorum participes esse cupimus et obtamus nos vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris sue ac pro augmento et longeva conservacione elemosine supra dtcte favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia ac singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratifficamus auctoriçamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam illis qui nunc estis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri confratria seu elemosina infuturum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie ac aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gracia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciose dedistis octuaginta florenos auri de Aragone quos a vobis habuisse et recepis-

se fateamur quosque fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie XX die Decembris anno a nativitate Domini MCCCXC secundo. Regnique nostri sexto. Vidit Sependeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gobelini. — Vidit eam et recognovit preinserta capitula Raymundus Talçani miles consiliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXI.

Reg. 1902, fol. 103 vº.

Nos en Johan etc. Com entre les altres obres meritories qui ayuden a sustentar humana natura et delir los peccats a que per la sua fragilitat et desobediencia del primer Pare es viciosament inclinada sien almoyna et caritat en les quals lo nostre redemptor et salvador Jhesu Christ singularment se delita et per aquelles toll et alleuga les penes per los nostres peccats merescudes. Com sie scrit e a nos ensenyat per

doctrina en la santa scriptura que dejam haver dileccio caritat et compassio entre nosaltres. E vos feels nostres promens braces de la ciutat de Valencia cobejants complir et fer ab fervent et cordial affeccio les obres dessus dites per obtenir la gracia del dit nostre salvador e guardo promes per compliment de aquelles vullats haver entre vosaltres almoyna et confraria per conservacio et bona perfeccio de la qual haurets fets et ordonats alguns capitols de la continencia subsequent. In nomine Jhesu. Molt excellent princep et senyor. Com obres de caritat sien amables a Deu del qual gloriosament sens altre mija proceeix la dignitat Reyal per tal los bracers de la vostra ciutat de Valencia cobeejants eser alligats a fer obres de caritat et virtuoses humilment besant la terra denant vostres peus supliquen a la vostra clemencia que deny confirmar als dits supplicants los capitols et coses infra seguents axi com a fundades en almoyna et caritat et ab consentiment de vos senyor ordenades a laor et gloria de la Santa Trinitat. Primerament quels dits bracers a honor et laor de Deu et de la verge gloriosa madona Santa Maria et del benaventurat mossen Sent Pere apostol del cual ha capella en la seu de Valencia puxen fer almoyna et confreria nomenada et intitulada del dit benaventurat mossen Sent Pere. Item com los de la dita almoyna sien a present es a saber Johan Perez Johan Benet Gil Marti mesurador Pasqual Segura Pere Doscha Anthoni Batle Guillerm Soler Domingo Foranet Domingo Ferrandeç Berenguer Rovira Pere Marti Pere Domingo Pasqual Domingo et Benet

Mirs suppliquen que a impleccio et creximent de les coses et capitols deius seguents puxen esser entre homens et dones en nombre de cinquanta de qualsevol condicio et stament sien ab que sien persones honestes et de bona fama vida et conversacio que en la dita almoyna vullen entrar. Item quels dits cinquanta entre homes et dones et daqui enjus puxen esser nomenats confrares et la lur almoyna confraria de mossen Sent Pere de la almoyna dels bracers et quels confrares de la dita confraria cascun any en aquell dia ques voldran et per ells sera ordenat puxen elegir dos majorals aquells ques volran dels dits confrares et a ordenacio dels quals la dita almoyna sia exercida et complida segons los presents capitols et ordenacions et aço puxen fer dany en any em per tots temps et tota hora ques convendra morir alcun daquells o abduy. Item quels dits confrares per raho de lur almoyna puxen tenir caxa comuna la qual sia en casa o en poder del un dels majorals o daltre qualsevoldran de la dita confraria et almoyna a obs de metre et tenir en aquella totes quantitats et monedes que a la dita almoyna seran lexades o donades per qualsevol o encara collides et plegades entrels confrares a obs de fer almoyna et caritat on mester sia a ordenacio dels dits majorals dementre empero que les dites quantitats o monedes lexades o donades no sien lexades ni donades contra furs o privilegis de la ciutat et Regne de Valencia et sien en pecunia tan solament o en ma layca et no en altra manera. Item que per relevar fretura a fer subvencio et aquell o aquelles de la dita confraria qui

per vellea o altre qualsevol cas son venguts o vendran a pobrea o fretura et per altres necessitats de la dita confraria et obres piadoses daquella los majorals qui seran de la dita confraria o altre a qui per aquells sera comanat puxen càscun disapte collir de cascun confrare et confraressa daquella qui sera pagador a coneguda dels dit majorals unum denarium lo qual cascun confrare et confraressa sia tengut pagar sots pena de mtja libra de cera applicadora a la dita almoyna si donchs justa escusacio no haura. Item que cascun confrare et confraressa sia tengut dir per anima de cascun confrare o confraressa mort cinquanta veus la oracio del pater nostre et cinquanta ave maries. Item si algun confrare o confraressa de la dita confraria sera agreujat de malaltia axi que haura mester quil vetle los majorals a lur coneguda puxen elegir un dos o tres prohomens de la dita confraria quals que volran et tantes veus com volran mudan los per nits et amonesten aquells elets de vetlar aquell malalt tant com mester sia. E si amonestats aço fer recusaran sien tenguts pagar per pena una libra de cera applicadora al cumu de la dita confraria. Item quels dits confrares et almoyna a laor de Jhesu Christ et reverencia de mossen Sent Pere puxen tenir en la capella de mossen Sent Pere en la seu de Valencia una lantia que crem dia et nit et la dita lantia sia provehida doli et de tantes altres coses necessaries tansolament dels diners de la dita almoyna em per tots temps sens altre assignacio et per ma layca et segons furs et privilegis de la ciutat et Regne de Valencia. Item quels dits majorals et

confrares ensemps o departidament puxen elegir un andador quis volran qui servesca a la dita almoyna et aquell remoure com se convendra aquell morir et en altre manera et en loch del remogut altre elegir et aço tantes quantes vegades se volran. Item quels dits majorals et confrares per fer bones ordinacions continents almoyna et caritat et augmentacio daquella et per fer correccio et correccions de confrares paus et concordies daquells et per tenir parlaments et colloquis sguardants honor et profit de la dita almoyna se puxen ajustar et tenir capitol tota hora que li sera necessari et en qual loch honest se volran a ordinacio et manament dels majorals sens altre licencia de Gobernador justicia o altre qualsevol jutge et sens encorriment dalguna pena et les ordenacions ques faran en tals ajustaments haien esser et sien servades per los confrares et haien tanta efficacia com si per vos senyor eren confermades o eren insertes en los presents capitols dementre contenen les coses dessus dites o alcuna daquelles o acte piados et de caritat ab que les dites ordinacions quis faran sien rahonables justes legudes et honestes et a la dita almoyna et caritat daquella pertanyents a conexença consentiment et firma del portant veus de Gobernador del Regne de Valencia o de son lochtinent qui contengudes et vistes les dites ordinacions esser legudes honestes et justes haien a fer los dits consentiment et ferma daquells franchament et sens tot salari o satisfaccio et lo confrare qui demanat per landador al dit ajust o capitol no vendra a aquell encorrega en pena de una libra de cera paga-

dora a la dita almoyna si donchs justa scusacio no haura a coneguda dels majorals et si algun con frare en tals ajusts o parlaments o encara en dia de convit moura brega o ruydo contra algun altre confrare o confraressa que stiga a correccio dels majorals ço es quel puxen privar o foragitar de la dita almoyna a temps o per tots temps. Item qne tots los confrares de la dita almoyna sien tenguts soterrar los confrares et confraresses morts mullers fills et missatgers daquells et fer honor a les sepultures tota hora que per landador seran demanats seguint lo cors honestament axi com se pertany della on sera tret tro a la esglesia et tro sia enterrat et apres acompanyen los acapullats tro a la casa don sera tret en pena de una lliura de cera pagadora a la dita almoyna per cascun confrare o confraressa qui demanats no vendran a fer la dita honor si donchs justa scusacio no hauran a coneguda dels dits majorals. Item quel andador qui sera elet sia tengut quant request sera per los majorals de manar los confrares o confraresses al soterrar dels confrares mullers fills o missatgers daquells et a fer honor a les solempnitats dels confrares nubents et dels fills de aquells et haie lo dit andador per sos treballs et salari es a saber per cascun cors de confrare o confraressa XVIII diners et per cascun albat XII diners et per cascunes nupcies dos solidos et als no pusca demanar si donchs graciosament no li sera donat. E encara lo dit andador tota hora quen sera request sia tengut sens altre salari demanar et ajustar los confrares en aquell loch on li sera dit per los majorals. E si en demanar los dits con-

frares sera negligent o remis encorrega en pena per cascun confrare qui no demanara de quatre diners applicadors a la dita almoyna et cascun confrare al cap del any sie teugut donar al dit andador de gracia I diner. Item si algun confrare o confraressa morra et sera pobre que noy haura de quel puxen cobrir et fer mortalla et funeraries los confrares sien tenguts cobrir et fer mortalla a aquell de drap de lenç et de ferli totes ses funeraries a coneguda dels dits majorals. Item si algun dels confrares morra en algun loch fora la ciutat distant per tres o quatre legues . . n et tal mort et los parents et amichs daquell seran axi pobres que no seran bastants a fer portar lo a la ciutat de Valencia en tal cas los confrares a lur messio sien tenguts de portar lo cors et fer lo enterrar en la dita ciutat ab aquella honor ques pertanga. E si haura esser interrat en lo loch on morra ara sia pobre ara haie de que li puxen esser fetes les funeralies los confrares sien tenguts anar al dit loch a fer lonor del soterrar si demanats hi seran per landador et aço sots pena de una liura de cerá pagadora per cascun confrare qui contrafara applicadora a lalmoyna dessus dita. Item si injuries verbals et altres discordies seran entre los confrares que los majorals puxen induhir et amonestar aquells a fer compromes poses et paus justes et rahonables et si algun daquells sera inobedient a les induccions et amonestacions dels majorals los dits majorals ab los confrares ajustats en capitol puxen gitar aquells inobedients de la dita confraria et almoyna si fer ho voldran ne daqui avant hi sien admeses si donchs no

faran covinent satisfaccio a coneguda dels majorals et de la dita almoyna. Item quels dits majorals puxen collir et fer collir et haver totes quantitats et drets qui sien pertanyents es pertanguen a la dita almoyna et totes les damunt dites penes comeses axi com dessus dit es et totes altres coses ordenades per los presents capitols et si tals coses seran degudes per confrares los majorals de la dita confraria puxen requerir et fer penyorar et vendre les penyores et fer paga axi de ço quels confrares deuran o en les dites penes en que seran encorreguts ab et per manament et execucio del portant veus de Gobernador o de la sua cort. Item quels majorals vells sien tenguts finida lur administracio retre compte et raho daquella en poder dels majorals novells et aço encontinent dins X dies apres finit lo dit lur temps et feta eleccio de majorals novells. E sils majorals novells pus sien elets no voldran usar del offici de majorals los majorals vells puxen fer forçar aquells per lo dit portant veus de Gobernador del Regne de Valencie ab manaments penals que usen de lur offici et si no obeyran al manament penal que puxen eser gitats de la dita confraria et altres elets aquells qui plaura als dits confrares et aço tantes veus com lo cas sesdevendra pero que en lo retiment del compte los majorals vells sien creguts de tot ço que hauran dat et distribuit et administrat per la dita almoyna per lur sola simple paraula sens testimonis et altre prova et sens sagrament si als dits confrares plaura com ja hauran jurat de servar tots los presents capitols et de haverse lealment en la dita administracio. Item quels

dits majorals en començament de lur administracio juren en poder dels majorals vells o dalcun altre confrare et qui sera comanat per tots los confrares daver be et lealment en lo dit offici et de seguir et fer seguir los dits capitols et coses daquells et semblantment cascun confrare com sera reebut sia tengut prometre de son poder tenir et observar los presents capitols et ordinacions et coses daquells. Item quel andador si sera fosser sia tengut fer les fosses dels confrares et fills daquells et haia de fer la fossa de cascun confrare et confraressa sis diners et de cascun albat IIII diners. Item que cascun confrare entrant en la dita confraria sia tengut pagar V solidos per lentrada et tot confrare o confraressa com morra pach o los bens daquells sien tenguts pagar a la dita confraria per lur fi XII diners et si es fill o filla de confrare o confraressa pach lo pare o mare per aquell VI diners. Item tot confrare que prenga muller o confraressa que prenga marit pague cascun a la dita confraria XII diners et lo confrare qui pendra offici de la Ciutat pague semblantment a la dita confraria XII diners. Item si algun confrare o confraressa stara ab senyor o fora la ciutat axi que no pora servir la dita confraria paeh cascun any un solido a la dita confraria per causa de les faltes lo qual sou sia tengut pagar en la fi de cascun any a obs de la dita confraria convertidors en les obres caritatives de la dita almoyna. E sia stat per vosaltres a nos humilment suplicat que los dits et preinserts capitols et les coses en aquells contengudes axi per vosaltres que a present sots com per tots aquell

qui en sdevenidor seran de la dita vostra almoyna et confraria volguessem per be et conservacio de aquella per benignitat nostra acostumada loar approvar et confirmar o novellament atorgar. Nos a la dita vostra supplicacio per honor et reverencia de nostre senyor Deu Jhesu Christ et de la molt gloriosa verge nostra dona Santa Maria mare sua et per creximent et conservacio de la dita almoyna et confraria favorablement inclinats ab tenor de la present carta nostra los damunt dits et preinserts capitols et totes et sengles coses en aquells et cadaun dells contengudes de certa sciencia loam approbam ratifficam et confirmam et encara si obs hi es de novell ho atorgam axi per vosaltres qui ara sots com per tots aquells qui per temps seran de la dita vostra almoyna et confraria dessus dita. Manants expressament et de certa sciencia al Cobernador general de tots nostres Regnes et terres et al Portant veus daquell en la ciutat et Regne de Valencia als justicies jurats et prohomens de la dita ciutat de Valencia et a altres qualsevol tots et sengles officials et sotsmesses nostres als quals se pertanga et als lochtinents de aquells presents et qui per temps seran per prima et et segona jussions sens obteniment de nostra gracia et merce que totes et sengles coses en los damunt dits et preinserts capitols et cadaun daquells contengudes et la present nostra confirmacio o novella concessio tenguen inviolablement et observen et tenir et observar facen firmament et noy contravinguen o algu contravenir prometen per qualsevol raho causa o manera. E es cert que per la present confirmacio o novella

concessio vosaltres havets dats a nos graciosament XXV florins dor darago los quals de vos confessam haver hauts et reebuts et los quals de nostre manament havets livrats al feel conseller et tresorer nostre en Julia Garrius. En testimoni de la qual cosa havem manat la present carta esser feta et ab nostre segell pendent segellada. Dada en Valencia a XX dies de decembre en lany de la Nativitat de nostre senyor MCCC XCII et de nostre Regne sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gobellini. Vidit eam et recognovit preinserta capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXII.

Reg. 1902, fol. 107.

Nos Johannes etc. Pro parte vestri fidelium nostrorum proborum hominum de elemosina Tabernariorum civitatis Valencie fuerit nobis noviter oblata non nulla capitula continencie subsequentis. Molt alt e molt excellent princep e senyor. A la vostra molt gran exellencia supliquen los vostres humils promens de la al-

moyna de Taverners de la ciutat de Valencia. Que sia de sa merce aprovar confermar o si mester sera novellament a ells atorgar los capitols per la dita lur almoyna ordenats a honor e reverencia del nostre salvador Jhesu Christ e de la molt gloriosa humil verge nostra dona santa Maria mare sua segons ques seguexen. Los promens de la dita almoyna faents ordinacio dels infra seguents capitols salvan empero totes regalies e serveys del senyor Rey Reals e vehinals acuillen en les oracions e en tots los altres benefficis que en aquesta beneyta almoyna se faran lo molt illuatre e molt excellent e poderos senyor lo senyor en Johan per la gracia de Deu Rey Darago et tots los seus antecessors e succehidors illustres e placia a Jhesu Christ qui pres mort e passio per reembre lo humanal linatge que per aquestes oracions e per los altres benefficis que en aquesta almoyna se diran es faran los perdon llurs peccats els acculla ab los seus sants en la sua beneyta gloria de paradis. E primerament ordonen los dits promens que tot hom qui entrar volra en la dita almoyna que la dita almoyna los puxe reebra ab que sia de bona fama e que don dentrada V solidos ço es assaber als lit e als draps de que los cossos e els albats sien cuberts a lur sepultura. Item ordonen que tots aquells que en la dita almoyna volran estar que si alcu de la dita almoyna sera malalt de greu malaltia e sera minve dels bens temporals no gens per colp ni per naffres mas tan solament de la vergue de Deu quels promens de la dita almoyna lo haien a provehir e sien tenguts aquell malalt a vetlar e visitar de dos

en dos cada nit tant e tant longament tro que sia gorit o finat. Item ordonen que tots aquells que de la dita vetla escusar se vullen o fer no la volran si donchs justa escusa axi com de malaltia o daltres embargaments no haura. E que sia vist e conegut per los administradors de la dita almoyna si juxta excusacio no haura que sia tengut de pagar una liura de cera. Encara ordonen per ells e per tots aquells que en la dita almoyna volran estar que si algu de aquells de la dita almoyna o muller o fills o filles de aquells de aquesta vida passaran que tots de la dita almoyna sien tenguts de esser al honrament de la sepultura daquells mort o morta e a noces o sponsals de fill o filles dels promens de la dita almoyna axi matex si aytal fill o filla sera prevera o entrara en orde de Religio pus denunciat sera per landador si donchs per justa raho escusats no seran e aço sots pena de una liura de cera. Encara ordonen que quescuns de la dita almoyna sien tenguts de dir per anima de aquell mort o morta de la dita almoyna mentre ques fara la sepultura cinquanta vegades la oracio del pater noster e de la ave maria. Encara mes ordonen que tot hom qui escusat se volra de menjar en taula de capitol que pach tot lescot. Encara ordonen que tot hom qui metra discordia ne baralla ne contesa en la dita almoyna e no volra estar a ordinacio dels administradors e dels altres promens sia gitat de la almoyna. Encara ordonen que tot hom qui será de la dita almoyna e sexira daquella e puys tornar hi volra que per amor de Deu haja a donar X solidos a la almoyna e los diners que pagats no haura a remis-

sio de sos deffalliments ço es asaber als cossos de la dita almoyna que seran minves dels bens temporals per acobrir aquells e aço a coneguda dels administradors de la dita almoyna. Item ordonen que tot hom que sia de la dita almoyna que si algu era caygut en captivitat o fills daquells que sien tenguts de donar per amor de Deu a reempço daquells dels dits diners que seran ajustats en la dita caxa a coneguda dels administradors qui administraran la dita almoyna. E si non havia en la caxa quels promens sien tenguts de fer hi de bossa per amor de Deu. Item ordonen que si algu de la dita almoyna era minve dels bens temporals ni ha filles a maridar que per amor de Deu hom li haja a ajudar en cars de matrimoni dels dits diners que seran ajustats en la caxa devant dita e aço a coneguda dels administradors de la dita almoyna o de bossa per amor de Deu. Item ordonen que si algu de la dita almoyna morra fora la ciutat de Valencia e los amichs daquells requiren de fer aniversari per anima daquell mort o morta qui tots aquells de la dita almoyna sien e deien esser a aquell aniversari e que deien dir les oracions complidament axi com si lo cors hi era present e aço sots obediencia de la pena dessus dita. Item ordonen si alcu que sia de la dita almoyna haura manament de vetlar que ell personalment deia anar a vetlar e si anar noy poria que ell hi deia trametra hom qui sia de la dita almoyna e aço sots obediencia de la pena dessus dita. Item ordonen que si alguna persona honesta e de bona fama volra al dia de la sua fi entrar en la dita almoyna que per amor de

Deu haja a donar a la dita almoyna L solidos e per amor de madona santa Maria e de tots los sants de paradis e aço per provehir los malalts e aquells qui son minves de bens temporals e que tots aquells de la dita almoyna sien teuguts de esser a la sua sepultura e de dir les oracions be e complidament segons que han acustumat o mils si mils poran. Item ordonen los dessus dits promens que la dita almoyna haja e puxa elegir cascun any tres promens de la dita almoyna qui sien apparellats administradors daquella dita almoyna los quals por un any continuament haie a tenir la dita administracio. E que los vells administradors haien a retre compte de llur anyada en poder dels novells administradors axi mateix quels prohomens de la dita almoyna ensemps ab los dits administradors per si puxen elegir e fer andador e andadors de la dita almoyna. Item ordonen que la dita almoyna haja e puxa tenir lantea o lanteas ciri o ciris a laor e gloria de nostre senyor Deu e de la sua benyta mare en aquella esglesia orde o monestir que a aquells promens de la dita almoyna plaura. Item ordonen que la dita almoyna haja e puxa tenir lits e draps per soterrar los de la dita almoyna e tots aquells qui en la dita almoyna se lexaran oc encara les mullers fills o filles dels promens de la dita almoyna. Item ordonen que la dita almoyna haja e puxa tenir caxa per tenir los privilegis e encartaments de la dita almoyna e los diners que en la dita almoyna se ajustaran per obs e per necessitat de les causes sobredites. Item ordonen que la dita almoyna se puxa ajustar dins lany e menjar ensemps

una e moltes vegades e fer un e molts aniversaris en aquella Esgleya orde o monestir que los administradors de la dita almoyna plaura ne ben sera vist. E puxen tatxar los dits administradors los promens de la dita almoyna axi per les rahons en lo present capitol contengudes com per altres qualsevol en los altres capitols specifficades. Encara ordonen que la dita almoyna e promens daquella puxen fer capitols e ordinacions congruus necessaris e expedients a la dita almoyna e dels presents e dels faedors remoure aquells que a la dita almoyna plaura e que puxen ordonar sis volran que tots los de la dita almoyna haien a unir e servar los presents e faedors capitols e ordinacions tota vegada la feeltat del senyor Rey guardada. Quant es en los capitols faedors en la dita almoyna ultra los presents que haien a fer ab consentiment forma e auctoritat del portant veus de Gobernador del Regne de Valencia o de son lochtinent franchament ab que sien justs honests e rahonables axi empero que per los dits consentiment ferma e auctoritat lo dit portant veus ni lochtinent seu ni altri no haien ni prenen ni la dita almoyna los sia tenguda res donar nils cost res. Item ordonen que la dita almoyna o administradors de aquella puxen per llur andador o andadors realmènt e de fet levar les penes les quals los promens de la dita almoyna encorreran sens auctoritat e licencia de altre jutge convertidors empero en los actes de caritat de la dita almoyna. Mes avant ordonen los dits promens que la dita almoyna o administradors de aquella puxen fer e constituir sindichs o procuradors per demanar e deffendre

la dita almoyna o drets de aquella e per altres negocis de la dita almoyna. Et quia per vos jamdictos probos homines extitit nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jamdicta vestra elemosina in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro bono et conservacione ipsius elemosine de nostri benignitate solita dignaremur. Nos vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et gloriosissime virginis Marie matris sue ac pro augmento et conservacione elemosine supradicte favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratifficamus et huius nostro confirmacionis presidio roboramus ac etiam si opus sit de novo concedimus tam illis qui nunc sunt quam aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis juratis et probis hominibus dicte civitatis Valencie ac aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus et sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac obser-

vari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gracia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis grraciose dedistis viginti florenos auri de Aragone quos a vobis habuisse et recepisse fatemur quosque fideli Consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie die XV Deçembris anno a nativitate Domini MCCCXC secundo Regnique nostri sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit michi Guillermo Gobellini. Vidit eam et recognovit predicta capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit commissa per Dominum Regem.—Idem.

LXXIII.

Reg. 1902, fol. 108 v°.

Nos Johannes etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per Dei elemosinam sustentamur et delentur peccamina que ex nostri fragilitate prenimia fragili-

tate inobediencia ac delicto originario sive culpa primi parentis per nos omnes christicolas multipliciter comituntur refulgeat Elemosina caritatis socia et amica. Cum ex eis Deus omnium conditor et redemptor penas auferat et misericordie minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri probi homines vocati Corredors dorella civitatis Valencie qui jam alias ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis licencia confratriam inter vos habuistis cupientes eandem ad Dei laudem continuare juxta scripture sacre eloquium que dileccionem et caritatem habere inter nos ad invicem nos edocet super nova ordinacione ipsius confratrie et conservacione eiusdem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inhita capitula huiusmodo seriey. Primerament suppliquen los prohomens corredors de orella de la ciutat de Valencia que per lo senyor Rey los sien confermats les privilegis per lo molt alt e molt excellent senyor Nalfonso de bona memoria Rey Darago avi del dit senyor Rey ara regnant a la confraria dels dits corredors atorgats la un dels quals fon dat en Valencia septimo idus Septembris lany de la Nativitat de nostre Senyor MCCCXXIX laltra fon dat en Valencia en lany de la Nativitat de nostre Senyor MCCCXXXI. E adden als dits privilegis suppliquen que sens perjudici de les Regalies del dit senyor los sien atorgats los capitols seguents. Primerament quels confrares de la dita confraria puxen esser e penre nombre de CL confrares mascles ultra les mullers daquells. Item quels dits confrares o la mayor part daquells cascun any la vespra

de Santa Maria Dagost se puxen ajustar sens licencia del Gobernador o de altra qualsevol persona en lo monastir dels frares menors de Valencia o en altre qualsevol loch licit permes e honest dins la dita ciutat e alli puxen ordenar e elegir quatre majorals e deu consellers qui per un any seguent entenen en lo regiment e us de la dita confraria e en coses necessaries honestes licites e pertanyents a caritat e obres piadoses de la dita confraria. Item quels dits quatre majorals de consell dels dits deu consellers dins lur any puxen ajustar los confrares de la dita confraria o aquells de aquells que als dits maiorals plaura en lo dit monastir dels dits frares menors o en altre loch licit e honest per los dits majorals elegidor una vegada e moltes e tantes quantes necessari sera per rahonar e parlar ensemps de coses a la dita confraria pertanyents. E si alcun dels dits confrares en lo dit monastir o loch assignat anar no volra pus per los dits maiorals per lur andador li sia manat que encorrega en pena de una lliura de cera en us de la dita confraria convertidora. Item quels dits confrares cascun any una o dues vegades en lo dia o dies quels plaura puxen menjar e fer pietanças en lo dit monastir dels dits frares menors ab los dits frares o en altra monestir si e segons als dits maiorals e deu consellers plaura e ben vist sera. Item quels dits confrares puxen tenir continuament dos lits un gran altre poch segons forma dels altres confrares per portar lurs confrares soterrar e lurs fills. E en aquells esser lo senyal del dit offici de corredors ço es la anunciacio e fer e tenir axi mateix drap gran

e drap poch per aquells posar sobre los corsos dels dits confrares e fills daquells com duyts seran a sepultura. E fer e ordenar dos andadors per demanar los dits confrares e lurs mullers a lurs sepultures e altres actes de e a la dita coufraria pertanyents o convinents e que puxen portar banch devant lo cos per tenir ciris. Item que en cascuna sepultura dels dits confrares e de llurs mullers los dits quatre maiorals cascuns en lur any o los dos tensolament daquells puxen manar a qualsevol dels dits confrares que porten lo cors de lur confrare o de muller o fill de aquell. E si per ventura alcu a qui sera manat adur lo dit cos o albat adur no volra que encorrega en pena de una lliura de cera a us de la dita confraria convertidora. Item senyor que com en los privilegis al dits confrares atorgats sia contengut e expressat que quant algun confrare o confraressa morra cascun confrare o confraressa sien tenguts portant lo cors a la sepultura portar un ciri pesant mige lliura poch mes o menys e per inadvertencia o per grosseria los dits confrares nou haien fet ne usat que sia merce vostra senyor que tots los confrares e confraresses que iran al cors del mort o morta puxen portar axi homens com dones ciris de mige lliura poch mes o menys encesos de aquella color que sera ordenat per los dits majorals e deu consellers conferman en totes coses los sobredits antichs privilegis. Item que en cas que en sepultura de algun dels dits confrares o de muller de aquell per deffalliment de parents o de amichs no havia acapullats o sufficient nombre de acapullats a coneguda dels dits maiorals o dels dos tensolament de aquells quels dits maiorals

o dos de aquells cascuns en lur any puxen manar a aquells dels dits confrares que alli seran ques acapullen. E axi los dits confrares a qui sera manat ho haian a fer. E si per ventura ni haura alcu que nou vulla fer encorregua en pena de una lliura de cera a us de la dita confraria convertidora. Item quels dits maiorals cascuns en lur any puxen e deuen demanar e haver les dites penes de aquells que per les dites rahons o per qualsevol de aquelles seran comeses. E en cars que les dites penes demenar e haver los dits maiorals no volran que los maiorals ques seguiran en lany seguent les dites penes demanen e puxen haver de tot en tot dels bens dels maiorals qui les penes comeses dins lur any demanar e haver no hauran vulgut. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jamdicta vestri confratria infuturum laudare approvare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione confratrie predicte de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo nos vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes et alias respectu piorum operum predictorum quorum participes esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris sue ac pro augmento et longeva conservacione confratrie predicte favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus

approvamus rattifficamus auctorizamus et hujus nostre confirmacionis presidio roboramus ac eorum de novo concedimus tam pro illis qui nunc estis quam aliis omnibus et singulis qui erunt de jamdicta vestri confratria in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie ac aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quod spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gracia et amore. Pro huiusmodi autoritate confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciose dedistis Triginta florenos auri de Aragone quos a vobis habuisse et recepisse fatemur quosque fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencia vicesima die Decembris anno a nativitate Domini MCCCXCII. Regnique nostri sexto. Vidit Sperendeus.

Do minus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gebellini. — Vidit eam et recognovit premissa capitula Raymundus Tolçani miles

conciliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXIV.

Reg. 1962, fol 113.

Nos en Johan per la gracia de Deu Rey Darago etc. Com entre les altres obres meritories que ayden a sustentar humana natura e delir los peccats a que per la sua fragilitat e desobediencia del primer pare es viciosament inclinada sien almoyna e caritat en les quals lo nostre redemptor e salvador Jhesu Christ singularment se delita e per aquelles toll e alleuge les penes per los nostres peccats merescudes. Com sie escrit e a nos ensenyat per doctrina en la sancta scriptura que deiam haver dileccio caritat e compassio entre nosaltres. E vos feels nostros promens lauradors appellats del cami de Murvedre habitants en la ciutat de Valencia cobeeiants complir e fer ab fervent e cordial affeccio les obres dessus dites per obtenir la gracia del dit nostre salvador e guardo promes per compliment de aquelles vullats haver entre nos almoyna per conservacio de bona perfeccio de la qual havets fets e ordenats alguns capitols de la continencia subseguent. Los capitols deius seguents presenten a vos molt alt senyor os lauradors appellats del cami de Murvedre que com

ells çaenrere precedent licencia de vostre gobernador se sien ajustats e hagen fetes alcunes ordenacions entre ells suppliquen a la vostra Real magestat que sia sa merce aquells pendre e acceptar e atorgar benignament e son los dits capitols del tenor seguent. Primerament suppliquen los dits lauradors que sia vostra merce de vos senyor donarlos licencia que puxen fer e que sia dita almoyna segons antigament ha acostumat esser nomenada. E quels sia per vostra clemencia dada facultat leer e poder sens encorriment de alcuna pena de ajustarse tantes vegades con los sera necessari e conexan quels sia mester a fer tractar finar parlar e concloure e a execucio menar les coses seguents. Primo que quant sera vist a la dita almoyna fallir o haver mester drap daur o daltres a obs daquella e caxa o caxas e lits de morts a obs de sepultura dalcuns de lur collegi de la dita almoyna. E axi mateix quant per les coses açi e devall insertes en los present e devall scrits capitols sera mester peccunia o diners a complir aquelles que hagen licencia e facultat a los maiorals davall scrits de fer caxa o caxes o de levar aquelles quantitats necessaries dels qui seran del present collegi o confraria. Item que cascun any la dita almoyna o collegi puxen è hagen facultat de ordenar quatre promens qui sien dits maiorals los quals hagen facultat e poder de fer les coses contengudes en lo precedent capitol e devall scrites reddendo singula singulis a obediencia dels quals quant a les coses açi posades en los presents capitols hàgen estar los de la dita almoyna. Item que los de la dita almoyna se puxen e hagen facultat

aquell temps ques volran menjar ensemps lla on los plaura una vegada cascun any. Item que la dita almoyna hage facultat e leer en aquells temps del any ques volra e quant ben vist li sera fer capitol o capitols e estatuts entre ells justs piadosos e honests e licits a profit e honestat de la dita almoyna e pertanyents a la dita almoyna a coneguda empero consentiment e ferma del portant veus de Gobernador o lochtinent seu axi empero quel dit portant veus o son lochtinent façen e hagen a fer los dits conexensa consentiment e ferma desembargadament e sens tot salari o satisfaccio alcuna e sens pendre o haver ne res e liberalment o francha. E que cascun de la dita almoyna lo dit dia sia tengut pagar a e per obs del dit menjar vulles hi menjar vulles noy menge pus hi sien appellats per los andadors del collegi. Declarants empero quels que seran malalts o absents en dia de aytal solempnitat o menjar que sens pus sien tenguts pagar mig escot. Item quels dits majorals ab acort de altres de la dita almoyna haien facultat de crear fer e ordenar andadors e remoure o aquells constituir e dar pensio o porcio annual per lurs treballs segons los sera ben vist. Item que si alcu de la dita almoyna (*sic*) brega questio o contrast oy rancor o mala volentat ab altre de la dita almoyna quels maiorals del dit offici o collegi hagen facultat poder leer de metrels e reduir aquells a pau concordia e bona voluntat axi com sera just e rahonable axi empero que la compulsio sia solament que si fer nou volran quels puxen foragitar e privar de la dita confraria o almoyna e no res als. Item quels

singulars de la dita almoyna quantes que vegades per los dits maiorals lurs o andadors ne sien tenguts de aplegar se la on voldran per tenir colloqui e parlament sobre o de alcunes coses honestes pies e caritatives pertanyents a la dita almoyna solament o sobre o per alcuna caxa de peccunia que hagen mester a alcuna cosa pia. E aço sots pena duna lliura de cera o de vint diners la qual pena sia convertida en usos piadosos de la dita almoyna a lur conexensa. Item que los dits singulars de la dita almoyna sien tenguts requests per la forma dessus dita o sots aquella matexa pena partidora ut supra anar e fer honor a esposalles noces o sepultura dels de la dita almoyna e mullers fills o feels macips o macipes nebots nebodes lurs dementre empero que ab ells estaran e habitaran. Item que si alcun laurador o alcuna dona que sie estada muller de lauredor se voldran metra en aquesta almoyna que ho puxen fer e que sien tenguts donar per entrada cascun e cascuna dotze solidos e a la fi cascun deu solidos los quals sien conservats a obs e necessitats de la dita almoyna. Item que si alcu o alcuna de la dita almoyna tendra ço es ell muller e amiga publicament e ella tendra amich o no viura honestament si per amonestacio a ells feta per los dits maiorals nos sen volran star sia repellit e gitat de la dita almoyna. Item que si alcu o alcuna del dit collegi o almoyna vindra a menys que sien acorreguts dels diners de la dita almoyna en comu a conexensa dels dits maiorals. E sie stat per vosaltres a nos humilment supplicat que los dits e preinserts capitols e les coses en aquelles con-

tengudes axi per vosaltres qui a present sots com per tots aquells qui en esdevenidor seran de la dita vostra almoyna volguessem per be e conservacio de aquella per benignitat nostra acostumada loar approvar e confermar o novellament atorgar. Nos a la dita vostra supplicacio per honor e reverencia de nostre senyor Deu Jhesu Christ e de la molt gloriosa verge nostra dona sancta Maria mare sua e per creximent e conservacio de la dita almoyna favorablament inclinats ab tenor de la present carta nostra los damunt dits e preinserts capitols e totes e sengles coses en aquells e cadaun dells contengudes de certa sciencia loam approvam ratifficam e confermam e encara si obs es de novell o atorgam axi per vosaltres qui ara sots com per tots aquells qui per temps seran de la dita almoyna dessus dita. Manants espresament e de certa sciencia al Gobernador general de tots nostres Regnes e terres e al portant veus de aquell en la Ciutat e Regne de Valencia als justicies jurats e promens de la dita Ciutat de Valencia e a altres qualsevol tots e sengles officials e sots meses nostres als quals se pertanga e a lochtinents de aquells e qui per temps seran per prima e segona jussions sots obteniment de nostra gracia e merce que totes e sengles coses en los damunt dits preinserts capitols e cadaun daquells contengudes e la present nostra confirmacio o novella concessio tenguen inviolablement e observen e tenir e observar facen fermament e noy contravinguen o algu contravenir permeten per qualsevol raho causa o manera. E es cert que per la present confirmacio o

novella concessio vosaltres havets dats a nos graciosament cent florins dor Darago los quals de vos confessam haver hauts e reebuts e los quals de nostre manament havets liurats al feel conseller e tresorer nostre en Julia Garrius. En testimoni de la qual cosa havem manat la present carta esser feyta e ab nostre segell pendent segellada. Dada en Valencia a XV dies de Deembre del any de la Nativitat de nostre senyor mil e trecents noranta dos et de nostre Regne sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gebellini. — Vidit eam et recognovit premissa capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXV.

Reg. 1903, fol. 116.

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per Dei clemenciam sustentamur et delentur peccamina que ex nostri fragilitate prenimia fragilique inobediencia ac delicto originario sive culpa primi parentis per nos omnes chris-

ticolas multipliciter committuntur refulgeat elemosina caritatis socia et amica. Cum ex ea Deus omnium conditor et redemptor penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri probi homines officii argenteriorum Civitatis Valencie qui jam alias ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis licencia elemosinam et confratriam inter vos habuistis. Cupientes eandem ad Dei laudem continuare juxta scripture sacre eloqium que dileccionem et caritatem habere inter nos ad invicem nos edocet super nova ordinacione ipsarum elemosine et confratrie et conservacione earundem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per nos facta et inhita capitula huiusmodi seriey. Molt alt senyor. A la vostra gran Senyoria humilment suppliquen los prohomens del offici dels argenters de la ciutat de Valencia que sia vostra merce de provehir et atorgar als dits prohomens del offici los capitols deius seguents. Primerament com los prohomens qui antigament son stats del dit offici de argenters haguessen obtenguda gracia et licencia dels predecessors de vos senyor de poder fer confraria e almoyna en reverencia de Deu et de la verge Maria et del glorios Sent Aloy la qual almoyna ere appellada de Sent Aloy et la carta de la dita gracia per los succeidors en lo dit offici sie stada perduda entant que aquella nos pot mostrar per tal a vos Senyor suppliquen los dits prohomens del offici dels argenters que placie a la vostra gran altea ara novellament atorgar gracia licencia e concessio als dits prohomens del offici de argenters de poder fer con-

fraria et almoyna axi appellada de Sent Aloy et puxen tenir lits de soterrar ciris draps ab senyal del dit offici et ab la ymage del benauyrat sent Aloy de argent et brodada per a obs de la sepultura dels confrares que seran o en la lur fi se lexaran en la dita confraria et almoyna de Sent Aloy et aiustar se tots los dits confrares per fer honor a la sepultura esposalles e novia de qualsevol dels confrares de la dita confraria et almoyna de Sent Aloy. Item Senyor com sie acostumat qne tot confrare qui novellament entra en alguna confraria o almoyna pague certa quantitat de moneda per entrada de aquella per a obs de la confraria et almoyna. Per tal suppliquen a vos Senyor los dits prohomens de la dita confraria que sie vostra merce quels confrares de la dita confraria et almoyna de Sent Aloy pague per entrada de la dita confraria deu solidos la qual entrada los dits confrares tots o la maior partida de aquells puxen crexer tro en vint solidos tant solament e no pus o minvar segons ben vist los sera. Item Senyor com sie acustumat que alguns confrares per amor de Deu et affeccio que han a la confraria o almoyna de la qual son confrares en la lur fi si fer ho volen lexen a aytal confraria o almoyna certa quantitat de moneda segons es lur volentat. E sie dubte si los dits confrares poden fer les dites lexes sens licencia de vos senyor per tal per remoure lo dit dubte suppliquen a vos senyor los dits prohomens del dit offici que sie la vostra merce quels confrares qui seran de la dita confraria e almoyna de Sent Aloy puxen els sie licit et permes de lexar cascun en la lur fi o en vida a la dita confraria e al-

moyna de Sent Aloy ço que ben vist los sera en diners tant solament et axi segons que per fur de Valencia los sie et es legut e no en altra manera. Item Senyor com sesdevinga que alguns confrares per vellea malalties et altres affanys qui tot dia sesdevenen os poden esdevenir venen a gran pobrea et fretura de bens temporals en tant que nos poden provehir e per no mendicar requiren als maiorals de lur confraria quels acorreguen de lur almoyna axi com a confrares lurs e per semblants coses et altres necessaries als dits confrares los convengua fer entre ells algunes tatxes. Per tal per remoure lo dit dubte suppliquen a vos senyor que sie la vostra merce de donar licencia et permissio als dits confrares de Sent Aloy que puxen fer entre ells aquella tatxa o tatxes qu a ells ben vist los sera per fer semblants coses et altres a la dita confraria et almoyna de Sent Aloy necessaries empero que sien licites moderades et honestes rahonables justes et a la dita almoyna et caritat de aquella pertanyents a conexença consentiment et ferma del portant veus de Governador del Regne de Valencia o de son lochtinent qui pus les dites taxacions o talles sien moderades rahonables e justes a la dita almoyna pertanyents haien a consentir et fermar aquells espatxadament et liberalment et francha sens tot salari o altra satisfaccio. E que per obs de tenir la dita moneda et altres arreus de la dita confraria et almoyna puxen tenir et fer caxa o caxes. Item Senyor com hi haie alguns dels damunt dits confrares pobres e freturejants de bens temporals qui han filles grans et maridadores et per lur gran fretura no haien

de que les puxen maridar. E requiren als majorals et confrares de lur confraria que per amor de Deu los aiuden a maridar lurs filles. E sie dubte los dits confrares poder fer aço sens licencia de vos senyor per tal per foragitar lo dit dubte suppliquen a vos senyor los prohomens del dit offici que sie la vostra merce de donarlos licencia quels confrares de la dita confraria et almoyna de Sent Aloy puxen maridar dels diners de la dita confraria et almoyna les filles de tals confrares axi freturejants o donar a aquells ço que ben vist los sera en ajuda de lur matrimoni dels diners tan solament de la dita confraria e no en altra manera. Item senyor suppliquen los dits prohomens del dit offici que sie la vostra merce que si algun dels confrares de la dita confraria o almoyna de Sent Aloy sera negligent en servir a aquella o inobedient a les ordinacions de la dita confraria et almoyna quels dits confrares tots o le maior partida de aquells concordants puxen dir et manar a aytal negligent o inobedient que serve les dites ordinacions. E si recusara servar aquelles quel vostre portant veus de Gobernador de Regne de Valencia o son lochtinent instants los majorals de la dita almoyna o confraria de Sent Aloy forç aquell aytal negligent e inobedient de servar aquelles. Item senyor com per reverencia de nostre senyor Deus Jhesu Christ et de la gloriosa verge madona Sancta Maria et de tota la cort celestial los dits confrares de la dita confraria o almoyna de Sent Aloy vullen construir en la Ecclesia de la verge Sancta Catarina parroquia de la ciutat de Valencia una capella sots invocacio del

benauyrat Sent Aloy e fer celebrar en aquella per anima del dits confrares et de tots feels deffunts et comprar en aquella calçes e vestiments a senyal del dit offici et libres et totes altres coses a la dita capella nomenades tenir en aquella lantia o lanties ab cubertor ab senyal del dit offici. E sie dubte si los confrares de la dita confraria et almoyna poden fer les dites coses sens licencia de vos senyor. Per tal suppliquen a vos senyor los dits confrares que sia vostra merce quels dits confrares de Sent Aloy puxen tenir et construir la dita capella ab los dits arreus et altres que necessaries li seran sots la dita invocacio de Sent Aloy. E en la dita parroquia o la on se voldran et fer celebrar en aquella per aquell prevere que ben vist los sera sens empero alcuna assignacio de pensio certa o altra en de et sobre bens de realench et sehents posat que tota hora fossen ab sa carrega et ab son faix e romanguessen les dites coses e lantia en jurisdiccio reyal et ma layca et que no sie res fet contra furs et privilegis de la ciutat e regne de Valencia. Item Senyor com per privilegi per los predecessors vostres atorgat als officis de la dita ciutat sie statuit e ordenat quels dits officis se puxen cascun per si aiustar e elegir quatre prohomens en majorals qui regesquen et tracten dels affers del dit offici et no parle res de confraries et almoynes. Per tal suppliquen a vos senyor los prohomens de la dita confraria que sie la vostra merce donar licencia e plen poder als confrares de la dita confraria et almoyna de Sent Aloy que puxen elegir quatre prohomens confrares en maiorals de la dita con-

fraria per regir la dita confraria et almoyna et que sens demanar licencia se puxen ajustar tots o la major partida tantes vegades com se voldran per fets de la dita confraria et almoyna tan solament. E que una vegada lany ço es lo dia de Sent Aloy se puxen aiustar tots ensemps per menjar et fer pietança en aquell monestir o casa que per ells elegit sera segons altres confraries et almoynes de la dita ciutat loades approvades et confirmades per vos senyor acustumen et han acustumat fer. Item senyor com per alguns dels vostres officials per avant pogues esser feta questio et demanda als confrares de la dita confraria et almoyna de Sent Aloy que retessen compte a ells dels fets et esdeveniments de la dita confraria et almoyna. Per tal per sobre la dita questio suppliquen a vos senyor los dits prohomens que sia vostra merce de atorgar a ells gracia que no puxen esser constrets per vos senyor ni officials vostres de retre compte o ràho dels dits fets et esdeveniments de la dita confraria et almoyna si no tant solament ensemps ab los confrares de la dita confraria et almoyna de Sent Aloy o a aquells qui per los dits confrares seran elegits a oyr lo dit compte si donchs no ere o sera supplicat o request a vos senyor o a officials vostres. Item suppliquen a vos senyor los dits prohomens que sia la vostra merce donar licencia als confrares de la dita confraria o almoyna de Sent Aloy que puxen fer et ordonar entre ells aquells capitols et ordinacions que ells sera ben vist per ordenar e regir la dita confraria o almoyna no toquants ni vinents en res contra la corona ni regalies de vos Senyor ne con-

tra furs e privilegis de la dita Ciutat los quals capitols et ordinacions haien a tenir e servar los dits confrares iustes e rahonables axi com dit es dessus en lo quart dels prescrits capitols et que los dits capitols et ordinacions faedors et ordenadors sien honestes et legudes et a la dita almoyna pertanyents a conexença consentiment et ferma del dit portant veus de Gobernador o de son lochtinent qui haien e fer aquelles segons dit es dessus en lo quart capitol. Item senyor com los dits prohomens argenters sien fort pochs en nombre entant que envides basten a trenta et la maior partida de aquells sien de altres confraries et per aquesta raho sesdevenga que com hi ha deffunt de la confraria de Sent Aloy et de altra confraria no volen servir la dita confraria de Sent Aloy ans sen van a fer honor a laltra confraria de ques segueix que com semblant cars hi ve lo confrare deffunt de la dita confraria de Sent Aloy no ha confrares que li façen honor com los qui resten son tan pochs que tots son obs a portar lo dit deffunt. E com sie rahonable cosa quels qui viuen del offici et salegren daquell dejen servir aquell primer que a degun altre. Per tal suppliquen a vos senyor los dits prohomens que sie la vostra merce quels dits argenters qui son o seran de la dita almoyna de Sent Aloy no contrastant que sien daltres confraries haien a esser a les solempnitats de la dita confraria de Sent Aloy et primer fer honor en aquella que a les altres. E aquell aytal argenter confrare de la dita confraria de Sent Aloy qui no voldra servir la dita confraria de Sent Aloy que pach per pena cinch solidos dels quals

si request ne sera per los maiorals de la dita confraria e almoyna lo portant veus de Gobernador vostre naje a fer la execucio. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam pro vobis qui nunc estis quam pro illis omnibus qui erunt de jamdictis vestris confratria et elemosina in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsorum de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes et alias respectu et interventu piorum operum predictorum quorum participes esse cupimus et obtamus vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime Virginis Marie matris sue ac pro augmento et longeva conservacione elemosine et confratrie predictorum favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratifficamus auctorizamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam pro illis qui uunc estis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de dictis vestris confratria et elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie ac aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dic-

torum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gratia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciosse dedistis quadraginta florenos auri de Aragone quos a vobis habuisse et recepisse fatemur quosque fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato iutegre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie vicesima die Decembris anno a Nativitate Domini millesimo CCCLXXXX secundo. Regnique nostri sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gebellini. — Vidit eam et recognovit premissa capitula Raymundus Tolçani miles consiliarius et curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXVI.

Reg. 1202, fol. 127 vº.

Nos Johannes etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per infinitam Dei clemenciam sustentamur et delentur peccamina que ex nostri fragilitate prenimia fragilique inobediencia ac delicto originario sive culpa primi plasmatis continuo et multipliciter per nos omnes Christicolas committuntur refulgeat elemosina caritatis socia et amica ex cuius larguisione redemptor humani generis penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri agricultores vocati lauradors de la almoyna de Sant Lazer Civitatis Valencie qui jam ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis licencia et permissu elemosinam inter vos habeatis cupientes ipsam continuare juxta sacre scripture eloquium que dileccionem et caritatem habere inter nos et caritatis ac elemosine opera facere nos edocet super comendabili ordinacione dicte vestre elemosine ac pro conservacione eiusdem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inita capitula huiusmodi seriey. En nom de la Sancta Trinitat pare fill e sant sprit un Deu

tot poderos en per lo qual totes coses son et sens aquell res no pot eser durador. Emperamor daço Pere Gordo Johan Francesch Guillem Penella Beneyto Marti maiorals e Anthoni Fuster Tomas Ferrando Johan Lorenç Johan Franch Jhoan Marti Johan Fuster Johan Abril Johan Ballester Pere Giçbert Pere Meri Pere Julia Pere Marti Pere Salvo Pere Carbonell Pasqual Anthoni Pasqual Domingo Pasqual Dalago Domingo Redo Domingo Cetina Domingo Aznar Jacme Rausell Jacme Benaula Jacme Prats Jacme Vilar Miquel Navarro Miquel Solan G. Perenolla G. Miquel Bartho. Durba Bartho. Ninou Bartho. de la Penya Bartho. Tolra Vicent Calbo Vicent Philip Anthoni Aguilar Anthoni Fuster Anthoni Çatorra Anthoni Andres Ánthoni Benaula Bernat Agut Bernat Nicholau Bernat Bosquet Bernat Oliver Bernat Granell Beneyto Marti Beneyto Pereç Andreu Montalba Nadal Montalba Marti Ferrer Marti Agullo Ferrando Alfonso Thomas Ferrando Bonanat Miquel Francesch Julia Garcia Adan Francesch Aznar Arnau Gerau confrares de la Sancta et loabla almoyna appellada dels lauradors de Sant Lazer constituits en la Ecclesia o spital appellat de Monsenyer Sant Lazer hedificat o construit en lo cami appellat de Murvedre celebrants et fahents capitol per los fets e negocis de la dita Sancta almoyna e tractants de la utilitat de aquella. Attenents que ja sia en lonch temps passat la dita Sancta Almoyna sia stada regida et administrada per ells e precessors llurs en aquella a honor et gloria de tota la Cort celestial e specialment del dit Benaventurat Sant Lazer lo qual per

aquells era stat elegit de present eligen en patro e Governador en los dits regiment e administracio grossera-ment e a bona intencio segons alcunes ordinacions desus declarades reduhin aquelles en scrits per ço que daqui avant memoria ne sia hauda en lo sdevenidor formen e offiren a vos molt alt et poderos Princep et Senyor los capitols infra seguents. Primerament que la dita sancta almoyna sia perpetualment appellada o nomenada la almoyna dels lauradors del benaventurat Sant Lazer en la qual no solament axi com es acostumat sien reebuts homens e fembres de offici de lauradors mas encara de qualsevol altres arts o officis stranys o privats e de qualsevol stament o condicio sien axi en mort com en vida dementre empero que aquells o aquelles seran feels Christians et de honesta fama vida condicio e conversacio e no difamats de vicis o peccats publichs axi com de adulteri e consemblants e tro en lo nombre deius declarat. Item que cascun any sien elets quatre maiorals los quals servesquen un any la dita almoyna e a la fi del dit any sien elets altres quatre los quals servesquen altre any. E axi per orde los quals dits maiorals en la fi del lur any sien tenguts retre compte davant los prohomens lo dia que tots hauran meniat e feta pietança. E si alcuna cosa estara en lur poder que no hajen distribuida que allo deien decontinent donar als maiorals successors lurs en la dita almoyna. E si per ventura los maiorals daci avant elegidors no volran reebre lo dit offici de maioral ans del tot hi contradehien que aytals axi inobedients e no volents lo dit offici acceptar puxen eser de

la dita almoyoa perpetualment gitats. Item que sia fet a obs de la dita almoyna un lit o lits ab sos apperellaments segons ques pertany e que sien comprats un drap o mes ab los qual o quals sien cuberts los corsos dels confrares quant de aquesta present vida passaran en lo jorn de la lur sepultura. Item que cascun any o de certs en certs anys sien elets dos andadors los quals haien a servir la dita almoyna de tots y qualsevol coses licites e pertinents a aquella los quals haien per lur salari cascun any ço que per los dits maiorals los sera taxat. Item ordenaren los dits prohomens ques puxen justar quatre vegades lany o mes si necessarj sera en la casa del dit monsenyer Sant Lazer o lla on ben vist los sera per tractar e ordenar los fets et negocis concernents lo be et utilitat de la dita Sancta almoyna o obres caritatives de aquella e no altres. Empero axi com se pertany salvu lo sagrament e feeltat al Senyor Rey e lo be de la cosa publica de la dita ciutat. Item ordenaren los dits prohomens que si ben vist los sera o a ells plaura puxen fer pietança una vegada cascun any en la casa del dit benaventurat Sant Lazer o en altra casa on ben vist los sera ço es lo dicmenge apres la festa de Sant Luch. En lo qual dia los maiorals de la dita almoyna sien tenguts haver dos frares de qual orde a ells plaura lo un dels quals sermone en presencia dels dits confrares per ço que cascun puixa reebre vianda celestial e daqui avant preseverar en obres que sien a profit de la sua anima los quals dits dos frares aquell dia sien provehits daço de la dita almoyna. E si per ventura alcu dels dits confrares falli-

ra que no sia en la dita pietança que sia tengut pagar tot lo siti a ell pertanyent axi com si hi menjava si donchs justes e evidents scusacions no havia. E en cas que justament se pogues scusar que nos puxa scusar de pagar mig siti. Item que lo endema apres sera feta la pietança sia fet aniversari per anima de tots feels defuncts al qual aniversari sien tenguts de esser tots los confrares de la dita almoyna e aço a cascu sots pena de 1 lliura de cera convertidora e applicadora als ciris de la dita almoyna si donchs escusacions no havien. En lo qual dit aniversari sien hauts X preveres qui façen lo divinal offici als quals e a cascun de aquells si volra dir missa sien donats XII diners e si no diran missa sisen diner. Item ordenaren que si alcun confrare o confraressa sera malalt de alcun accident sol que no li vingua per nafra de la qual ell sia en culpa o en causa o altra semblant manera et aquell no haura bens temporals de ques puxa provehir que la donchs los maiorals de la dita almoyna sien tenguts donar per amor de Deu a aquell o a aquella ço que haura mester en sustentacio de la sua persona tant et tan longament tro sia mort o guarit. E axi mateix que los dits maiorals sien tenguts de visitar aquells dits malalt et si necessari sera que assignen tots vespres dos dels dits confrares qui aquell vetlen et acompanyen e axi daqui avant tro lo dit pacient sia guarit o mort. E lo confrare qui en semblant cas vetlar no hi volra pach per pena una lliura de cera a la dita almoyna applicadora segons que dessus. Item que quant alcun confrare o confraressa pare o mare germa o jermana fill o

filla de aquell o macip o macipa qui continuament sta en casa del dit confrare contraura matrimoni axi per sponsals com nupcialment o per ventura morra e passara de aquesta present vida que en aquests casos los andadors sien tenguts manifestar ho a cascun confrare o confraressa de la dita almoyna los quals sien tenguts de esser a les damunt dites honors e sepultura. E si no ho faran que cascun confrare o confraressa sien tenguts pagar e paguen una lliura de cera applicadora segons que dessus sì donchs iustes scusacions no havia. E si per ventura los dits andadors a aquells no ho manifestaven e fer no ho curaven que en aquest cas puxen de la dita almoyna perpetualment esser gitats e aço a coneguda dels prohomens de aquella. Item ordenaren que lo dia que alcun confrare o confraressa de la dita sancta almoyna morra que los maiorals de aquella façen dir per anima del dit defunct una missa de requiem la qual sia pagada de diners de la dita almoyna. Item que cascun confrare et confraressa sien tenguts dir lo jorn que alcun confrare o confraressa sera finat per anima de aquell cinquanta vegades lo pater noster e cinquanta la ave Maria e a aço en lur bona consciencia. Item que si per ventura alcun confrare haura iustes scusacions que no pora esser al soterrar de son confrare deffunct que en aquell cas la muller de aquell hi sia tenguda anar en loch del marit e si anar noy pora que al menys digua les oracions damunt dites. Item si per ventura alcun confrare o confraressa fill o filla germa o germana pare o mare del dit confrare passara de la present vida et no haura

parents que a la sepultura sen visten los capirons que los maiorals de la dita almoyna puxen manar a VIII o X o mes o menys dels dits confrares que en lo dit cas se visten los caperons per fer honor al dit confrare o confraressa defuncts. Item ordenaren los dits prohomens que los maiorals de la dita almoyna façen fer IIII ciris o mes avant tant com ben vist los sera de ço de la dita almoyna los dos que stiguen continuament davant lo altar del dit monsenyer Sant Lazer o en altres ecclesies o capelles e los altres per servir de la dita almoyna e dels confrares deffuncts de aquella e aço facen dels diners de la dita almoyna sens consignar renda o quantitat sobre bens seents de realench o aytals bens ne en altra manera assignar o donar hi bens alcuns contra furs e privilegis de Regne de Valencia. Item que los dits maiorals compren o façen comprar una lantea o lantees et aquella et aquelles cremen continuament davant lo altar del dit monsenyer Sant Lazer o en altres ecclesies e capelles on ben vist los sera e aço de diners de la dita almoyna sens consignar o donar hi bens alcuns de realench o quantitat de moneda sobre aquells ne en altra manera fer hi res contra furs o privilegis de Regne de Valencia. Item ordenaren los dits prohomens que en la dita sancta almoyna puxen esser cent confrares et no pus los quals haien a fer totes les coses dessus e dejus scrites. E pagar cascu qui hi entrara en vida X solidos per entrada e si hi entrara en mort L solidos. Empero que negun confrare o confraressa no hi sia reebut en vida sens capitol o maior part de aquell e en mort que hi puxa eser ree-

but a coneguda dels maiorals de la dita almoyna. Item ordenaren los dits prohomens que si alçun dels dits confrares qui ara son o per temps seran morra o sobreviura a aquell fill alcu o muller de aquell dit deffunct e aquell et aquella volran romanir confrares de la dita sancta almoyna que ho puxen fer sens que no paguen res de entrada servint empero daqui avant la dita almoyna segons se pertany. Item ordenaren los dits prohomens que si los maiorals qui ara son o per temps seran de la dita almoyna sabran alcun confrare o confraressa que persever en alcun leig vici o peccat que los dos dels dits maiorals deien corregir et amonestar fraternalment per dues vegades aquell o aquella que dalli avant en lo dit peccat no vullen viure o perseverar. E si per ventura per anar lo dit confrare o confraressa axi vicios per les dites amonestacions nos volra corregir de la dita mala operacio que la donchs los dits maiorals en lo primer seti o çapitol que la dita almoyna tendra manifestament e publica ho deien dir a tot lo seti e si la maior part es de intencio que tal vicios o viciosa deia esser gitat de la dita almoyna que daqui avant perpetualment ne sia gitat. Item ordenaren que si brega o contenço sera de un confrare ab altre o ab altre que no sera confrare que los maiorals de la dita almoyna deien amonestar e pregar aquells confrare o confrares que vullen entre ells tot hoy et mala volentat relexar justament e licita et si per ventura aquell o aquells per les dites licites pregaries fer no ho volran que puxen esser de la dita almoyna perpetualment gitats. Item ordenaren los dits prohomens

que si alcun confrare o confraressa se exira de la dita almoyna e apres regonexent se volia tornar en aquella que aytal confrare o confraressa sia rebut pagant ço que deura a la dita almoyna e los X solidos de entrada dels quals X solidos no li puxa esser feta gracia alcuna. Item ordenaren los dits confrares que sia comprada una caxa per a tenir lo drap o draps o altres coses pertanyents a la dita almoyna la qual caxa stiga en casa de un dels maiorals o la on los dits confrares volran e ben vist los sera. Item ordenaren los dits prohomens que tota vegada que ben vist los sera puxen los dits capitols corregir e smenar mellorar e revocar en tot o en partida e altres fer e mudar licitament rahonable et pertinent a la dita almoyna ab et de consentiment e ferma del portant veus de Gobernador en lo Regne de Valencia o de son loctinent la qual ferma e auctoritat haien a fer francha e sens alcun salari si los dits capitols li aparran justs e no en altra manera. E per ço que la dita sancta almoyna e los capitols e ordinacions de aquella haien maior fermetat e valor e les coses en aquelles contengudes nyls puxen esser duytes a deguda execucio ab aquella pus humil et subiecta reverencia que poden a vos molt excellent e poderos princep e senyor suppliquen que per honor e reverencia de tota la cort celestial e del dit benaventurat Sant Lazer patro e Governador de la present almoyna placia a vostra clemencia e senyoria graciosament confermar e de nou atorgar la dita sancta almoyna e los presents capitols et ordinacions de aquella segons e per la forma que singularment son

specificats. Manant nos fer e livrar carta publica ab lo sagell de vostra maiestat sagellada de totes les coses dessus dites per haver perpetual memoria de aquelles. E en aço senyor farets a Deu servi e a la damunt dita almoyna gracia et merce e daqui avant en per tots temps hauran vos en participant dels beneficis de aquella. E lo sant sperit qui viu e regna vos don victoria contra vostres enemichs ab exalçament de la reyal corona. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jamdicta vestra elemosina in futurum laudare approvare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsius de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo nos vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes et alias respectu et interventu piorum operum predictorum quorum esse participes volumus vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime Virginis Marie matris sue et beati Lazari sub cuius invocacione huiusmodi elemosina fuit et est ut predicitur instituta ac pro eiusdem augmento et observacione longeva favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratificamus auctorizamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus et etiam de novo concedimus tam illis qui nunc estis quam aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri Elemo-

sina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in Civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie et aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque vosque eisdem uti permittant si de nostris confidunt gracia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciose dedistis octuaginta florenos auri de Aragone. Quos de nostri mandato fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Valencie XX die Decembris ano a nativitate Domini Millesimo CCCXC secundo. Regnique nostre sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit michi Guillermo Gebellini. Vidit eam et recognovit predicta capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit commissa per Dominum Regem.—Idem.

LXXVII.

Reg. 1902, fol. 130.

Nos Johannes etc. Cum inter alia merita quibus per infinitam Dei clemenciam sustentamur et delentur peccamina que ex nostri fragilitate prenimia fragilique inhobediencia ac delicto originario sive culpa primi parentis continue et multipliciter per nos omnes Christicolas comittuntur refulgeat Elemosina caritatis socia et amica. Cum ex eius operibus unigenitus Dei filius Jhesus Christus penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri probi homines laboratores vocati jouers daçot civitatis Valencie qui licite jam per hunc permissum elemosinam inter vos debite cupientes elemosinam ipsam continuare juxte scripture sacre eloquium que dileccionem et caritatem habere inter nos et caritatis opera facere vos edocet super felici ordinacione ac pro conservacione ipsius nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inita capitula huiusmodi seriei. Molt alt et molt exellent princep et poderos senyor a la vostra molt gran excellencia suppliquen humilment los promens de la santa almoyna dels

Lauradors appellats jouers daçot de la ciutat de Valencia que conferman a ells la dita lur almoyna sie de vostra merce atorgar loar et confermar los capitols deius escrits los quals los dits promens han ordonats a laor et reverencia del nostre salvador Jhesu Christ e de nostra dona santa Maria mare sua benehita et del glorios et sant cors monsenyer sent Anthoni sots invocacio del qual la dita beneyta almoyna es fundada et a honor de vostra Reyal Corona. Empero tostemps salvant la Reyal maiestat et tots servirs Reyals et vehinals lo tenor dels quals capitols es axi com se segueix. En nom sia de Deu et de la sua beneyta mare et del benauyrat Sent Anthoni amen. Primerament ordonen los promens lauradors de la dita almoyna per si et per tots aquells de la dita almoyna qui en aquella volran estar que si alcun sera malalt de gran malaltia quels promens de la dita almoyna sien tenguts aquell malalt de visitar et de vetlar de dos en dos tant tro que aquell malalt sie finat o guarit et tots aquells qui la dita vetla recusaran o fer no la volran si donchs no era per cas de malaltia o daltre embargament que sia vist a conexença dels servicials de la dita almoyna que sien despullats e gitats de la dita almoyna per tots temps. Item mes avant ordonen los dits prohomens que si alcun laurador de la dita almoyna o muller daquell morra o daquesta vida passara que tots los de la dita almoyna sien tenguts de esser al honrament de la sepultura de aquell mort o de aquella morta pus que denunciat los sera per landador si donchs no seran escusats per justa rao a coneguda dels servicials de la

dita almoyna et aço sots pena del gitament damunt dit et si landador no denunciara la mort daquell qui mort sera sia gitat per tots temps de la almoyna damunt dita. Item ordonen los dits promens que si per ventura alcun de la dita almoyna ere malalt no gens per nafres sino tan solament de la verga de Deu fos tocat et que fos mimve dels bens temporals que dels diners de la dita almoyna los promens del dit offici sien tenguts de provehir et de costeir et de visitar aquell entro que sie finat o guarit. Item ordonen que cascu de la dita almoyna sie tengut de dir per anima de aquell mort o de aquella morta de la dita almoyna mentre quel soterraran L vegades la oracio del pater noster et L vegades la ave maria. Item ordonen que cascun any sien mudats en la dita almoyna quatre servicials laurador et encara collidor del diner de cascuna parroquia en la festa del senyor Sant Jacme els servicials et collidors que seran del any passat puixen elegir servicials quals se volran de la dita almoyna ab la volentat de la major partida daquells qui seran de la dita almoyna et aquells servicials et collidors que elets seran per los servicials et collidors passats no sen puguen escusar si donchs no tenen loch de senyor o no eren escusats per justa rao. Item ordonen que tot hom qui sie de la dita almoyna et bega en taverna os despull a joch o que sie en peccat mortal publicament que li sie denunciat per los promens servicials de la dita almoyna una dos o tres vegades et si castigar nos volra a la quarta vegada que ho diga hom al guardia dels frares menors de Valencia et quell lo li deja dir ensemps ab

los dits servicials et si nos volra partir daquells mals vicis que sie tengut hom de gitar lo de la almoyna per tots temps. Item ordonen que los de la dita almoyna sien tenguts de tenir una lantea davant laltar de mon senyor sant Anthoni no gens dels diners de la almoyna mas de lurs bosses propies a honor de Deu e per les animes de lurs pares et de lurs mares e de lurs benfaytors. Item ordonen que tot fill o filla que sie de deu anys en sus que si passa daquesta vida o pendra muller o ella marit que tots los prohomens de la dita almoyna li facen honrament axi com a un dells. Item ordonen quels servicials de la almoyna ab quatre promens de la dita almoyna fins a VIII tot hom pusque metre en lalmoyna ab que sia de bona fama per tal com es almoyna. Item ordonen que degun hom no gos metre discordia ni moure baralla ni contesa en la dita almoyna et si no volra fer a volentat dels servicials ni dels altres promens que sia gitat de la dita almoyna. Item ordonen que tot hom de la dita almoyna dege confesar dues vegades lany et a tot menys una vegada et si fer no ho volra no sia participant del benifeyt de la dita almoyna. Item ordonen que si alcu o alcuna se exira de la dita almoyna et tornar hi volra que pach V solidos axi com si novellament hi entrava encara que pach los diners del temps fallit. Item mes avant ordonen que si alcun de la dita almoyna emprara los servicials de prestech et los dits servicials prestaran diners de la dita almoyna a persona que sie sana que los dits servicials sien tenguts de pagar aquells diners de lurs propies bosses. Item ordonen los dits pro-

mens que tot hom de la dita almoyna qui a capitol no vindra si revelat li es per landador que li cost una lliura de cera per als brandons et si landador no lo li revela que jaga en la dita pena et qui pagar no la voldra que sia gitat de la dita almoyna si donchs justa escusacio o rao no ha per que venir noy pusque. Item ordonen mes avant los dits promens que tots aquells et aquelles qui seran de la dita almoyna sien tenguts de anar complidament axi als albats com als corsos si no que encorreguen pena de una lliura de cera. Item ordonen que tot hom qui sie de la dita almoyna et sie appellat per los andadors axi als capitols com al menjar et que per justa excusacio noy pora esser sie tengut dintre X jorns passat lo siti de portar los diners que dar degen als maiorals quals que sien sots pena del doble la qual los dits andadors puixen demanar sens messio que noy hagen a fer et si dar no las volen als dits andadors com per ells ne seran requests tres vegades puixen esser forragitats de la almoyna. Item ordonen los dits promens que tots aquells et aquelles de la dita almoyna sien tenguts de anar a fer honra a la sepultura et per enterrar de macips et macipes si vol sien esclaus o esclaues qui mengen lur pa et estiguen en lurs alberchs et aço sots pena de una lliura de cera que hagen a pagar a la dita almoyna e si pagar no la volran que puxen esser foragitats de la dita almoyna et aquell qui tindra lo dit macip a soldada sie tengut de pagar per als ciris de la dita almoyna X solidos. Item ordonen los dits promens que si alcun de la dita almoyna lexara son offici et pendra offici de

saig puxe esser encontinent foragitat de la dita almoyna. Item ordonen los dessus dits promens que tots aquells de la dita almoyna hagen esser al aniversari acostumat sots pena de dos lliuras de cera les quals se contrafaran apres quels sera denunciat per landador hagen a pagar e si pagar nols volen quels puxen foragitar de la dita almoyna. Encara ordonen los dits promens que apres quels majorals qui ara son o per temps seran et hauran fets demanar per landador los de la dita almoyna que sien a cors o a capitol et esser noy volran si donchs justa escusacio no havien hagen a pagar II lliuras de cera per als ciris de la dita almoyna et per sostenir la lantea que crema davant lo benauyrat mossenyer sent Anthoni et que en notifficar los ho sie diligent lo andador et si notifficat no ho haura hage a pagar dues lliures de cera per les quals a fer li pagar li puxen trametre un saig los majorals de la dita almoyna si donchs justa excusacio no haura. Item suppliquen los dits promens que sie vostra merce senyor que ells puxen fer aquelles ordinacions et capitols que mester los sien a profit et conservacio de la dita almoyna tals empero que sien licites justes et rahonables e permeses ab consentiment et ferma del portant veus de Governador de Regne de Valencia o de son lochtinent qui aquells hagen auctorizar si rahonables seran sens alcun salari que no hagen a pendre ans ho hagen a fer franchament desembargada e quitia. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam vobis qui nunc estis quam illis omni-

bus qui erunt de jamdicta vestri Elemosina in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsius de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo nos respectu et interventu piorum operum predictorum quorum participes esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beati Anthonii confesoris sui sub cuius invocacione predicta elemosina etiam noscitur instituta ac pro augmento et longeva conservacione elemosine supradicte favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia ac singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratificamus amortiçamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam illis qui nunc estis quam aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie aliisque universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque vosque eisdem uti permit-

tant si de nostris confidunt gratia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciose dedistis centuaginta quinque florenos auri de Aragone quos fideli consiliario Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie XX die Decembris anno a nativitate Domini MCCCLXXXX secundo. Regnique nostri sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gebelini. Vidit hanc et recognovit preinserta capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et negociorum curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXVIII.

Reg. 1902, fol. 135 vº.

Nos Johannes etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per Dei elemosinam sustentamur et delentur peccamina et ex nostri fragilitate prenimia facilique inobediencia et delicto originario sive culpa primi plasmatis per nos omnes christicolas multipliciter commituntur refulgeat elemosina caritatis

socia et amica. Cum ex eius operibus Deus omnium conditor et redemptor penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri probi homines magistri de officio Textorum Civitatis Valencie qui jam ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis licencia Elemosinam et confratriam inter vos habuistis. Cupientes eosdem ad Dei laudem continuare juxta scripture sacre eloqium que dileccionem et caritatem habere inter nos ad invicem vos edocet super felici ordinacione ipsarum Elemosine et confratrie ac conservacione earundem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inhita capitula huiusmodi seriey. Molt alt princep et senyor. A la vostra molt alta senyoria humilment suppliquen los prohomens et meestres del offici dels texidors de la ciutat de Valencia que a reverencia et gloria de nostre senyor Deu et de la Verge madona Sancta Maria del Carme et a honor e servey de vos senyor e a exaltament de la vostra corona vos placa graciosament et perpetual atorgar als prohomens del dit offici aquesta almoyna et confraria ab los capitols de aquella infra seguents. Primerament que sia merce de vos senyor graciosament et perpetual atorgar als prohomens del dit offici qui ara son et per temps seran que ells puxen tenir et tinguen aquesta almoyna o confraria en la qual sien et puxen esser reebuts tots los del dit offici e tots aquells qui als majorals de la dita almoyna sera ben vist esser reebedors tro en nombre de cent ultra los del offici et que los de la dita almoyna se puxen aiustar tantes vegades com sera ne-

cessari e en aquells lochs que a ells plaura et ben vist sera a tenir capitol o capitols per tractar et ordenar los negocis et affers leguts e honests de la dita almoyna et a la dita almoyna pertanyents et no de altres et aço sens licencia de algun jutge salva tots temps la feeltat de vos senyor e lo be et profit de la cosa publica de la dita Ciutat. Item senyor que los promens de la dita almoyna cascun any pus tots hi sien appellats puxen elegir tres o la major partida IIII promens per maiorals de la dita almoyna que regesquen aquella et los confrares bens et coses de aquella a profit et utilitat de la dita almoyna et coses pies daquella et que la dita eleccio puxen fer en la festa de mossen sent Pere apostol o en altre dia una vegada cascun any. E que los axi elegits nos puxen escusar del dit offici de maiorals si donchs no tenia loch o offici de senyor o per altra justa raho. Item senyor que los promens maiorals de la dita almoyna qui ara son o per temps seran puxen tenir lit e lits drap et draps caxa et caxes a servitut de la dita almoyna e oonfrares e confraresses de aquella a conservacio dels bens de aquella. Item senyor que los dits prohomens maiorals e confrares e confraresses de aquella puxen haver e tenir e haien e tinguen en la Esglesia del monastir de madona Santa Maria del Carme de Valencia una Capella sots invocacio de santa Anna e en aquella capella tenir et haver ciris lanteas et altres arreus e enjoyaments que a ells sera ben vist faedor dels diners de la dita confraria sens alcuna altre consignacio de bens et sens tota altre prohibicio o contrarietat dels furs e privilegis de la

Ciutat et Regne de Valencia. Item senyor que los dits maiorals de la dita almoyna puxen reebre e reeben en confrares et confraresses tots los promens del dit offici et mullers de aquells et ultra aquells tots altres qui en la dita almoyna entrar e esser hi volran tro en nombre de C et que en la entrada qualsevol qui entrar hi volra haia a pagar cascun cinch solidos et a la fi si es hom X solidos et a la una sinch solidos convertidors en les coses piadoses necessaries a la dita almoyna et confrares de aquella. Item senyor que si alcun confrare et confraressa o altre de la dita almoyna sera malalt de greu malaltia si als dits maiorals sera ben vist que los prohomens confrares de la dita almoyna sien tenguts a aquell malalt o malalts visitar fer vetlar de dos en dos tant et tant longament tro que aquell o aquells malalt o malalts sien gorits o finats et aquells qui la dita vetla scusaran o esser noy volran si donchs justa excusacio no hauran o licencia dels maiorals a lur coneguda sien tenguts aquells desobedients e la dita vetla no faents pagar una liura de cera o dos solidos per aquella a coneguda dels maiorals per tantes vegades que contrafaran a la caxa de la dita almoyna. Item senyor que quant alcun confrare o confraressa o altre de la dita confraria morra et de aquesta vida en laltra passara los maiorals et confrares et confraresses de la dita almoyna sien tenguts esser et anar a la sepultura de aquell mort o morta puys denunciat los sia per landador de la dita almoyna si donchs justa excusacio no hauran o licencia del dits maiorals a lur coneguda e aço sots pena de miga liura de cera. E si

landador no denunciara la mort als dits confrares pach la peccunia que lo confrare o confraressa pagar deura per la raho dessus dita. Item senyor que los confrares de la dita almoyna et confraresses de aquella qui ara son et per temps seran pusquen portar cascun en la ma ciri de qualsevol qualitat de cera ences ab aquell senyal o senyals que a ells ben vist sera et de pes de miga liura poch mes o menys et que los maiorals de la dita almoyna qui ara son et per temps seran pusquen portar cascu ciri de pes de dos lliures poch mes o menys de qualsevol qualitat de cera et aço mentres los confrares et maiorals de la dita almoyna o confraria acompanyaran a soterrar qualsevol confrare o requirent exint de casa on lo dit confrare o requirent sera tro que sia soterrat segons es acostumat fer en altres confraries de la dita ciutat de Valencia. Item senyor que si alcu de la dita almoyna per . . alcu venia a greu malaltia et no hagues de ques puxa provehir o sostenir no havent bens temporals que dels diners de la dita almoyna los maiorals puxen provehir e conscehir e visitar aquell tro que sia del tot guarit o finat de aquest segle en laltre a coneguda dels dits maiorals de la dita almoyna. Item senyor que cascun confrare et confraressa de la dita almoyna sien tenguts dir per anima de cascun confrare o confraressa qui morra mentre quel iran soterrar cinquanta pater nostres e cinquanta ave maries o fer li dir una vegada los VII salms penitencials ab la letania. Item senyor que si alcun de la dita almoyna beura en taverna os despullera a joch o viura en peccat mortal publicament

qui li sia denunciat per los maiorals de la dita almoyna una dues o tres vegades e si star o castigar no sen volia que la quarta vegada los dits maiorals ab lo primer que ara es o per temps sera del monestir de madona Santa Maria del Carme de Valencia li o deien dir e denunciar et si nos partia dels dits mals e vicis que sia gitat per los dits maiorals et confrares perpetualment de la dita almoyna et confraria et que james noy sia reebut. Item senyor que quant alcun de la dita almoyna morra et los confrares et confraresses de la dita almoyna per lo andador de aquella demanats seran e lo confrare noy pora anar que la muller de aquell confrare hi vaie en loch de aquell et sia escusat de la dita pena. Item senyor que quant lo fill o filla de qualsevol de la dita almoyna fara matrimoni o morra et passara de aquesta vida en laltre tots los de la dita almoyna li sien tenguts fer li honor axi com a cascun dels dits confrares de la dita almoyna. Item senyor que si pare o mare de alcun confrare o confraressa de la dita almoyna morra et passara de aquesta vida en laltre que los prohomens de la dita almoyna e maiorals de aquella li sien tenguts de fer honor axi com a cascu dels dits confrares. Item senyor que los maiorals de la dita almoyna ensemps ab quatre prohomens de la dita almoyna puxen reebre los homens et dones que en la dita almoyna entrar volran axi del dit offici de texidors com de qualsevol altres tro en lo nombre dessus dit. Item senyor que si alcu de la dita almoyna haura baralla o contesa ab altres que de continent per los maiorals de la dita almoyna li sera dit que faça pau

rahonablement ab aquell qui la contesa o baralla haura hauda que ho haie a fer et si fer nou volra que per los maiorals et confrares de la dita almoyna puxa esser gitat per tots temps de la dita confraria. Item senyor que si alcu de la dita almoyna no volra pagar los diners als maiorals de la dita almoyna que plegaran per sostenir los promens malalts et pobres de la dita almoyna qne aquell sia comportat per los dits maiorals hun any et si al cap del any pagar no volra que sia gitat de la dita almoyna per tots temps. Item senyor que tots los prohomens de la dita almoyna sien tenguts de confessar dos vegades cascun any o a tot lo menys una vegada et si fer nou volra no sia participant en los beneficis de la dita almoyna. Item senyor que tot capella que sera de la dita almoyna sia tengut en lo dia de Santa Anna e en altre dia en lo monestir de madona Santa Maria del Carme de Valencia esser al divinal offici que aqui se fara en la capella de la dita almoyna et que sia tengut de pagar mig seti et aquell capella qui de la dita almoyna sera e noy sera qui pach tot lo seti si donchs justa excusacio no haura a coneguda dels maiorals de la dita almoyna. E que sia tengut de anar als cossos dels promens de la dita almoyna ab sobrepaliç vestit et si esser noy volra no sia participant en lo beneffici de la dita almoyna. Item senyor que tota dona quis meta en la dita almoyna sia tenguda pagar en la entrada cinch solidos e en la fi altres cinch solidos. E si per ventura vendra a pobrea e fretura de bens temporals que la dita almoyna li sia tenguda de provehir axi com a cascun dels confrares. Item

senyor que si alcun confrare o confraressa de la dita almoyna sen exira et depuys tornar hi volra que pach aquell aytal per entrada cinch solidos axi com si novellament hi entrave e que sie tengut o tenguda de pagar axi mateix tot ço que deura a la dita almoyna de temps passat en altra manera no sien reebuts en la dita almoyna. Item senyor que si alcu o alcuna en cars de necessitat requerra la almoyna que li do provisio per sustentacio de sa vida per raho de malaltia com no haia dels bens temporals que la dita almoyna o maiorals de aquella li sien tenguts dar li provisio de mentre que viura o tro guarit sera axi empero que aquell aytal que la dita provisio de la dita almoyna pendra jaquesca et haia a jaquir que sien venuts per sos marmessos tots sos bens et los preus ques hauran de aquells pagats sos deutes torts e injuries sien donats a la dita almoyna e no a negun altre hereu strany si donchs no eren pare o mare de aquell o de aquella o fill o filla net o neta e si fara que dels dits bens seus se pach tot ço et qualque cosa los dits maiorals li hauran bestret et donat en la dita sua necessitat e malaltia. E si lo dit malalt o malalta de la dita malaltia guarra sia e vaia tot per amor de Deu. Item senyor que tots los de la dita almoyna sien tenguts de esser lo dia de la festa de santa Anna o en aquell dia ques fara lo offici divinal de la missa de la dita confraria pus que per landador de la dita almoyna los sera denunciat et si esser noy volran que no sien participants en lo benifet de la dita almoyna si donchs justa excusacio no hauran a coneguda dels dits maiorals. Item

senyor que los dits majorals qui ara son o per temps seran sien tenguts de anar per les cases dels confrares et participants de la dita almoyna a convidar aquells al menjar et aço huyt dies ans de la festa de madona santa Anna o en aquell dia que la almoyna tendra per be e aquells qui convidats seran e lo convit reebre no volran que paguen mig ciri a coneguda dels dits maiorals. Item senyor que tots los de la dita almoyna que volran esser soterrats ab lo lit de la dita almoyna que sien tenguts de baver hi sis capellans ab los quals lo dit lit et prohomens de la dita almoyna vaien honradament segons ques pertany. E si fer o pagar nols poran que los maiorals de la dita almoyna hi facen compliment dels bens de la dita almoyna per honor et reverencia de Deu e en remissio dels peccats dels dits confrares e confraresses. Item senyor que si alcu de la dita almoyna haura necessitat e comprara als maiorals de la dita almoyna que aquells o puxen fer axi empero que los maiorals sien tenguts pendre de aquell bones penyores e bastants que vallen lo prestèch que li faran e si no ho faran que los maiorals ne sien tenguts a la dita almoyna de pagar o del lur propri. Item senyor que negun confrare ni confraressa no gos manlevar degun cors ni albat estrany per fer lo soterrar a la dita almoyna et siu fara que sia tengut donar et pagar a la dita almoyna per sustentacio dels pobres malalts e negocis de aquella XX solidos. Item senyor que los maiorals de la dita almoyna qui ara son o per temps seran puxen elegir una persona la qual a ells ben vist sera en andador de la dita confraria que faça lo servey

en aquella axi en demenar los de la dita almoyna a les esposalles cossos noces o capitols com encara a totes altres coses et affers de la dita confraria et que puxen reebre sagrament de aquell o aquells quey elegiran que be e lealment faran les dites coses e per los treballs de aquell li puxen donar aquell salari que ben vist los sera et que lo dit andador puxa demánar e cullir les dites penes de aquells de la dita almoyna qui aquelles deuran. Item senyor que los maiorals ab la maior partida dels prohomens de la dita almoyna puxen crexer o aminvar los presents capitols et ordinacions et fer altres de nou per los feyts de la dita almoyna segons a ells sera ben vist ab que sien leguts rahonables justs honests et a la dita almoyna pertinents a conexença consentiment et forma del portant veus de Gobernador del Regne de Valencia o de son lochtinent qui pus coneguen los dits capitols esser justs rahonables leguts et honests et a la dita almoyna pertanyents hajen a consentir et fermar en aquells espatxadament franchament et sens tot salari o satisfaccio. Item senyor que tots los confrares que volran esser de la dita almoyna sien tenguts pagar cascun dissapte II diners als pobres et a sosteniment de aquells et als negocis de la dita almoyna o almoynes que sien pagats en IIII capitols los quals face la dita almoyna cascun any en aquella festa o festes que la dita almoyna sajustera per fer capitol per los negocis de la dita almoyna et que aços puxa fer en los dits IIII dies que la almoyna ordenara en ses ordinacions a profit de la dita almoyna et dels participants daquella et segons

dessus es dit. Et fuerit per vos jamdictos probos homines nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jamdictis confratria et elemosina in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsarum de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo nos vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes et alias respectu et incrementu piorum operum predictorum quorum participes esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicacionibns ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris sue ac pro augmento et longeva conservacione confratrie et elemosine predictarum favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratificamus auctorizamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam illis qui nunc estis quam aliis omnibus et singulis qui erunt de dictis vestris confratria et elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in civitate et Regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie aliisque universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et

singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gratia et amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione nobis graciose dedistis centum florenos auri de Aragone quos a vobis habuisse et recepisse fatemur quosque fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presente vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum Valencie XX die Decembris anno a Nativitate Domini MCCCXCII. Regnique nostri sexto. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario qui eam vidit mandavit mihi Guillermo Gebellini. — Vidit eam et recognovit premissa capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et negociorum curie promotor cui fuit comissa per Dominum Regem. — Idem.

LXXIX.

Reg. 1902, fol 157 v°.

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Cum inter alia opera quibus premium merito speratur et naturam humanam sustentat Dei infinita clemencia delentur peccata que inobediencia fragili et delicto originario primi patris flebilis ipsa natura continue fert et deflet videatur elemosina caritatis socia refulgere cuius largicione creator omnes penas aufert et minuit quas meremur. Et ideo vos fideles nostri probi homines Collegii centum ballistariorum vocatorum de la Ploma civitatis Valencie confratres confratrie beati Georgii qui jam alias ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis permissu et licencia inter vos confratriam et elemosinam habeatis cupientes confratriam et elemosinam ipsam continuare juxta sacre scripture eloqium que habere dileccionem et caritatem inter nos caritatis et elemosine opera facere nos edocet super felici statu dicte vestre confratrie ac pro conservacione eiusdem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam facta per vos ac inter vos inhita capitula huiusmodo seriey. Molt alt princep et senyor a la vostra alta senyoria humilment supplica lo Collegi dels vostres feel et humils vassalls cent ballesters appellats de la ploma de la vostra bona Ciutat de Valencia com a confrares de la confraria del bena-

venturat cavaller et martre mossen sent Jordi advocat vostre primerament et abans de totes altres coses que denye esser confrare ensemps ab lalta senyora Regina cara muller vostra nomenadament et expressa de la dita confraria et haver et tenir alli sos ciris con a confrares los quals dits ciris sien tenguts et aportats a cost et messio de la dita confraria si a vos Senyor Rey et regina plau esser confrares. Item apres que li deny expressament et nomenada a super habundant cautela confirmar et loar per tots temps lo privilegi solament a la dita confraria donat et atorgat per lalt princep et senyor de la alta recordacio en P. Rey de Arago car Pare vostre et aprovar del tot ab tot son effectu donat en Valencia lo X die del mes de Juliol e any de la Nativitat de Nostre Senyor Jhesu Christ MCCCLXXI et del regnat de aquell XXXVI segons per aquell se mostra del qual fa fe a ull no contrastant que generalment sie loat et confermat per vos segons se mostra per privilegi donat en Valencia a XI del mes de Janer en lany de la Nativitat de Nostre Senyor Jhesu Christ M CCCXCIII. Item que la confraria solament sie donada segons tenor del dit primer privilegi als dits C ballasters de la ploma et alguns de aquells pus han haut lo dit privilegi del dit centenar de la ploma no vullen ne hai en volgut ni volen esser de la dita confraria no contrastant quen sien stats nomenadament et expressa alguns et altres quel han haut ab condicio que sien confrares de la dita confraria alias que nols volgues en gran desonor lur et mal exemple et destruccio de la dita confraria et son effectu que li deny provehir a tor-

gar et donar gracia per tots temps per conservacio de la dita confraria que tots aquells que daci avant hauran lo dit privilegi del centenar de la ploma pus al comensament ne seran certifficats et apres ne seran amonestats una dues o tres veus per los maiorals de la dita confraria qui ara son o per temps seran o per la maior part dels dits maiorals si ben vist los sera haien a esser vullen o no de la dita confraria et çells qui ab aquella condicio lan haut et altres qui son stats de aquella et axi mateix si alguns del dit centenar antichs daci a avant entraran et seran reebuts en la dita confraria ab la dita condicio et amonestacio façen et haien et sien tenguts fer tot ço que deien com a confrares de la dita confraria segons los altres confrares bons de aquella si donchs expresament e nomenada no renunciaran de fet al dit privilegi de la ploma et tot son effectu. En altra manera que de fet que contrafaran e diran sien e vaien per privats del tot per tots temps del dit privilegi del centenar de la ploma et de la confraria et de tot son effectu e offici et beneffici. Item que axi com son cent confrares mascles e CL dones confraresses segons tenor del dit primer privilegi que axi ni puxen aiustar a la dita confraria e sien tro en nombre de CCC mascles et maiorment per causa ballesters si bonament atrobar ni poden et volen e CCCC L dones altres si ben vist los sera en axi que puxen esser ab los aiustats tro en D mascles et DL femelles confrares de la dita confraria qui sien be axi confrares de la dita confraria es alegren es puxen alegrar et sostenir dan del tot de tot ço quels dits C ballesters com

a confrares solament et CL dones com a confraresses se alegren es poden et deuen alegrar et soferir segons tenor del dit privilegi de la dita confraria et present privilegi et effectu de aquest et de aquell. E en aquest nombre vos senyor et la dita senyora no siats compressos. Item quels dits C ballesters confrares et CL confraresses e los dits aiustats et aiustades çells qui hic seran sien tenguts tots contribuir ensemps en totes coses com a confrares axi nomenades com voluntaries ab los que ja hi son segons quels dits C ballesters con a confrares et CL confraresses poden et deuen segons tenor del dit privilegi de la dita confraria et effectu de aquell. E la dita confraria tots appellats o la maior part de aquella mascles solament les dues parts presents faça et fer puxa et haie et haver puxe per tots temps si e tota ora que ben vist li sera sens encurriment de algunes penes sos sindichs et procuradors actors faedors e dels negocis gestors et missatgers et andadors e exequdors tan solament en los fets et actes convenibles et pertanyents et leguts a la dita confraria sens derogacio e sens tot periuhi de furs et privilegis de la Ciutat et Regne de Valencia. Item que la dita confraria per tots temps expressament a maior cautela sens encurriment de algunes penes puxe fer et tenir et haver et possehir com a cosa sua propria totes et qualsevol ymages corones pedres precioses perles correges arneses draps senyals ornaments et joyes daur et dargent et de seda et de altres qualsevol linatges et condicions qnes volra e ben vist li sera e encara portar sobre los cossos dels deffunts et en altra manera et caxes talles lits

blanchs ciris lànties et totes altres coses a honor del devinal offici dins et fora ecclesies et de la dita confraria et a aquells pertanyents et volens encara per sepultures et totes altres coses necesaries et voluntaries faedores et complidores sis vol caritativament sis vol honorablement et voluntaria et en altra manera segons ben vist li sera e campanes en la casa de la ecclesia de Sent Jordi de Valencia et de aquelles axi mateix usar fruir e obtar segons que li plaura ara e en esdevenidor ab que sien convenibles necessaries et pertanyents a la dita confraria et segons furs et privilegis et statuts de la diutat de Valencia et sens alcuna consignacio de bens seents o de realench et sens tot periuhi de furs et de privilegis ut supra. Item que la dita confraria et los seus per tots temps haien totes les dites coses et cascuna daquelles et tenguen et posseesquen pacifficament del tot ab acabament segons que mills et pus profitosament et pus plenera et pus sencera por esser dit scrit ymaginat et entes a tot lur profit et salvament sens encorriment de alcunes et qualsevol penes segons que dit es dessus et sen derrogacio et periuhi dels drets reals et de furs et privilegis de la ciutat et Regne de Valencia los quals tots capitols damunt dits et lur effectu a vos senyor suppliquen humilment los dits confrares quels los denyets donar stablir loar et confermar ut supra et tendran vos ho a benigna gracia et merce nostre senyor Deu tot poderos etc. segons que dit e limitat es dessus. Fueritque per jamdictos probos homines humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta tam

vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jamdicta vestri confratria in futurum laudare approbare et confirmare et de novo concedere pro augmento et conservacione ipsius confratrie de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes nec non respectu et interventu piorum operum predictorum quorum participes esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et dicti beati Georgii militis advocati nostri ac pro augmento et longeva conservacione confratrie predicte favorabiliter inclinati volentes nos illustrem Yolandem Reginam Aragonis consortem nostram carissimam que super hoc suum assensum prebuit confratres dicte confratrie fieri et decetero nominari. Dum tamen nos et ipsac onsors nostra ad omnia dicte confratrie nullatenus obligemur. Tenore presentis jamdicta et preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratifficamus auctorizamus et huius nostre confirmacionis presidio raboramus ac etiam de novo concedimus tam pro illis qui nunc estis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri confratria in futurum. Mandantes de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in Civitate etRegno Valencie nec non justiciis juratis et probis hominibus dicte Civitatis Valencie et aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jus-

sionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quod omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta et presentem nostram confirmacionem et novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gratia vel amore. Pro huiusmodi autem confirmacione seu premissorum nova concessione dedistis nobis graciose quinquaginta florenos auri de Aragone quos de nostri mandato fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius realiter tradidistis. In cuius rei testimonium presentem fieri et nostro sigillo pendenti jussimus comuniri. Datum in villa Algezire decima die Februari anno a nativitate Domini MCCC nonagesimo tercio. Regnique nostri septimo. Andreas Salvator.

Arnaldus Manyosa mandato Domini Regis facto ad relationem Andree Salvator licenciati in legibus Regentis cancelariam. Dominus Rex et domina regina voluerunt fieri confratres dicte confratrie ut predicitur. Idem vidit et recognovit primissa capitula Raymundus Tolçani miles conciliarius et curie promotor cui fuit comissum per Dominum Regem. Idem.

LXXX.

Reg. 1902, fol. 170.

Nos Johannes etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per infinitam Dei clemenciam sustentamur et

delentur peceamina que ex nostri fragilitate prenimia fragilique inobediencia et delicto originario sive culpa primi plasmatis continuo et multipliciter per omnes christicolas comituntur refulgeat elemosina caritatis socia et amica. Cum ex eius operibus redemptor humani generi penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri proceres et confratres elemosine seu confratrie beati Anthonii civitatis Valencie qui jam ex illustrium predecessorum nostrorum felicis recordacionis licencia et permissu elemosina inter vos habeatis. Cupientes eam continuare juxta sacre scripture eloquium que elemosinam et caritatem habere et elemosine opera facere vos edocet super felici ordinacione dicte vestre elemosine ac pro conservacione eiusdem nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inhita capitula huiusmodi seriey. Molt alt princep e senyor. A la vostra gran altea humilment supliquen los confrares de la almoyna del benaventurat monsenyer Sant Anthoni que com a la dita almoyna e confrares de aquella fossen estats atorgats et fermats per lo molt alt senyor en Pere de bona memoria Rey Darago pare vostre diverses capitols et ordinacions necessaries et profitoses a lurs animes. E aquells dits capitols et ordinacions se sien cremats dins la Esglesia del dit benaventurat Sent Anthoni construyda en la Ciutat de Valencia en la guerra del Rey de Castella ensemps ab totes les coses que lajus eren per ço senyor los dits confrares suppliquen a la vostra gran clemencia e pietat deiats ab carta vostra atorgar et donar a aquells licencia e auc-

toritat que puxen fer e ordenar de nou entre si la dita almoyna e fer e ordenar capitols et ordinacions seguents les quals par que sien necessaries et profitoses a bon regiment de la dita almoyna e honor e gloria de nostre senyor Deus et del dit mossen Sant Anthoni. Primerament han ordonat los promens de la dita almoyna quel molt alt senyor Roy e la senyora Reyna e fills e filles lurs qui son e seran daqui avant sien acullits parçoners en tots los saccrificis e almoynes e oracions e en tots los altres beneficis quis faran en la dita almoyna. Item que la dita confraria et confrares de aquella puxen tenir lit ciris et draps honrats ab que puxen portar los cossos de aquells qui morran los quals seran de la dita almoyna segons que fan altres almoynes de la dita Ciutat hi fallesquen pus que demanats hi sien per lo andador de la dita almoyna pach per pena cascun daquells qui no hi seran una liura de cera a obs dels ciris de la dita almoyna del benaventurat monsenyer Sant Anthoni. Item que si alcun o alcuns de la dita almoyna seran malalts et los maiorals qui seran con . . . . que fassen avellar que aquells puxen elegir dos o tres de la dita almoyna o aytants com a ells plaura per fer consteir e tenir aquells apres fins que sien garits o passats desta vida. E encars que algun de aquells qui seran elegits per los dits maiorals fallira o sera desobedient en fer les dites coses en lo present capitol declarades pach una lliura de cera per a obs dels dits ciris. Item que los de la dita almoyna se puxen aplegar cascun any lo dia de la festa del dit benaventurat monsenyer Sant Anthoni a la

Esglesia que a honor de aquell te edificada en la ciutat de Valencia o altre loch covinent et honest on als dits maiorals sera vist faedor e fer aqui solempnitat de la dita festa e a la missa e a les vespres tenir sos ciris encesos. E tota vegada quels sera ben vist puxen alli fer cantar misses per les animes dels dessus dits benfaytors de la dita almoyna. E quels maiorals de la dita almoyna puxen tatxar ab consell de la maior partida dels de la dita almoyna o cascun de la dita almoyna a pagar en fer cantar les dites misses si necessari sera justament empero et rahonable segons se pertanyera a la dita almoyna. Item que les demunt dits de la dita almoyna puxen portar cascu o cascuna un ciri en la ma de cera blancha ab senyal de Sent Anthoni com acompanyara lo cors daquell o daquella qui sera de la dita almoyna e al soterrar de aquells de pes de miga lliura poch mes o menys. Item que tota persona que requerra la dita almoyna e volra esser en aquella deia requerir e demanar aquella en capitol en altre manera noy sia reebut per ço que si en lo dit capitol sera tengut o conegut per sufficient et que sie de bona fama vida et condicio aquell sia reebut en la dita almoyna aquell aytal empero pagant per entrada sua per sustentar les messions de la sobredita almoyna deu solidos e un solido al andador. E axi mateix que si encars que alcun o alcuna que requeris la dita almoyna moria que noy fos estat reebut e los dits majorals conexien quel deguessen reebre que tots los de la dita almoyna sien tenguts de fer honor a aquell o aquella que la dita almoyna haura request a la sua sepultura pagant empero aquell o aquella que axi morra XL solidos. Item que si alcun o alcuna en sa sanitat no haura requesta la dita almoyna que volgues entrar o esser en aquella en apres en la sua fi se lexara en

la dita almoyna si los maiorals conexeran que aquell o aquella sien sufficients a esser en la dita almoyna que sien estats en bona fama vida e condicio que aquells aytals pero pagants los dits XL solidos o daqui en jus X que per los dits maiorals sera conegut per tal com no han aiudat a sustentar laymoyna axi de oracions com de peccunia et que si mes avant haura lexat e donat en diners a la dita confraria sia per a obs de messions de la dita almoyna et confraria. Item que les mullers fills o filles de aquells qui seran de la dita almoyna sens requesta alcuna de majorals puxen esser de la dita almoyna axi empero que a les ordinacions de aquella sien obedients. Item que los de la dita almoyna puxen tenir tres vegades lany capitol e mes si obs sera per ordonar et regonexer ço que necessari sia a la dita almoyna e per bon regiment de aquella ço es en aquell loch o casa lo qual per los maiorals sera elegida les quals vegades sien dapartides an aquesta manera ço es que lo primer capitol se tengue a XVII del mes dabril. Item lo segon a XVII de juliol. Item lo terç a XVII de octubre. E que en cascun capitol paguen e sien tenguts pagar cascun de la dita almoyna dotze diners encontinent alli mateix sens alcun entervall per sustentacio de la dita almoyna e messions de aquella. Item que tots aquells e aquelles qui seran de la dita almoyna sien tenguts de anar a la sepultura de aquells qui seran de la dita almoyna e dir per la lur anima cinquanta vegades lo pater nostre e cinquanta vegades la ave Maria quant iran a la sepultura o al tot menys los deien dir dins spay de huyt dies apres seguents o fer dir una missa de requiem o dues vegades los psalms penitencials ab la letania. Item que cascun any en la festa del benaventurat Sant Anthoni los de la dita almoyna puxen tots ensemps meniar o fer pietança la

on volran los maiorals de la dita almoyna e confrares de aquella qui ara son o per temps seran en senyal de caritat et per ço que los de la dita almoyna se carreguen. Item que los de la dita almoyna puxen esser en nombre de homens tro en cent et de dones tro en cent cinquanta et que puxen tenir andador o andadors per aplegarse tota vegada que necessari sia et que aquell porter del senyor Rey qui daço request sera haia plen poder et auctoritat de penyorar e traure qualsevullen penyora de casa dels de la dita almoyna qui no seran obedients o vendran contra los capitols et ordenacions de aquella per la penyora o penyores en que seran encorreguts per la dita inobediencia o trencament dels dits capitols o alcun o alcuns de aquells lo dit porter de licencia del portant veus de Governador o lochtinent seu et a instancia dels maiorals qui la donchs seran puxen vendra la dita penyora o penyores o del preu que sen haura satisfer als dits maiorals en les persones dessus dites. E si per aventura per alcun o alcunes de la dita almoyna era feta resistencia al dit andador en fer la execucio dessus dita que aquell o aquella qui la dita resistencia fara ultra ço que per fin sera tengut sia encorregut en pena de cinch lliures de cera applicadores en los negocis et profits comuns de la dita almoyna de la qual pena lo dit andador puxa a instancia dels dits maiorals axi com demunt es dit fer penyora e execucio real e aço sens encorriment de algunes penes. Item que si algun de la dita almoyna tendra amiga publicament e aquella lexar no volra que li sia fet manament per los maiorals qui la donchs seran o li sia dit I o II vegades e si fer nou volia que la terça vegada lo puxen gitar de la dita almoyna. Item que si alcun de la dita almoyna moura baralla ni contrast ni divisio alguna en la dita almoyna e obedient

no volia esser als maiorals e promens de la dita almoyna que aquell puxen gitar de la dita almoyna. Item que cascun que sia tengut portar lo cors àquells que los maiorals hauran fet manament hoc encara de vestirse los caparons aquells qui manament hauran a coneguda dels majoral sots pena de miga lliura de cera per cascun contrafahent per cascuna vegada de sos bens a la dita almoyna donadora e convertidora en los negocis de aquella segons ben vist li sera. Item que cascun any lo jorn de Sant Anthoni com hauran menjat se eligen majorals quatre bons homens a coneguda dels maiorals que la donchs exiran e confrares de la dita almoyna et que sien tenguts retre compte als majorals qui la donchs entraran dins spay de VIII dies apres que meniat hauran et que puxen meniar en aquella o loch on ben vist sera als maiorals de la dita almoyna. Item que lo dia seguent que menjat hauran tot hom sia tengut de venir al aniversari en aquella casa on menjat hauran o lla on ben vist sera sots pena de una lliura de cera pagadora et aplicadora segons que demùnt es dit. Item que cinquanta dones sien reebudes en la dita almoyna e les quals sien dones de bona fama axi que sien tengudes de pagar de entrada onze solidos per a messions de la dita almoyna. Empero ajustant hi en confraresses les mullers dels confrares totes axi que son entre totes cent cinquanta dones. Item que si algu de la dita almoyna sera de altra almoyna que aquella don primer sera puxa servir la primera almoyna sens raptui de aquesta e que sen puxa scusar ab los maiorals. Item que si algun morra fora la ciutat et per los amichs de aquell sera request que li sia feta honor axi com si lo cors hic ere present e dir les oracions segons que es ordenat. Item que si algun confrare o confraressa mor alcun catiu o cativa o

missatje o fenira sens que no haura bens temporals e aquell vol o aquella que sien soterrats confrare o confraressa que sien tenguts de fer de pagar XX solidos a la dita almoyna. Item qua tot confrare de la dita almoyna qui sia en Valencia e que sia convidat a menjar a la festa del dit benaventurat Sant Anthoni per los majorals e noy vendra que aquell pague tot lo menjar complidament segons que los altres confrares exiran. Item que tot confrare de la dita almoyna que sia en lo Regne de Velencia o fora lo Regne en quals parts se vulle per mar o per terra que pogu . . menjar per la dita pietança. Item que tota persona ques lexara confrare o confraressa de la dita almoyna en la sua mort pach per entrada quaranta solidos. Item que la dita almoyna per tots temps expresament a maior cautela sens encorriment de algunes penes puxe fer e tenir e haver certes e qualssevulla ymages corones pedres preciose perles correges arnesos draps senyals ornaments e joyes daur e dargent e de seda e de altres qualsevol linatges e condicions ques volra e ben vist li sera e encara sobre los cossos dels deffunts e en altra manera en los ornaments o joyes legues al divinal offici. E caxes lits banchs ciris lantees e totes altres coses a honor del divinal offici dins et fora esgleyes e de la dita almoyna e a aquellas pertanyents e volents encara per sepultures e totes altres coses necessaries e voluntaries faedores sis volran caritativament sis volran honorablament e voluntaria e en altra manera segons ben vist li sera e dit es dessus. E de aquells axi mateix estar fruir e obtar segons que li plaura ara e en esdevenidor dels diners de la dita almoyna sens alcuna altra obligacio carrech et o assignacio de bens seents et de realench et segons furs privilegis e estatuts de la ciutat et Regne de Valencia et sens tot perjuhi et de-

rogacio de aquells. Item que la dita almoyna et los seus per tots temps haien totes les dites coses e cascuna de aquelles e tinguen et possehesquen pacifficament del tot ab acabament segons que mils e pus profitosament e pus plenera e pus santa par esser dit scrit imaginat et entes a tot lur profit et salvament sens encorriment de algunes e qualsevol penes segons que en lo precedent capitol es dit e contengut. Item que puxen ordenar et fer totes aquelles ordinacions bones e provissions que necessaries sien per tenir en peus e en estament honorable la dita almoyna aquelles empero que sien justes rahonables convenibles et pertanyents a la dita almoyna a conexença consentiment et ferma del dit portant veus de gobernador o lochtinent seu qui si les dites ordinacions et provissions seran justes et rahonables axi com dit es haien aquelles a fermar sens tot salari o altra satisfaccio. Et fuerit per vos jamdictos proceres et confrares nobis humiliter supplicatum ut preinserta capitula et omnia in eis contenta tam vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jamdicta vestri elemosina in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsius de nostri benignitate solita dignaremur. Ideo vestigiis predecessorum nostrorum predictorum illustrium inherentes et alias respectu et interventu piorum operum predictorum quorum participes esse volumus et obtamus visis in hac parte supplicacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris sue et beati Anthoni confesoris sub cuius invocacione dicta elemosina fundata est ac pro augmento et longueva conservacione elemosine supradicte favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet

contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratifficamus auctorizamus et huius nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam illis qui nunc estis quam aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro generali eiusque vices gerenti in regno Valencie nec non justiciis et juratis ac probis hominibus dicte civitatis Valencie et aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet ac dictorum officialibus locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quod omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmacionem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gracia et amore. Pro huiusmodi arte confirmacione seu premissorum nova concessione nobis gloriose dedistis quadraginta florenos auri de Aragone quos fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius de nostri mandato integre tradidistis. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitam. Datum in loco beate Marie de Podio Valencie XXV die februari anno a nativitate domini MCCCXCIII. Regnique nostri septimo. Vidit Sperendeus.

Dominus Rex presentata Thesaurario mandavit mihi Bonanato Egidi et fuerint visa dicta capitula per Raymundum Tolçani militem.

FIN DEL TOMO CUADRAGÉSIMO DE LA COLECCION.

ÍNDICE.

		Páginas.
I.	Cofradía de Santa Maria de los predicadores, de Zaragoza. . .	17
II.	De cazadores, de Calatayud. . .	18
III.	Sentencia en la discordia entre los cofrades de Santo Espíritu y los de San Francisco, de Zaragoza. .	20
IV.	Cofradia de herreros, albeitares y plateros, de Valencia. . .	23
V.	Donacion de terrenos á la Cofradía de San Silvestre de cazadores, de Calatayud.	27
VI.	Cofradía de batidores y bruñidores, de Valencia.	29
VII.	De conversos, de id. . . .	31
VIII.	De molineros, de id. . , .	33
IX.	De calafates, de id.	35
X.	Concesion de cofradía á los hombres de Alcira.	38
XI.	Confirmacion de las ordenaciones corregidas de la cofradía de Santo Espíritu de Calatayud. . . .	39
XII.	Cofradía de S. Antonio, de Tárrega.	44
XIII.	Reduccion de la cofradía de notarios, de Zaragoza.	48
XIIII.	Cofradía Real de Barcelona, para hacer cruzada contra sarracenos. .	49
XV.	De los notarios, de Zaragoza. . .	51
XVI.	De los notarios, de Huesca. . .	59
XVII.	De los zapateros, de Valencia. .	65
XVIII.	De los pellejeros, de id. . . .	71
XIX.	De los sastres, de id. . . .	76
XX.	De los corredores, de id. . .	81
XXI.	De los agricultores, de la ciudad y reino de Valencia. . . .	86

XXII.	De los herreros, de la ciudad de id.	89
XXIII.	De los fabricantes de baldés y pergamineros, de la ciudad y término de Valencia.	92
XXIV.	Nuevos estatutos de la cofradía de pellejeros, de la ciudad de id. .	97
XXV.	Cofradía de los ciegos, de id. .	102
XXVI.	De fabricantes de correas, de id. .	105
XXVII.	De agricultores, de id. . . .	110
XXVIII.	De zapateros, de id. . . .	114
XXIX.	De fabricantes de cueros, y de zapateros, de Villafranca. . . .	119
XXX.	De zapateros, de Huesca. . .	120
XXXI.	Concesion para hacer congregacion ó ligayo de pastores y ganaderos á los hombres de la Sesma del campo de Serrion, y aprobacion de sus estatutos.	128
XXXII.	Cofradía de los judíos zapateros, de Zaragoza.	131
XXXIII.	Concesion para que se forme la cofradía llamada de Nuestra Señora, de Alcira.	134
XXXIV.	Confirmacion y ampliacton de los estatutos de la antigua cofradía de oficios y artes, de Murviedro. . .	135
XXXV.	Concesion para formar cofradía de notarios en Daroca. . . .	137
XXXVI.	Salvo conducio á los cofrades de Molina, de Castilla, para transitar con sus mercaderías por los dominios del rey de Aragon.	138
XXXVII.	Cofradía de notarios, de Cervera. .	140
XXXVIII.	De herreros y plateros, de Villafranca.	142
XXXIX.	De ciegos mendigos, de Barcelona.	145
XL.	De la Santísima Trinidad, en la Merced de Barcelona. . . .	149
XLI.	De clérigos y laicos, de Prats de Elna.	152

XLII.	Licencia á los cofrades de la cofradía de Santa Maria para que puedan comprar una casa, censales etc.	157
XLIII.	Motivos de fundacion y ordenanzas de la cofradía llamada de Corpore Christi, compuesta de desgraciados á quienes el rey de Castilla habia mandado cortar los puños, despues de una guerra, y establecida en Barcelona.	159
XLIV.	Cofradía de freneros, de Barcelona.	171
XLV.	De carniceros, de id. . . .	178
XLVI.	De herreros, de id	188
XLVII.	De barqueros, de id. . . .	197
XLVIII.	De Jesucristo, la Virgen y la Vera Cruz, de Játiva.	205
XLIX.	De lambardos y albañiles, de Barcelona.	235
L.	De la SS. Trinidad, de Camprodon.	242
LI.	De sastres, de Barcelona. . .	251
LII.	De plateros, de id.	253
LIII.	De pelaires y tintoreros, de id. .	259
LIV.	Confirmacion de la cofradía de Corpore Christi (n.º XLIII). . .	270
LV.	Cofradía de sastres y pellejeros, de Gerona.	283
LVI.	De patrones y marineros, de Coplliure.	289
LVII.	De pelaires, tejedores y tintoreros, de Barcelona.	293
LVIII.	De carpinteros, picapedreros, albañiles, ballesteros y horneros, de Villafranca del Panadés. . . .	318
LIX.	De carpinteros, de Barcelona. .	323
LX.	De Santa Maria de Montesion, de id.	331
LXI.	De peyneros, cardadores y fabricantes de borra. . . .	332
LXII.	De San Francisco, de Villafranca de Conflent.	339
LXIII.	De merceros, de Barcelona . .	348

LXIV.	De carpinteros de ribera, de id. .	353
LXV.	De curtidores, de Valencia. . .	366
LXVI.	De pellejeros, de id. . . .	373
LXVII.	De carniceros, de id. . . .	382
LXVIII.	De sastres, de id.	390
LXIX.	De zurradores, de id. . . .	395
LXX.	De pellejeros, de id. . . .	407
LXXI.	De braceros, de id. . . .	413
LXXII.	De taberneros, de id. . . .	423
LXXIII.	De corredores de oreja, de id. .	430
LXXIV.	De labradores del camino de Murviedro, de id.	436
LXXV.	De plateros, de id.	441
LXXVI.	De agricultores y labradores, de id.	451
LXXVII.	De labradores llamados *jouers daçot*, de id.	462
LXXVIII.	De tejedores, de id. . . .	469
LXXIX.	De ballesteros de la pluma, de id. .	481
LXXX.	De San Antonio, de id. . . .	487

DP
124
A15
t.40

Spain. Archivo General de la Corona de Aragon, Barcelona
Colección de documentos inéditos

PLEASE DO NOT REMOVE
SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

TOMOS PUBLICADOS.

		PRECIO. Por suscripcion.	Sueltos.
1, 2 y 3	Compromiso de Caspe . . .	rs. vn. 80	100
4	Union de Barcelona y Aragon .	25	30
5	Ordenaciones de la Casa Real de Aragon por Pedro IV	15	20
6 y 7	Ordenaciones de la Casa Real de Aragon por diversos monarcas. .	35	44
8	Municipalidades y cartas-pueblas.	25	32
9 y 10	Historia de los Condes de Urgel por Diego Monfar y Sors . . .	60	75
11	Repartimiento de los reinos de Mallorca, Valencia y Cerdeña. .	40	50
12	Censo de Cataluña ordenado por D. Pedro *el Ceremonioso* . .	20	25
13	Documentos literarios en lengua catalana (siglos XIV y XV.) .	30	38
	Levantamiento de Cataluña en tiempo de Juan II., trece tomos. .	312	377
	Opúsculos inéditos del cronista catalan P. M. Carbonell, dos tomos.	40	48
	Proceso contra Jaime III, último rey de Mallorca tres tomos. . . .	72	87
	Proceso contra B. de Cabrera, y su hijo el conde de Ausona, 3 tomos.	72	87
	Proceso contra el último conde de Urgel y su familia, dos tomos. .	48	58
	Guerra entre Castilla, Aragon y Navarra: compromiso para terminarla. (Año 1431).	24	29
	Proceso contra los nobles de la Union Aragonesa en 1301. . . .	24	29
	Rentas de la antigua Corona de Aragon.	24	29
	Gremios y Cofradías de la Corona de Aragon.	24	29

EN PRENSA.

Guerras en Cataluña.
(*Reinado de Felipe IV.*)

CONDICIONES DE LA SUSCRIPCION.

Esta Coleccion se publica por tomos de 500 páginas de impresion aproximadamente, á 24 rs. vn. pagaderos por adelantado, y fuera de suscripcion se venderán con un 0 p. c. de recargo. Se admiten suscripciones. EN BARCELONA: En la porteria del mismo Archivo. EN LOS DEMÁS PUNTOS DE ESPAÑA: mediante carta franca al Director de esta Coleccion, acompañando el importe de la suscripcion en una libranza sobre correos. EN EL EXTRANJERO: en todos los consulados españoles.